SAVUNMA
ve
iddianame

Rızgari ve Ala Rızgari Davası

Önemli olan Amed Zindanın'da yaşanan vahşetin odak noktasında yükselen direnişin ruhunu yaşatabilmektir...

S. Muhlis Erdem * M. Şah Özgül
Süleyman Güney * Nuri Aslan

savunma ve iddianame

S A V U N M A

VE

İ D D İ A N A M E

Rıgari ve Ala Rızgari davası

SAVUNMA ve İDDİANAME
Rıgari ve Ala Rızgari davası
S. Muhlis ERDEM, M. Şah ÖZGÜL
Nuri ASLAN, Süleyman GÜNEY

© 2017, M. Şah ÖZGÜL,

Kapak tasarımı Xelîl Sîpan
Basım: APEC TRYCK AB

ISBN: 978-605-82871-2-9

SAVUNMA

S. Muhlis ERDEM
Ankara ASDK-DER
Kurucusu

M. Şah ÖZGÜL
Ergani ASDK-DER
Başkanı

Nuri ASLAN
Van ASDK-DER
Kurucusu

Süleyman GÜNEY
Ergani ASDK-DER
Kurucusu

▼▲

İDDİANAME

VE KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

T.C. SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIĞI
DİYARBAKIR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 7

GİRİŞ 11

Emeklerini unutmadıklarımız 13

Zindan Şehitleri Anısına 16

Neden Siyasi Bir Savunma 19

Rızgari-Ala Rızgari Davasında Siyasi Savunma Yapma Hazırlıkları 30

Savunmanın İçinde Yazıldığı Koşullar 38

Savunma'nın Mahkemeye Götürülmesi 55

Hapishane Arabasında Rızgarici Arkadaşlarla görüşme. 61

Yetki İtirazı (Rızgari - Ala Rızgari Davalarının Ayrılması Talebi) 64

Rızgari -Ala Rızgari davasında yapılan
ortak ve bireysel yazılı ve sözlü savunmalar 65

Kısa Bir Değerlendirme 76

S A V U N M A 80

Savunma Hakkının Kısıtlanması Temel İnsan Haklarına aykırıdır 82

Toplumların Doğuşu Ve Örgütlü Zorun Ortaya Çıkışı 83

Genel Olarak Sömürgecilik 87

Kürdistan'ın Uluslararası Sömürgeleştirilmesi 96

Kuzey Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi -Ugulamalar ve Kürt
Ulusal Direnişleri- 102

Asimilasyon Politikası 106

Sömürgecilerin Hammadde Deposu Kürdistan 108

Türkiye Emperyalizme Bağımlı Sömürgeci Bir Devlettır 111

12 Eylül 1980 Sömürgeci Askeri Faşist Darbesi 116

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Denilen Bölge Kuzey Kürdistan'dır 120

Rızgari ve Ala Rızgari Dergilerinin Bütün Görüşlerine Katılıyoruz 122

Kürt Halkının Kendi Kaderini Tayın Etme Hakkı Meşru Bir Haktır 126
Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneklerinin (ASDK- DER) İlkelerini Sahipleniyoruz 129
Sonuç ve Talep! 143
Muhlis Erdem'in Duruşmadaki Sözlü Beyanları ve Duruşma Hakiminin Sorularına Cevapları 147
Savunmanın sonuçları 150
İ D D İ A N A M E 151
Okuyucunun Dikkatine 152
S U Ç L A R: 154
UYGULANMASI İSTENEN MADDELER: 155
SANIKLAR: 155
KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIKLAR 185
EKLER 290

ÖNSÖZ

Türkiye'de yönetici kesim ve bundan etkilenen bir sürü kategoriler 150 yıldan bu yana demokratik düzene geçtiklerini gögüslerini gere gere anlatırlar. İşin garibi, birçok kişi de buna inanır. Oysaki bu geçişin sadece şekli olduğu, çağdaş dünyadan uzaklaşmamak için sinsice seçilmiş bir yoldur.

Neden mi? Gayet basit. Çünkü bu demokrasiye geçiş dönemi uzun bir süre laf kalabalığında boğduruldu, bizans entrikalarıyla demokrasi savaşı kişisel veya grupsal hırsa gark edildi. Akıl almaz komplolarla dikta düzenleri oluşturuldu. Daha da ileri gidilerek, yeni bir Türk ulusu oluşturmak için Türk ırkçılığının temel alındığı, değer yargılarının ona göre oluşturulduğu tek parti döneminin diktatörlüğüne geçildi. Oluşturulan güç kurumlarıyla, kemalizimle endoktrine edilmiş bir yönetim başını alıp gitti. Derin devlet mekanizmaları kurulup güçlendirilerek Türkiye'de güçlü bir gelenek oluşturuldu. Bu gelenek bugüne dek de perde arkasından veya çoğu zaman bir hastalık haline getirdigi her on senede bir darbe yapma ve demokrasiyi sıfırın altına çekme görevini icra etti.

Bu darbeler demokrasiyi ya silip süpürdü veya demokratik değerleri kökünden zedeleyip geriletti. Hiçbir zaman uluslararası anlamda batının demokrasi değerlerini içselleştirmedi ve bu değerler standartlarını halk kitleleriyle kaynaştırmadı.

Nedir bu değerler; her şeyden önce insan hakları evrensel beyannamesindeki hak ve hukukları lamsız - cimsiz uygulamak. Demokrasinin evrensel değerlerini eksiksiz

yerine getirmek. Dört dörtlük bir demokratik ve parlamenter rejimi esas alan yeni ilerici bir anayasa yapmak. Milli Güvenlik Kurulu'nu muamma bir kurum olmaktan çıkartıp tamamiyle sivil ve demokratik bir güvenlik kurumu haline getirmek. Her türlü demokratik örgütlenme hakkını, ifade ve basın özgürlüğünün kutsallığını anayasal bir garantiye bağlamak, seçim barajını düşürüp makul bir düzeyde tutmak. Siyasi partiler kanunu demokratikleştirmek ve parti liderleri diktatoryasına son vermek. En önemlisi de, Türkiye'de demokrasinin önündeki en acil ve temel sorun olan Kürdistan ulusal sorununa, ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin etmeleri doğrultusunda bir çözüm getirmek ve bunun yanı sıra tüm Türkiye'de federatif bir idari sistem kurarak, lamerkezi yerel idareleri ülkenin gerçek sahipleri haline getirmek. Kısacası, her şeye yeni baştan demokratik bir çekidüzen vermek...

Bu tek kurtuluş yolu ve tek mutluluk yolu. Gerek Türkiye halklarıyla ve gerekse bölgedeki komşu halklarla barış içinde, birlikte ve yanyana, kavgasız – gürültüsüz, ekonominin gelişkin olduğu bir ortamda yaşamanın tek yolu.

Aksi taktirde, defalarca bize layık görülen kara 12 Eylüller başımıza hep üşüşüp kalacaktır. O 12 Eylül ki ilişikteki Savunmayı işkencelerin en ağır ve zalimane koşullarında veren dört arkadaşın yaşam çabalarını mum ışığı ile arar durumlara düşeriz.

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesi, başta Kuzey Kürdistan olmak üzere tüm Türkiye'de yaşamı cehenneme çevirdi. Bunca insanımızın vahşice canına kıydı, kimini işkencehanelerde ömür boyu sakat bıraktı. Kimini yerinden yurdundan etti, kimini zindanlarda çürüttü. Toplumu paralize etti.

İşte elinizdeki bu siyasi savunma o dönemde zindanlara atılmış, eşi ve emsali görülmemiş bir vahşette sunulan sömürgecilerin iddianamesine karşı dört arkadaşın savunmasıdır.

Bu siyasi savunmanın hangi koşullarda verildiğini anlamak çok önemli ve aynı zamanda çok zor. Zorluğu onun çok ağır koşullarda bazı yiğitlerin her şeyi göz önüne alarak çok ilkeli ve siyasal-kimliksel bir tavır sergilemeye kararlılıkla sarılmalarıdır. Tüm tehditlere, işkencelere ve çekilmez zindan koşullarında küçük bir kalem ve kağıt parçasının bile yasaklı olmasına rağmen, inşa edilen bu savunma azmini görmemezlik edemeyiz. Dolaysiyle bu azmi ve iradeyi kutlamamak, takdir etmemek elbette düşünülemez. Her şeyini bir tarafa itip ulusunun onurunu ayaklar altına atılmasına müsaade etmeyen bu kardeşler tüm yönleriyle takdire şayandırlar.

Savunmanın o günkü koşullarda verildiği çok önemli, çünkü bilinç ve direnme gücünü kırmayı hedef alan rejimin, bu kardeşlerin üstesinden gelemediği ortada. Tüm yazılı kaynakların yokluğuna maruz bırakılmalarına rağmen, beyinlerinde siyasi savunmalarını günün şartlarına göre çok yetkin bir şekilde hazırladıklarını görmek gerek. Burada üstün gelenin esaret zincirine vurulanların iradesi olduğu kesin.

Ben o dönemlerde yurtdışındaydım. Günün çok kıt imkanlarıyla, ki dünya henüz globalleşmemiş ve IT teknolojisi baş kaldırmamış, kahrolası şu soğuk savaş dönemi sona ermemiş, iki süper gücün siyasi gelişmeleri belirlediği vs gibi bir dönemde haberleşme, haber alma olanaklarının olmadığı dolaysıyla bize ulaşan en küçük bir haberin bile nekadar önemli olduğunu unutmadım.

Kürdistan'da bir kırımın başladığı apaçıktı. Herkes gibi ben de çok tedirgin ve huzursuz idim. Aradan yıllar geçtikten sonra, insanlar konuşabildi, namuslu yazarlar, gazeteciler konuyu işleyen yayınlarla bizleri yakinen bilgilendirdiler. Daha sonra nice nice olay şahitleriyle yüz yüze görüşmelerde vahşetleri duyunca çok sarsıldım. İnsan olmayan bu canilere herkes gibi bende de büyük bir kin oluştu. Böyle olunca, bu kardeşlere karşı empatimin çıtası çok yükseldi. Ama giden canları geri getiremiyeceğimize göre, ne yapabilir insan, onların acılarını paylaşmaktan öte...

Savunmayı yapan kardeşlerimin kısa bir önsöz isteğini yerine getirdiğim için, içim çok buruk da olsa, memnunum. Bu benim için büyük bir onurdur.

Tarihi bilinci çok zayıf olan biz Kürtlerin, bu ilkler arasına giren siyasi savunmayı okumakla, birşeycikler öğrenirsek ne mutlu bizlere.

Savunmayı yapan kardeşlerime de; vay elinize sağlık, yuvanız şen olsun demeden geçemiyeceğim.

Reşo Zîlan
Eylül 2017

Bu kitap, 12 Eylül Askeri Cuntası döneminde, Rızgari ve Ala Rızgari örgütleri aleyhinde 1981 yılında Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nde açılan, 223 sanıklı davanın iddianamesi ve bu davada yargılanan Ala Rızgari taraftarı dört Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Dernekleri kurucu ve yöneticisinin iddianameye cevap niteliğindeki savunmasından oluşmaktadır.

Bu savunma metni ilk defa 1985 yılında Yekitiya Sosyalist dergisinde 'BİR GRUP YURTSEVER DEVRİMCİ-DEMOKRATIN SAVUNMASI' adı altında yayınlandı.

Yekitiya Sosyalist dergisi bu sayısını, Yunanistan'da (Kypseli / GREECE) basıma veriyor. İçinden geçilen dönemin koşulları gereği dağıtımındaki yetersizlikten dolayı okuyucu kitlesine yeterince ulaşmayınca, büyük bir kitle tarafından okunamadı.

Resmi ideolajiye karşı durmanın ona karşı tavır koymanın etkin alanlarından biri de hapishanelerdir.

Resmi devlet ideolojisi ve o ideolojiyi yaşama geçiren, uygulayan görevli memur ve kurumlarla karşı karşıyasın. Ya bu ideolojiyi, bir an için bile olsa kabulleneceksin ya da bu ideolojiye bilincinin yettiği kadar karşi durup eleştirecek, itibarını düşürerek alanını daraltacaksın. Bu her Kürt devrimci, demokrat ve yurtseveri için bir görev olmalıdır.

Tarih, belgelere dayalı bir bilim dalıdır. Belge yoksa tarihte yoktur. Belge ve bulgularla insanoğlunun siyasi, sosyal ve kültürel tarihi geçmişini günümüze kadar inceler, gün ışığına çıkarır. Belgeler olmadan tarihte olanları öğrenmek, gün ışığına çıkarmak olası değil. Tarihi bir bel-

ge niteliğinde olan bu siyası savunmayı 36 yıl sonra yayınlamakla amacımız geçmişe takılıp kalmak değil, geçmiş belgelerde saklı olduğu için, tarihin zor bir döneminde kaleme alınmış bu belgeyi tarihe mal etmektir.

Geçmişi bilmeden geleceği kurmanın zor olduğu inancı ile çok gecikmeli olsa da bu belgeyi yayınlayarak okuyucuya sunuyoruz.

1981 sömürgeci, faşist askeri cuntası döneminde bir çok meslek grubunun mesleğini icra etmesinde çeşitli zorluklarla karşılaştığı bilinen bir gerçek. Kuşku yok ki görevini icra etmeye çalışan grubun başında da kamu kurumu niteliğinde, tüzel kişiliği haiz bir üst meslek kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği (TBB) geliyordu.

TBB'liğinin siyasi davalarda yargılananların savunmasını üstlenen üye avukatlar, görevlerini icra etmeye çalışırken büyük engellemelerle karşı karşıya bırakılıyorlardı.

Hele Kürdistanda'ki sıkıyönetim komutanlıkları görev alanı içinde, görevlerini icra etmeye çalışan avukatlar, adli kurumlarda uğradıkları engellemelerin ötesinde, umulmadık sataşma, küfür, baskı, hakaret ve tehditlerle karşı karşıya kalıyorlardı.

Müvekkilleri ile davaları hakkında hukuki bilgilendirme görüşmeleri başlı başına bir sorun haline gelmişti. İki üç dakikayla sınırlı tutulan bu görüşmeler, avukatlara görevini layıkıyla yapmama suçluluk duygusunu derinden yaşatıyordu. Bir hukukçu için bu başlı başına bir engelleme bir psikolojik işkence mahiyetinde idi. Gözleri önünde müvekkillerine yapılan kötü muamele ve işkencelere şahit oldukları halde engelleyici müdahalelerde bulunamadıkları için vicdan azabını çekiyorlardı.

Bütun bunlar avukatların görevlerini icra ederken 'ayaklarını denk atmalarını' sağlamak içindi. Hapishane ve mahkemelerde uygulanan kanunsuzluklara, hiç bir delil aramadan verilen aşırı cezalara karşı sessiz kalmalarını sağlamaktı amaç.

Bu konuda başarısızda sayılmazlardı. Baskılarla bir çok avukatı geleceği ve yaşamıyla ilgili endişelendirmiş, dikkatli olmaya ve bazı uygulamaları görmezden gelmeye zorlamıştı.

Bu tehdit ve engellemelerle, avukatlar fonksiyonsuz bırakılmışlardı bırakılmasına da, o halleriyle bile olsa mahkemelerde bulunmaları yargılananlara bir nebzede olsa rahatlık sağlıyordu.

Bazı avukatları, müvekkillerinin yanına göndermek için fırsatlar arıyorlardı. Avukatımız Mustafa Özer'i, tutuklamak için fırsat kollananların başında gelenlerden biriydi. 'Avukatınıza fazla güvenmeyin, yakında o da sizin yanınızda olacak' tehditlerini sıkça duyuyorduk.

Bazı tutukluları koğuştan çıkararak özel görüşmelerle Avukatımız Mustafa Özer'in tutuklanmasına yol açacak beyanlarda bulunmaya ikna etmeye çalışıyorlardı.

Avukatımız Mustafa Özer için endişeliydik. Esat Oktay Yıldıranın alenice yaptığı tehditlerle yaşamı büyük bir tehlike altındaydı. Her an öldürülebilir endişesi içindeydik. Hapishanede bir tutukluya yada poliste sorgulanan birine zorla imzalatılan bir ifade ile suçlu duruma düşürülmeyle karşıkarşıya idi.

Nitekim yıllar sonra, İsveç'te itiraflarda bulunan Jitem elamani Abdülkadir Aygan, 'Mustafa Özer'i öldürmek için arabasının Jitem tarafından bombayla havaya ucurulduğu itirafında bulundu. Buda Avukatımız için endişelerimizde ne kadar haklı olduğumuzu gösterdi.

Aynı durumda olan ve Kürtlere ilişkin siyasi dava ve ceza hukuku alanında uzman olan Av. Şerefettin Kaya'da benzer bahanelerle tutuklanmış ve savunmasını üstlendiği davanın sanığı konumuna düşürülmüştü."

Bu durumu yakinen bilen, bütün duruşmalara kesintisiz katılarak oturumlarda sergilediği korkusuz davranışları ile tutuklulara büyük bir moral kaynağı olan, daha mesleğe yeni başlayan, kendi geçimini sağlamakta zorluk çektiği halde Rızgari-Ala Rızgari davasında yargılananların çoğunun vekilliğini, hiç bir ücret talep etmeden üstlenen ve mahkeme masraflarımızı da cebinden ödeyen ve kendisine yönelen bütün tehditlerin farkında olduğu halde, her avukatın göze alamadığı riskleri göze alarak içeri alırlarsada alsınlar restleşmesiyle cesurca, koyulan engelleri aşarak bizi savunan avukatımız, dostumuz ve arkadaşımız Av. Mustafa Özer abimize sonsuz teşekkürler.

Ayrıca, bu savunmayı basıma hazırlarken, ihtiyaç duyduğumuz konularda yardımlarını bizden esirgemeyen, bilgi, öneri ve tecrübeleri ile bizi bilgilendiren, bize perspektif sunan değerli dost ve arkadaşlarımız Abdi Görses, Adnan Aras, Aydın Gündoğmuş, Cabir Yolbaş, Ceyhun Arslan, Haluk Yıldızhan, İkram Delen, Mehmet Hüseyin Aksaç, Mehmet Tevfik Demir, Reşo Zilan, Ruşen Arslan, kapak dizimini tasarlayan Xelil Sipan'a ve ayrıca metninlerin redekte edilmesinde yardımlarını esirgemeyen sevgili dostumuz Gülcan Işık'a minnet ve teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

İyi ki varsınız.

Zindan Şehitleri Anısına

Remzi Aytürk

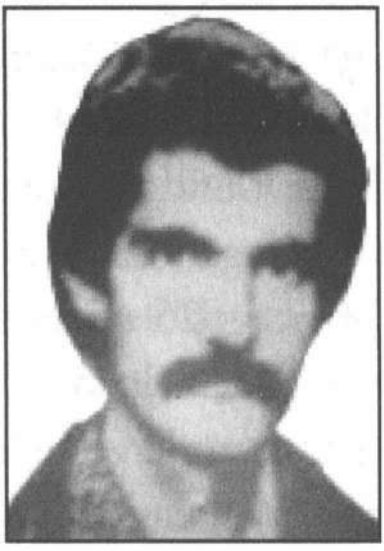

Yaşar Gündoğdu

Sil yorgun ağıtları bantlardan
acıyla burkulan yüreğini yargıla
titreme ayazın önünde
geceye ve hüzne yıkılma

bizimkiler
bağıra bağıra söyleyerek yasaklanmış türküleri
zindanda da olsa
çiçek üretmesini öğrendiler
gölümseyerek savaşmayı
ve ölmeyide

boşuna değil çekilen bunca zulüm
bunca eziyet
son hesaplaşma bitmedi henüz
ama bitecek...

Orhan Kotan

18 Nisan 1980 tarihinde Ankara'da çalıştığı işyerinden Rızgari ve Ala Rızgari operasyonu kapsamında Ankara birinci şube polislerince gözaltına alınan, kendisine yapılan ağır işkenceler sonucu 19 Nisan 1980 tarihinde hücresinde ölü bulunan, Rızgari hareketinin fedakar kadrolarından Yaşar Gündoğdu ve Diyarbakır 5 nolu Askeri Cezaevinde, Ala Rızgari davasından tutuklu bulunurken, 1984 yılının 24 ocağı 25 ocağa bağlayan gecesi, cezaevindeki insanlık dışı muamele ve işkenceleri protesto ederek canını feda eden gururlu ve fedakar yoldaşımız Remzi Aytürk'ü anıyoruz. Aynı davada yargılandığımız bu değerli iki yoldaşımız Kürdistan Anti Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin şehitleri kervanına katıldılar.

Remzi Aytürk arkadaşımız ardında üç mektup bırakarak aramızdan ayrıldı.

Birinci mektubu: Cezaevi arkadaşlarına hitaben yazmış. *"Tüm devrimci ve demokrat arkadaşlarıma' 'bu cezaevindeki baskının ve işkencenin son bulması için bedel ödemek gerekir, direnmek gerekir bende bu direnişin bir parçası olarak bedenimi feda ediyorum. İnanıyorum ki tüm devrimci ve demokratlar beni unutmayacaklar. Bu bir zayıflık değildir, sakın zayıflık olarak değerlendirmeyin. Hoşça kalın."*

İkinci mektubu: Cezaevi idaresine hitaben yazmış: *"Ölümümden cezaevi idaresi sorumludur ben ceza evindeki baskı ve işkencelerin son bulması için hayatıma son veriyorum. Aileme yazdığım mektubu aileme teslim edin, koğuş arkadaşlarım sorumlu değil. Tekrar söylüyorum benim ölümümden cezaevi idaresi sorumludur."*

Üçüncüsü mektubu ailesine yazmıştı. Ona saygısızlık olmasın diye o mektup okunmadı. Ailesine verildi.

Remzi yoldaşımızın gerçekleştirdiği eylem, cezaevindeki ne ilk nede son eylem oldu. Cezaevi idaresini zor durumda bırakan bunun gibi eylemler, bir çok devrim şehidi tarafından Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevin'de yapıldı.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi şehitlerini ve özel olarak, Diyarbakır 5 nolu Askeri Cezaevinde işkenceye ve baskıya karşı bedenini siper ederek hayatına son veren, işkencede şehit düşen bütün zindan şehitlerini saygıyla anıyoruz

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi: *'İnsan zorbalık ve baskıya karşı son bir yol olarak ayaklanmaya başvurmak zorunda bırakılmaması için, insan haklarının hukuk düzeniyle korunması gerektiğini'* belirtir.

Kürdistanı sömürgeleştiren devletler, bunun tam tersini yapıyorlar. Kürtlerin varlığını inkar ederek ulusal haklarını gasp ettiler. Bütün demokratik ve barışçıl hak arama yollarını tıkayarak başkaldırılara mecbur ederek 'şaki' diye adlandırdılar. Kürt ve Kürdistan söylemlerini yasaklayarak 'ayrılıkçı' ilan ettiler. Örgütlenme hakkı gibi doğal ve kutsal bir hakkı, Kürtler için yasaklayarak, illegal örgütlenmelere mecbur ettiler.

Sömürgeci devletler; devlet olma özelliğinden kaynaklanan siyasi otoritenin tek merkezde toplanması ile ulaştığı siyasi örgütlülüğü ve askeri üstünlüğünü, Kürt'lerin ulusal demokratik haklarına kavuşmak için örgütledikleri başkaldırıları bastırmak için zalimce kullandılar. Bu orantısız güçle, her başkaldırıdan sonra jenositler yaparak Kürt halkını yok etmeye çalıştılar.

Her metodu denedikleri halde Kürt ulusunun, ulusal varlığını ortadan kaldıramadılar. Özgürlüğüne susamış Kürt halkı, her yenilgiden sonra ulusal hakları için yeniden örgütlendi. Onların mücadele etme ısrar ve yeteneğini bilen sömürgeci güçler, Kürdistan'a taşıdıkları idari, askeri, yargısal, eğitim ve benzeri bütün kurum ve kuruluşları ile uyguladıkları baskı ve asimilasyon politikalarına rağmen, Kürt halkına varlığını, dilini, kültürünü unuttturamadılar.

Bütün bu insanlık dışı baskıcı politikalara rağmen Kürt halkı, haklarını elde etmek ve özgür yaşamak için mücadelesini yükseltti. Kürdistan'da yükselen seslerle, hedeflerine ulaşmayı başaramadıklarını anlayan sömürgeciler hırçınlaşarak daha da saldırganlaştılar.

Cumhuriyetin ilanı ile başlayan tümden inkarcı ve ırkçı politikaya karşı, Kürt halkı yenilgiyle sonuçlanan peş peşe başkaldırılarda bulundu. T.C. devleti her başkaldırıda, savaş uçakları ve ağır silahlar kullandı. On binlerce sivil Kürt öldürüldü. Köyler yakıldı, insanların mal varlıklarına zorla el konuldu. Şeyh Sait, Ağrı ve Dersim başkaldırlarında, devlet eliyle katliamlar yapıldı. Erciş'ın Zilan mıntıkasında kadın-erkek, çocuk-yaşlı ayırımı yapılmaksızın köylerden toplanan onbeşbin(15000) insan Zilan deresinde topluca katledildi.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin önder kadrolarını tutuklayarak başka bir adı anti-demokratik infaz kurulları olan İstiklal Mahkemeleri'nde yargılayarak idama mahkum edip astı. Bu İstiklal Mahkemeleri'nin hiç bir hukuki dayanak ve prosedürü yoktu. Sadece göstermelik kısa yargılamalarla, yüzlerce yurtsever Kürdü, itiraz ve savunma hakkı olmayan bir yargıyla darağaçlarında sallandırdılar.

1938 Dersim başkaldırısı ardında hüküm süren kısmı sessizlik döneminden sonra, 1960-1980 döneminde, Kürt halkının yeniden uyanışı ve ulusal hak taleplerinde bulunması, her 10 yılda bir (27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980) yapılan askeri darbelerin gelişinin kuşkusuz temel en önemli nedenlerinin başında gelir.

Kürt ulusal liderlerinden biri olan Mustafa Barzani, 1958'de Sovyetler Birliği'nden Güney Kürdistan'a dö-

nerek, Kürdistan Demokrat Partisi'nin başına geçti. Bu gelişme Kürdistan'ın dört parçasında bir hareketliliğe ve bir umuda neden olurken, Cumhuriyetin ilanından beri, kronik bir hastalık haline gelen Kürt düşmanlığı, Türkiye Cumhuriyeti devletini bir hayli endişelendirdi.

Dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar 'Kürtlerden 1000 tanesini Taksim Meydanı'nda sallandıralım ki diğerlerine ibret-i alem olsun'[1] demesi bu endişenin vardığı noktayı gösterir. Bu gelişme ve beyanatlardan hemen sonra, 1959 yılında Kuzey Kurdistan'daki Kürtlere bir gözdağı olsun diye, çoğu üniveriste öğrencisi olan 50 Kürd'ü 2 yıl boyunca İstanbul Harbiye Orduevi'nin tek kişilik hücrelerinde tutarak yargıladılar. Tutuklulardan biri sağlık koşulları kötü olan hücrelerden birinde öldüğü için dava, 49'lar davası[2] olarak tarihe geçti.

1968den sonra Türk sol hareketinden ayrılan Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverleri, bağımsız örgütlenmenin legal düzeyde ilk nüveleri olan Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nı (DDKO) kurdular. Ülkedeki ekonomik sorunlar, Türk sol hareketinin öğrenci gençlik içindeki örgütlenmesi ve Türk solundan bazı grupların silahlı mücadeleyi başlatma girişimi, Kuzey Kürdistan'da başlayan 'Doğu Mitingleri' ve Güney Kürdistan'da Kürtlerin uzun ve sancılı bir mücadeleden sonra Irak hükümeti ile yaptığı bir barış anlaşması ile elde ettiği otonom idare 12 Mart 1971 askeri cuntasının gelişine kaynaklık eden nedenlerdendir.

---

1 Bk. Yavuz Çamlıbel, 49'lar davası

2 Sayıları 50 olan gruptan biri olan Emin Batu, hapishanede öldü. Sayıları 49 kişiye düşen grubun davası, 49.lar davası olarak tarihe geçti.

1971 Askeri cuntasında tutuklanan Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverleri, 1974 yılında Cumhuriyetin 50'nci yıldönümü nedeniyle çıkarılan afla cezaevlerinden çıktılar. Genelde bu kadroların öncülüğünde, Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş uluslararası bir ülke gerçeğinden hareketle yeni örgütlenmelere gidildi. Türk solundan bağımsız kurulan bu örgütler, kısa sürede kitleselleşerek kendisini geçmişe nazaran daha da güçlü bir şekilde duyurdu. 1979'da İran'da Şah'ın devrilmesinden sonra Doğu Kürdistan'da, Kürtler lehindeki gelişmeler ve Türkiye'deki siyasi, sosyo- ekonomik sorunları 12 Eylül 1980 ırkçı askeri darbesinin gelişini tetikledi. Cunta gelir gelmez, Türkiye'deki sivil toplumsal yapılanmaları ve Kürtlerin ulusal demokratik talep ve haklarına kavuşmak için kurduğu bütün demokratik, siyasi örgüt ve yapılanmalara saldırdı. Bu yapılanmalar içinde yer alan Kürt devrimci, demokrat, yurtseverlerini korkutarak susturmak ve sindirmek için işkence tezgahlarından geçirerek, on binlercesini hapishanelere tıklım tıklım doldurdu. Bu yöntem döneminden bağımsız olarak hep böyle olagelmiştir zaten. Her zaman Kürtler kitlesel tutuklanmalara maruz kalmıştır.

12 Mart 1971 sömürgeci faşist askeri cuntası sürecinde, Kürt devrimci ve yurtseverleri, sömürgeci askeri zindanları bir okuma, bilinçlenme okulu haline getirirken, mahkemeleri de bir hesaplaşma meydanına çevirmişlerdi. Sömürgeciler bundan bir hayli ders ve tecrübe almışlardı. Bunu iyi bilen 12 Eylül sömürgeci, faşist askeri cuntası, istihbaratı, polisi ve yargısı ile hazırlıklı idi. Havacı Mevlüt Çavuş havasını atarak koğuşlara baskın yaparken bu dönem için "1971'de Diyarbakır Askeri Cezaevi'ne giren, okuma yazma iyi bilmeyen köylüler birer siyasi kadro olarak çıktılar. Buna, bir daha asla izin vermeyeceğiz" diyordu.

12 Eylül 1980 faşist askeri cuntasında durum farklıydı. Hem Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin geldiği yer itibariyla farklıydı, Kürt devrimci ve yurtseverleri yetersiz olsa bile, belli bir bilgi birikimine ve örgütlülüğe sahipti. Ve hem de 1971 sömürgeci, faşist askeri darbesinden aldığı deneyimler itibariyla farklıydı.

12 Eylül 1980 sömürgeci faşist diktatörlüğün alt yapısı toplum mühendisleri tarafından gayet itinalı bir şekilde oluşturulmuş ve belirli bir derinliği olan bir cunta idi.

12 Eylül cuntası; Türk sol hareketini, siyasi islami ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak ve yok etme amaçlı bir proje idi. Kitlesel tutuklamalarla zindanlar, Kürt siyasal kadroları, yurtsever Kürt köylüleri ve emekçilerle dolduruldu. Tarih tekrar tekerrür etmişti, ama bu kez diğerlerinden farklı olarak zindanlar işkencehaneye çevrilmişti. Hitlerin toplama kamplarındaki uygulamalara benzer icraatlara girişildi. Her türden haksız muamele, aşağılama, akıl almaz işkence metodlarını uygulayarak, insanlık suçlarını bile bile işleyerek, Kürt siyasal kadro, yurtsever ve devrimcilerinin moral güçlerini çökerterek, kendilerini inkara, pişmanlığa, nedamete ve itirafcılığa zorladılar. Onuru elinden alınmış, teslim olmuş ve sistemin emrinde kendisine yabancılaşmış bir insan tipini oluşturmayı amaçlamışlardı.

İdarenin kısmi başarılarına rağmen bu zorlamalar bir çok devrimci, yurtseveri, böyle bir tip insan olacağına ölmeyi tercih eder konuma getirmişti.

Sömürgecilerin beklentisi, mahkemelerinde kimsenin Kürt ulusal davasını sahiplenmeden teslimiyetçi bir tavır sergilemesiydi. Sömürgeci mahkemelerde teslimiyetçi bir tavır takınmak, davayı savunmadan kem-kümlerle geçiş-

tirmek, sömürgecilerin eline Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini sekteye uğratmak ve aktif mücadele içinde olan kadroları demoralize ederek hareketten uzaklaştırmak için iyi bir silah etkili bir propaganda malzemesi verecekti.

Gerçi savunma yapsanız da yapmasanız da, düşman olarak bellediğiniz gücün nazarında, siz zaten yok edilmesi gereken bir unsursunuz. Hele hele ulusal bir davada sizi yargılayan, sizin 'sömürgeci efendileriniz' ise durum hepten aleyhinizedir.

Sömürgeci mahkemeler, Kürt sorunundan yargılananlardan, savunma yapan yapmayan ayrımını yapmaksızın örgüt üyeliğinden herkesi aynı cezalarla mahkum ettiler. İnsan sadece fiziki bir varlık değil, düşünen, inançları, hayalleri, siyasal düşünceleri, hedefleri ve değerleri olan ve sorumluluk hisseden onurlu bir varlıktır. En vahşi işkencelere tabi tutulsalar bile siyasal, ideolojik ve teorik düşüncelerinde direnmek ve onurunu korumak tarihi görevi ile karşıkarşıyadır.

Devletin resmi ideolojisine karşı durmanın en etkin alanlarından biri de mahkemelerdir. Devrimci, demokrat ve yurtseverlerin bu alanı bir hesaplaşma alanına çevirmelidirler. Devletin resmi ideolojisine, mahkümiyetin en zor koşullarında en iyi tokatın atıldığı yerdir.

Kendini değil, uğruna mücadele ettiğin davayı savunduğun zaman, sadece sanık sandalyesine oturmuş yargılanan biri değil aynı zamanda sömürgeci devletin resmi devlet ideolojisini yargılayan, red ve deşifre eden birisin artık.

Davanın siyasi içeriğinin savunulması anlamına gelen 'siyasi savunma' bir sorumluluk ve samimiyet testidir. Ülkesinin özgürlüğü ve bağımsızlığı için devrimci alana ilk ayak bastığınız günden, tutuklanıp yargılanmaya başladı-

ğınız güne kadarki bütün eylem ve devrimci faaliyetleriniz artık kendisini ifade etme aşamasına gelmiştir. Bu aşamada düşman diye bellediğiniz güçlerin mahkemelerinde kendinizi sorumluluğunu üstlendiğiniz ulusun avukatı olarak görürsünüz hem de düşüncelerinizden taviz vermeden tarihe bir not düşmüş olursunuz.

Yukarıda belirttiğimiz nedenlerin dışında, faşist, sömürgeci askeri mahkemelerde kırılmadan başımızı dik tutmamızda rol oynayan başka önemli nedenler de vardı. Bu nedenleri şöyle sıralayabiliriz.

1. Kürt halkı asırlar boyunca özgürlüğü uğruna giriştiği başkaldırılarda teslimiyeti red ederek cephede; savaş uçakları ve zamanın en ağır silahlarıyla donatılmış sömürgeci ordulara karşı yılmadan elindeki mavzerleri ile cesurca direnerek kahramanlık destanlarını yazan, mevzisinde kendisini feda ederek canı ile bedel ödeyen adsız kahramanların anısına olan saygıdan.

2. Kürt ulusal bağımsızlık hareketlerinin önder kadro ve liderleri darağacına giderken vasiyetleri niteliğindeki son sözleri, davalarına olan bağlılıklarını ifade eden birer savunma ve tarihe düşmüş birer belgedirler. Her Kürdün kulağına küpe ederek unutmayacağı sözler olmalı bunlar. Ve hesaplaşma anı gelip çattığında dedeleri gibi eğilmeden dik durmasını bilme gereğine olan inancımızdan, ataları-mızın ölüme giderken söyledikleri bu sözleri, bize yapılan bir vasiyet ve izlenmesi gereken bir yol olarak aldık.

Şeyh Sait: *"Dünya yaşantımın sonu geldi. Ulusum için kurban edildiğimden dolayı pişmanlık duymuyorum. Yeterki*

torunlarımız bizi düşmanlarımızın önünde mahçup etmesinler."

Seyit Rıza: *"Evladı Kerbelayıme, bê gunayîme, Ayivo, zulimo, cînayeto." ("Evladi Kerbelayim, günahsızım, ayıptır, zülumdur, cinayettir.")*

Yusuf Ziya Bey (Bitlis Milletvekili): *"Bize mevki ve rütbe bahşetmek suretiyle bizi aldatabilirsiniz endişesi içindeydim. Şükür Allah'a ki bizi mermi ve iple karşılıyorsunuz ve bundan dolayı biz hiç pişman değiliz. Verdiğiniz ders sayesinde torunlarımız öcümüzü alacaklardır."*

Cibranli Halit Bey (Xalit Begê Cibrî): *"Karşınızda yalnız değilim, Arkamda İran, Mezopotamya ve Türkiye'de muazzam bir Kürt ulusu bulunmaktadır. Bu gün beni asıyorsunuz, fakat hiç şüphemiz yoktur ki yarın torunlarımız da sizleri yok edeceklerdir."*

Qazi Muhammed: İdam edilmeden önce mendil ile gözlerini bağlamak isteyenlere sert şekilde seslenir: *"Hainler ben halkıma ve vatanıma karşı utanılacak bir şey yapmadım ki gözlerimi kapatmak istiyorsunuz! Ben yaşamımın son dakikasında başı dik olarak sevgili vatanımın ufuklarına bakmak istiyorum. Karanlığı nasıl parçaladığını hoşlukla ve kalbimle görmek istiyorum. Ben ulusumun fedakar bir çocuğuyum ve şimdi de öyleyim.*

Yaşasın Kürt halkı, Yaşasın Kürdistan'ın Kurtuluşu."

Avukat Tevfık Bey (Diyarbakırlı): *"Cesedimi bütün dünyaya gösteriniz ve herkes bilsin ki kişisel haklar için değil, ulusal haklar için savaşıyorum. Yaşasın Kürdistan."*

Hanizade Kemal Fevzi: *"Cennet Kürdistan bizimdir. Ev sahibi biziz ve kim ne derse desin biz yine içeri gireceğiz, buna hiç bir güç engel olamaz, çünkü O bizimdir."*[3]

---

3 Bk. Garo Sasuni 1986 s. 176

3. Kürt yurtsever, devrimci ve demokratlarının sömürgeci mahkemelerde sergiledikleri siyasi duruşları kendimize takınılması gereken örnek tavırlar olarak aldık.

49'lar davası: 1959-60 yıllarında, Dersim başkaldırısından sonra hüküm süren sessizlikten sonra Kürt aydınlarının topluca yargılandıkları ilk davalarından biri olma özelliğini taşıyor. Kürt'lerin varlığından söz etmenin çok ağır cezalarla cezalandırıldığı bir dönemin açılan bir davasıdır. 49'lar davası tutuklularının kişisel düzeyde sözlü ve yazılı olarak yaptıkları savunmalar;

- Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP) davası: Hoybun'dan sonra 1965 yılında Kuzey Kürdistan'da kurulan ilk illegal bir parti özelliğinde olan TKDP 1968 yılında Antalya davasında yapılan savunmalar;

- Devrimci Demokratik Kültür Ocakları davası: 16 Ekim 1970 te yapılan bir operasyonla tutuklanan DDKO yöneticileri Ankara 3.Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandıktan sonra 12 Mart 1971 Faşist Askeri darbesi akabinde DDKO dosyası 15 Haziran 1971'de Diyarbekir –Siirt İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1.Askeri Mahkemesi'ne gönderilerek duruşmalar burada başlamıştı. Kürt varlığının inkar edildiği, Kürtçe diye bir dilin olmadığı iddiasında bulunan 122 sayfalık bir iddianame ile dava açılmıştı. Ocak komünü adı ile bilinen grup 167 sayfalık bir iddianameye cevap metni ile Kürt halkının ve Kürt dilinin varlığı, tarihi gelişim içinde Kürtlerin durumu, Kürt-Osmanlı ilişkileri, Lozan antlaşması, 1923-1945 yılları arası Kürtlerin durumu, resmi devlet ideolojisi ile Kürtlerin inkarı konuları ve Kürt halkına yapılan baskılar, emperyalizm, faşizim ve Kemalizm konu edinerek detaylı bir tarzda sunularak tartıştırmıştır. Yargıtay döneminde de yeni

savunmalarla davaya devam edilmiştir. Savunma geleneği acısından Cumhuriyet döneminde sistematik ve detaylı bir tazda hazırlanarak sunulan ve sömürgeci mahkemeleri bir hesaplaşma alanına çeviren ilk toplu bir savunmadır. DDKO savunmalarını bu kendine has özelliği ile tarihi bir anlam taşımaktadır.

DDKO davasında, savunma yapan sadece 'Ocak komünü' grubu değildir. Bunların dışında toplu savunma yapan başka gruplar ve kişisel düzeyde savunmalar yapan kadrolarda vardır. Konumuz gereği sadece Ocak kömünü grubunun savunmalarının içeriğinden söz ederken diğer savunmaları önemsemediğimiz anlamının çıkarılmamasını umuyoruz.

DDKO davası Kuzey Kurdistan'da Kürt siyasetinde yarattığı neticeler itibariyle önemli bir tarihi değere sahiptir. 1974'ten sonra oluşan gruplaşma ve örgütlenmelerine de zemin oluşturmuştur. Rizgari ve Ala Rızgari örgütlerinin oluşumuna öncülük edenler DDKO savunmalarını yapan ekiptir. Bu tarihi ilişki Rızgari ve Ala Rızgari'yi DDKO geleneğine bağlıyor. Bizim savunma yapmamızın nedenlerinden biri de elbetteki bu gelenekten gelmemizden kaynaklanmaktadır.

- 1976'da Rızgari dergisi yazı işleri müdürü Mehmet Uzun'un savunması;

- 1976'da Ankara Devrimci Demokratik Kültür Derneği (DDKD) kurucu ve yöneticilerinin davası savunmaları;

- 1979'da Ala Rızgari dergisi sahibi İkram Delen'in savunması;

Adı geçen bu son 3 dava da DDKO davasında takınılan tavır devam ettirilmiştir.

- Demokratik mücadelenin simgesi haline gelen, sosyolog Dr. İsmail Beşikçi'nin her yargılandığı davada, yaptığı savunmalarla, düşüncelerinden taviz vermeden sergilediği direngen duruşunu örnek aldık.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tarihi, eşine ender rastlanır kahramanlık destanlarıyla dolu bir direnişler tarihidir. Bu tarih, özgürlüğüne susamış bir ulusun, ülkesinin sömürgeleşmesini ve başkalarının egemenliğini asla kabul etmemiş birkaç asırlık dinmeyen bir mücadele tarihidir.

Siyasi bir savunma; bir direnme, bir tavır takınma ise, bir Kürt devrimcisi ve yurtseveri için neden siyasi bir savunma deyip duraklamanın hiç bir nedeni yok.

Ulusunun kurtuluşu için canını feda etmekten sakınmayan ve son sözleri ile biz torunlarına, 'kanımızı yerde koymayın hesabını sorun' diye vasiyet eden dedelerimizin vasiyetlerini yerine getirmeyi ve onların yolunda yürümeyi şeref bildik.

Rızgari-Ala Rızgari merkez davası: Diyarbakır-Hakkari-Mardin-Siirt-Urfa ve Van illeri Sıkıyönetim Komutanlığında açılacağı kararından sonra Ankara Mamak Askeri Cezaevi'nde tutuklu bulanan Rızgari-Ala Rızgari davası tutukluları da askeri bir uçakla Diyarbakır 1 Nolu Askeri Cezaevi'ne nakledildiler.

5. Nolu Askeri Cezevi'ne taşınmadan önce, biz Ala Rizgari davasından yargılananlar, Diyarbakırda 1 Nolu Askeri Cezaevi ve İstihkam denilen iki ayrı cezaevinde tutukluyduk. Bundan dolayı hem cezaevlerinde gereksinimlerimizi karşılayarak yaşam koşullarımızı iyileştirmek hem de cezaevlerinde ve mahkemede geliştirip takınacağımız ortak tavır konusunda, biribirimizle aracısız görüşme imkanlarımız yoktu. Bazen her iki hapishanede de yakınları tutuklu bulunan bazı görüşmecilerimizin aracılığıyla, bu konular hakkında haberleşebiliyorduk. Bu haberleşme aramızda günlük olmasa bile, en azından bir iletişim ve diyaloğun olmasını sağlıyordu. İletilmek istenen bir mesajı iletebiliyorduk. Bu yolla hepsi olmasa da bazı pratik sorunlarımızı çözebiliyorduk. Bu durum hiç yoktan daha iyi olamasına rağmen, herkesin katılımıyla önemli sorunlarımıza çözümler getirmek, ilişki ve davranışlarımızda ortak paydalar oluşturmak ve önemli sorunlarda tavırlarımızı netleştirmek için yeterli olmaktan çok uzaktı.

Rızgari-Ala Rızgari davasının başlamasından bir hayli önce, Ala Rızgari davası tutukluları olarak aramızda mahkemede nasıl bir tavır takınacağımızı ve kimlerin siyasi savunma yapması gerektiği konusunda tartışma

ve görüş alışverişimiz vardı. Savunma hakkının kutsallığından hareketle, herkesin yargılandığı davada savunma hakkının olduğunu ve kendi özgür iradesiyle bu hakkını kulanabileceği görüşü egemendi. Buna rağmen ilk planda tutuklu bulunan Ala Rızgari dergisi sahibi İkram Delen ve Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneklerinin (ASDKD-DER) kurucu ve yöneticilerinin siyasi savunma yapmaları gerektiğini, protesto göserilerinde, bildiri dağıtma, evinde dergi ve kitap bulundurmaktan ve dernek lokallerine yapılan baskınlarda dernek lokallerinde bulunma gibi nedenlerden dolayı tutuklanan ve erken tahliye olma ihtimali yüksek olanların karar verme hakkı kendilerine ait olmak şartıyla siyasi savunma yapmaktan kaçınmaları gerektiği görüşü ağırlıktaydı.

Ala Rızgari davasından tutuklu bulunanlar bu çalışmalarını düşünsel düzeyde de olsa yoğunlaştırıken, 1980'nin Mayıs – Haziran ayında Rızgari davası tutukluları, PSK (Partîya Sosyalîst a Kurdistan) davasından tutuklu bulunan Yılmaz Çamlıbel'i, Ala Rızgari davasından tutuklu bulunan bizlere göndererek ileride açılacak Rızgari-Ala Rızgari davasıyla ilgili görüşme talebinde bulunmuşlardı. Bu talebe olumlu cevap verdik. Görüşmeye Rızgari adına Mümtaz Kotan ve Ruşen Arslan, Ala Rızgari adına İkram Delen ve Muhlis Erdem katıldılar. Görüşme 1 Nolu Askeri Cezaevi 28.koğuşta gerçekleşti. Bu görüşmeye gidilirken Rızgari ve Ala Rızgari davasının birleştirilerek bir dava olarak mı yoksa Rızgari ve Ala Rızgari adı altında iki ayrı dava olarak mı açılacaktı belli değildi. Avukatlar aracılığıyla bize gelen duyumlarda her iki alternatife de yarı yarıya şans veriliyordu.

Rızgari ve Ala Rızgari'nin ayrılıkları, Ala Rızgari'nin Rızgari'den ayrılmasının beraberinde getirdiği ideolo-

jik-teorik tartışmaları ve akabinde Mürsel Delen'in öldürülmesi, iki hareket arasında ilişkileri, istenmeyen bir gerginliğe ve tümden kopmasına neden olmuştu.

Görüşmede, Rızgarici arkadaşların mahkemede ortak savunma yapma önerilerine, Rızgari ve Ala Rızgari davalarının birleştirilmesi durumunda prensip olarak sömürgeci mahkemelerde siyasi savunma konusunda ortak tavır sergilemekten yana olduğumuzu, bunun gerçekleşmesi için de Rızgarici arkadaşlara iki öneri sunmuştuştuk.

1. İki siyasi hareket arasında tümden kopan ilişkilerin yeniden kurulması için Mürsel Delen arkadaşımızın öldürülmesi ve öldürülmesinden sonra yayınlanan bildiri konusunda bir özeleştirinin yapılmasını,

2. Birinci önerinin aşılması durumunda, Rızgari ve Ala Rızgari davaları birleştirilerek bir dava olarak açıldığında ortak savunma yapabileceğimizi, buna karşın dava ayrı davalar biçiminde açıldığında ise doğal olarak her siyasi hareket kendi savunmasını kendisi üstlenecek demiştik.[4]

Rızgari ve Ala Rızgari'nin, ayrılmadan sonra sadece sömürgeci mahkemelerde ortak tavır takınmayla sınırlı da

---

4 Birlikte savunma yapma konusunda, bizi eleştiren ve akıl verdiklerini iddia eden Rızgarici arkadaşlar, mahkemede uğruna savaştıkları davayı savunmadılar, sessiz kaldılar. Malum her kese karşı her yerde her zaman haklı olan onlar olduğu için, ortak savunma konusunda gösterdiğimiz duyarlılığı ve esnekliği inkar ederek olduğundan başka türlü aktarmışlar. 'İkram Delen'e görüşme önerdik. Muhlis Erdem ile birlikte geldiler. Kendilerine, " gerekçelerini uzunca izah ederek, birlikte savunma yapmayı önerdik. Fakat hiçbir gerekçe göstermeksizin, önerimizi hemen oracık da reddetiler.Biz, ayrı savunma yapacağız dediler. Çekip gittiler." Hapishane raporu cilt.1 s 158. Baş harflerle yazılan isimlerin açılımı bize aittir.
Bu iddiada bulunanlar, mahkeme açıldığı zaman Rızgari ve Ala Rızgari davalarının ayrılması için Yetki İtirazında bulundular. Bk. S 65
Şerefettin Kaya, Diyarbakır'da İşkence adlı kitabin da 'Kimlikler saptandıktan sonra iddianame okunacaktı. Ancak Avukatlar, yetki itirazında bulundular.' diyerek konuya uzun izahlar getiriyor. bk. s.173

olsa, iş birliği için ilk ciddi görüşmeydi. Her iki siyasi harekette ayrılıklarına rağmen, aynı ideolojik-teorik temelleri büyük ölçüde paylaşıyorlardı. Bu nedenlede Rızgari döneminden gelen ve Ala Rızgari'de de temel bir prensip olarak kabul edilen 'kardeş kanının akıtılmasına' karşı kesin ve ısrarlı tavrımıza rağmen, Mürsel Delen'in öldürülmesi hiç beklenmeyen bir durumdu ve her iki taraftanda sağlıklı düşünen insanlar için tam bir şok etkisi yaratmıştı. Kardeş kanının akıtılmaması prensibinin pratikte inkarı anlamına gelen bu eylem hayal kırıklığına neden olmuştu. Diğer Kürt örgütleri arasında süregelen silahlı çatışmalarda dökülen kardeş kanının yoğunlaştığı bir dönemde, Rızgarici arkadaşların bu konuda yapacakları bir özeleştiri, hem kardeş kanının dökülmemesi ilkesine sadık kalınarak benzer olayların işlenmemesi için bir örnek teşkil edecekti ve hem de sömürgeci mahkemelerde ortak tavır takınmamızın yolunu açacaktı.

İkinci bir toplantı Rızgari'nin bu konudaki tavrının netleşmesine bağlıydı. Bu görüşmeden sonra artık Rızgari'den gelecek bir haber ve davanın nasıl ve ne zaman açılacağı beklentisine girdik. Maalesef aradan aylar geçmesine rağmen Rızgarici arkadaşlarımızdan bu konuda bir haber alamadık.

Bütün bunlar; Kürt medyasının tümden yasaklandığı, demokratik kitle örgütlerinin peyder pey kapatıldığı, toplu tutuklamaların ve poliste sistemli işkencelerin başlamış olduğu sıkıyönetim koşullarında ve eli kulağında 12 eylül cuntasının yaklaşan ortamında oluyordu.

Haziran 1980'de 1 Nolu Askeri Cezevinden, 5 Nolu Askeri Cezaevi'ne nakledilmiştik. 12 Eylül askeri cuntasından hemen sonra başlayan işkencelerle kötüleşen hapis-

hane koşullarında mahkemeye çıkıncaya kadar ne bizim ne de onların haberleşme ve görüşme imkanımız olmadı. Esir kamplarına çevrilen hapishane koşullarında, ortak savunma konusunda her konuda anlaşmış olsaydık bile yazılı ortak bir savunma yapma olanağından yoksun bırakılmıştık. Buna rağmen sömürgeci mahkemelerde sözlü savunmalarda ortak tavır geliştirme şansımız hala ortadan kalkmamıştı.

12 eylül 1980 askeri cuntasından hemen sonra toplu işkencelere daha geçilmediği, buna karşın bireysel işkencelerin başladığı, gün geçtikçe kötüleşen hapishane koşullarında, Ala Rızgari davasından tutuklu bulunan Ala Rızgari dergisinin sahibi İkram Delen ve haberleşme imkani olan Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Dernekleri kurucu ve yöneticileri olarak süregelen görüş alışverişi ve tartışmalar neticesinde, sömürgeci mahkemelerde siyasi savunma yapma kararını aldık.

Alınan bu prensip kararla Rızgari ve Ala Rızgari'nin Kürdistanla ilgili temel ideolojik-teorik tezleri, siyasi hedefleri ve Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Dernekleri'nin (ASDK-DER) Kuruluş, amaç, ilke ve faaliyetleri ile iddianamede birer suç olarak karşımıza çıkarılacağını tahmin ettiğimiz; Kürt halkının varlığı, Kürdistanın sömürge olgusu, ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve bağımsız bir Kürdistan devletinin kurulması vb iddialara taviz vermeden savunmayı kararlaştırdık.

12 Eylül askeri cuntasının bir ayı bile dolmadan, bizi düşündüren ve kuşkulandıran, ferdi işkencelerle başlayan şiddetin her gün biraz daha tırmandırılan hapishane ortamında, ansızın koğuşa dalan, koğuşumuzun gardiyanı erbaş Ramazan'ın verdiği bir haberle önce küçük dilimizi

yutmuşcasına tebesümlü bir sessizlik anından sonra çığlıklar atarak sevinmiştik. Bu, hiç beklemediğimiz sevindirici bir haberdi. Bir kaç on yıl doldurmadan hapishanenin eşiğinden ayağını dışarı atamayacağını düşündüğümüz bir arkadaşımız tahliye olmuştu. Bu durum koğuşta sevgi seline neden olmuştu. Herkes sevinç içindeydi. Sanki bizler bir kaç saat sonra bu cehennemi terkederek gözlerimizin alışık olmadığı gün ışığına çıkacakmışız gibi seviniyorduk.

12 Eylül askeri cuntasının ilanından 21 gün sonra 2 Ekim 1980 tarihinde tahminlerimizi altüst eden bir kararla, ne savcılığa ve ne de mahkemeye çıkarılmadan dosya üzerinde yapılan bir incelemeyle, Ala Rızgari Dergisi sahibi İkram Delen arkadaşımız tahliye edilmişti.

Gardiyanın, hadi bekleme hemen çıkman gerekir, emir bu, uyarısından sonra bu sevincimiz acaba tahliye olmadı da bu uydurma haberle yeniden işkenceye mi alınacak kuşkusuna yer bıraktı. İkram Delen'in kendisi dahil hiç kimse bu tahliyeye inanmıyordu. Buna rağmen gardiyandan üst üste gelen uyarılarından sonra istifini bile bozmayan İkram Delen'e hadi abi çık! Şansın yarı yarıyadır. Tahliye olmuşsan çıkar çıkmaz hemen toz ol. İşkenceye götürüleceksen eğer, ölmesen biz burdayız; yeniden görüşürüz diyerek kısa bir vedalaşmadan sonra koğuşun kapısından çıkmasına yardımcı olduk.

İkram Delen'in tahliyesinden sonra daha önce aldığımız prensip karar gereğince siyasi savunma yapma işi Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Dernekleri kurucu ve yöneticilerine kalmıştı.

12 Eylül askeri darbesinden kısa bir süre sonra yanına bir grup asker alarak bütün koğuşlara uğrayarak tehdit dolu söylemlerle pek yakında bu hapishaneye yeni bir dü-

zenin getirileceğini; herkesin buna hazır olmasını söyleyen kısa boylu, tıknaz, eli zencirli biri müsallat oldu başımıza. Havacı Mevlüt olarak tanınan Başçavuş Mevlüt'tü. Ilk günlerde sadece konuşma, sorular sorma ve ufak tefek sorunlar bahane ederek gerginlikler yaratarak hem bazılarını korkutuyor hem de genel tepkileri ölçüyordu. Bazı koğuşlarda daha baskının başlangıcında bazı tutuklular hizaya girmeye başlamışlardı. Bunları takiben koğuşlardan tek tek çıkardıkları bazı tutuklulara yapılan işkenceler izlemişti. Her gün biraz daha kötüleşerek ağırlaşan hapishanedeki yaşam koşulları, İç güvenlik amiri Esat Oktay'ın gelmesiyle toplu işkencelere dönüşerek bir cehenneme dönüşmüştü.

Girilen bu yeni ortamda tutuklular arasında var olan kısmi haberleşme zorlaşmıştı. Havalandırmadan havalandırmaya atılan kısa el notları ile sağlanan haberleşme, havalandırmaları çevreleyen koğuşların çatılarına konulan asker gözetleyicilerle kesilirken, görüşmelere çıkarken karşılıklı bilgilendirme ve karşı tarafa haber ulaştırma biçiminde kurulmaya çalışılan haberleşme ağı da, koğuşlar tek tek görüşmeye götürülerek parçalandı. Askerlerle doldurulan hapishanede canavarca başlayan toplu ve ferdi işkencelerden sonra Rızgari - Ala Rızgari davasının başladığı 13 Haziran 1981 gününe kadar, koğuşumuzda olanlardan başka, davamızdan yargılanan hiç kimseyle haberleşme olanağımız kalmadı.

Gönül birliği yapan biz dört Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Dernekleri kurucu ve yöneticisi olarak, işkence merkezi haline getirilen Diyarbakir 5 Nolu Askeri Cezaevinin cehenneminde onlarca yıl cezayı, ağır işkencelerden geçmeyi ve belki de bu işkencelerde ölebileceğimizi göze aldık.

Daha baştan itibaren bu mücadeleye katılırken bu yolun, her zaman hapis, işkence ve ölüm gibi risklerle dolu olduğunu bilerek, içinde yer aldığımız Kürt Ulusal Kürtuluş Mücadelesine bağlı ve sadık kalmaya kararlıydık.

Her şeye rağmen şahsında yargılandığımız Kürt halkını ve Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesini bu ölesiye zor koşullarda sadece dört kişi kalsak ta savunmasız bırakmamaya kararlıydık.

Savunmanın içinde yazıldığı koşulları açıkladığımız zaman, ister istemez o dönemde Diyarbakır Askeri Cezaevinde Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverlerine uygulanan vahşettin bir kesitinden söz etmek zorunda kalacağız. Diyarbakır'da işlenen ırkçı vahşetle ilgili çok yazıldı, çok söylendi. Ama buna rağmen herşeyin söylenmediği, daha söylenecek çok şeyin olduğuna inanıyoruz. Her insan maruz kaldığı bu vahşeti aynı şekilde algılamadı, yorumlamadı. Vakşetin her insanda ayrı, kendisine özgü boyutları, etkileri, yaratığı tahribatları, bıraktığı izleri ve neden olduğu sonuçları vardır. Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevinde yaşananları bütün boyutları ile bir bütünlük içinde anlayabilmek için yaşayanlar tarafından anlatılması ve uzmanlar tarafından çok yönlü ciddi analizlerin yapılmasına ihtiyaç var.

Bu yazıyla amacımız Diyarbakır 5. Nolu Askeri Cezaevindeki uygulamaları anlatmak değil. Savunmamızın yazıldığı dönem yaşadığımız sorunların daha iyi anlaşılması ve o dönemde karşı karşıya olduğumuz zorlukları ayrıntılardan özelikle kaçınarak, kaba hatlarıyla okuyucuya bir ön bilgi olsun diye aktaracağız.

Generaller 12 Eylül sömürgeci askeri faşist cuntasını yaptıkları zaman, Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevindeydık. Daha 1979 da ilan edilen sıkıyönetim ilanıyla tutuklanarak cezaevlerine konulmuştuk.

Sömürgeci faşist askeri cuntanın iktidarı ele geçirdiği gün koğuş kapıları ilk defa açılmadı. Gardiyan 'koğuş kapıları ikinci bir emre kadar açılmayacak.' demişti. Cuntanın ilk uygulamasıyla karşı karşıya gelmiştik. Daha son-

rakı günlerde kapılar açılmış ama havalandırma saatleri bir saatla sınırlandırılmış ve görüşmeler ertelenmıştı. Hapishane koşullarının nispi zorlaştığı bir dönem başlamıştı. Bu durum sadece bir kaç gün almıştı. Artık kısıtlamalar dönemi başlamıştı. Kantinden zorunlu ihtiyaç duyduğumuz şeyleri satınalmamız kısıtlanmış ve havalandırmalara her gün çıkarılmiyorduk.

Cuntanın gelişinden bir ay sonra ferdi işkenceler dönemi başlamıştı. Mahkemelerden dönen bazı kişilere ve koğuşlardan dışarı çıkardıkları bazı tutuklulara işkence etmeye başladılar.

1980'nin Kasım ayında hapishane iç güvenlik amiri olarak takma adı Gestapo olan havacı başçavuş Mevlüt atandı. Gelir gelmez Koğuşları dolaşarak provakatif ve tehditvari söylem ve eylemleri ile huzursuzluklar yaratıyor ve gardiyanları tutuklulara saldırtarak olaylara ne den oluyordu. Her fırsatta istihbarat elemanı olduğunu ima ediyordu. Bir çok ülkeye gittiğini ve oralarda özel eğitimler gördüğünü söyliyordu. 'size sadece 45 gün veriyorum. 45 gün sonra bu hapishanedeki düzen bütünüyle değişecek', 'topluma kazandırma projesi dahilinde sizleri bir plan çerçevesinde eğiterek topluma yararlı insanlar olarak yetiştireceğiz' diyor ve her gittiği koğuşta bir provakasyonla olay çıkarıyordu.

Hapishane artık işkencehaneye dönüşüm sürecine girmişti. Tutuklular her gün endişeli uyanıyordu uykularından. Havacı Mevlüt '1971 de Diyarbakır hapishanesine kürt köylülerini getirdik, hapishaneden Kürtçü çıktılar. Bir daha bu asla olmayacak. Sizler Kürtçü sosyalist olarak girdiniz burdan topluma yararlı insanlar olarak çıkacaksınız' diyordu.

Askeri cezaevinde olduğumuzdan dolayı siyasi tutuklular olarak değil birer asker olarak görülmeye başlandık. Askerler gibi sıfır traş olmamız, her öğün yemekte yemek duası okumamız, sabah ve akşam saysayımlarda sıraya girmemiz istendi.

Avukat görüşmesine çıkan herkese işkence yapıldı. Koridorlar da saçları zorla traş edildi. Bir çok gardiyanla koğuşlara saldırmaya ve toplu işkenceye tabi tutmaya başladılar.

Bu durum 12 Eylül faşist sömürgeci askeri darbesinden sonra Milli Güvenlik Konseyinin emri ile bilinçlı bir şekilde detaylarına kadar hazırlanmış bir planın uygulamasının ilk hazırlık aşamasıydi. Bu aşama, yüzbaşı Esat Oktay Yıldıran'ın hapishane iç güvenlik amiri olarak atanmasıyla yeni bir sürece girmiş oldu.

Esat oktay Yıldıran, Türk-islam ideoloji ile eğitilmiş, psikolojik rahatsızlıkları olan ırkçı, işkenceden zevk alan ve sadist ruhlu bir yüzbaşı idi. Esat Oktay İlk koğuş ziyaretlerine eli sopalı, zencirli, coplu bir grup askerle, 'bu cezaevinde Allah benim, hepiniz dediklerimi yapmak zorundasınız. Ben burayı hizaya getirmek için geldim. Benim olduğum cezaevinde kuralara uymadan sinek bile uçmaz.' diyerek başladı.

Bir kaç gün sonra herkesin uyması gereken ilk kuralları koğuşlara iletti. Havacı Mevlüd'ün isteklerine ek olarak;

- Bundan böyle bu cezaevinde eskeri kurallar geçerli olacak.

- Her tutuklu kendisini asker olarak görecek ve burayı da askeri bir okul olarak kabul edecek.

- Rütbesi ne olursa olsun koğuşa giren her askere, koğuş sorumlusu komutanım diyecek ve tekmil verecek.

- Görüşme günlerinde, görüşe marş okunarak yürüyüş kolunda gidilecek.

- Görüşmelerde Kürtçe konuşulmayacak.

- Havalandırmalarda her gün bir saat askeri eğitim yapılacak. (havalandırmalar sadece, 'eğitim' diye adlandırdıkları işkence amaçlı kullanılıyordu)

İşkence konusunda eğitimli olan ve özel yetkilerle gönderilmiş Esat Oktay, kendisinden önceki gardiyanların bir kısmını geri çekerek, geri kalan diğer eski gardiyanları, yeni getirdği bir ekiple beraber hapishanede eğiterek koğuşlara baskınlar yapmaya ve kurallara uymayanlara, coplu, sopalı ve zencirli saldırılar başladı.

Gardiyanlar asıl adlarıyla değil kod adlarla çağırılıyordu. Bu eğitimde tutuklulara karşı en ufak acıma duygusunu gösteren gardiyanları affetmiyorlardı. Onlara da işkence ediyor ve arkadaşlarına dövdürtüyorlardı. Acımasız davranmaları için uyuşturucu veriliyordu.

Bu eğitimde işkence metodlarının dışında tutuklular; dinsiz, acımasız, annesini ve babasını kesen, vatan haini, bölücü düşman olarak tanıtılıyor ve acınmaması gerektiği temelinde eğitiliyordular. Artık asker ve tutuklu olmanın dışında acımasız, dinsiz, vatan haini bölücüler olmuştuk. Koğuş saldırılarında öldürülmeyi hak etmiş vatan haini bölücüler olduğumuz için acımasızca saldırıyorlardı. Artık toplu işkenceler dönemi başlamıştı. Sabah-akşam sayımlarında, yemek vakitlerinde işkenceler rutin halini almiştı, Kurallara uymayan bütün koğuşlara uygulanıyordu.

- Daha saldırıların ilk iki haftasında kimi koğuşlar bütün olarak, kimi koğuşlarda da bazı tutuklular kurallara uymayı kabullenmişlerdi. Bu direnen koğuşlar için dezavantajlı bir durum oluşturmuştu. Esat Oktay ve ekibine

moral verirken direnen koğuşlardaki tutukluların moral-lerini bozmuştu. Cezaevi yönetimi bu durumu çok iyi kulanıyordu. Uğradıkları direnen koğuşlara 'bakın idarenin yeni kurallarını kabullenenlere çok iyi davranıyoruz. Siz de kurallara uyarsanız sizlere de iyi davranacağız' propogandasını yapıyorlardı. Bunu yaparken direnmeyen koğuşlara yeni kurallar dayatıyorlardı. Buda gösteriyorduki sorunun bir kaç kurala uyup uymama olmadığını, dedikleri gibi 'topluma kazandırma projesi dahilinde bir plan çerçevesinde eğiterek topluma yararlı insanlar olarak yetiştirme' programının uygulanmasının bir parçası olduğunu gösteriyordu.

İlk dönemler koğuşlara dayatıkları kuralları kabullenen bir kaç kişi çıkınca o koğuşun hepsini taktik olarak kurallara uyan bir koğuş olarak gösteriyor ve toplu işkence yerine, direnenleri ayıklama ve bireysel işkencelerle kurallara uymalarını sağlıyorlardı. Direnmeye devam eden koğuşlara da direnmeyi bırakan koğuşun adı verilerek 'şu koğuşta kurallara uydu' haberi veriliyordu. Amaç koğuşlar arası dayanışmayı kırmak ve direnen koğuşları demoralize etmekti.

Bazı tutuklular koğuşlardan alınarak hücrelere kapatılmışlardı. Hücrelerde günboyu işkence yapılıyordu. Havalandırmalar askeri eğitim ve işkence alanına dönüştürülmüştü. Koğuşlar, sırasıyla havalandırmalara çıkartılarak işekncеden geçiriliyordu.

Gün geçtikçe dayatılan kurallara yenileri ekleniyor ve işkencelerde artık gündüzleri değil geceleride kapsayarak günboyuna yayılıyordu.

Koğuşlara gece baskınları yapılmaya başlanmıştı. Hapishane; koğuşuyla, hücresiyle, havalandırmasıyla işkence

alanına çevrilmişti. Artık bir kaç kurala uyma diye bir şey kalmamıştı. Kurallar paketi bütünüyle dayatılmıştı.

Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverlerini idiallerinden vazgeçirmek demoralize ederek çökertmek, teslim almak için bildikleri bütün psikolojik metodları teredüt etmeden korkusuzca uygulamaya başladılar.

- Nemutlu Türküm diyene,
- Türküm doğruyum çalışkanım andı
- Bir Türk cihana bedeldir vb şöven, ırkçı şiarlar
- İstiklal marşının 10 kıtası
- Ezberlenmeleri koşuluyla 50'yi aşan askeri marş. (koğuşlara yerleştirdikleri höperlolardan her gün belirli aralıklarla sık sık gece uyku saatine kadar yüksek sesle dinletiyorlardı).
- Kapı mazgalı açıldığı zaman herkesın ayağa kalkması.
- Rütbesi ne olursa olsun her asker komutanım diye hitap etme,
- Gözetleme pencerelerine yada kapıya çağrılan her tutuklu asker usulu hazırola girerek künyesini söyleme
- Herkesin kafası sıfır numara ile traş ve her gün zorunlu sakal traşlı olama.
- Sayımlarda herkes sıraya girecek ve günlük normal giyimlı olacak gibi kurallar Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverlerine dayatılar.

Koğuşlar; yalnızlaştırılarak kuralları kabullenmeye zorluyorlardı. Tutuklular arasında dayanışma ve birlikte hareket etmeyi sağlayan haberleşme ağını kırmak için;

- Çatılarda havalandırmaları gözetleyen nöbetçi kulubelerine nöbetçi askerler yerleştirdiler.
- Havalandırmaya bakan pencerelerden bakmak yasaklandı. Daha sonrada kartonlarla kapatıldı. Bilahare bütün

camlara, Türk bayrağını çizerek hem ırkçı ruhlarını tatmin etiler, hem de gün ışığını görmemizi engellediler.

- Görüşmelere koğuş sistemi getirildi. Önceleri ziyarete gelenler sırasıyla içeri alnıyor ve tutuklu yakınları ile görüştürülüyordular. Bu sistemle koğuşlar korudorlarda bile karşılaşmamaları şartıyla sırası ile görüşmeye çıkartıldılar.

Güvenlik amaçlı tetbirler.

- Koğuşlarda küçük tırnakmakası dışında bıçak, kesici alet bulundurmama,

- Çatal, kaşık bulundurulmayacak. (sayılı içeri alınan çatal ve kaşıklar her öğün yemekten sonra geri iade ediliyordu).

- Kitap, defter, Kağıt, kalem bulundurma yasağı,

- Okunan mektupların hemen yırtılıp atılması zorunluluğu,

- Mahkemelerde savunma yapmama, mahkeme heyetinin zıtına konuşmama tehdidi,

- Mahkeme ve görüşmelere gelenlere, hapishanede olanlarla ilgili konuşma yasağı.

Tutukluları yormak ve psikolojilerini bozma ve birbirlerine düşürme stratejisi

- Koğuş ve havalandırmalarda marşlar eşliğinde askeri usul uygun adım saatlerce yürütülmesi,

- Birinin yaptığı 'kural dışı' hareket için bütün koğuşun cezalandırılması,

- Tutukluları birbirini dövmeye mecbur ettirme dayatması,

- Koğuşlara ajan yerleştirme veya koğuştan birilerini ihbarcılaştırma çalışması.

Bu kurallarla amaç; Kürt devrimci, demokrat ve yürtseverleri, inançlarına, değerlerine, düşüncelerine ve idial-

lerine bütünüyle ters düşen davarnış ve söylemlere zorlayarak, inançlarına ters düşürmek ve demoralize etmekti.

Bu kurallara uymak ve onun ötesinde düşüncelerinden vazgeçmek için seçtikleri yegane araçta; bini bir para olan küfür, irkçı şiarlar, aşağılama ve her türlü işkence metodu seçilmişti.

Kurallarla, ırkçı şiar ve söylemler dayatılırken, işkencelerle bir vahşet uygulanıyordu.

Onur kırıcı, insanlık dışı uygulamaların nedeni sadece direndiğimiz için değil, doğuştan sahip olduğumuz ulusal kimliğimize yönelikti. Kürt olduğumuz için bütün bu kötü muamelelere ve bir insanlık suçu olan ağır işkencelere maruz kalıyorduk.

1 Nolu Askeri Cezaevinden 5 Nolu Askeri Cezaevine taşındığımız zaman koğuşumuz 17 ci koğuş olarak adlandırılıyordu. İşkencelerin yoğun yapıldığı bir dönemde hapishanede yapılan yeni bir düzenleme ile koğuşların numaraları değiştirildi ve bu düzenlemeyle koğuşumuz 24'cü koğuş olarak adlandırıldı

Sicili kabarık potansiyel suçlu bir koğuştuk. Hapishane idaresine karşı yaşam koşullarımızın iyileştililmesi için girişilen bütün eylemlerde öncü rol oynayan koğuşlardan biriydik. Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevinde Bir protesto eyleminde 25 ci koğuşla beraber ilk defa hücrelere götürüldük. Onun için işkenceler başlar başlamaz gestapo Mevlud'un ve Esat Oktay'ın ilgi odağında bir koğuş olmuştuk. Sık sık uğranılan ve her yeni işkence metodundan nasibini alan bir uğrak noktası haline gelmiştik.

Cezaevinde işkencelere birlikte karşı koyacağımız tek toplu eylem aclık grevi kalmıştı. Dışarı yansımayan, yansısa bile cunta koşullarında gündeme taşınmayan günler

süren açlık grevlerimiz işkencelere son vermek için caydırıcı olamıyordu.

Hiç demokrası yaşamamış bir ülkenin, toplumsal sorunları çözmenin tipik geleneksel bir anlayış olan, kaba kuvvete dayalı 'eğitim' anlayışına, Kürt olmamız unsuruda eklenince kaba kuvvet imhaya, bir vahşete dönüşmüştü. Sabah ve akşam sayımlarında; cop, özel yapılmış sopa ve zencir ile ele vurulan 10-20 darbe 'günaydın veya iyi geceler dayağı çekiliyordu. Yara bere içinde simsiyah şişkin ellerin acısıyla sabah kahvaltısını yapıyor ve aynı acıyla gece uykuya koyuluyorduk.

Gün içinde, tek ve küçük gruplar olarak koğuş dışına çıkatılarak bazen kollarımız uyuşup kendiliğinden düşünceye kadar avuçlarımıza coplarla vuruluyor, bazen ayaklarımızdan kan fışkırıncaya kadar flakaya yatırılıyorduk ve bazen de dizüstü düşene kadar baldırlarımıza sopa ve zencir darbeleri ile darbediliyorduk. Yara bere içinde, acısız uyuyup acısız uyandığımız gün yoktu.

Genellikle gündüzleri ansızın koğuş kapısı açılır eli sopalı, zencirli 30-40 kişilik bir gardiyan grubu Allah Allah sesleri, küfür ve naralarla bağırarak sualsız sorgusuz bütün koğuşa saldırıyorlardı. Her gün işkence gören, gıdasızlıktan güçsüz düşmüş halimizle, işkenceci askerlere karşı koymak bir yana kendimiz koruyacak halde değildik. Hele bu baskınlar gece uykudayken yapılınca tümüyle korumasızdık. Gardiyanlar yoruluncaya kadar gelişi güzel darbelerle saldırıyorlardı. Onlar koğuştan çekilince, bizler yara bere içinde kıvranarak düştüğümüz yerde yata duryorduk. Daha sonra çok ağır darbeler alan arkadaşlarınmıza yardım ederek yataklarımıza çekiliyorduk.

Eskiden dolaşma, hareket etme, koğuşun kirli havasından bir saatte olsa kurtularak arkadaşlarımızla temiz hava-

da volta atarak sohbet etme yeri olarak özlemini duyduğumuz havalandırmaya artık çıkmamak için dua ediyorduk. Diyarbakırin gün ortası yakıcı sıcağında havalandırmanın kızgın beton zemininde çıplak bedenle süründürülüyorduk. Kafan fazla kalktı, yan süründün vb bahanelerle vucudumuzu dağlarcasına inen zencir darbeleri iz bırakıyordu, havalandırmanın açık ve pis kokan lağım çukuruna başımız sokuluyordu. Aynı anda bir kaç gardiyandan yediğimiz darbeler ve yaralarımıza konan sineklerle cebelleşerek 'Ne Mutlu Türküm' diyene şiari ile uygun adım yerinde sayamaya zorlanıyorduk. Havalandırma; artık çıkılmak istenmeyen bir işkence alanı haline getirilmişti.

Kadro, sempatizan, yaşlı, çocuk kimin ne olduğuna bakılmaksızın korkunç işkencelerden geciriyorlardı.

Koğuşlaradan kör hücrelere götürülen tutuklulara iki üç gün işkence ettikten sonra koğuşa geri getirilerek bir iki günde dikili nöbette[5] tutuyorlardı.

Günler, haftalar geçtikçe işkencelerde direnme gücünü kaybeden koğuş ve hücrelerdeki bazı tutuklular arasında kurallara uymaya başlayanlar çoğalıyordu.

Direnen koğuşlar azaldıkça onlara yapılan işkencenin hem yoğunluğu hemde dozu artıyordu.

Biz hiç fire vermeden bütün koğuş mevcuduyla direnen koğuşlardan biriydik. Havalandirmalarda, hapishane korudorunda, her gün defalarca anı koğuş baskınlarıyla bireysel ve toplu işkencelerden geçiriliyorduk. Buda yetmezmiş gibi yıkanmak için götürüldüğümüz hapishane hamamında soyundurulup yıkanmadan giyindirilerek sopalarla dövüle dövüle koğuşa geri getiriliyorduk.

Tutukluları uykusuz bırakıp moralını bozmak için bazi

5 Tutukluyu, gece nöbetini tutan gardiyanların görebileceği bir noktada hareket etmeden ayakta tutma.

tutuklukara yapılan işkenceleri kasete kayd ederek geceleri hoparlürlerden bize dinletiyorlardı.

Aylar süren ağır ve yoğun işkencelerden sonra direnen bizim koğuş ve üstümüzdeki 25 nolu koğüş kalmıştık. Bütün hapishanede fire vermeden toplu direnen sadece iki koğuş kaldığımız için de her gün defalarca işkenceden geçiriliyorduk. Bütün koğuşların kurallara uyduğunu ilan etmek için bizi hücrelere götürmek istedikleri halde, hücrelerde yer kalmadığından götürülmüyorduk. Bu yoğun canavarca toplu işkencelerden kurtulmak ve hücrelere gitmek için her şeyi yapıyorduk. Öğrenciliğini Ankarada yapan ve bir kaç defa Ankara Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneğine (ASDK-DER) uğrayan Kürt kökenli ve hapishanede astsubay olarak askerliğini yapan tanıdığımız biri vardı. Bu astsubay ilk defa koğuşumuza geldiğinde Ankaradan getirilen iki arkadaşımızı 'gözüme çok batıyorsunuz' diyerek hakaretler yağdırmış ve falakadan geçirmişti. Bu iki arkadaşımızı tanıdığı için işkence etmişti. Ve bir daha da koğuşumuza uğramamıştı. Koğuşta, görüşme odasında veya bizi işkenceye aldıkları herhangi bir yerde bununla karşı karşıya geldiğimiz zaman, bizi hücreye aldırtmasını isteyecektik. Bunu yapmadığı taktirde kendisiyle ilgili bildiklerimizi anlatacağımızala tehdit etmeyi kararlaştırmıştık. Ne yazıkki bu postunu kurtarmak için tanıdıklarına işkence eden 'demokrat'la bir daha hiç karşılaşmadık.

Kalabalık bir gardiyan grubuyla daha rahat bir şekilde işkence etmek için bizim ve üstkattaki koğuşun ranzaları ve yemek masaları alındı. Yatmak için düşek ve bataniyeler kalmıştı. İşkence alanı genişlemişti. Bütün koğuşları zapturapt altına aldıklarını kanıtlamak ve 'başarılarını' ilan

etmek için direnişimize habire yükleniyorlardı. 'Sizi kuzu gibi islah edeceğız millete, vatana hayırlı evlatlar kazandıracağız' naralarıyla günde defalarca işkence ediliyorduk.

Fiziki ve Moral olarak çökertmeye çalışıyorlardı. Bu konuda başarılıda oluyorlardı. bitmeyeceğine artık inadığımız baskılar gün geçtikçe bizi geriyordu. Psikolojimizi ve koğuş içi yaşamımızı olumsuz etkiliyordu.

25 cı koğuşun dayatılan şartları kabul etmesiyle yalnız kalmıştık. İşkenceler doruk noktasına çıkmıştı. Hiç bir tutuklulu bir saat sonraki yaşamından emin değildi. Dayanma gücümüz kalmamıştı. Moral olarakta kötü bir noktadaydık.

Bir tek koğuşun direnmesiyle işkenceleri durduramayacağımız inancı gittikçe egemen hale gelmişti. Bizlerde gözyaşları arasında dayatılan şartları kabıllenmek zorunda kaldık. Şartları kabbulendiğimiz gün, Esat oktay hoparlörlerdan bütün hapishaneye '24 cü koğuşta şartları kabulendi artık koğuşlarda kurallara uymayan sinek bile kalmadı' anonsunu yapmıştı.

Yenilmiştik ama teslim olmamıştık. Kendimizi artık savaş meydanında yenılmış, tutsaksak düşmüş birer esir gibi görüyorduk. Buna rağmen yüreğimizde kocaman bir eziklik vardı.

Üst katımızdaki 25 ci koğuşun ve sonra bizim koğuşunda şartları kabullenmesınden sonra aynı gün, bizimle aynı havalandırmayı paylaşan hiç yada sadece bir kaç hafta direnen ve 'direnmeler son bulursa hapishaneye sükünet gelecek' diyen koğuşları havalndırmaya çıkararark topluca falakadan geçirdiler.

Direnişler bittiği halde hapishaneye sükünet gelmemişti. Kötü koşullar ve işkence bitmiyordu. Hapishane

idaresi, direnişlerin son bulmasından sonra baştan beri hiç direnmeyen ve işkencede görmeyen koğuşlara da yöneldi. İşkenceler dahada zalimce yapılmaya başlandı. Artık hapishanede direnen yada direnmeyen koğuş ayırımı ortadan kalkmıştı. Her koğuşta ayni uygulama vardı. İşkenceler durmuyor tersine bütün şiddeti ile devam ediyordu.

Asıl amaç Kürt olduğumuz unuturmak, onların deyimiyle 'ıslah edililerek vatana yararlı vatandaşlar' haline getirmekti. Bunu kabulenmediğimiz için de işkencelerin dozu artarak devam ediyordu.

Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevi, Kürt devrimci, demokrat ve yurtseverlerinin imha alanı haline getirilmişti.

Avukatlarla görüşme; görüşmenin ötesinde işkence sahnelerine dönüşmüştü. Avukat görüşmesine götürüyorlardı ama koğuş çıkışından görüşme yerine kadar envaitürlü işkencelerden geçiriyorlardı. Avukat görüşmesi genelde en az bir iki saat çekiyordu ama görüşme odasına alındığımız zaman bize iki üç dakikalık kısa bir zaman veriyorlardı. Bu verilen zaman içinde de başımızda bekliyor her söylenen söze müdahale ederek döviyorlardı. Geri kalan zamanda da gidiş ve dönüşte hapishanenin tankların bile geçebildiği geniş koridorlarında işkence ediliyorduk.

Diyarbakır'ın Haziran-Temmuz- aylarındaki 40 dereceyi aşan kavurucu sıcağında, penceresiz her tarafı kapalı hapishane taşıyıcılarında oksijen eksikliği nefes almamızı zorlaştırıyordu. Gardiyanlar cop, özel yapılmis ve üstüne bir ad yazılı olan değenek ve zencirlerle rastgele vuruyorlardı. Bu darbelerle sersemleştırılıyor ve baygınlık dercesine getiriliyorduk. Mahkeme salonuna alındığımızda hiç kimse normal halinde değildi. Acı içinde yorgun, bitkin halde yığılıyorduk sandlayelere..

Mahkeme salonunda sıcaktan, susuzluk ve yorgunluktan bayılanlar oluyordu. Bu durumu bir defa hariç, ne mahkeme heyeti ne de görevliler umursamıyordular. O defada Diyarbakır'ın Temmuz sıcağında iki gün boyunca hiç su içirilmeden mahkemeye çıkarıldık. Susuzluktan kırılıyorduk. Ağzımız kuruduğu için konuşma zorluğu çekiyorduk. Mahkeme salonunda saatlerce bekleyince 10-15 kişi peş peşe bayılıp yere yığıldılar. Avukatların talebi üzerine su içmemiz için mahkmeye ara verildi. Mahkeme salunununda arka tarafında bulunan su musluğundan su içmemize izin verildi. Sayımız 160 geçtiği için musluğun yanında coplarıyla bekleyen gardıyanlar ağzımızı çalkalayacak kadar su almamıza izin veriyorlardı. Bir yudumda olsa su alan herkes dayak yedi.

Mahkeme salununda otururken yanındaki ile konuşmak, sağa, sola bakmak yasaktı. Sandelyede otururken eller dizlerin üstunde dik durarak mahkeme heyetine bakmak zorundaydık. yüzümüze konan sinekleri elimizle kovalamak bile yasakti. Sağa, sola bakan, bir kelimede olsa fısıldayan, yere bakan ve eliyle sinek kovalayan herkes mahkeme salonunda, mahkeme heyetinin gözü önünde coplanıyordu.

Ne savcı ne de mahkeme heyetindeki hakimler, mahkeme salonunda tutuklulara yapılan işkenceye mudahale etmiyordular. Sesiz kalarak, görmezlikten gelerek işkencelere ortak oluyordular.

Mahkemelerde konuşan, savunma yapanlar, mahkeme çıkışı hemen işkenceye alınıyorlardı.

Türkiyenin altında imzasi olan İnsan hakları Evrensel Beyannamesi'nin 11/1 maddesi 'Kendisine bir suç yükle-

nen herkes, savunması için gerekli olan tüm güvencelerin tanındığı açık bir yargılama sonunda, yasaya göre suçlu olduğu saptanmadıkça, suçsuz sayılır' belirlemesine rağmen savunmaızı yapmak için ihtiyaç duyduğumuz bir Türk Ceza Kanunu, kağıt ve kalem verilmedi.

İnsan hakları Evrensel Beyannamesi'nin 5 ci maddesi 'hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez' buyurmasına rağmen görmediğimiz işkence, çekmediğimiz acı ve ızdırap, yemediğimiz köfür ve hakaret kalamdı.

İnsan hakları Evrensel Beyannamesi'nin 10 cu maddesi 'Herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, tam bir şekilde davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı vardır' belirlemesine rağmen. Mahkeme salonlarında hakim ve savcıların gözü önünde işkence gördük. Kendi irade ve özgür kanaati ile değil, Emir ve komuta zenciri altında izin ve yetkilendirmelerle 'adalet' dağıtan mahkemeler tarafından ağır cezalarla cezalandırıldık.

Rızgari-Ala Rızgari davası Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevinde işkencelerin en ağır ve yoğun olduğu dezavantajlı bir döneminde başladı. 1981 Haziranın ilk haftasında Rızgari ve Ala Rızgari davası iddianamesi bize verildi. 13 Temmuz 1981 günü ilk duruşmaya çıkacaktık. Davanın başlamasına bir ay kalmıştı. Yaşadığımız o ağır baskı ve işkence döneminde kağıt ve kalemin yasak olduğu koşullarda, bir aylık kısa zaman dilimi içinde, bu savunmayı yazmak zorundaydık. O koşullarda yazı yazmak yasaktı. İddianamenin bize ulaşmasıyla mahkemelerde savunma yapmama ve hapishanede olan bitenler hakkında konuş-

mama konusunda sürekli olarak günlük tehditler alıyorduk. Mahkeme günü yaklaştıkça, bizi yormak ve meşgul etmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Sürekli ve yoğun bir işkence uygulanıyordu.

Savunma metnini gündüzleri yazamıyorduk. İşkenceden geri kalan zamanda marşlar eşiğinde askeri eğitim yapılıyordu. Kağuşa sık sık gardiyanlar gelip kontrol ediyorlardı. Sadece geceleri yazabiliyorduk. Geceleri yatma saatlerinde ortalığın sesizleştiği ve koğuş baskınları dışında, gardiyanların koğuşa girmediği nisbi güvenli olduğu zamanda, zulalarımızda sakladığımız kalem ve kağıtları kullanarak yazıyorduk. Gardıyanlar, yatma saatlerinde bazen gözetleme deliklerinden koğuşun içini gözetliyorlardı. Bundan dolayı güzetleme deliklerininden gardiyanların gelişini güzetliyorduk. Üst ranzada yatanın battaniyesini aşağıya sarkarak alt ranzada yazıyorduk. Yakalanmamak için koğuştan bir arkadaşı, savunmayı yazdığımız ranzaya bakan gözetleme deliğini blocke edecek şekilde karşısına oturtuyorduk. Gardiyanlar gelişinden zamanında haberdar oluyor ve toparlanarak uyuyormuş gibi yatağa uzanıyorduk. Yazdıklarımızı her gece zulamızda saklıyorduk.

Yazarken faydalanacağımız kaynaklarımız olmadığı gibi, içinde yaşadığımız şartlardan dolayı dışarı ile ilişki kurarak çok ihtiyaç duyduğumuz yardım ve önerileri alamadık. 12 Eylülden önce ağır işkencelerin daha başlamadığı dönemde, okuduğumuz ve henüz bütünüyle yakalanmayan, zulalarımızda gizli kalan bir kaç kitaptan kalan kısa bir kaç notun ötesinde, belleğimizde kalanlarla yetinmek zorunda kaldık. Savunmamzın yazımını bitirdiğimiz zaman bir nusha yakalanırsa diğerini mahkemeye çıkarmak için, bir kaç nushasını yazdık. Mahkemeye bir iki gün kala

savunmamızın yazimini bitirdik ve davamızda yargılanan arkadaşlara okumaları için verdik. Savunmanın içeriği ile ilgili okuyan herkesten olumlu tepkiler aldık. Hiç kimseden olumsuz bir tepki almadık. İddianamede bize yöneltilen suçların hepsine cevap verecek zamanımız da yoktu. Zaman darlığından önemli gördüğumuz konulara ağırlık vererek mümküm mertebe kısa cevaplar yazdık. Yaşadığımız o kötü koşullarda birde zamanla yarışıyorduk. Geceleri gizlice her an yakalanma korkusu ve bir an önce bitirme acelesi ile yazdık. Yazdıklarımızın bir kısmını değiştirme imkanlarından bile yoksunduk. Onun için yazarken bir daha düzeltemeyiz anlayışı ile elimizden geldikçe dikatlı yazdık. Zamandan tasarruf ve savunmayı yakalatmadan mahkeme çıkarmanın biricik yolu buydu.

Devletin kabul etmediği Kürt ulusal realitesini, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı ilkesini, Kürt ulusunun meşru taleplerini ve siyasi hedeflerini ön plana çıkararak, Kürdistandaki sömürgeci statukoya, o günkü bilgi birikimimiz ve politik düşüncelerimiz doğrultusunda karşı durduk, deşifre temeye çalıştık.

İnsanlık dışı kötü muamele ve gece-gündüz dinmek bilmeden süren baskı ve işkence ortamında bir çok riski göze alarak hazırladığımız savunmayı yapılan aramalarda yakalatmamak için bir kaç nüsha olarak zulalarımızda sakladık.

Bitişik olan koğuşla aramızda hiç açılmayan, iptal edilmiş demirden bir kapı vardı. Kapı bizim koğuşun sağ arka köşesinde diğer koğuşun sol arka köşesindeydi. Kapı açılmadığı için her iki koğuşta da iki katlı ranzalar sıralanmıştı karşısına. Koğuşların en kuytu yeri idi. Ani baskınlarda en geç fark edilen alandı. Ve bu koğuşta davamızdan yargılanan bir arkadaşımız vardı. Onunla bir kapı vurma şifresiyle anlaşmıştık. Her iki koğuştada kapının hemen yanındaki yataklarda sağlam denilebilecek bir zulamız vardı ve bir nüshayı o zulada saklıyorduk. Buna rağmen ya yakalanırsa korkusuyla, bize yada onlara yapılan anı aramalarda savunmanın bu nüshasını kapının alt aralığından karşi tarafa atıyorduk. Koğuşlararsı bu dayanışmamız savunmayı mahkemeye çıkarıncaya kadar devam etti.

Savunmayı mahkemeye nasıl çıkaracağımızı kara kara düşünmeye başladık. Korku ve endişelerimizde haklı olduğumuzu gösteren bir çok neden vardı. Bu nedenlerin başında savcılar ve hapishane idaresi el ele işbirliği içinde mahkemeye bir kaç satır bile olsa yazılı bir savunmanın çıkmaması için düşünülen bütün tedbirleri almışlardı.

Mahkemeye gidiş gelişlerde çok sıkı aramaların yapılacağını hem duymuş hemde mahkeme yaklaştıkca gardiyanların 'mahkemeye çıkarken yanınızda kağıt para bile olmayacak' buna teşebbüs edenin vay haline' tehditleri bunun açık belirtileriydi.

Bu savunma mutlaka mahkemeye çıkmalıydı. Savcının planladığı ve öngördüğü gibi bu mahkeme sessiz sedasız geçmemeliydi. Bütün plan ve tedbirlerine rağmen bu dava savunmasız kalmamalıydı. Bunda kararlıydık.

Savunma yakalansaydı bile, biz savunmada yazılanları sözlü ifadelerle mahkemeye taşımaya karalıydık. Öte yandan 'yazdığımız bu savunmaya attığımız imzalar, yakalandığı takdirde aynı zamanda kendimiz için ölüm belgesine attığımız imzalar olacaktı.'[6]

Savunmayı kim, nasıl, hangi metotla mahkemeye çıkaracağımızı düşünme karmaşası içinde günler bir birini kovalıyordu. Nihayet mahkeme günü gelip çatmıştı.

Elimizdeki iddianame'den anlaşılıyordu ki alfabetik sıraya göre sorguya alınacaktık. Bu sıraya göre arkadaşımız Mehmet Nuri Aslan 3 cü sıradaydı. Evet mahkemeye çıktığımız ilk gün ve mahkemenin ilk celsesinde sorgulanacaktı. Gülerek Nuri can, bu savunmayı sen mahkemeye çıkaracaksın, sakın yakalatma ha demiştik. Oda gülerek, götürmesine götürürümde yakalatıp yakalatmayacagımı bilmiyorum. Yakalatırsam savunmanın altında sizinde imzalarınız var, benimle beraber sizde yanarsınız demişti.

Peki nasıl çıkaracaktık? savunmayı içinde kamufle edebileceğimiz bir şeyi elimize alamiyor ceplerimize koyamıyorduk. En mantıklı yol, arkadaşın bu savunmayı kilotunda mahkemeye çıkarmasıydı. Savunma bir deftere yazılmıştı. Peki bu koca defteri nasıl kilota sığdırabilecektik? Deneme mahiyetinde, Mahkemeden bir gün önce savunmamızı arkadaşımızın kilotunun içine yerleşebilecek şekilde katladık ve yerleştirdik. Arkadaşımız fazla zorluk çekmeden yürüyebiliyordu. Bundan başka bir seçeneğimiz

6 Bk. Diyarbakırda Neler Oldu, s. 96. Süleyman Güney

kalmamıştı. Katladığımız savunmamızı, bu katları muhaaza etmesi için bir iple bağladık ve yeniden zulamıza yerleştirdik.

Mahkeme günü 13 Temmuz 1981 de sabah gardiyanlar bizi uyandırır uyandırmaz, Nuri'nin etrafını sardık ve bir gün öncesinden planladığımız gibi hazır katlanmış savunmamızı, Nuri arkadaşımızın kilotana sığdırdık. Düşündüğümüz gibi yolda düşmemesini sağlama almak için üstüne de dar bir iki kilot daha giydırdık. Bizde giyindik ve yola çıkmaya hazırdık.

Mahkemeye gitmek üzere, koğuştan dişarıya çıkacağımız zaman, koğuştaki arkadaşların tek tek savunma yapacak biz dört arkadaşla kucaklaşıp, vedalaşma anı duygu dolu bir andı.

Hapishane iç güvenlik amiri Esat Oktay'ın; her koğuşumuza geldiğinde 'mahkemelere yazılı bir şey çıkaranı, savunma yapanı, savcı ve hakimlerle zıtlaşanları ve hapishane ile ilgili en ufak bir şey söyleyeni buradan sağ çıkarmam' tehditleri mahkeme yaklaştıkça daha sık alıyorduk.

Her zaman tekrarlanan bu tehdit belleklerimizde yer etiği için 'gidipte gelmemekte var' gibisinden bir duygu içerisinde bir helallaşma anı oldu. O günün, o anını unutmak mümkün değil. Belleklerimizde canlılığını koruyor. Hala hatırladığımızda ordaymışız gibi duygulanıyoruz.

Benzer durumlarda sıkça kulanılan Kürtçe atasözünü hatırlatmıştı "Berxê nêr jibo kêr" (Kurbanlik kuzu kesim içindir) deyip koğuştan ana koridora çıktık.

Rızgari-Ala Rızgari davası; 162'si tutuklu ve 61'i tutuksuz olmak üzere 223 kişinin yargılandığı büyük davalardan biriydi.

Bizi sabahın erken satlerinde koğuşlardan, ite kalka döverek çıkarıp ana koridora getirdiler. Dramatik bir üst

baş kontrolündan geçirdikten sonra[7] tek sıra halinde kelepçelenmek üzere dizilmiştik. Hapishanede uyguladıkları insanlık dışı ugulamaların yarattığı korku ve yılgınlığa ve aldıkları güvenlik önlemlerine pek güvendikleri için, beklediğimiz gibi çok sıkı bir aramadan geçmeden kelepçelenerek gruplar halinde biribirimize zencirle bağlanarak arabalara bindirildik. Bu işlem bir hayli uzun sürmüştü. Mahkemenin başlama saatine zamanında yetişmeme kaygısı da ciddi bir aramadan geçmememizede etkili olmuştu.

Aramadan kurtarmıştık. Bir aksilik olmasa mahkemeye çıkacaktık. Nihayet mahkemeye gitmiş yerlerimizi almıştık. İlk iki kişiden sonra sıra Nuri arkadaşımıza gelmişti.

'Kürsüden sorgulanan arkadaşımız bir yandan savunma metnini sakladığı yerden çıkarırken, diğer yandan sözlü savunmasını yapıyordu. Her nasıl olduysa cezaevi görevlisi olarak duruşmada bulunan gardiyanların dikkatini çekmemişti. Belki ne olduğunu anlamamışlardı.'[8]

Nuri arkadaşımız savunmamızı mahkeme heyetine sunduğu an, kendisi dahil diğer üçümüz de ciğerlerimizi dolduran derin bir nefesten sonra, gönül rahatlığıyla bir ohhh çekerek, ağır bir yükü omuzlarımızdan atmışcasına rahatlamıştık. Artık öldürülseydik de umurumuzda olmaz, gam yemezdik. Zira tarihin bize yüklediği görevi başarıyla yerine getirmiş olmanın haklı gururunu yaşıyorduk.

---

7 Mahkemeye çıkarken kılık kıyafete özen göstermemiz için uyarılarda bulunuyorlardı ve bu kontrolu onun için de yapıyordular. Ayakta duracak halimiz yoktu. Resmi giyinmeye zorlaniyorduk. Çok kilo verdiğimiz için pantolonlarımız çok genişlemiş ve düşüyordu. Belkemeri kullanmak da yasaklandığı için pantolonu öndeki kemer halkalarından ince bir iple bağlayarak düşmesini engelliyorduk. Kalın ip olmadığı için de yoldaki dayak atma fasıllarında ip kopuyordu. Yürürken ve dururken bir elimiz hep pantolondaydı. Otururken rahatlıyorduk.

8 Bk. Diyarbakırda Neler Oldu, s. 98. Süleyman Güney

'Savunma mahkeme heyetinin eline geçtiğinde yüz ifadeleri şekilden şekile giriyordu. Yeni icat olmuş bir şeye bakıyor gibiydiler. Avukatlarımızda da bir şaşkınlık gözleniyordu. Çünkü okadar baskı, zulmün ve kontrolün uygulandığı bir ortamda mahkemeye nasıl böyle bir savunma getirildi diye hayret ediyorlardı. Hiç beklemedikleri bir anda ve özel bir tarzda getirilen bu savunma, mahkeme üyelerinin birinin elinden diğerine dolaşıyordu. İnsanların akıl dengelerini yitirdikleri, ekmeğe ve suya muhtaç olduğu, insanlık onurunun ayaklar altına alındığı ve onuru korumak adına ölüme gittikleri, insan yaşamımın kendini bilmez sadist ve salt duygularını tatmin için insanlara işkence yapan insan kılıklı yaratıklara terk edildiği... 24 saatlık zaman diliminin 15-16 saatinin ayakta geçirildiği, sopalı, coplu, sürünmeli eğitimlerin yapıldığı, görüş günlerinde ailelerine sadece şekil olarak görünebildikleri, adi küfürlerin günlük yaşama ortak olduğu o cehennemi ortamdan, demekki halen yaşayan insanlar bulunuyordu. İşte iddia makamımın iç huzuruna atılan çengelin uçları, böylece paslı bir yüreğe takılıp kalmıştı. Yani savcı Turgay Çağlar şaşkındı.'[9]

Mahkeme heyetinin bu şaşkınlığındanmıydı yoksa isteksizliğindenmiydi, Nuri Aslan arkadaşımızın, bu verilen yazılı metnin dört kişinin ortak savunması olduğunu ve tutanaklara geçirilmesi gerektiği talebine rağmen tutanaklara geçirilmedi. İçimize bir kuşku doğmuştu. Bunca emeğe ve riske rağmen mahkeme heyetine sunulan savunmamız sudan bir gerekçeyle görmemezlikten gelinirse! Görev Nuri'den sonra çıkacak arkadaşımıza kalmıştı. Sırası geldiğinde o, savunmamızın tutanaklara geçirilmesini talep

9 Bk. Diyarbakırda Neler Oldu, s. 98. Süleyman Güney

edecekti. Nitekim öylede oldu. Muhlis Erdem arkadaşımız sorgusunda, 'Nuri Aslan tarafından verilen savunmamın kendisininde içinde olduğu dört(4) kişilik bir grubun ortak savunması olduğunu ve tutanaklara geçirilmesini talep etmiş' ve Avukatımız Mustafa Özer'in de müdahalesi ile savunmamız tutanaklara geçirilmişti.

Güçlülerin bile zayıf yanlarının olduğunu unutmamak lazım. Gururlanarak, haberi ve izni olmadan, onsuz 'Diyarbakır 5 nolu askeri cezaevinde bir sineğin bile uçamayacağını' sanan hapishane iç güvenlik amiri Esat Oktay Yıldıran'ın saldığı korku, yaptığı ölüm tehditleri ve aldığı bütün tedbirlere rağmen bu siyasi savunmamızı mahkemeye çıkarmayı başarmıştık.

Diyarbakır 5 nolu askeri cezaevinde imkansız olanı gerçekleştirmiştik.[10]

10 Bildiğimiz kadarıyla, 1981-1983 yılları arası, işkencelerin bütün hızıyla ve en ağır bir şekilde devam ettiği dönemde yazılı olarak mahkemelere çıkarılan ilk ve tek siyasi savunmadır.

Yukarıda, 12 Eylül askeri cuntasından önce Diyarbakır Askeri Cezaevinde Rızgari ve Ala Rızgari davasının birleştirilmesi durumunda Rızgarici arkadaşlarla mahkemede ortak savunma yapma konusunda bir görüşme yaptığımızı ve prensip olarak ortak siyasi bir savunmanın yapılmasından yana olduğumuzdan söz etmiştik.[11]

İlk görüşmemizden sonra, ortak tavır konusunda Rızgarici arkadaşlardan bir daha haber almamıştık. Dava başladığı zaman; hapishanede devam eden baskı ve işkenceler insanlık suçu rekorlarını kırıyordu. Rızgarici arkadaşlarımızla ayrı bloklarda kalıyorduk. Kaldiki çok yakın koğuşlarda kalsaydık bile haberleşme imkanımız kalmamıştı..

Sömürgeci mahkemede, ortak tavır geliştirme konusunda son söz söylenmemişti. Bu nedenle Rızgarici arkadaşlarla; içinden geçtiğimiz şartlardan dolayı, çok kısada olsa, karşılıklı bir görüşme ve bilgilendirme istemimiz vardı.Ve bu istemimizi de; ancak hapishaneden mahkemeye giderken, yolda taşıma aracında gerçekleştirebileceğimiz tek olanaktı.

Mahkemeye çıkacağımız ilk gün Mümtaz yada Ruşen abilerimizden biriyle konuşma fırsatını yakalama imkanını arıyacaktık.

Mahkemenin ilk gününde, mahkemeye gitmek üzere hapishane koridorunda sıraya dizilirken; Muhlis Erdem arkadaşımız, Mümtaz abiyle konuşma imkanını yakalamak için, sıra bozmak bir suç olduğu halde sırasını bozmuş ve onunla kelepçelenmek için onun yanındaki tutukluyu

11 Bkz. S. 31

geri sıraya iterek, iyi bir dayaktan sonra, onunla yanyana durmayı başarmıştı.

Arabada; Muhlis arkadaşımız Mümtaz Kotan'la kelepçeli dururken fırsatını yakalayarak 'Abi hatırlayacağınız gibi ortak siyasi savunma yapma konusunda görüşmelerimiz olmuştu. Bildiğiniz gibi içinde yaşadığımız koşullardan dolayı görüşüp; mahkemede takınılacak tavırımızı netleştirecek imkanlarımız olmadı. Ala Rızgari davasından yargılanan biz dört arkadaş bu günkü duruşmada yazılı bir siyasi savunma sunacağız mahkemeye. Bireysel düzeyde yazılı ve sözlü savunma yapacak arkadaşlarımızda olacak. Sizde durum nasıl? ne yapalım? sözlü savunmalarda ortak tavır geliştirebilme olanağımız var mı? diye sorar. Mümtaz da cevaben 'Herkes örgütü reddetmeli, ideolojik-teorik savunma yapmalı, bizim tavrımız bu' der.[12]

---

12 Rızgarici arkadaşların yıllar sonra 1 Temmuz 1989 yılında yayınladıkları 'Hapishane Raporu' adlı kitapta, düştükleri bir dipnotla tamda bu günü; gerçeği yansıtmaktan uzak birer söylenceden ibaret açıklamalarda bulundular. *'Arabada bir önemli konuşmada M'ın (Mümtaz Kotan), M.E (Muhlis Erdem) ile olan konuşmasıdır. M.E, 'Abi, nasıl tavır takınalım' diye sormuş, M. 'Herkes örgütü reddetmeli, ideolojik-teorik savunma yapılmalı, bizim görüşümüz bu' demişti. 'Bu konuşma araya düşen biri aracılığı ile olmuştu. (kim olduğu hatırlanmiyor). M.E (Muhlis Erdem) olumluydu.'* Hapishane.Raporu. Cilt 2. S.174. (Baş harflerle yazılan isimlerin parantez içindeki açılımları bize aittir.)

Olayı kamuoyuna, bu şekilde sunmanın tek nedeni; bu 'önemli konuşmanın' yapıldığı gün, ayni davada yargılanan, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine yürekten bağlı dört (4) kişinin yaptığı siyasi bir savunmayı gizlemeye, olmamış gibi göstermeye çalışarak, mahkemedeki tavırlarını kamufle etme amacıdır.

Aynı gün mahkeme heyetine sunulan bir yazılı savunmanın altında imzası olan Muhlis Erdem, neden Mümtaz Kotan'dan 'Abi nasıl tavır takınalım' diye sorsun ki. Savunma yapan birinin, ne yapacağını bildiğini, tavırının net olduğunu anlamak o kadar mı zordu?

'Hapishane Raporu'ndaki dipnotun iki kelimeden oluşan son cümlesi *'M.E (Muhlis Erdem) olumluydu.'*, belirlemesi son derece incitici. İncititi çünkü

Bu konuşma Rızgarici arkadaşlarımızla sömürgeci mahkemelerde ortak tavır geliştirme konusunda son görüşme oldu. Ne yazık ki aynı davada yargılandığımız Rızgarici arkadaşlarımızla mahkemede ne yazılı ne de sözlü düzeyde ortak bir tavir geliştiremedik.

---

ne yapılmış bir siyasi savunmadan ne de savunmayı yapan diğer üç arkadaşın olumlu tavırlarından söz edilmez. Sansürlenir, sır gibi gizlenir. Kahredecek kadar incitici çünkü, sanki bu konuşma olmasaydı biz dört arkadaş bu tavırı geliştirmeyecekmişiz intibasını vermeye çalışmışlar.

Hapishane Rapuru'n da abartılı bir tarzda '*Bu konuşma araya düşen biri aracılığı ile olmuştu. (kim olduğu hatırlanmiyor)*'. Şeklindeki İddia ilginçtir. Mahkemeye hapishane arabasıyla götürülürdük. Ellerimiz kelepçeli ve hepimiz bir zincirle biribirimize bağlıydık. Ayakta tutularak tıka basa doldururlardı arabayı. Bazen, gardiyanalar arabaya sığdırmak için, bizi öyle iterlerdi ki birbirimize yapışık duruyorduk. Hele yer değiştirmek hiç mümkün değildi. Arabada birbirine zincirle bağlı yanyana duran iki kişinin bu kısa konuşma için bir aracıya neden ihtiyaç duysun? Zavalı aracı, yanındakilere zincirle bağlıyken o daracık yerde nasıl aracılık yaptığını düşünmek başlı başına trajikomik bir komedi.

Biz, 'Hapishane Raporu'nda bu dip notu düşenlere, ne kös ne de kızgınız. Sadece yıllarca beraber çalıştığımız arkadaşlarımızdan beklenmeyen bir tavır olduğu için üzgünüz.

Mahkemelerde sömürgeci politikalara karşı söylenen her söz, takınılan her olumlu tavır kazanılmış bir mevzidir. Bu anlamda bu savunmadan söz etmemek, yok hükmünde görmek kürt ulusunun özgürlük mücadelesinin bir kaybıdır.

Gönül isterdi ki, ayni davada yargılandığımız arkadaşlarımızın hapishane ve yargılamalarımızla ilgili yazdıkları iki ciltlik bir kitapta, sömürgeci mahkemede takındığımız olumlu tavrı gizlemek yerine, kamuoyuna ve gelecek nesillere bir deneyim olsun diye olumlu, takınılması gereken bir tavır olarak sunulsun. Bizi üzen bu.

Hapishane Raporu adlı kitabi okuyan bir çok insan tarafından olduğu gibi, Partiya Rızgariya Kurdistan'ın kongresine bir kısım delege tarafından sunulan bir metinde de eleştirildi. Siyasi çevrelerce tepkiyle karşılanan ve reaksiyoner bir tarzda kaleme alındığına inanılan 'Hapishane Raporu'nu yazan arkadaşları, sergilemiş oldukları olumsuz tutumdan uzak durarak, onları kendi vicdani iç muhasebeleri ile başbaşa bırakıyoruz.

Tarihe düşülmüş yanliş bir not olduğu için, sorumluluğumuz gereği olanı olduğu gibi yazarak kamuoyu ile paylaşiyoruz.

Mahkemede; Kimlikler saptandıktan, savcının hazırladığı iddianame okunacaktı. Ancak Rızgarici arkadaşların savunmasını üstlenen bazı avukatlar, yetki itirazında bulundular.

Avukatlar; Yetki itirazına temel gerekçeler olarak;

1.savcının iddianamesinde, Rızgari ve Ala Rızgari'yi, Örgüt yapısı, amacı ve stratejisi ile farklı iki örgüt olarak tanıtığını,

2. Rızgari ve Komal basım, yayın ve dağıtım bürolarının Ankara'da olduğunu,

3. Rızgari'nin adam öldürme ve silahla tarama gibi şiddet eylemlerinin olmadığını,

4. İddanamede, Rızgari'nin Diyarbakır, Siirt, Mardin, Urfa, Van ve Hakkari sıkıyönetim bölgesinde herhangi bir eyleminden söz edilerek dava konusu edilmediğini, iddiname'de de belirtildiği gibi örgüt liderleri ile taban arasında kişisel temasın olmadığını,

5. Rızgari örgütünün kuruluşundan dolayı yargılanan sanıkların oturdukları yer, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı'nın yetki sahası dışında olduğu ve benzer bir kısım hukuku gerekçeler neden göstererek 'yetki' itirazında bulundular.

Mahkeme bu konuda savcı'nın görüşünü almak için duruşmayı başka bir güne erteledi. Bir sonraki duruşmada yetki itirazı red edildi.

Avukatların, özellikle silahlı eylemlere özel bir vurgu yaparak yetki itirazında bulunmasına müvekkilerinden herhangi bir itiraz gelmedi. Buda, avukatların bu yetki ta-

lebinin, Rızgari davasından yargılanan arkadaşların bilgisi dahilinde yapıldığını gösteriyor.[13]

Rızgari -Ala Rızgari davasında yapılan ortak ve bireysel yazılı ve sözlü savunmalar

A- Ortak yapılan yazılı savunmalar

Elinizdeki bu siyasi savunma, Rızgari-Ala Rızgari davasında mahkemeye heyetine sunulan tek ortak yazılı siyasi savunmadır. Ne yazık ki bunun dışında mahkemeye sunulan ortak yazılı bir savunma yok.

B- Bireysel düzeyde yapılan yazılı savunmalar

Aydin Gündoğmuş

1979 yılında çıkarılan sıkıyönetimin ilanından sonra hakkında gıyabi tutuklama kararı çıktı. 19 Eylül 1980'de yakalanarak Muş'ta göz altına alındı. Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan Ala Rızgari davasında idamla yargılandı. Kendisiyle yaptığımız telefon görüşmesinde ; Mahkemeye yazılı bir savunma sunduğunu söyledi. Savunmanın kopyasının kendisinde olmadığını, 'Ala Rızgari dergisinde yayınlanan ideolojik, teorik görüşlere katıldığını ve Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş bir sömürge olduğu içerikli 12 sayfalık yazılı bir savunma' sunduğunu söyledi. 1986 yılında 12 yıl 8 ay

13 Rızgari davasından yargılananlar (Ruşen Arslan'ın dışında), mahkemede siyasi bir duruş sergiliyemedikleri ve savunma yapmadıkları halde, yıllar sonra çıkardıkları bir kitapçıkla, biz, Ala Rızgari davasından yargılananları, ortak savunma yapma konusunda gerçek dışı beyanlarla suçlarken, mahkemede vardıkları durak, davaların ayrılması talebi oldu. Daha geniş bilgi için bk. Şerefetin Kaya, Diyarbakır'da İşkence. s.173-177

hapis cezası aldı. Davası sonuçlandığı zaman tahliyesine 10 gün kalmıştı.

Haluk Yıldızhan:
27 Haziran 1982'de gözaltına alındı. 13 Ağustos 1982 Ala Rızgari örgüt üyesi ve Diyarbakır Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASDK-DER) kurucu ve yöneticisi olmaktan tutuklandı. 11 Nisan 1983 yılında açılan Rızgari ve Ala Rızgari 2'nci davasında Ala Rızgari örgütü üyeliğinden yargılandı.

Çıkarıldığı ilk duruşmada, sözlü savunmasında Kürdistan'ın, Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından dört parçaya bölünerek sömürgeleştirildiği, Kürdistan'ın yerüstü ve yeraltı zenginlik kaynaklarının sömürüldüğünü, Kürt dilinin yasaklanıp baskı altına alındığını, buna ek olarak Kürdistan'ın sınırlarının nerelerden geçtiğini beyanla ASDK-DER'lerin legal dernekler olduğunu ve onların anti faşist, anti Sömürgeci ve demokratik muhtevalı ilkelerini savunur.

14 Mayıs 1984 yılında savcının mutaalasına karşı 23 sayfalık yazılı bir savunma sundu.

Haluk, savunmasını yazdığı zaman, faydalanmak için hiç bir materyala sahip olmadığını, yalnız başına ve çok kötü koşullarda bir hücrede kaldığını söyler. "Savunma hakkına, kısıtlamalar getirildiğini', "savunmasını iki gün içinde yazmak zorunda kaldığını ve bu kısa zamanın savunmayı hazırlamaya yetmediğini" belirtir.

Haluk, yazili savunmasını altı (6) başlık altında sunumuş.

1. 'İllegal örgüt üyeliği ile ilgili iddialar subjektiftir, keyfidir'.

Bu bölümde, Rızgari ve Ala Rızgari'nin birer illegal örgüt olmadıklarını, sahibi ve sorumlu müdürleri belli olan yasal dergiler olduklarını ve ASDK-DER'lerin yasalara uygun kurulan demokratik kitle örgütlei olduklarını belirtir. ASDK-DER'lerin ilhaka, işgale, sömürgeciliğe ve faşizme karşı kurulan dernekler olduklarını beyanla ASDK-DER'ın ilkelerini savunur ve hukuki nitelikte açıklamalar yapar

2. 'İddialar kesinlikle peşin hükümlü olup, yargılanma buna göre yapılmak istenmektedir'.

3. 'İddialar polis soruşturmasına göre düzenlenmiş, yargılama buna göre ele alınmıştır'.

4. 'Tatbiki istenen maddeler isabetli değildir'.

5. 'İleri sürülen deliller yargılamanın mantıkı nedeni olamaz'.

2-5 başlıklar altındaki bölümlerde konulara uygun örnekler vererek hukuki savunma ve açıklamalarda bulunur.

6. 'İddialar düşünceme yöneliktir ve yargılama buna göre yapılmaktadır'.

Esas siyasi nitelikteki savunmasını bu 6'ncı başlıkta sunar.

Sosyalist dünya görüşünde olduğunu belirterek, devamla 'Sosyalist düşüncenin benim için vazgeçilmezliği ortadayken, Kürt olmamın da etkisiyle, Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini ve Kürdistan sorununu görmezden gelmem mümkün olmazdı. Kürtler; öyle iddia edildiği gibi Orta Asyadan göç etmiş Turani bir kavim... olmayıp aksine Orta Doğu'nun en eski halklarından biri olup binlerce yıllık tarihi olan ve kendisine özgü dili, geleneği, tarihi ve kültürü olan bir ulustur. Bu ulusun yaşadığı topraklar dört sömürgeci devlet tarafından sömürgeleştirilen yapısıyla Kürdistan'dır'.

Savunmasını hazırlamak için kendisine tanınan kısa zamanda, varlığı aşikar olan Kürt halkının varlığını ispatlamaya gerek duymadığını belirtir. Devamla, 'Kürtler... yaşadığı bölgedeki zenginlikleri ile sürekli hasımlarının ıştahlarını kabartmış, bu vesileyle sürekli saldırılara uğramış... işgallere uğramış ama ulusal varlığını korumuştur. X – XI'ci yüzyıllarda Van gölünden Diyarbakır, Urfa ve çevresini içine alan topraklarda, Mervani Kürt devletini kurabilmiş... 1639'da Kasr-ı Şirin antlaşmasıyla Osmanlı ve İran imparatorluğu tarafından ikiye bölünmüştür. Daha sonra emperyalizmin planlarıyla Lozan'da dörde bölünerek parçalanmış, Ağrı, Zilan, Koçgiri, Piran ve Dersim'deki milli direnmeleri... başarılı olamadığı için kanla bastırılmış... İstiklal Mahkemeleri ve mecburi iskanlarla karşı karşıya gelmiş. 1945-46 yılında fazla yaşamasa bile Mahabat Kürt Cumhuriyeti'ni kurmuş. Irak'ta 1975 öncesi otonomi elde edebilmiş ancak 1975'te İran ve Irak arasında Cezayir antlaşması sonucu kurban edilmiş ve günümüzde bu mücadele devam etmektedir'

Yazılı savunmasına ek olarak duruşmada sorgu hakiminin; 'Bağımsız sosyalist Kürdistan hakkında ne düşünüyorsunuz' sorusuna 'Sosyalist düşünceli biri olduğunu bu düşüncelerden dolayı Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkından yana olduğunu ancak bu kararı 'ulusun kendisinin tayin edeceği, öz örgütünün kara verebileceği bir meseledir'diyerek cevaplar.

Kamil Sümbül:

Eylül 1979 yılında, evinde yapılan bir aramada Ala Rızgari dergileri ve bildirileri yakalandı. Ala Rızgari örgütü üyesi olmaktan tutuklandı. Rızgari ve Ala Rızgari davasında yargılandı. Mahkemeye, 8- 10 sayfalık yazılı bir savunma

metni sundu. Bu yazılı metinde, polis ve savcılıktaki ifadelerinin nasıl alındığına dair açıklamalar, evinde yakalanan dergilerin kendisine ait olduğunu, Ala Rızgari'nin bir örgüt değil yasal bir dergi olduğunu, dergide yayınlanan ideolojık teorik görüşlere katıldığını ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkından yana olduğu içerikli bir savunma metnini mahkemeye sundu.

Recep Maraşlı:
Nisan 1983 yılında açılan Rızgari ve Ala Rızgari 2.ci davasında yargılandı.

Bu davada savunma yaptı. Bu davanın yargıtay aşamasında daha önceki savunmayı da içeren daha geniş bir savunma yargıtaya sundu.

Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevinde koşulların nisbi olarak 1981-1982 döneminden daha rahat olduğu koşullarda yazıldı. Rızgari çevresindende, özellikle Ruşen Arslan ve Mümtaz Kotan'ın kısmı katkı ve önerileri ile savunmasını hazırladı. İçerik olarak iyi tasarlanmış ve kaleme alınmış bir siyasi savunma.

Maraşlı'nın savunması 1992 yılında Komal yayinlari tarafından kitap olarak 'Rızgari Davasında Siyasi Savunma' adı altında yayımlandı.[14]

Şerafettin Kaya:
Mahkemeye yazılı bir savunma sundu. Sunduğu yazılı savunmasını okumadı. Sözlü savunmasında da yazılı savunmasının içeriğinden söz etmedi. Bildiğimiz kadarıyla bu savunma yayınlanmadığı gibi içeriği ile ilgili şimdiye kadar herhangi bir açıklama yapmadı.

14 Yayımlandığı için savunmanın içeriği ile ilgili bir şey yazmadık. Okunmasını tavsiye ediyoruz.

Mahkemede yaptığı sözlü savunmada öne çıkardığı konular itibariyle hukuki içerikli bir savunma yaptı. Bu sözlü savunmasından hareketle yazılı sunulan savunmanın da tamamen hukuki içerikli olduğunu tahmin ediyoruz.[15]

C- Bireysel düzeyde yapılan sözlü savunmalar

Adnan Aras:
Sorgusunda, 'Muhlis Erdem, Mehmet Şah Özgül, Nuri Aslan ve Süleyman Güney'ın mahkeme heyetine sunduğu savunmaya bütünüyle katılıyorum ve şimdilik ekleyecek başka bir şey yok' açıklamasında bulundu.

Cabir Yolbaş:
27 Haziran 1982'de gözaltına alındı. 13 Ağustos 1982 Ala Rızgari örgüt üyesi ve Siverek Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASDK-DER) kurucu ve yöneticisi olmaktan tutuklandı. 11 Nisan 1983 yılında açılan Rızgari ve Ala Rızgari 2.ci davasında Ala Rızgari örgütü üyeliğinden yargılandı. Çıkarıldığı ilk duruşmada; 'Kürdistan'ın, Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından sömürgeleştirildiğini' beyan ettikten hemen sonra zaman darlığı neden gösterilerek sözü kesilir. Duruşma hakimi, Cabir Yolbaş'a hitaben 'senden önce sözlü savunma yapan Haluk Yıldızhan'ın beyanlarına katılıyormusun' sorusuna, 'savunma hakkı kutsal bir haktır, zamanın darlığı gerekçesiyle engellenmemesi gerekir' der ve 'evet Haluk Yıldızhan'ın savunmasının tamamına katılıyorum' diyerek ancak bu kadar kısa bir savunma yapma fırsatını bulur.

---

15 "Seksen dördüncü olarak sorgum yapıldı. Bir kaç kişinin sorgusu daha yapıldıktan sonra duruşma ertelendi. Yazılı savunma vermiş ve kısa konuşmuştum. Yazılı savunmamı da okumadım., olduğu gibi verdim." Şerefettin Kaya, *Diyarbakır'da İşkence*, s.180

Mehmet Tevfik Demir:
Diyarbakı 1 nolu Askei Mahkemesi'nde Rızgari ve Ala Rızgari davasında yargılandı. Sorgusunda; 'ben devrimci demokrat bir insanım. Kürt halkının mücadelesini destekliyorum. Eğer Kürt halkı kendi bağımsız devletini kurmak isterse, karşı çıkmam desteklerim' içerikli kısa bir savunma yaptı.

Mümtaz Kotan:
Sorgusunda; 1971'de DDKO davasından yargılanıp cezalandırıldığını.. Bu cezalandırılmamdan dolayı devletin gözünde her zaman potansiyel bir suçlu olduğunu söyledi. Rızgari ile bir bağının olmadığını kardeşi Orhan Kotan'ın sahip olduğu Komal Basım Yayım Dağıtım Bürosu'nda kardeşine bazen yardımcı olduğunu ve Rızgari ile herhangi bir bağının olmadığını söledi. Av. Şerafettin Kaya ve Av. Ruşen Arslan ile meslektaş ve hemşehri olduklarını söyledi. Ruşen Arslan'la aynı zamanda okul arkadaşı olduklarını, bu bağlardan başka aralarında herhangi başka bir bağın olmadığını ve iddia edildiği gibi örgütsel bir ilişkilerinin olmadığı içerikli kısa bir savunma yaptı.[16]

Ruşen Arslan:
Alfabetik sıraya göre sorguya alındığımız için soryuya ilk alınan Ruşen Arslan oldu.

Rızgari dergisinin sahibi ve iddianamede, Rızgari örgütü'nün liderlerinden biri olarak da gösterildiği için duruşmada, kendisine daha fazla zaman verildi.

---

16 'Bizim bazı arkadaşlarımızın sorguları için mahkemece özel gün ve zaman ayrıldığı belli oluyordu. M. (Mümtaz Kotan) kendisine ayrılan zamanı kısa kesti ve oyunları bozulunca da şaşırdılar. Her şeye karşılık savcının ve mahkemenin tüm tahriklerine rağmen (cezaya gerekçe olsun diye yine de, önemli durumlar deşifre edildi.) Onların istedikleri düzeye yanaşılmadı'. bk. Hapıshane Raporu cilt 2 s.380-381.

Sorgusunda; Rızgari dergisinin sahibi olduğunu, Rızgari dergisinin hukuki mevzuata uygun çıkarılan bir dergi olduğunu söyledi.

Savcı'nın iddianamesini hazırlarken sahip olduğu haklara, sanıkların da savunma haklarını kullanmak için sahip olması gerektiğini, hapishanede kağıt ve kalem bulundurmanın yasaklandığını ve savunma hakkı ile ilgili kısıtlamaları hukuki bir perspektif ile eleştirdi. Savcı'nın sadece tutukluların aleyhine olan delilleri değil, onların lehine olan delilleri de toplayıp sunmak mecburiyetinin olduğunu söyledi.

Hapishane şartlarının çok kötü olduğunu, tutuklulara kötü muamele yapıldığını ve tutukluların işkence gördüklerini söylemelerine rağmen bir şey yapılmadığını, sessiz kalındığını belirti.

Davamızın savcısı olan, hakim yüzbaşı Turgay Çağlar'ı okul yıllarından tanıdığını, savcının sağcı kendisinin sosyalist ve karşıt görüşlü olduklarını belirti. Savcının Devlet Su İşleri avukatlığını yaptığı sırada, bir kaç davada avukat olarak karşı karşıya geldiklerini ve Tugay Çağlar'ın bu davaları kaybettiğni, özellikle bu nedenlerden dolayı, savcı Turgay Çağlar'ın o zamandan beri kendisine karşı kinli olduğunu örnekler vererek açıkladıktan sonra savcının bu davada da kendisine karşı kinli davrandığını söyledi.

Rızgari dergisnin adının Kürtçe olması ve toplumda tartıştırdığı konulardan dolayı, devlet katında rahatsızlık yarattığını, yasal bir dergi olmasına rağmen yayınının engellenmesinin nedeninin bu olduğunu ve mahkeme kararı olmadan, polisin matbaaları basarak ve tehditler savurarak basımını engellediğini izah ederek örnekler verdi.

T.C. Devleti'nin, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzaladığını ve

bu belgeler 'Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Etmeleri Hakkı'nı kabul ettiğini, T.C'nin çifte standartlı davrandığını ve insanların düşüncelerinden dolayı yargılandığını belirti. Kendisinin de Kürt Halkının Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkını savunduğu için yargılandığını söyledi.

Sosyalist düşünceye sahip biri olduğunu, bu düşüncesinden dolayı Ulusların Kendi Kaderlerini Tayın Hakkı'ndan yana olduğunu ve Kürt halkının Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nı dergide bilerek tartıştırdığını, Rızgari dergisinde tartışılan bütün ideolojik ve politik görüşlere katıldığını ve savunduğunu, eğer Rızgari dergisinin sayıları ve savunma yapma olanakları kendisine verilseydi bunu yapmaktan çekinmeyeceğini, severek yapacağını söyledi.

Komal Basım Yayım Bürosu ile ilişkilerimiz sadece Rızgari'nin dağıtımı ile ilgilidir. Başka bir neden aramamak gerekir dedi. Komal, Kürt tarihi ile ilgili kitaplar yayınladığı için onunda Rızgari gibi susturulmak istendiğini belirti.

Rızgari'nin bir örgüt olmadığını, yasal bir dergi olduğunu, Mümtaz Kotan ve Şerefettin Kaya ile örgütsel bir bağının olmadığını, hemşehri olduklarını, Mümtaz Kotan'la çocukluk ve okul arkadaşı olduklarını ve Şerafettin Kaya'nın kendisinin öğretmeni ve meslek arkadaşı olduğunu belirti. Mümtaz Kotan ve Şerefettin Kaya ile olan arkadaşlıkları, yıllar süren dostlukları ve akrabalık ilişkilerinin bir örgüt üyeliği şeklinde gösterildiğini, bunun doğru olmadığını bununla savcının kendilerini geçmişleri ile suçladığını belirti.

Rızgari'nin ilk sayısında 'Neden Yeni Bir Yayın' ile sunduğu çıkış ilkelerini, savcı, iddianamede Rızgari örgütünün programı ve Rızgari'yi okuyan, bulunduran herkesi de örgüt üyesi olarak tanıdığını ve bundan da anlaşılıyorki

savcının Ulusal Kurtuluş Mücadelesini veren bir örgütün programının nasıl olduğunu bilmediğini söyledi.

Her yayının bir yayın politikası olduğunu, Rızgari dergisi ilk sayısında 'Neden Yeni Bir Yayın'la yayın politikasını açıkladığını. Derginin yayın yaşamında ağırlıklı olarak göndemleştirip tartıştıracağı konuları açıkladığını belirtti.

Türkiye'de işkence var. İnsanlar işkence görüyorlar. Savcı, poliste insanlara zorla, işkence ile imzalatılan ifadelerle kendilerini yargılamak istediğini, bütün ifadelerin hemen hemen aynı olduğunu ve buda ifadelerin zorla işkence altında alındığını gösteren bir kanıttır dedi. Bu ifadelerin kendilerini cezalandırmaya delil olamayacağını ekledi.

ASDK-DER'ler demokratik kitle örgütleridirler. Savcı'nın iddia ettiği gibi Rızgari'nin kurdurtuğu ve yönettiği örgüt evleri değildir dedi.

Şerafettin Kaya'yı sadece kendilerini savunmasız bıraksınlar diye tutukladılarını. Marksist, Leninist ve sosyalist olduğunu, Şerafettin Kaya ise bir yurtsever-demokrat olduğunu, nasıl olurda kendilerinin bir örgütte beraber olabileceklerini sordu.

Şerafettin Kaya bağımsız milletvekili adayı olduğu zaman aday olmasını istemediğni, kendisine de söylediğini ama caydıramadığını, buna rağmen, adaylığını koyduğu zaman hemşehrisi, yurtsever-demokrat biri, dostu ve meslektaşı olduğu için adaylığını desteklediğini söyledi.

İfade sırasında Askeri Savcı Turgay Çağlar, Ruşen Arslan'a bakarak gülüyordu. Ruşen Arslan, Askeri Savcıya dönerek; *"Sırıtmanın alemi yok. Ben şerefimle yargılanıyorum. Senin yerinde olmaktansa burada, sanık sandalyesinde olmayı tercih ederim"* dedi. O sırada askerler Ruşen Arslan'ın kafasına copla vurmaya başladılar. Mahkeme heyeti, dava-

mızda yargılanan bir çok tutuklunun mahkeme salonunda dövülmesine müdahale etmediği gibi, Ruşen Arslan'ın copla dövülmesine de müdahale etmedi.

Konuşması biraz daha uzundu. Biz, onun bu uzun açıklamalarını buraya aktarmadık.[17] Sadece önemli belirlemelerini yazıdık.

Davamızda Rızgari grubundan olumlu tavır takınan ve savunma yapan tek kişi Ruşen Arslan oldu.

Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevi koşullarını yaşamayanlar yada oradaki koşulları iyi bilmeyenler için belki bir kaç cümleden ibaret bir savunma tuhaf gelebilir. Böyle bir savunma mı olur? diye soranlar da olabilir.

Devlet; Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevi'nde Kürt Devrimci, demokrat ve yurseverlerinin özgürlük umutlarını yok etmek, onurlarını kırarak, teslim almak için bir sindirme politikası olarak işkenceler uyguladı. İnsanlık dışı ağır işkencelerle, gencecik bedenlere günlük, haftalık, aylık değil yıllara yayılan bir vahşet dönemi yaşatıldı. Bu koşullarda, yaşam şartlarının daha da kötüleşeceğini ve hatta ölebileceğini göze alarak bir kaç cümleden ibaret olsa da kısa bir savunma yapmak, onurumu koruyorum, yenildim ama yıkılmadım, teslim olmadım demekti...

Herşeye rağmen geleceğe karşı umutlu olduklarını ve davalarına bağlı kaldıklarını haykırmaktır.

O koşulları yaşayanlar olarak, bu kısa ama özlü sözleri böyle yorumladığımız için bu değerli arkadaşlarımızın savunmalarını da buraya taşıdık.

---

17 Savunmasında yaptığı uzun açıklamalarını aktarmaktan özelikle kaçındık, direk kendi ağzından olmadığı ve bizler tarafından (ikinci ağızdan) aktarıldığı için yanlış anlaşılmalara neden olmamasına özen gösterdik.

Her meyve kendi mevsiminde güzeldir derler. İnsanların eylemleri, davranışları, düşünceleri yaşadığı dönemin meyveleri gibidir. Dünyanın gündemini meşgul eden sorunlar, tartışılan konular, çözüm bekleyen sorunlar, dönemi yaşayan herkesi kendi ilgi alanı içinde ilgilendirir, karşı ya da taraf haline getirir.

Her iş, her eylem her tarihi olay kendi döneminin koşulları içinde değerlendirilmeli. Olayların geçtiği dönemin koşullarını düşünmeden, hesaba katmadan yapılan olumlu ya da olumsuz her değerlendirme içinde bir çok eksiği barındırır.

Bu durum elinizdeki savunma içinde geçerlidir. Bu savunma, yazıldığı dönemin koşulları göz önünde bulundurularak değerlendirildiği zaman anlam kazanacak ve tarihin bir kuramı olan sebep-sonuç ilişkisinin kavramasınıda kolaylaştıraracaktır.

Kürt siyasi hareketinin bu gün tartıştığı konularla bu savunmanın verildiği dönem tartışılan konuları arasında kuşkusuz büyük farklılıklar var. Gündem bütünüyle değişmiştir.

Bu savunmanın verildiği dönem, Kuzey Kurdistanda, Kürt sosyalist, devrimci, demokratları, Türk sosyalist hareketinden bağımsız örgütlemeyi dayatıp kendi bağımsız örgütlerini kurdu. (o da legal düzeyde değil sadece illegal örgütlenebildi.) Bunu yaparlarken, Türk devrimci hareketi tarafından milliyetçi ve karşı devrimcilikle suçlandı. Bu gün kuzey Kürdistan'da, Kürt siyasal hareketi bir kaç legal parti aracılığı ile Kürt ulusal sorununun çözümününe çalışıyor.

Dünya, bölge ve ülkemizdeki siyasal gelişmeler Kürdistan'ı işgal eden devletleri, Kürt realitesini kabullenmeye mecbur bıraktı. Kürt sorununu ve onun çözümünü 'dış mihrakların hain bir kışkırtması' olarak gören sömürgeci devletler bu gün Kürt sorununununu bir iç sorunları olarak görüyor ve çözüm yollarını arıyor.

Bu günkü toplumsal koşullar son 40 yılın dünyada, Türkiye'de, Kürdistan'da ve bölgemizdeki gelişme ve değişmelerin getirdiği toplumsal koşullardır. Dolayısıyla bu savunmaya bu günkü koşullar açısından bakıldığında önemini kaybetmiş, pek çok sosyalist perspektif olduğunu görüyoruz.

Bu savunma hazırlandığı zamam dünya politik, ekonomik ve askeri olarak ikiye bölünmüştü. Bir yandan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin başını çektiği dünya devrim cephesi (Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve anti sömürgeci, anti emperyalist ulusal kurtuluş hareketleri) ve diğer yandan Amerika Birleşik Devletlerinin başını çektiği karşı devrim cephesi (ABD, Kapitalist Ülkeler ve sömürgeci ülkeler) diye adlandırılıp tanımlanıyordu.

O günkü bütün siyasi hareketler birinci yada ikinci cepheye bilinçli veya bilinçsiz dahildiler. Bu savunma bu koşulların bir ürünüdür. Ala Rızgari siyasi hareketi olarak ne pro-Sovyetik nede pro- Çinciydik. Her iki kampada eleştirel bir yaklaşıma sahip olmamıza rağmen kendimizi sosyalist cepheye dahil görüyorduk. Savunmayı hazırlarken bizdeki sosyalist perspektifin egemen olması bir yanıyla bundan kaynaklanıyor.

Kürt ulusunun önündeki devrim aşamasının ulusal demokratik devrim olduğu, Kürdistan'da işçi sınıfının çok

cılız olduğu bir dönemde, savunmamızda Marxizm-Leninizmin bu denli gereksiz vurgusu, her ne kadar bizi, ulusal sorunu sıkça vurgulamaktan alıkoymasa da bu gün bir aşırılık olarak görüyoruz.

Sovyetler Birliğinin dağılması ve soğuk savaşın sona ermesi dünyada küresel gelişme denilen gelişmeliğe yol açtı. Buda ekonomik, sosyal ve politik güçlerin yeni ilişkiler ve yeni müttefiklerin oluşumunu beraberinde getirdi.

Dünkü sosyalist bakış açısıyla düşman ilan edilen ilişkiler bu gün ortağı olduğumuz ilişkilerdir. Dün düşman cephede gördüğümüz ABD'nin başını çektiği kapitalist devletler bu gün, ulusal çıkarlar çerçevesinde yol arkadaşı, ittifakçı birer güç olarak görülüyor ve bir çok alanda ortaklık yapılıyor. Bu ittifak ve ortaklığın daha da genişlemesi için uğraşılıyor.

Kürt ulusu kendi toprakları üstünde özgürce yaşama mücadelesi veriyor. Bu mücadele süreci bitmiş değil. Kürdistan'ın dört parçasında devam ediyor. Sömürgeci devletlerin askeri-siyasal üstünlüğüne ve kutsal ittifakına rağmen Kürt ulusu;bu mücadelesini ulusal demokratik devrimle taçlandırmadan durmayacak.

Yüz yılımızada; özeliklede ortadoğunun yakın coğrafyamızda, yüzyıllık bir hesaplaşma var. Ortadoğu yeni bir dizaynla karşıkarşıya. Pimi çekilmiş mezhep çatışmaları, ulusal haklarından mahrum edilmiş halkların ve azınlıkların hak talepleri, bölgeyi önemli değişikliklere uğratacak ve hatta haritaları değiştirecek gelişmeler yaşanıyor.

Sömürgeci devletlerin bütün engellemelerine karşın federal bir yapıya kavuşan Kürdistan'ın güney parçası, dört sömürgeci devletin çemberine ve tehditlerine rağmen bağımsızlık için referandum kararini aldi.

Kürt ulus realitesini kabullenmek zotunda kalan sömürgeci devletler, bu gün de referandumun getireceği olası bir bağımsız Kürdistan devletinin kurulmasını engellemeye çalışıyorlar.

Suriye'de karşı cephlerde kıran kıran savaşan sömürgeci devletler, referandumdan hemen sonra savaş tamtamları ile kolkola, güney Kurdistan sınırında tehditvari ortak askeri tatbikatlar yapıyorlar.

Son otuz yılda bağımsızlığını ilan eden bütün devletleri tanıdılar. Sovyetler birliğinin dağılmasıyla kurulan yeni devletleri, Bosniya, Makedonya ve Kosova'nın Yogoslavya'dan, Fılistin'nin İsrail'den ayrılarak bağımsız devletini kurmasını destekleyen bu devletler, Kurdistan sözkonusu olunca aralarındaki güç ve mezhep savaşına rağmen, böyle bir oluşuma karşı olduklarını, asla izin vermeyeceklerini beyan ediyorlar. Kürt ulusunun bu engelleride aşacağından eminiz.

Bağımsız Kürdistan umuduna hiç bir zaman günümüz kadar yakın olmadık. Dünya devletlerinin ikirciliğine, Sömürgeci devletlerin kışkırtıcı, nefret dolu söylemlerine ve bütün tehditlerine rağmen, ülkemizin güney parçasında bağımsızlık için referandum yapılıldı ve halkın ezici bir çoğunluğu (%93) bağımsızlığa evet dedi. Bir rüya gerçekleşiyor.

Bağımsızlığa doğru giderken Kürtler, Kürdistanın her yerinde yana yana yıkılmaz bır kale gibi durmalı...

Gözler Güneyde...

SAVUNMA

DİYARBAKIR-HAKKARİ-MARDİN-
SİİRT-URFA-VAN-İLLERİ
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
1 NOLU ASKERİ MAHKEMESİNE
DİYARBAKIR

Evrak No: 1980/1884
Esas No: 1981//399
Karar No: 1981/307
Konu: İddianameye cevap

Uzun zamandan beri tutuklu olan ve aşağıda imazaları bulunan bizler ile, iddianamede adı geçen diğer 'sanıklar' hakkında iddia makamınca hazırlanan iddianamede iddia makamı 'Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizlice ittifak etmek' ve 'bu topraklar üzerinde Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız bir sosyalist Kürdistan Cumhuriyeti kurmak' iddiasından hareketle T.C.K 'nın 171/1, 173/3, 31, 33. Maddeleri gereğince cezalandırılmamızı' istemektedir.

İleri sürülen iddiaların doğruluk dereceleri, bilimselliği ve iddia makamınca ileri sürülen dayanaklarının niteliklerine geçmeden önce, önemine inandığımız, konumuzla

olan ilişkisi bakımından değinmeyi zorunlu bulduğumuz savunma hakkını ele almak istiyoruz.

İnanıyoruz ki iddia makamı genel olarak tutukluların ve mahkumların içinde bulunduğu şartlardan ve cezaevi uygulamalarından habersiz değildir. Yine inanıyoruz ki iddia makamı bu uygulamalar ile, mahkum ve tutukluların yaşam şartlarının, haklarının, siyasi statülerinin gasp edilmesinin insan temel hak ve özgürlükleri ile, hukuk ve adaletle, yasalarla, Türkiyenin imzasını koymuş olduğu ve Türkiye'deki yasaların üzerinde bir yere sahip olan İnsan Hakları Beyannemesi ile Helsinki Konferansı Belgeleri, Birleşmiş Milletler Cemiyeti ilerici ilkeleri ile v.b. temel belgelerle bağdaşıp bağdaşmadığını bilir. Yine bilir ki, tutuklu ve mahkumların içinde oldukları şartlar ve uygulamalar karşısında çeşitli biçim ve zamanlarda gerek sıkıyönetim komutanlığına, gerek adli müşavirliğe ve gerekse cezaevi idaresine defalarca taleplerini dile getiren onlarca dilekçe verilmesine rağmen konu edilen sorunların çözülmesi yoluna gidilmemiş, sessiz kalınmış, bununla yetinilmeyerek hapishaneler kanlı işkence tezgahları, toplama kampı haline getirilmiştir. Elbetteki bu uygulamaların gerçek kanıtları işkence tezgahlarından çıkan cesetler, aylar devam eden ölüm oruçları, açlık grevleri, süresiz açlık grevleri ve iddia makamının bizzat karşısında duruşmalarda ifade dahi veremeyecek duruma gelmiş yarı birer iskelet halindeki insanlardır. Bazı gerekçelerle aylarca (90 gün) süren polis işkencesinde yine en vahşi baskı metotları ile gözleri kapalı olarak atılan birer kanlı senaryo olan ifadelerle cezaevine, sanık sandalyesine oturtulan insanlar...

Tutuklu ve mahkumların içinde oldukları statü bundan ibaret değildir. Sömürgeci-faşist baskılar zincirine her

gün yeni halkalar eklenmekte 'anarşistleri topluma kazandırma' ve sözüm ona caydırıcı işkenceleri ile uygulanan terör zinciriyle tutuklu ve mahkumların dış dünya ile ilişkisini kesmek için elden ne geliyorsa yapılıyor. Çağdaş, doğal ve temel ihtiyaçlardan olan, okuma, radyo dinleme gibi ihtiyaçların karşılanması bir yana"eğitim" adı altında, sömürgeci, ırkçı ideolojiyi yaygınlaştırmaya çalıyorlar. Sömürgeci ideolojinin bilinen her sloganı işleniyor. Bu arada "Yunan askerini Akdenize dökeceğiz v.b içerikli marşlar ezberleterek, halklara karşı düşmanlığın körüklenmesinden de geri kalınmıyor. Ama cezaevine hiç mi gazete, dergi, kitap girmiyor? Yankı siyasidir diye girmezken NUTUK(söylev) ile erotik mecmua ve gazeteler fahiş fiyatlarla zorla satılıyor. Ticaret yapılırken güdülen amaç ise açıktır.

Tutuklu ve hükümlülerin can güvenliği, ilgili savcılığın teminatı altında olmasına rağmen, defalarca yapılan başvurular cezaevi ile ilgili 'hiçbir şey söylemeyin' denilerek red edilmişse, uygulamalara açıkça ortak olunmuştur. Biz ilgili kuruma, tavırlarının bu olması nedeni ile kısaca belirttiğimiz bu durum üzerinde fazlaca durmayacağız. Ama yinede savunma hakkı kunusunda söyleyeceklerimiz olacaktır.

Savunma Hakkının Kısıtlanması Temel İnsan Haklarına aykırıdır

Savunma hakkı kutsal bir haktır. İddia makamı kendi iddiasını doğrulamak, delillerini ortaya koymak ve ispatlamak için çeşitli kaynaklara baş vuruyorsa, araştırmalar yapıyorsa, bizimde bu olanaklar sahip olmamız gerekliydi. Savunmanın kutsal bir hak olması bunu zorunlu kılar.

Diğer yandan, T.C. Anayasası 'kanun karşısında her kes eşittir', 'Türkiye sosyal bir hukuk devletidir' demektedir. Oysa bu anayasanın ne kadar geçerli olduğunu bırakın, savunma hakkının verilmesi, onun için temel ihtiyaçlardan olan kağıt, kalem, daktilo ve diğer meteryallerden faydalanmanın engellenmesi, bizlere bir T.C.K (Türk ceza kanunu), nın verilmemesi ve sayamayacağımız bir çok örnek vermek mümkündür. Ama görülüyor ki, T.C Anayasasında yer alan 'hukuk devleti', 'kanun karşısında her kesin eşitliği' benzeri bir çok prensip tek taraflı olarak işlemektedir. Acaba neden böyledir? Biraz açmakta yarar var. Böylece yargılanmanın nedeni, ne ile suçlandığımız ve esas olarak bizim şahsımızda kimlerin yargılanmak istendiği, bu yargılanmanın evrensel ve özgül boyutlarının ne olduğu yargılanmanın politikliği ve politik nedenleri anlaşılacaktır. *(Daha fazla bilgi için bakınız s 86, 87)*

Toplumların Doğuşu Ve Örgütlü Zorun Ortaya Çıkışı

Bilindiği gibi, toplumlar tarihi, İlkel komünal toplumdan bu yana sınıf mücadeleri tarihidir. Üretim araçları karşısındaki duruma göre, egemen ve ezilen sınıflar arasındaki savaş; Politik, askeri, ekonomik, sosyal ve kültürel her cephede devam etmiştir ve ediyor. Diyalektik tarihsel materyalizm sorunu böyle koyarken, insanlık tarihinden günümüze kadar beş (5) toplum biçiminin yaşandığını belirtir. İlk toplum biçimi olan ilkel komünal toplum, tarihin ilk sınıfsız sömürüsüz toplumudur. Yaşamın çeşitli gerçekleri karşısında, yan yana gelen bu toplum insanlarının ilişkileri eşit ve doğal idi

Üretim araçları üzerinde ortak toplumsal mülkiyetin olması üretim faaliyetlerindeki ortak çaba, üretimin top-

lumsal bir niteliğe varmasını sağlarken, üleşimde buna bağlı olarak eşitlik ilkesine uygundur. Başka bir deyimle toplum bireylerinin üretimdeki katkısı ne olursa olsun üleşime ortaktı ve eşit oranda pay alırdı. Bir sınıf diktatörlüğünün olmayışı bu toplumda zor olgusuna ihtiyaç bırakmıyordu. Dolayısıyla, zorun en örgütlü şekli olan devlette yoktu. Ancak varılan yeni aşamalarda doğanın karşısında insanın kendini daha güçlü hissetmesi, üretim araçlarında meydana gelen gelişme, yeni araçların ortaya çıkması, artan üretim ve giderek çeşitli basit işbölümleri ilkel komünal toplumun bağrında gelişecek olan yeni bir toplumun habercisi olurken, özel mülkiyet güdüleri ve girişimleri de belirli temellere oturdu. Böylece, ilkel komünal toplum tarihsel sürecini tamamlayarak tarih sahnesinden ayrıldı. Bu toplum, yerini tarihin ilk sınıflı toplumuna bırakıyordu.

Genel olarak sınıflı toplumun ilki olan köleci toplumun en temel özelliği, sınıf diktatörlüklerinin bu dönemde ortaya çıkması ile birlikte yine bu dönemde zorun tarihteki rolü'nün ortaya çıkması ve örgütlenmesidir.

Köle sahipleri devlet mekanizmasını ve üretim araçlarının özel mülkiyetini ellerinde tuttukları için toplumun egemen maddi gücü durumdaydılar. Sınıf egemenliklerine karşı direnen her odağı yok ediyor, kendilerinden başka hiç kimseye yaşam hakkı tanımayarak sahip oldukları ve ezilen sınıf konumunda olan köleleri öldürme, satma, savaşlarda kullanma özgürlüklerini doyasıya kullanıyorlardı.

Ekonomik erk, siyasal erki yeni ünitelere ulaştırmış idari ve askeri (militer) organizasyonların daha düzenli ve daha muntazam bir niteliğe varmasını sağladı. Böylece üst yapı kurumlardan biri olan devlet, 'bir sınıfın diğer bir sınıf üzerindeki diktatörlük ve tahakkümünü sağlamaya yarayan teknik ve örgütlü zorun aracı' şeklinde gerçek ta-

nımını bulurken, üretim araçlarının özel mülkiyetine dayalı yeni bir üretim tarzı da oluştu.

Sınıf diktatörlüğüne dayanan bir sistemi tarih sahnesine kendisi ile birlikte ortaya çıkaran köleci devlet ve toplumlar, kendi içindeki çelişmeleri elbetteki yok edemezlerdi. Her boyut ve alanda gelişen mücadele, feodal toplumu doğururken bu toplumun bünyesinden de kapitalist toplum ve kapitalist devletler yaratıldı. Feodal imparatorluklara karşı kendi siyasal ve ekonomik iktidarını kurmak için 'eşitlik, kardeşlik, özgürlük' sloganlarıyla yola çıkan burjuvazi aynı zamanda feodal imparatorlukla çelişmesi olan tabakaları ve özellikle 'serfleri' harekete geçirmeyi başardı. İlk defa 1789 Fransa burjuva demokratik devrimiyle devrimci mücadelesini doruğa ulaştıran burjuvazi kendi pazarına sahip oluyor, kapalı pazar ekonomisini parçalıyor, dış pazar alanlarına açılıyordu. Daha önemlisi bu dönemde ulusal devletler kurulup uluslaşma süreci tamamlandı.

Burjuvazi bu başarıya ulaşırken tarihte kendi karşıtı ve mezar kazıyıcısı olan proleteryayı da doğurdu. Proleteyanın tarihin en devrimci sınıfı olarak burjuva egemenliğine karşı iktidar mücadelesini yürütmesi karşısında burjuvazi devrimci özünü yitirerek gericileşti. Çünkü burjuvazi iktidara geldikten sonra üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti korumayı önüne koyan ve temsil ettiği üretim ilşkileriyle de üretim güçlerinin gelişmesi önünde bir engel olmuştu.

Oysa kapitalist üretim, yüzlerce binlerce işçiyi aynı üretim ünitelerinde yan yana getirmiş ve üretimin toplumsallığını sağlamış, buna karşın üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin korunmasında ayak direterek üretim araçları üzerinde var olması gereken toplumsal mülkiyeti

engelleyerek yukarıda söylediğimiz gibi, kapitalist üretim ilişkilerinin devamından yana olan burjuvazi, feodalizme karşı sürdürdüğü mücadelesindeki ilerici karekterini yitirerek gericileşmiştir.

Proleteryanın burjuvaziye karşı başlayan mücadelesi, beraberinde tartışmasız çağımızın en devrimci sınıfı olan proleteryann dünya görüşü, sınıf bilimi olan bilimsel sosyalizmin doğmasını sağlamıştır. Bu safhada mücadele kıran kırana olmuştur. Artık burjuvazinin kendisininde devrimci döneminde yabancısı olmadığı hapishaneler, zindanlar, işkenceler işçi sınıfının önderlerine işçilere emekçilere, aydınlara, işçi sınıfı ile çıkar çatışması olmayan, çıkarları işçi sınıfının çıkarlarıyla çakışan bundan dolayı mücadeleye kanalize olan herkes ve her toplumsal tabaka için birer uğrak yeri olmuştur.

Burjuvazi bu mücadelede iktidar sahibi olarak yararlandığı tüm araçları, değerleri, yargı ve inançları, tek kelime ile tüm üst kurumlarında harekete geçirmiştir. Kendi karşısında direnen insanları suçlamak için elinden ne gelmişse yapmıştır.

Türkiye bu genel platform dışında değildir.Türkiye'de de anayasa ve benzeri kurumlar elbette egemen sınıfların damgasını taşır.Türkiyenin sosyo-ekonomik yapısına, T.C devletinin niteliğine, T.C Kürdistan ilişkisine ilerde daha detaylı değineceğimiz için burada üzerinde durmayacağız. Özel olarak sanık sandalyesine oturtulmamız, suçlanmamız ve 'yargılanmamız' çok kaba hatları ile değindiğimiz ilişkiler ve tarihsel gelişmeler yumağından bağımsız olmadığı inancındayız. Aynı şekilde suçlayan ve yargılayan olarak iddia makamıda bağımsız değildir. İşte bütün bu gerçekler dizisinden dolayıdır ki, iddia makamı iddianameyi

hazırlarkan her türlü olanaktan faydalanmış. Basını, yayını, kitap ve araştırma metinlerini, raporları, kanun ve tüzükleri kendi hizmetine alabilmiş; bizler ise, hiçbir savunma olanağını bulamamış, suçlandığımız konular hakkında araştırma yapamamışız. Yasa dışı suç işlediğimiz iddiasıyla yargılanıyoruz., oysa yasal formaliteler tamamlayarak kurulan derneklerimizin tüzük ve bildirilerini okuma fırsatının verilmeyişi dahil bir T.C.K (Türk ceza kanunu) dan dahi yoksunuz.

Mahkeme heyeti karşısında iddia makamı ile sanıklar birer taraftırlar, iddia makamı sanıkların suçluluğunu kanıtlamaya çalışırken, sanıklarda iddia makamının gerçeklerle bağdaşmayan iddiaları varsa, bunları çürütmek ve suçsuzluklarını ispat etmeye çalışacaklardır. Ancak bu halde, iddia makamı ile sanıklar eşit haklara sahip olabilirlerdi. Olmalıydı.

Yukarıda belirttiğimiz doğrular ışığında duruma baktığımızda bu eşitlik sanıkların (bizlerin) aleyhine, iddia makamı lehine tek yanlı olarak bozulmuştur. Yürürlükteki usul kanunlara rağmen savunma hakkımız ve savunma olanaklarımız elimizden alındığı bir gerçek olarak ortadır.

Zorunlu bulduğumuz bu açıklamalardan sonra, şimdi de iddia makamının ileri sürdüğü iddialara ve delillerin değerlendirilmesine geçelim.

Genel Olarak Sömürgecilik

İddia makamı, 'Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinde ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizli ittifak etmek' suçunu işlediğimizi ileri sürüyor. Bu iddianın nesnel ger-

çeklerle ne derecede çakıştığını 'devletin hakimiyeti altında bulunan bir kısım topraklar' denilirken neyin kastedildiğini iddia makamın hangi kaynaklardan ve delillerden hareketle böyle bir sonuca vardığını incelemek gerekir. Sorunu tarihsel kökeninden ele almak zorunluluğu vardır. Ancak böyle bir yöntemle bir fikir edinilebilinir ve bir sonuca varılabilinir.

Biz burada sömürge–sömürgeci ülke ilişkilerine sömürgeciliğin nasıl ve hangi araçlarla ortaya çıkıp sistemleştiğine, Kürdistan ve Türkiye açısında tarihsel sonuçlarının neler olduğuna, şimdiki statünün ne konumda olduğuna bakacağız. Çünkü iddia makamı belirttiğimiz iddiasından hareketle ulaştığı esas sonuç: 'ayrılan' 'bu topraklar üzerinde Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız bir Kürdistan devletini kurmaktır.' Yeri geldikçe bu iddiaya bakacağız. Bilindiği gibi sömürgecilik ekonomik ve siyasal olarak farklı gelişkinlik düzeydeki ülkeler arasında belirli bir tip ve statüsü olan ilişkiler bütünlüğünü ifade eder.

Sömürgeciliğin tarihi çok çok eskilere dayanmaktadır.. Her ne kadar sömürgeciliğin günümüzde bilinen statüsü kapitalist üretim ilişkilerinin toplumsal yapıdaki egemenliği döneminde ortaya çıkmışsada, sömürgeci ilişkilerin geçmişini köleci imparatorluk yada devletlerden itibaren ele almak yanlış olmayacaktır. M.Ö.3000 yıllarında köleci üretim ilişkileri üzerinde yükselen köleci roma imparatorluğunun diğer ülkelere, devletlere saldırması, girdiği yerleri talan ve yağma etmesi, esir aldığı insanları köle olarak çalıştırması, imha etmesi, askeri gücüne dayanarak işgale baş vurması, işgal ettiği toprakları kendi sınırlarına katması, sömürgeci eylem ve siyasetin başlangıcını oluşturur. Roma imparatorluğu gasp ettiği zenginlik kaynakları ve ganimet-

lerle her gün biraz daha büyüyerek genişlemiş ve sömürgeciliği dahada yaygınlaştırmıştır. Roma imparatorluğunda gördüğümüz bu ilişkiler bize sömürgeciliği gerçek anlamda açıklamaya, ifade etmeye yetmez. Köleci sınıf diktatörlüklerini değiştirerek ve köleci devletleri dahada yetkinleştirerek devralan feodalizm çağının Avrupa devletleri, İspanya, Portekiz (daha sonra İngiltere, Fransa v.s) ortadoğu'dan Hindistan ve Çine kadar uzanan ticaret yollarından olan ipek ve baharat yollarını ele geçirmek, toprak olarak genişlemek için Asya'ya Afrika'ya seferler düzenlenmiş ve bu kıtalardaki ülkeleri egemenliklerinin altına almışlardır.

Feodalizmin son aşamalarına doğru, gemicilikte varılan düzey, buharlı makine, pusula v.b teknik araçların geliştirilmesi ve icadı, coğrafi keşifler, altın aramalarını, servet alanlarını bulmayı hızlandırmıştır. Bu gelişmeler sayesinde önemli zenginlikler elde edilmiştir. Özellikle denizcilikte çok gelişen İspanya ve Portekizliler denilebilinir ki dünyanın paylaşılmasını gerçekleştirmişlerdir.

İspanyollar Amerikayı keşf ederek deniz ticaret filosunu oluşturma ve korsancılığı had safhaya ulaştırmışlar. Bu gelişmeler, Hollanda, İngiltere ve Fransızlarında iştahını bu karlı işlere kabartmış, dolayısıyla adı geçen ülkelerde sömürge edinme, pazar arama girişimlerine ortak olmuş ve başlamışlardır. Böylece egemen feodal ülkeler arası çelişki ve mübadelelerde hızlanmış, İngiltere, Portekiz ve İspanyolları geride bırakırken Hollanda Güney Afrika kıyılarını kendi denetimi altına almayı başarmıştır. Bu dönem fetihlerinin tayin edici özelliği, fethedilen ülkelerden elde edilen zenginliklerin, değerlerin taşımasıyla sermaye birikiminin büyümesini hızlandırmasını ve sömürgeci politikasının kökenini oluşturmuştur.

Üretim araçlarının daha teknik boyutlara ulaşması ve sermaye birikimi metrepol ülkelerde kapitalist ilişkilerin gelişmesini hızlandırarak feodal üretim tarzınının kapalı ekonomisini tasfiye etmiş, paranın dışarıya açılmasını sağlamış, hammadde ihtiyacını dahada yoğunlaştırmış ve meta ihracını gündemleştirmiştir. Böylece feodalizm sahneden ayrılmış, yerine burjuva egemenliğine dayanan ulusal devletleri ortaya çıkarıp, pazar ekonomisini egemen kılarak üretimin Pazar içinde yapılmasını getirmiştir. Kapitalist üretim artmış, ülke içindeki mevcut kaynaklardan sağlanan hammadde üretimin ihtiyaç duyduğu hammaddeyi karşılamakta geri kalmıştır. Bu nedenler kapitalistlerin üretim ilişkilerini geliştirmek ve ucuz iş gücü potansiyeline sahip olmak için harekete geçmekte gecikmedi. Ülkeleri işgale başlandı. Bu nokta; talan, yağma, imha, işgal, yer altı ve yerüstü zeginliklerin yağmalamasıydı. Klasik sömürgecilik sistemleşmiştir. Askeri işgal ve ilhak ekonomik ilhakı kolaylaştırmış, kuşatma tamamlanmış, siyasi idari mekanizma buna göre organize edilerek sömürgeleştirilen ülkenin iç dinamiklerini parçalamıştır. Sömürge halkın tüm folklorik, sosyal ve kültürel değerleri köreltilerek gelişmelerinin önüne set konulmuştur. 'Medeniyet götürüyoruz' diye kendi genel vali, müfettiş ve temsilcileri vasıtasıyla yoz değerleri her türlü olumsuz ilşkiyi sömürge ülkeye taşıyarak direnebilecek odakları peşinen yok edilmek istenmiştir. Sömürgeciler, sömürge halkları kişiliksizleştirmek ve kendi kendine yabancılaştırmak için onların varlığını, tarihini inkar etmiş, dillerini yasaklayarak kültürel açıdan gelişmelerini engellemişlerdir.

Sömürge halkın yazılı eserleri imha edilmiş, değerli sanat eserleri çalınmış, folklorik değerlerini kendilerine mal

etmişlerdir. Sömürge halklar korkunç bir asimilasyon politikası ile karşı karşıya bırakılmış, sömürgeci ırkçı faşist resmi ideoloji ile donatılmaya çalışılmıştır. Sömürgeciler sömürgelerini kimi zaman ülkelerinin bir parçası, kimi zamanda bir eyaletini saymıştır. Mesela Zimbabwe "rodezya" olarak adlandırılmış, Gine bir şube olarak görülmüş, Kuzey Kürdistan'ada 'Doğu ve Güney- doğu Anadolu' denilmiştir.

Sömürgeciler bütün bunları yaparken sömürge ülkede ömrünü uzatmak için askeri işgali yeterli görmemiş ve kendilerine sadık bağımlı bir işbirlikçi tabaka yaratmayı zorunlu görmüş. İlk planda sömürge ülkenin bu yeni egemen sınıfları ile ilişki kurarak sosyal dayanağını da oluşturmuştur. Bu güçlerin gelişmesinden yana olunurken o sömürge ülkenin ulusal burjuvazisinin gelişmesine kesinlikle olanak tanımamışlardır. Bunun nedenide ulusal burjuvazinin gelişip güçlenmesi halinde ulusal pazarına sahip çıkacağı korkusudur. Çünkü, ulusal burjuvazi ulusal pazarını ele geçirmek için sömürgeciliğe karşı çıkacak ve ulusal bağımsızlık talebinde bulunacaktır. Bu olguyu göz önünde bulunduran sömürgeciler, sömürgelerinde hiçbir zaman kendi iç dinamikleri ile gelişen bir kapitalizmden yana olmamışlardır. Ancak kendi çıkarları ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap verebilecek oranda çarpık kapitalizmin gelişmesine engel olamamış, hatta kendileri taşımaktan geri kalmamışlardır.

Klasik sömürge ilişkisi içinde bulunan halkların tümünde görülen ortak yan: Baskının, toplu katliamların, işgalin, aşırı sömürü ve cehaletin bulunması, ekonomik ve siyasal bağımsızlığın olmayışı, ucuz işgücü, hammadde deposu ve pazar olarak kullanılmasıdır.

Sömürgeciliğin sistemleşmesinden itibaren, dünya ezen ve ezilen uluslar olarak iki cepheye ayrılmıştır. Bu gerçek ezilen halkların kurtuluşu doğrultusunda önemli gelişmeler kaydetmesine karışın halen devam etmektedir.

Sömürge halklar ulusal bilinç aldıkça ulusal kölelik zincirini parçalamak üzere sömürgeciliğe karşı amansız bir mücadeleye atılmışlardır.

Sömürgeciliğin bu yüz karası ve barbar politikasına bakıldığında 'sermaye'nin tepeden tırnağa her yerinde her gözeneğinde kan ve pisliğin damlalarıyla oluştuğunu görüyoruz. Kapitalizmin birinci evresi olarak adlandırılan serbest rekabetçi kapitalizm döneminde toplumun maddi egemen gücü olan burjuvazi, kendi işçi sınıfının sömürüsünde ve sömürge alanlarda sağladığı sömürü ile gittikçe palazlanmıştır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler üretim ve sermayenin yoğunlaşması kapitalizmin ikinci evresi olan tekelci döneme geçmesini sağlamıştır. Daha açıkçası, kapitalizmin rekabetçi dönemin sonlarında üretimin ve sermayenin yoğunlaşması ve bir merkezde toplanmasıyla tekeller oluşmuş, meta ihracına sermaye ihracının eklenmesi ve sermaye ihracının ağırlık kazanması, sanayi sermayesinin banka sermayesi ile kaynaşarak mali kapital temelinde finans- oligarşisinin yükselmesi, uluslararası tekel birliklerin oluşması dünyanın yeniden paylaşılmasının gerçekleşmesiyle kapitalizmin ikinci ve son aşaması olan emperyalist aşamaya ulaşılmıştır.

Buna bağlantılı olarak emperyalizm öncesi dönemde tek tek ülkelerin bir iç sorunu halindeki ulusal sorun emperyalist sömürgeci sistemin egemenliği ile devletlerin iç sorunu olmaktan çıkıp ulusal sorun ve sömürgeler genel sorunu haline gelmiştir. Bu olgu gerçek karakterini

17 Ekim Sosyalist Devrimi ile daha net bir şekilde ortaya koyar. Çarlık Rusyasında proleteryanın önderliğinde proleteryaya yoksul köylülük ve diğer emekçi tabakaların ittifakı ve mücadelesi ile gerçekleşen sosyalist devrimi dünyada yeni bir çağın başlangıcı olmuştur. 17 Ekim Sosyalist Devrimi aynı zamanda halklar hapishanesi halindeki Çarlık Rusyasının sömürge ve ezilen halkların kendi özgürlüklerine kavuşmasını sağlamıştır. Böylece devlet kuruma anlamına gelen 'Ulusların Kendi Kaderlerinin Kendileri Tarafında Belirlenmesi' ilkesi şiar olmuştur. 17 Ekim Deverimi halkların özgür iradesine, kardeşliğe ve eşitliğe dayalı olarak çözülmesini öngörülen ulusal sorunun yalnızca Çarlık Rusyası sınırları içinde çözülmesini getirmekle kalmamış aynı zamanda tüm dünya ezilen ve sömürge halkların sempati ve sevgisini kazanarak onların kurtuluşu doğrultusunda gerçek bir örnekte olmuştur. Yine 17 Ekim Deverimi ile görülen bir olguda burjuvazinin önderliğinde ulusal kurtuluş hareketlerinin, gerek ekonomik gerekse siyasal bağımsızlığa, gerçek kurtuluşa ulaşamayacağıdır. Çünkü artık emperyalizmin girmediği alan kalmamış, dolayısıyla her ne kadar sömürgeciliğe karşı 'milli' mücadeleye girişen burjuva önderlikli hareketler, bu dönemde sonra yer yer görüldüysede, gerek bujuvazinin tarihsel olarak devrimci barutunu yitirmesi, kendi iktidarını getirecek üretim ilişkilerini (kapitalizm) amaçlaması, kendi pazarına kendisinin sahip olması, işçi sınıfı ve emekçi tabakaları sömürme isteği, gerekirse sömürge ülkenin kurtuluşundan sonra gündeme gelen teknik ve ekonomik sorunlar nedeni ile yeni tedbirler söz konusuydu. Belirttiğimiz konumu gözleyen emperyalist sömürgeciler yeni sömürgeci yöntemlerle yeniden ülkeye girebileceklerdir.

Bütün bu gerçekleri gün yüzüne çıkaran, emperyalizm ve sömürgeciliğe büyük darbeler vurup, proletaryanın ve ezilen sömürge halklarının yeni kalelere kavuşmasını sağlayan Ekim Deverimi ile açılan çağ, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı, yani ulusal kurtuluş ve proleter devrimler çağıydı. Bir yanda metropol ülke devrimci hareketleri, ulusal kurtuluş hareketleri ve sosyalist ülkeler üçlüsünden oluşan devrimci demokrat cephe yeni mevziler kazanarak kapitalist emperyalist – sömürgeci sisteme darbe üzerine darbe vurarak geriletmeye devam ediyor.

Serbest rekabetçi kapitalizmin yerini, emperyalizme bırakması ile emperyalist sömürgeciler daha yoğun bir şekilde ihtiyaç duydukları yeni pazar arayışını hızlandırmış ve bu hız oranında emperyalistler arası çelişkileride hızlandırmıştır. Böylece emperyalist paylaşım savaşları ile emperyalist sömürgeciler; daha büyük pay elde etmek için ve bunun neticesinde paylaşım savaşları, milyonlarca insanın imhası, onlarca halkın göz yaşları pahasına karışın emperyalist sömürgeciler yalnızca karlarına yeni karları eklemeyi düşünüyorlardı,

Rekabetçi kapitalist dönemin devlet biçimlerinden biri olan demokrasi, kapitalizmin tekelci evresi ile siyasi gericiliğe dönüşmüş ve bu evreye uygun devlet biçimleri bu anlamda faşizmde gündemleştirmiştir. Tekelci burjuvazinin en emperyalist en gerici en ırkçı ve en şoven saldırgan kanadının açık terörist diktatörlüğü olan faşist devlet biçimi, önce Musolini İtalyasında, daha sonra nazi Almanyasında gerçekleşmiş saldırgan politikası ile dünyaya egemen olmak istemiştir. Ancak anti faşist-, anti emperyalist güçlerin dünya düzlemindeki zaferiyle yenilgiye uğratılmış ve dünya halklarınca lanetlenmiştir.

II. Paylaşım savaşında yenilgi ile çıkan Alman emperyalizmi güç kaybına uğrarken, emperyalist- sömürgeci sistemin temsilci ve yönlendiriciliğini ABD emperyalistleri üstlenmiş. Daha AET ve Japon emperyalistlerde girişilen rekabet sonucu söz sahibi olmuş, böylece günümüzde emperyalizm üç başlı bir canavar haline gelmiştir.

Şunuda vurgulamak gerekir ki, I. ve II. Emperyalist paylaşım savaşları sonunda halklar, gerek içinde oldukları, gerekse kendilerini bekleyen tehlikeleri daha iyi görerek bilimsel sosyalizmin genel, temel ve vazgeçilmez ilkeleri ışığında sosyalistlerden oluşan çelik çekirdekli kadrolar ve onların oluşturduğu siyasal organizasyonlarla sempati toplayan şanlı direnişler koyarak kurtuluşlarına ulaşmış ve sosyalizmi inşa etmiş veya inşaya başlamışlardır. Mücadelelerini tarihe altın harflerle yazdıran Uzakdoğu ülkelerinden Çin, Vietnam, Laos, Kamboçya, Kuzey kore, Latin ve orta Amerika da Küba, yakın tarihte Nikaragua, Afrika da Gine, Angola, Mozanbik v.s. siyah halklar başta olmak üzere doğu avrupada birçok ülke bunun açık kanıtlarıdır. Elbetteki saydığımız mirasa sahip çıkan ezilen ve sömürge halkların özgürlük ve gerçek kurtuluşunu amaçlayan hareketlerde devam etmektedir. Eritre, polisario sahrası, Bask, Beluci, Dofar, Filistin ve Kürt halkının mücadelesi ortadadır. Devrimci cephede gelişen mücadelenin emperyalist –sömürgecileri askeri ve politik olarak önemli yenilgilere uğratması, açık işgalin, baskı ve sömürünün daha net göstermesi, sosyalist bir dünyanın doğması sermaye ihracının ağırlık kazanması, yeni yöntem ve ilişkileri gündemleştirdi. Çünkü askeri, teknik, ve ekonomik üstünlük halkların haklı mücadelesi karşısında yeterli güç olmaktan çıkmıştı. Öyle ise biçimde bir siyasal bağımsızlık tanımak açık işgal

yerine daha gizli ve ılımlı bir politika ile halklar boyunduruk altına alınmalıydı. Hemen belirtelim, ki bu yeni sömürgeci politikada gözden kaçmamış, bu politikaya karşıda yeni yöntemler geliştirilerek emperyalist-sömürgeciliğin sökülüp atılması doğrultusunda olumlu ve ileri adımlar atılmıştır, atılmaktadır.

Kürdistan'ın Uluslararası Sömürgeleştirilmesi

Genel hatları ile değindiğimiz tarihi kesit içinde dünyada bu gelişmeler olurken acaba Kürdistan'da durum neydi? Hangi düzeyde gelişip günümüze kadar gelindi ve Türkiyede durum nedir şimdi de bunlara bakalım.

Biz iddia makamı ile Kürt halkının varlığı-yokluğu konusunda tartışmaya giremiyeceğiz. Zaten bunun gereğide yoktur. Çünkü Kürt halkının varlığı veya yokluğunun tartışılması nesnel bir gerçeğin gereksiz yere tartışılması olacaktır. Sömürgeci Türk egemen sınıflarının resmi ideolojisi, politik temsilci ve kurumlarının gücü "güneşi balçıkla sıvamaya" yetmeyecektir, yetmemiştirde. Günümüze kadar ki çırpınışların, gerçeği ters yüz etme girişimlerinin hiç birisinin sonuç vermediği görülüyor. Sonuç vermeyen bu çabaları örneklendirmek içinde gerilere gitmeye hiçmi hiç gerek yoktur. Bu gün bile Kürt ulusunun varlığı gerçeği, Orta Doğu'da dört parçaya bölünerek sömürgeleştirilen Kürdistan'da boyutlanan mücadelenin sesi burjuva kitle haberleşme araçları vasıtasıyla bile kitlelere ulaştırılmak zorunda kalınıyor. Kaldı ki sömürgeci T.C devletinin resmi temsilcileri hemen hemen her dönemde yaptıkları açıklamalarla, verdikleri demeçlerle Kürt halkının Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan'da gelişen mücadelesi karşısın-

da korkularını dile getirmiş 'Orta Doğu'nun haritası değişebilir' diyerek bu konuda Irak, İran, Suriyeli (Arap, Fars) sömürgeci dostlarına akıl hocalığı yapmıştır. Sorulabilir, inkar edilen, yokluğu ileri sürülen bir halkın direnişi karşısında hangi sebeplerden dolayı suçluluk psikozuna girilip panik ve endişeye kapılırlar? Neden bazen 'dağlı Türkler' bazen 'Türklerin bir kolu olan Kürtler' safsataları 'Güneş dil teorisine' göre zaten bir çok dünya dilleri ve milletleri Türk ırkından veya soyunda değillermiydi? Ama artık kimse bu saçma iddialara inanmıyor.

Evet bu konuda son cümlemizide söyleyerek esas konumuza geçebiliriz.

Bugün Türkiyede Türk halkından başka dili, kültürü, ırkı ile apayrı bir Kürt halkı vardır ve bu halkın bireyleri olarak 'Bağımsız bir Kürt devletini kurmaktan' yargılanıyoruz. Sözkonusu iddialarla cezalandırılmak istenmemiz, Kürt halkının varlığı, bizatihi genel olarak yargı organları özel olarakta iddia makamınca kabul edilmiş olmuyor mu? Değilse, güya 'Türklerin bir kolun'dan olduğumuz için' 'Kürtçülükten' yargılanmamalıydık. Böyle olması gerekirdi.

Kürt halkı Orta Doğunun en eski halklarındadır. Tarihi geçmişi M.Ö 2000 yıllarına dayanır.Varlığını çeşitli örgütsel biçimler altında sürdürmüş, Kürt halkı da diğer halklar gibi, bir çok uygarlıklar yaratmış, saldırılara uğramıştır. İslamiyetin doğuşu ve yayılması ile İslam dininden etkilenerek 7-11. Yüzyıllar arası Arap İslam nufuzu altına girmiş 11.yüzyılın ikinci yarısında ise Selcukluların istilasına uğramıştır. Bu gelişmeler, Kürt halkını değişik kültür ve uygarlık birikimleri ile tanıştırmış ve böylece Orta Doğu halklarının kültürü ile Kürt halkının kültürü bu dönemlerden beri ortak özellikler taşıyarak günümüze kadar gelmiştir.

Ümit burnu ticaret yolunun keşfinden önce ticari açıdan çok önemli olan ipek yolunun Kürdistan' dan geçmesi Kürdistan'ın ticari ve ekonomik önemini artırdığından, Kürdistan sürekli olarak dikkatleri üzerine toplamış, işgalciler için iştah açıcı olmuştur.

16.ve17.Yüzyıllarda, bölgede giderek güçlenen Osmanlı İmparatorluğu ve Sefaviler ticaret yollarını ve diğer zenginlik kaynaklarını ele geçirmek, denetim altında tutmak için defalarca savaşmış ve savaş alanı olarakta Kürdistan seçilmiştir..Yeri gelmişken bu savaşların bir gerekçesinide mezhep çatışmaları, şöhret ve ganimet sahibi olmak şeklinde görebiliriz.

Osmanlılar ve sefaviler tarafında 1639 tarihinde yapılan Kasrı-Şirin andlaşmasıyla Kürdistan ilk kez resmi olarak parçalanmış, bir parçası Osmanlı İmparatorluğu diğer parçasıda Sefaviler tarafından işgal edilmiştir. Kürdistan resmen parçalanmasına karışın, yinede adı geçen devletlerin bütünleşmiş birer parçası haline gelmemiş, her parça birer manda birimi yada bağımlı beylikler halinde kalmıştır. Özellikle göçebe hayatını yaşayan Kürtler bir biriyle ilişkilerini sürdürmüş konaklama, yaylalara çıkma gibi bir çok uğraş alanında kolaylıkla birlikte yaşamaya devam etmişlerdir.

Ancak merkezi devletlerce Kürtlere ağır baskılar uygulanmış, fahiş vergiler alınmış, asker olarak toplatılıp başka cephelerde savaşmaya gönderilmiştir.

Baskı koşullarını ağır bulan Kürtler her ne kadar bir çok direniş koymuşlarsada bir başarıya ulaşamamışlar. Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışa yüz tutması özelliklede, Abdulhamit döneminde Kürt Osmanlı ilişkileri yeni boyutlara ulaşmış. Burjuva devrimlerin etkisinde kalan Os-

manlı sınırları içindeki çeşitli halklar, milliyetçi akımlar yada hareketler oluşturarak Osmanlı despotizmine karşı direnmişler. Bu günkü balkan devletlerinin geçmişi buralara uzanır. Ermeniler ve Kürtler de benzeri bir takım örgütlenmelere baş vurmuşlar ama Osmanlı despotizmi adı geçen iki halkın girişimleri karşısında daha uyanık davranmıştır. Oluşturulan hamidiye alayları vasıtası ile Gayri Müslim olarak nitelendirilen Ermenilere karşı Kürtlerin dini duyguları kışkırtılarak saldırtırılmış, bir çok katliamlar organize edilmiş ve bu iki halkı biri birine kırdırarak yok edilmek istenmiştir. Sonraları kurulan Türkiye Cumuriyeti devleti bu politikayı değişik biçimlerde sürdürmek üzere devralmıştır.

I9.Yüzyılda çeşitli ülkelere girerek sömürge edinme savaşını önemli önemli boyutlara ulaştıran Fransız ve İngiliz emperyalistleri ile diğer emperyalist ülkeler Orta Doğu üzerinde kıyasıya bir mücadeleye baş vururlar. Bu bölgede bulunan bir çok yeraltı zenginlik kaynakları ve petrol bölgenin stratejik konumunu güçlendirir. Bu nedenle, Orta Doğu ve bir Orta Doğu ülkesi olan Kürdistan'la ilgi hesaplar yapılmaya başlanır. Emperyalistlerin parsa elde etmek için aralarında başlayan rekabet I. Emperyalist paylaşım savaşının patlak vermesini beraberinde getirir. Paylaşım savaşıyla bir çok ülke emperyalislerce işgal edilerek el değiştirir. Bu tarihlerde İngiliz ve Fransız emperyalistleri Orta Doğu'yu fiilen işgal edip sömürgeleştirirler.

Emperyalist-sömürgeciler için büyük bir nimet olan Orta Doğu ve özel olarakta Kürdistan terk edilecek alanlar değillerdi. Hele Kürdistan ve Orta Doğu bazı ülkelerin yanı başında, genç işçi cumhuriyeti (SSCB) ile sınır komşusu olması nedeni ile kazandığı stratejik önem gözününe alınırsa bu durum daha iyi anlaşılır. Çünkü emperyalistler

yeni kurulan genç işçi cumhuriyetinin bir oldu bitti olmadığını gayet iyi kavradılar. Onun için bu cumhuriyeti ekonomik ve askeri kuşatma altında tutmak, gerektiğinde saldırıya geçerek ortadan kaldırma hesaplarına koyuldular. Sovyet iktidarının Çarlık Rusyasının ve diğer alanlardaki Çarlık askeri gücünü geri çekmesi, dahada önemlisi emperyalistler arası gizli anlaşma belgelerinin dünya kamu oyuna açması, anti emperyalist hareketleri desteklemesi, emperyalist-sömürgeci cephede yarattığı tahribatlar dikkate alındığında gerçek daha iyi anlaşılır. Yani özetle Orta Doğu'nun zenginlikleri ve stratejik konumun sahip olduğu yeni boyutlar emperyalistlerin bu bölgede kalıcı hesaplar yapmasının temel nedenlerindendir. I.emperyalist paylaşım savaşında Alman emperyalistlerinin safında yer alarak mütefiği ile birlikte yenik düşen Osmanlı imparatorluğunun daha önce egemenliği altına aldığı ülkelerin denetiminden çıkmasını hızlandırdı. Savaşın galip devletlerinin Osmanlı imparatorluğunu yer yer işgal etmesi ile bu devlet tamamen çökertildi. Ve ortadan kaldırıldı. Bundan sonradır ki Türk halkının kendi kaderini tayin etme mücadelesi başlar.

Türkiye işçi sınıfının nicel ve nitel olarak cılız olması, kendisi için sınıf olma bilincinden yoksun olması, bu nedenle sağlıklı siyasal bir örgütlenmeye gidememesi, köylülükle ittifakını gerçekleştirememesi ve dahada ötesi o günkü koşullarda varolan sosyalist kadrolarının Kemalist hareketi yanlış değerlendirmeleri sonucu 1919-1923 mücadelesine önderliği burjuvazinin askeri bürokrat temsilcilerinin almasını kaçınılmaz kıldı.

Türk egemen sınıflarının politik temsilcileri, sahte anti emperyalist sloganlarla dünya kamu oyunu ve S.S.C.B'nin

desteğini almaya çalışırken 1923 İzmir iktisat kongresiy le kapitalist ekonomiyi amaçladığını, yabancı sermayenin Türkiye'ye girişinden yana ve hatta kalkınmanın tek çaresi olduğunu belirtmesi bu harekete başlangıçta kuşkuyla bakmış emperyalistlere, buna benzer gelişmelerle verilen güveni pekiştirdi. Aslında İzmir iktisat kongresinde alınan kararlar beklenmeyen şeyler değildi.

Burjuva önderliğin sınıf karakteri gereği ve izlenen kapitalist politika açısında soruna bakıldığında Türk halkının yarattığı değerlerin bir çırpıda emperyalizme peşkeş çekilmesi bir zorunluluktu.

İzmir iktisat kongresiyle sonuçlanacak gelişmelerle emperyalistlere verilen güven gereğince, Türkiye hükümeti sözcüleri emperyalistlerle Lozan'da andlaşma masasına oturdular. Lozanda yapılan görüşmelerle bazı alanlar paylaşılırken, boğazlar ve Kürdistan üzerinde ilk planda andlaşma sağlanamaz. Emperyalistler Kürdistan ve boğazlardan yararlanma isteğindedirler. Devam eden görüşmeler sonucunda, boğazlardan yararlanma belirli koşullara bağlanarak, Türkiye'ye 'siyasi bağımsızlık' verilirken, Kürdistan parçalanarak emperyalist devletlerin ve emperyalizme bağımlı devletlerin denetimine bırakılır. İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin Orta Doğu'dan işgal birliklerini çekmesiyle Lozan andlaşmasının gereği olarak Kürdistanda çizilen suni sınırlarla emperyalizme bağımlı olan devletlerin denetimine bırakılır. İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin Orta Doğuda işgal birliklerini çekmesiyle Lozan andlaşmasının gereği olarak Kürdistan çizilen suni sınırlarla emperyalizme bağımlı olan Türkiye, İran, Irak ve Suriyenin denetimine verilerek uluslararası bir sömürge konumuna getirilir.

Kuzey Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi -Ugulamalar ve Kürt Ulusal Direnişleri-

Kürt halkının iradesi dışında dört parçaya bölünerek uluslararası bir sömürge konumuna getirilen Kürdistanda bu suni sınırlara döşenen mayınlara, kurulan sınır karakollarına, devriye işgal birliklerine, motorize güçlerin denetimine rağmen dört parçadaki Kürtlerin birliği, ulusal bütünlüğü ve özellikleri parçalanmamıştır. İlk günden itibaren gelişen direnişler önlenememiştir.

Kürdistanı sömürgeleştirmedeki amaç ve eylemleri aynı olmakla birlikte. Biz konumuz açısında sadece T.C.'nin 'Misaki-Milli'sınırları içinde bırakılan ve adına 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi' denilen Kuzey Kürdistandaki gelişmelere bakacağız.

1919'da Türk halkının kendi kaderini tayin etme mücadelesinde yukarıda belirtiğimiz nedenlerle önderliği ele geçirerek bu mücadeleye damgasını vuran Türk egemen sınıflarının politik temsilcisi M.Kemal ve kadrosu, bir yandan Kürdistana seri geziler yapıp oturumlar düzenleyerek (Erzurum, Sıvas Kongreleri v.b.) 'Din elden gidiyor' padişah ve Halifeliğe karşı değiliz" gibi sologanlarla siyasi faaliyetlerini sürdürmüş, öte yanda Kürdistan'daki Ağalık, şeyhlik ve çeşitli aşiret, tarikatlar gibi feodal, gerici işbirlikçi kurumların temsilcileri ile iş ve güç birliğini yaparken bir yandada Kürdistanı işgal etmeye ve işgale karşı gelişen hareketleri bastırmaya çalışmıştır.

Kürdistanı işgal ve sömürgeleştirme eylemlerine karşı Kürt halkı hiçbir zaman sessiz kalmamış, boyunduruk zincirini kabul etmeyerek yıllar süren silahlı direnişler organize etmiş, milli direnme hareketlerinde bulunmuşlardır. İşgale, sömürgeci eylem ve tasarruflara, talan ve yağmaya

karşı ulusal taleplerden kaynaklanan, kitleler arasında yer edinen bu nedenle demokratik muhtevalı direnme hareketleri sömürgecilerin kanlı baskın ve imhalarına rağmen 1940' lara kadar silahlı boyutunu korumuştur.1919 Koçgiri halk hareketini, 1925 Şeyh Said önderliğindeki direniş takip etmiştir. Şeyh Said hareketi bastırıldıktan sonra, kuzey Kürdistan Türk egemen sınıfları tarafından talan ve yağma edilmiş, baskılarda 200 köyü yerle bir etmiş, 9000 evi yakıp yıkmıştır. 15000 yoksul Kürt köylüsünü katletmiştir. Ancak bu vahşette Kürt halkının baş kaldırışını kıramamıştır. 1930 Ağrı, 1937 Dersimde milli direnme hareketleri başlamıştır. Kürt halkı sömürgeciliğe karşı mücadelesinde geçici yenilgilere rağmen Ferzende bey ve diğer liderlerinin önderliğinde birleşerek mücadeleye devam etmişlerdir. Bütün bu hareketlerin sonucu yine yakılan köyler, yıkılan evler, topluca katledilmiş yoksul Kürt köylüsünün yere serilmiş onbinlere varan cesetleri, sömürgecilerin insanlığın yüz karası olan birer tablosu olarak tarihe geçmiştir.

Kürdistan'da uygulanan jenosidler sadece Kürt savaşçılarına değil, genç, ihtiyar, kadın-erkek, çocuk ayrımı yapılmaksızın, girilen her köyde, kasabada, raslanılan her yerde yakalanan her kes sadece Kürt oldukları için yok edilmişlerdir.

Zilan'da 'hükümet af çıkarmıştır' diye toplatılarak bir araya getirilen suçsuz ve savunmasız insanları, motorize silahlarla topluca imha etmişlerdir. Bir kez daha diyebiliriz ki, bu olaylar genel olarak insanlık tarihine özel olarak Kürdistan tarihine sömürgecilerin ne derece barbar ve acımasız olduklarını ve cinayetlerini gösteren birer örnek olarak geçecektir.

Kurulan T.B.M.M. yada Ankara hükümeti tarafından merkezi olarak atanıp "Mebus" diye meclise getirilen Kürt halkının temsil hakkının zerresini taşımayan, sömürgecilerin Kürdistandaki işbirlikçilerinden oluşan Ağa- Şeyhler vasıtasıyla ya da bunlar adına demeçler verilerek Lozana baş vurulmuş. Bunların Kürtlerin temsilcileri olduklarını 'Kürtlerin eşit muamele' gördüklerini, 'Kürtlerin parlementoda temsil edildiklerini' ve Kürtlerin, Türklerden ayrı yaşamak istemediklerini beyan edilerek dünya ve Türkiye komuoyu aldatılmıştır. Oysa bu demeç ve dilekçelerin verildiği dönemlerde, yani Kürtlerin kardeşliğinden kendileriyle eşit olduklarından söz edilirken, Kürdistan'daki durum bir önceki paragrafta belirttiklerimizden farklı değildi. Belirttiğimiz tenkil eylemleri yanında sömürgeciler işgalin, idari otoriteyi sağlamlaştırma çabalarını hızlandırmış, bir dizi sürgün yasalarını da çıkararak uygulamıştır. 1925'lerde çıkarılan 'Takriri sükun' kanunu ile Türkiye sol hareketinin susturulması, önderlerinin çeşitli biçimlerde katledilmesi ile birlikte Kürdistanlı yurtseverlerde istiklal mahkemelerinde idamla yargılanıp darağaçlarına gönderildiler.

Kürt halkının ulusal bütünlüğünde dil, kültür, ve sosyal yapısında meydana getirdiği tahribatlarla, Takriri-sükun kanunu her yanı ile ırkçı bir kanundu. Bu kanun gereğince sömürgeci egemenler Kürdistan'ın Diyarbakır, Ağrı, Bitlis, Bingöl ve Muş illerinin bir çok yerleşme alanlarını 'sıhhat, iktisat, kültür, siyasal ve askeri' sebeplerle boşaltırarak Türk kültür nüfusunun yerleşmesi için tahsis edildi.

Asırlardır yerleşik oldukları topraklarından vatanlarından, özel olarakta adı geçen kuzey Kürdistan illerinden

zorla sürülerek iç Anadolu'ya ve bir çok ayrı bölgelere yerleştirilen Kürtler, bu bölgelerde eritilerek Türkleştirilmek, Türk kültür nüfus haline getirilmek istenmiştir.

"Mecburi iskan kanunu"(sürgün) gereğince 'Türk kültürlü nüfus' yada Türkler arasında %5 oranında dağıtıldi. Asimilasyon ve sürgün politikalarının başarlı olması ve bulundukları yerlerde Kürtlerle sosyal ilişkilere girmemeleri için kümeleşme %5 e indirildi. Sürgün kanunun ilgili hükümleri bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Kanunun ikinci maddesi şöyledir 'Ana dili Türkçe olmayanlardan toplu olmak üzere yeniden köy ve mahalle, işçi ve sanatçı kümeleri kurulması veya bu gibi kimselerin bir köyü, bir mahalleyi veya bir sanatı kendi soydaşlarına inhisar etmeleri yasaktır.'

Mecburi iskan kanunun bu hükmü ilginçtir. Kürtlerin bir köyde yada mahallede oturmaları yasaklandığı gibi aynı işte çalışmaları bir birine yardımcı olmaları, mahalli sosyal-kültürel dernek, oda yada benzeri kuruluşları oluşturmalarıda yasaklanmıştır. Denilebilinir ki, bu kanun Kürtler için çıkarılmadı. Bu maddeye yazılanlar Kürtler için değil, ana dili Türkçe olmayan her kes içindir. Oysa ana dili Türkçe olmayan hıristiyan ve diğer azınlıkların durumu açıktır. Baskı görmekle birlikte bu tür uygulamalara maruz kalmamışlardır. Peki Kürtlerden başka, mecburi iskan kanunu karşısında kimler nasibine düşeni almıştır.? T.C. Anayasası 'din, dil, ırk, millet farkı gözetmeksizin her kes kanunun karşısında eşittir' der. Oysa yukarıda sözünü etiğimiz uygulamalar hiçte böyle olmadığını gösterdiği gibi T.C. anayasasındaki Türk ırkçılığı gizlenemez.

Dünya ve Türkiye kamu oyu karşısında biribirini tekzip eden, yalanlayan tavırları, iki yüzlülüğü meslek ve

resmi politika haline getiren Türk sömürgecileride emperyalist-sömürgeci sistemin sömürü politikasının ana unsurlarından biri olan 'böl, parçala ve yönet" ilkesinden hareketle Kürtleri, aşiret ve mezheplerle böldüğü yetmiyormuş gibi, sürgün ettiği Kürt aile birimlerini parçalamaktan geri durmamıştır. Evli çocuklar evli torunlar başlı başına bir aile olarak iskan görürler. Bu maddeyi açarsak şu sonuç görülecektir: Eğer bir ailenin evli bir oğlu var ise anne ve babasının sürgün edildiği yere gönderilmeyecektir. Yani babasının reisliğini yaptığı aile söz gelimi Konya, ya sürgün edilmiş ise evli oğlu Yozgata evli torunda başka bir yere gönderilecektir. Görüldüğü gibi Kürtlerin değil genel olarak sosyal yapısı sosyal yapının çekirdeği olan aile birimlerinide parçalaması öngörülmüş ve bu doğrultuda uygulama yapılmıştır.

Asimilasyon Politikası

Sömürgeciler Kürt ulusunun imhasına yönelik işgal hareketi yanında uygulamalarını ideolojik plandada sürdürdü ve hala sürdürüyor. Anti bilimsel savlarla getirilen görüşler, Türkiyede insanların kafataslarına göre değerlendirilmesini getirdi. Mimar Sinan'ın yüzyıllardır gömülü kemikleri mezarında çıkarılarak incelendi. 'Türkün türkten başka dostu yoktur', 'ne mutlu türküm diyene', 'bir türk dünyaya bedeldir' denilerek Türk ırkçılığı resmi devlet ideolojisi haline getirildi.Bu konuda vereceğimiz örnek yalnız günümüzün MHP si değildir. M. Kemal tarafından kurulan Türk tarih kurumu yine o dönemde ileri sürülen Güneş Dil Teorisi'ne göre çalışan Türk dil kurumunun çalışma raporları, yayınları ve Afet İnan, M. Esat Bozkurt

ve de bizzat M.Kemal gibi resmi politikacıların konuşma, demeç, veya sözleri önemli ve yeterli kanıtlardır. Böylece Türk dili ve ırkının üstünlüğü iddiası ile şovenizm Türkiye işçi sınıfını emekçi tabakalar arasında körüklenerek had safhaya getirildi.

Sömürgeci ırkçı resmi ideoloji Kürt halkına zorla kabullendirmeye çalışıldı. Kürtçe konuşma ve yazma yasaklandı. Yasaklara uymayanlar para ve hapis cezalarına çarptırıldı. Kürt halkının dilini, tarihini ve folklorunu unuturmaya çalışarak Türkleştirmeye ve asimilasyona hız verildi. Diyebiliriz ki hemen hepsi Kürdistanın değişik alanlarında bulunan devlet parasız yatılı bölge okulları yaygınlaştırıldı. İlk öğrenim yaşında başlayarak, Kürt çocuklarına ırkçı, tarih, ve kültür aşılandı. Türk dili öğretilerek Kürtçe'nin yok edilmesi amaçlandı.

Türk sömürgecileri bütün bu konularda hayli deneyim sahibidirler. Ama bu politikaları onların istediği sonuçları vermemiş, zamanla aksi sonuçlar doğurmuştur. Kürdistan işgal edilmiş, sömürgeleştirilmiş ama Kürt dili, kültürü, folkloru sosyal yapısı ile Kürt halkının ulusal bütünlüğü yok edilememiştir. Kürt halkının direniş ruhu kırılmamış, aksine Kürdistandaki hareket daha istikrarlı bir şekilde gelişerek sömürgeciliği titreten yeni boyutlar kazanmıştır. Diğer yanda Kürtlerin asimilesi ve Kürdistan' da Kürtlerin yaşamadığını ispatlamak için Kürdistana yerleştirilen "Türk kültürlü nüfuzu"bekleneni vermemiş o yerlerde Kürt dili ve kültürünün etkisinde kalarak doğal bir asimileye yada kaynaşmaya uğramışlardır.

Bugün sömürge ilişkilerin devamını sağlayan ve zorla ayakta tutulan tüm kurum ve kuruluşların yerli yerine oturtulduğu Kürdistan'da, Kürdistanın iç dinamikleri parçalanarak toplumsal gelişmesi engellenerek Kürt halkının kişiliksizleştirilmesine yönelik çabalar devam ediliyor. Ekonomik alanda ise sömürgeciler kendi ekonomisinin güçlülüğü oranında Kürdistanı bir hammadde deposu, açık pazar, ucuz işgücü ve sömürü kaynağı haline getirmiştir. Yine kendi ekonomisinin ihtiyaçlarını gidermeye elverişli çarpık ve bağımlı bir ekonomik yapı oluşturmuşlardır. Meta ihracı yoluyla yerli üretim felce uğratılmıştır. Özellikle 1946 lardan sonra palazlanan sömürgeci Türk burjuvazisi metrepol sanayinin hammedesini sağlamak için Kürdistana daha fazla önem vermiş yerli ve empeyalist sermaye vasıtasıyla, petrol ve diğer madenlerin aranması ve çıkarılması işlemi hızlandırılmış, metrepole daha kolay taşınması için, ayrıca kara ve demir yolu yapımıda hızlandırılmıştır.

Bugün sanayinin, endüstrinin, tarımın belkemiğini teşkil eden hidro elektirik enerjisi ve petrol, kömür, bakır, krom gibi maden kaynakları, buğday, pancar gibi tarım ve ziraat ürünleri, büyük-küçük baş hayvan ve hayvansal ürünlerin büyük bir kısmı sömürge Kürdistandan sağlanıyor. T.C./D.İ.E raporları incelendiğinde böyle olduğu görülecektir.

Batman, Nusaybin, Diyarbakır ve diğer alanlarda üretilen petrol ve Keban, Karakaya ve benzeri yerlerde üretilen ya da üretilecek olan hidroelektirik enerjisiTürkiye'de üretilen toplam enerjinin %60 ından fazlasını kapsar. Ergani Maden'de çıkarılan bakır rezerveleri, Cizre, Silopi ve

Şırnak'ta çıkarılan kömür. Türkiye'de elde edilen bu gibi madenlerin önemli bir oranını oluşturur. Bütün bu hayati zenginlik kaynaklarının metrepole hovardaca taşınmasına karşın Kürt halkı bunlardan yaralandırılmamaktadır.Keban enerji merkezinin bitişiğinde yerleşme birimleri bile elektiriklendirme olanaklarından mahrum bırakılmıştır.

Kürdistan'daki tüm bu zenginlikler metropol ekonomisinin ihtiyaçlarına cevap vermek ve bunalımlarını çözmek için taşınırken, beslenme yetersizliği, salgın hastalıklar ve ölüm, Kürt halkının kaderi olmuştur. Ulaşımın Kürdistanın merkezi alanlarına, gümrük kapılarına uzanmasının bir amacı metropole hammadde, endüstriyel ürünlerin taşınması ve meta ihracı (metropolden- Kürdistana) olduğunu belirtmiştik. Yeri gelmişken ihtiyaç duyulan ulaşım ve benzeri tesislerin askeri-lojistik amacınıda vurgulayalım. Sömürgeciler, işlevi ve amacı açıkladığımız şekilde tartışma götürmeyecek kadar gerçek olan bu girişimlerini 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu kalkındırma projeleri', 'bölge halkına hizmet' olarak sunuyor. Böylece çirkin ve soyguncu yüzünü gizleyeceklerini sanıyorlar.

Sömürgeci Türk egemen sınıfları ve politik iktidarın temsilcileri, sömürge Kürdistan'daki ilişkilerini uzun vadeli kılmak ve güvence altına almak için kendisine bağımlı olan acentacı ticaret burjuvazisi yanında ağa, şeyh ve benzeri feodal gericilerle işbirliğine gidip yerel gericiliği ve diğer kurumları ayakta tutmuş, verdiği kırıntılarla(parlementerlik, yüksek bürokratlık, ticari kaynaklar, krediler v.s) sömürüsüne ortak ederek ticari ve sosyo-politik dayanaklarıda onlara sağlamıştır. Bu ilişkileri götürenlere ayrı bir önem vermiş ve onların toplum içindeki itibarlarının sarsılmaması için ellerinden gelen her şeyi yapmışlar ve hala yapmaktadırlar.

Bundandır ki Kürdistanın ekonomik alt yapısında kapitalist ilişkiler egemen olduğu halde üst yapıda feodal ilişkiler tamamen kırılmamıştır. Feodal ilişkilerin üst yapıda varlığını sürdürmesi Kürt halkının mücadelesi önünde engel teşkil ederken, sömürgecilere yaramaktadır.

Sömürgecilerin uşakları durumda olan işbirlikçilerde aldıkları her türlü destekle statülerini korumaya çalışmışlar ve çalışıyorlar. Özetlersek kaşımıza şu tablo çıkıyor.

A- 1639 Kasrı-şirin andlaşmasıyla ilk defa resmen ikiye bölünen Kürdistan, bu konumunu 19.yüzyılın sonuna kadar değişik biçimde sürdürmüş, ancak 1923 Lozan emperyalist paylaşım andlaşmasıyla dört parçaya bölünerek emperyalizmin onayı ile her bir parçası emperyalizme bağımlı ülkelerden Türkiye, İran, Irak, ve Suriyenin denetimine verilmiştir. Adı geçen ülkeler, denetimlerine verilen Kürdistanı işgal ederek süreç içinde ekonomik ilhakıda tamamlayıp sömürgeleştirmişlerdir. Böylece Kürdistan Orta Doğu'da uluslar arası bir sömürge haline gelmiştir.

B- Kuzey Kürdistan sömürgeci türk egemenlerinin sınıflarının hammade deposu, ucuz işgücü ve açık pazar haline getirilmiştir.

C- Kürt halkının varlığı inkar edilmiş tarihi ve kültürü red edilmiş, unutturulmak istenmiştir. Kendi kendisine yabancılaştırarak kişiliksizleştirilmeye çalışılmıştır. Irkçı ve asimilasyoncu politikaya tabi tutularak sürgünlere gönderilmiş Kürtçe konuşma, okuma ve yazma yasaklanarak kültürel gelişmesi engellenmiştir.

D- Kürt halkının ulusal demokratik taleplerinde kaynaklanan her direnişi bastırılmış, ulusal demokratik talepleri hiçe sayılmış ve vahşetin en iğrenç metodlarıyla jenosidlere gidilmiştir.

E- Kürdistanda çarpık ekonomik ilişkiler kapitalist bir rotada gelişirken, gerici kurumlar bilinçli olarak ayakta tutulmuş. Böylece sömürgeciliğin sosyal ve ekonomik dayanaklarıda oluşturulmuştur.

Türkiye Emperyalizme Bağımlı Sömürgeci Bir Devlettır

Kürdistanın bu duruma nasıl geldiğini bu günkü somut ekonomik ve siyasal statüsünün nasıl olduğuna ilişkin görüşlerimizi kabahatalarıyla açtıktan sonra Türkiye hakkında ki görüşlerimizi kaba hatlarıyla açmayı gerekli buluyoruz.

Türkiye emperyalizme bağımlı sömürgeci bir devlettir. Emperyalizmin içine girdiği bunalım, emperyalizme bağımlı devletleri olduğu gibi Türkiye'yi de derinden etkilemiştir.Türkiye hem emperyalizmin bunalımlarından hemde kapitalizmin doğası ve evrensel kuralları gereği ortaya çıkan yapısal bunalımlardan kurtulamıyor. Kapitalist ekonominin yarattığı ekonomik, sosyal ve politik bunalımlar her geçen gün derinleşmekte, egemen sınıflar kampından derin yaralar açmakta ve iktidarlarını zorlaştırmaktadır.

Sömürgeci türk egemen sınıfları düştükleri bunalımları atlatmak için bir yandan emekçi Türk ve Kürt halkı üzerinde sömürgeci faşist baskılarını artırırken diğer yandada İ.M.F dünya bankası gibi emperyalist mali tekellerle olduğu gibi savunma gerekçeleriyle, de NATO Ülkeleriylede ikili askeri işbirliği ve kölelik andlaşmaları imzalamaktadır. Öte yanda gıda maddeleri, enerji ve diğer temel ihtiyaçlar başta olmak üzere tüm tüketim maddelerine her gün yeni önlem paketleri, ile zamlar yapılmakta, hayatı emekçiler için çekilmez hale getirmektedir. Fahiş oranda

artan fiyatlar enflasyonun %170 e ulaşması para değerinin sürekli artan oranda düşürülmesi, ücretlerin dondurulması ve konulan ağır vergilerle bunların faturası emekçi sınıf ve tabakalara yüklenmekte ve ceplerinde kalan son kuruşlarıda gasp edilip toplum sefalete itilmektedir.

Sömürgrci Türk tekelci burjuvazisi ve iktidarları sömürü politikalarını ve bu politikalardan kaynaklanan enflasyon, devalüasyon ve işsizliğin gerçek nedenini gizlemek, iktidarlarını rahatça sürdürmek, ömrünü uzatmak için gerçekle ilgisi ve alakası olmayan, akıl almaz demogojilerle kitlelerin kafasını bulandırmaya, beynini yıkamaya, dikkatleri başka yerlere çekmeye çalışıyor ve dahada ileriye giderek, bunalımların nedenini işçi sınıfı ve diğer emekçi tabakaların, iş gücünün çok cüzi bir karşılığı olan ücretlerde, işçi sınıfı ve emekçi sınıfların sendikal-ekomomik-demokratik faaliyetlerinde ve taleplerinde, toplu sözleşmelerde ve zaman zaman yapılan çeşitli boykotlardaki grevlerde gösterme çabası içindedir.

Sömürgeci faşist güçler halklarımız üzerindeki sömürgeci faşist baskılarını sistemleştirmek sürekli kılmak ve haklı göstermek için her zaman geleneksel demagojilerini kullanmaya devam etmişlerdir. Günümüzde de yapılan budur.

En bayat demagojilerinden biri 'kökü dışarda beynelminel kominizm' ve 'Kürtçülük-bölücülük' demagojisidir. Türk işçi sınıfı ve emekçi tabakalarının bağımsızlık-demokrasi- sosyalizm mücadelesi ile Kürt halkının anti- sömürgeci ulusal demokratik devrim ve sosyalizm uğruna mücadelesinin boyutlanması karşısında hemen belirtilen demagojilere sarılılar.

T.C. Devletinin bütün kurum ve kuruluşları ile özellikle basını, TRT ve politik temsilcileri vasıtasıyla büyük

gürültüler koparmaktadırlar. 'Son türk devletinin', kominist ve bölücüler tarafında ortadan kaldırılmak istendiği bununla ilgili hazırlıkların yapıldığı şeklindeki propagandalarla avaz avaz bağırılarak, kitlelerin dikkatini ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımlarda uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Gerici hedef ve kışkırtmalara kanalize edilmeye çalışıyorlar. Bu konuda yapılanlar bazen kuru mizah türünden komik, komik olduğu kadarda saçma oluyor. 'bu kışın kominizm gelecek', 'Ağrıda'dan başlayacak devlet yıkılmaya çalışacak' şeklindeki açıklamalara saçma değilde ne denilebilinir.

'Kökü dışarıda kominizim', 'Kürtçülük, bölücülük', "Rus beşinci kolu faaliyeti', 'son devletimizde yıkılmak isteniyor' gibi demagojik sloganlar, iç politikanın dayanakları haline getirilirken bir taraftan da her zaman başka halklara yönelik düşmanlık yapılmaktan geri durulmamaktadır.

Sömürgeci- Faşist güçler, Türk işçi sınıfı ve emekçi tabakalarının ve sömürge Kürdistan halkının içinde bulunduğu şartları ve yaptığı uygulamalarının gerekçelerini kendince hazırlamak ve baskıyı sürekli kılmak için başvurduğu demagojilerle birlikte bir dizi önlemlere başvurmaktan geri kalmıyor.

Bugüne kadar binlerce devrimciyi, emekçiyi, işçiyi, köylüyü, kıskaca: emekçi halkın her tabakasından insanlar cezalandırılmış, katledilmiştir. Darağaçlarına gönderilmiştir. Eğitimsiz, aç ve sefil bir hayata mahkum edilmiştir. Bu uygulamalara her gün yenileri ekleniyor.

Yukarıdaki bölümlerde tarihsel gelişimi içinde ele aldığımız Kürdistan'daki uygulama ve soykırımlarının olduğu gibi Türkiye de de yaptıran uygulamaların hemen hepsi-

nin arkasında sömürgeci-faşist güçlerin bilinen ve dört elle sarıldıkları demagojiler hiçbir zaman gündemden kalkmamıştır.

Takriri sükun kanunu, istiklal mahkemeleri, İtalyan faşizminden alınan ceza yasaları (141-142), devlet güvenlik mahkemeleri, 12 Mart faşizmi ve daha sayamayacağımız onlarca 'düzenlenme' uygulamalarının gerçeklerine bakıldığında böyle olacağı görüşecektir. 12 Mart 1971 ve günümüzdeki fiili durum, sömürgeci faşist-tekelci burjuvazinin iktidarının artık her geçen gün daha fazla zorladığının delilleridir. Eski yasa ve yöntemleri eksik bulan ve bu şekilde kitlelere iktidar edemeyeceğini anlayan sömürgeci tekelci burjuvazi, kendi koyduğu yasaları çiğneyerek 12 Mart'ta generaller aracılığıyla faşist diktatörlük kurarak; fabrikalara, orta ve yüksek öğrenim kurumlarına, köylere baskınlar düzenleyip, aydınları, işçileri, devrimcileri, demokrat yurtsever öğretim üyelerini, köyleri, hasili emekçi halklarımızı korkunç işkencelerden geçirdi, hapsetti, baskı altına aldı, yüzlerce emekçi insan işkence tezgahlarında katledildi, toplu kıyımlar, jenositler yapıldı. Demokratik gençlik örgütleri, mesleki demokratik örgütler, sendikalar, devrimci-demokrat dergi ve yayınlar kapatıldı, yönetici ve üyeleri ağır cezalara çarptırıldı. Yurtseverler, emperyalizme, faşizme, sömürgecilere ve feodalizme karşı mücadele verenler, 'vatan hainleri' olarak gösterildi. Böylece yapılanlar emekçi kitlelere, demokrat dünya kamuoyuna haklı gösterilmeye çalışıldı.

Koskoca bir potansiyel, Türkiye proleteryasının genel politik mücadelesini ve sömürge Kürdistan'ın ulusal demokratik talepleri 'birkaç anarşistin giriştiği terör eylemleri' şeklinde gösterilmeye çalışılarak bastırıldığını, imha ettiğini zannetti.

12 MART faşist diktatörlüğü öncesi nispi demokratik hakları, demokratik özerk kurumları topluca kaldırarak yeni faşist düzenlemeler getirildi.

12 Mart faşist diktatörlüğü ile tekelci burjuvazi egemen sınıfın diğer kanatlarını kesin olarak denetim altına almış, ekonomik-politik hayata tamamen egemen olmuştur. Artık CİA ve Pentagon raporları ile ordudaki atamalar yapılmaya başlanmıştır. Yine 12 Mart faşizmi öncesinde ve 27 Mayıs 1960'de olduğu gibi asker-bürokrat geleneğinden dolayı zaman zaman özerk tavırlar gösteren ordu kurmayları da sökülüp atılmış, böylece orduda sömürgeci tekelci burjuvazinin kesin denetim ve hizmetine alınmıştır. 12 Mart faşist darbesini yapan generallerin ve 12 Mart'tan sonra şu veya bu şekilde ordudan ayrılan yüksek dereceli subayların bugün en büyük tekelci şirketlerde, holdinglerde merkezi yönetime getirilmesi bundandır.

12 Mart faşizmin bütün girişimlerine rağmen, Türkiye proleteryasını devrimci demokratik muhalefeti ile Kürdistan halkının ulusal demokratik muhalefeti yetmişli yıllardan itibaren daha canlı, bilinçli ve daha da boyutlu bir şekilde karşılarına dikildiğini gördüler. Sosyo- ekonomik gelişmelere paralel olarak işçi sınıfı, bilimsel sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda nicel ve nitel olarak gelişmeler kaydetti. Kendisi için sınıf olma bilincine ulaştı. Bu bağlamda ve özellikle sınıf sendikacılığı alanında bir hayli ileri adımlar attı. Öte yandan çıkarları proleteryanın çıkarları ile paralellik gösteren diğer emekçi tabakalarda mücadeleye kanalize oldular. Öğretmenler, memurlar, aydınlar, akademik-demokratik ve ekonomik hakları için mesleki örgütlerinde bir araya gelirken, öğrenci, işçi, köylü, gençlikte demokratik gençlik örgütlerinde örgütlenerek dev-

rimci-demokratik muhalefeti çok daha bilinçli, yöntemli ve ileri bir düzeye ulaştırdılar.

12 Eylül 1980 Sömürgeci Askeri Faşist Darbesi

Sömürgeci egemen sınıfların başvurdukları her yöntem onları istedikleri sonuçlara bir türlü kavuşturamıyordu. Bu nedenle girdiği telaş ve doğan yeni bunalımlar ölçüsünde saldırganlaşıyordu. Yıllardır Türk ırkçılığını, şövenizmi ve mezhep ayrılıklarını körükleyerek yarattıkları suni çelişmeleri hızlandırdılar. Türkiye ve Kürdistan halkları arasında nifak tohumlarını ve güvensizliği geliştirmek, adı geçen halkların kendi çıkarları açısında zorunlu olan güç ve eylem birlikteliklerini kırmak için Türk-Kürt- Azeri, Alevi-Suni çatışmalarını organize ederek emekçi tabakaları bir birlerine kırdırtmaya çalıştılar.

Sömürgeci egemen sınıflar, gezi ve mitinglerinde politik temsilcileri, devlet kurmaları, kitle haberleşme araçları, faşist MHP ve resmi faşist güçleri ile, ajan-provokatörlerin propaganda ve fiili aracılığı ile toplu kıyım operasyonlarına başvurdu. 1977 yılında İstanbul Taksim'de düzenlenen işçi sınıfının Birlik Dayanışma ve Mücadele Günü olan 1 Mayıs mitinginde, üniversite baskınlarında, evlerde, fabrikalarda, sokaklarda öldürülen yüzlerce devrimci-demokrat; Elazığ, Bingöl, Malatya, Sivas'ta yüzlerce Kürt emekçisinin katledilmesi. Yine Maraş'ta sivil faşist güçler, ajan-provakatörler, devletin resmi güçleriyle işbirliği içinde yapılan katliamda yüzlerce Kürt emekçisi katledildi. Dönemin iktidarı, faşist cinayet odaklarınca organize edilen bu katliam gerekçe gösterilerek daha önce zaten uygulanmakta olan sivil sıkıyönetim, açık ve fiili sıkıyönetime dönüştürülerek benzeri operasyonlara hız verildi. Ordu'da,

Fatsa'da ve Çorum'da düzenlenen yeni katliamlarla Türkiye ve Kürdistan emekçi halkı susturulmaya çalışıldı. Bu katliamlara günümüzde yenileri ekleniyor.

Seyyar ve motorize jandarma güçleri ve polis, gerekçesiz ya da sudan gerekçelerle ateş etmek dahi bir çok yetkilerle donatıldı. Kürdistan'ın her alanına 'kanun kaçağı ve eşkıya yakalama', 'Silah arama', 'Anarşist', yakalama ve benzeri bahanelerle yapılan baskılarla, yoksul köylüler meydanlarda toplatılarak toplu dayaktan, işkenceden geçirilmektedir. Öyle ki belirttiğimiz bahanelerle baskınlar düzenleyen sömürgeci-militarist güçler, gösterdikleri eşkıyalık bir yana başvurdukları baskı yöntemleri ile de tarihteki en vahşi örnekleri bile geride bırakabilecek tablolar sergilemekte ve bu konuda diğer sömürgeci dostlarının kendilerine gıpta ile bakmalarını sağlamışlardır. İşte Mardin, Urfa, Siirt ve Hakkari vb. köy baskınları. İşte katliam provası kanatlı jandarma 78 tatbikatı. Örnekler çoğaltılabilir. TC'nin emperyalizme bağlı sömürgeci bir devlet olduğuna, sömürgeci egemen sınıflarının iktidarını zorlaştıran iç nedenlere değindik. Ancak bununla birlikte Orta Doğu'da gelişen yeni politik olaylara da dikkatleri çekmek gereklidir.

Yıllardır İrani "halklar hapishanesi" ne çeviren savak işkence ve terörü ile meşhur şah monarşisinin Fars, Kürt, Beluci, Azeri ve Arap halklarının muhalefeti ile yıkılmasından sonra, İran Kürdistan'ında meydana gelen gelişmeler ve bazı bölgelerin Kürt peşmergelerin denetimine girmesi ve halen devam etmekte olan silahlı mücadele Humeyni rejimini tehdit ettiği gibi Türk sömürgecilerininde tedirginliklerini arttırmıştır. Orta Doğu'nun haritasının değişebileceğinden söz edilerek, İran sömürgecilerine telkinlerde bulunulmuş, dikkatler Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesine çekilmiştir. Kürdistan'ın bir parça-

sında gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin diğer parçaları da etkileyeceğini gayet iyi bilen sömürgeciler her zaman tetikte durmaya çalışıyorlardır.

Öte yandan, emperyalizmin Orta Doğu'daki jandarması Şah Monarşisinin yıkılması, emperyalizmin İran'daki çıkarlarını ve denetimlerini kısmi de olsa zedelemiş, özellikle de Basra körfezinin denetimi yeni bir sorun olarak ön plana çıkarmıştır. Şah'lığın yıkılması ile meydana gelen boşluk, İran'ın çekilmesi ile dağılan CENTO, Irak-İran Savaşı ihtimalinin artması ve patlak vermesi, Orta Doğu'da benzeri gelişmelerin yoğunluğu bu gelişmelerden kaynaklanan emperyalizmin Yeni Orta Doğu Stratejisi gereği Orta Doğu'da Türkiye'nin önemini de hayli arttırdı. Emperyalist devletlerin Orta Doğu'ya yapabileceği fiili bir müdahale Türkiye'deki üstlerden Türkiye'nin stratejik konumu ve askeri gücünden yararlanma istediği göz önünde bulundurulduğunda, emperyalistler açısından Türkiye'nin artan önemi daha da net bir şekilde anlaşılmış olur.

Sıraladığımız Orta Doğu'daki bu ve benzeri gelişmeler emperyalizmin çıkarlarını daha iyi koruyacak ve jandarmalığını yapacak kısaca emperyalizmin her emrini tereddütsüz yerine getirebilecek istikrarlı bir hükümeti zorunlu kılıyordu. Türk egemen sınıflarının parlamentodaki temsilcilerinin bir araya gelerek istikrarlı bir hükümet oluşturmaması emperyalizmin tasvibini görmediği gibi emperyalizme bağımlı sömürgeci Türk tekelci burjuvazisini de endişelendiriyordu. İşte bütün bu iç ve dış nedenlerden dolayı sömürgeci Türk tekelci bujuvazisi emperyalizmin de onayını alarak 12 EYLÜL darbesi ile faşist diktatörlüğünü gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen sömürgeci faşist diktatörlükle Türkiye ve Kürdistan daha korkunç bir zulüm

cenderesi haline getirildi. Daha evvel ağırlıklı olarak var olan sıkıyönetim Türkiye ve Kürdistan'ın her köşesinde ilan edilerek sokağa çıkma yasağı konuldu. Parlamento ve Anayasa bir daha rafa kaldırıldı. Nisbi özerk kurumlar dağıtıldı. Hakim Savcı atamaları doğrudan doğruya hükümete bağlandı. Kazanılmış hak ve hürriyetler gasp edilerek valilik, emniyet vb. kurumlar geniş yetkilerle donatıldı. İhtara gerek duyulmadan vur emirleri uygulandı. Gözaltı süresi 50 daha sonra 90 güne çıkarıldı. Böylece ev baskınlarında, sokak ortalarında devrimciler, demokratlar, sosyalistler gerekçe gösterilmeden sorgusuz sualsiz göz altına alındı. İşkenceden geçirildi, kurşunlandı ve öldürüldüler. Onbinlerce emekçi insan yakalanarak zindanlara tıkabasa dolduruldu. Darağaçları yeniden kurularak yüzlerce kişi için idam cezası istendi. Onlarca idam hükmü infaz edildi. DİSK, TÜB-DER, TÜM-DER ve benzeri yüzbinlerce işçiyi, emekçiyi kucaklayan demokratik kitle örgütleri kapatıldı. Basın yayın üzerine korkunç bir sansür uygulanarak aydınlar, demokrat gazeteciler ve yazarlar işkenceye alındı, cezalandırıldı. Kısacası, 'Terörle, bölücülükle, komünizmle mücadele' adı altında sömürgeci – faşist terör devletin resmi politikası haline getirilerek egemen hale getirildi.

Ekonomik zamlar furyasına yenileri eklenerek emekçi halklarımıza hayat çekilemez hale getirildi. Saydığımız bu uygulamalar devam ederken, buna benzer onlarca baskı yasaları, temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldıracak 'düzenlemelere' gidilmiştir. Devlet güvenlik mahkemeleri (DGM) yasası, Olağan üstü hal yasası, dernekler, siyasi parti ve seçim yasaları, toplu gösteri ve yürüyüş, sendikal faaliyetlere ilişkin yasalar en gerici bir tarzda dizi dizi tamamlanmaya çalışılıyor.

Sömürgeci-faşist diktatörlük yaptıklarını dünya ve Türkiye kamuoyundan gizlemek için de bir takım biçimsel uygulamalarda bulunuyor. Faşist terör odaklarına işkencelere, sözüm ona 'Karşı' olduğunu 'İspat' etmek için yandaşları arasından bazı kurbanlar seçerek 'cezalandırmaya' çalışıyor. Ama bu kurbanlık koyunlar dramı da göz boyamaya yetmeyecektir.

Yaşanılan süreçte, Kürdistanlı yurtseverlerin, proleter devrimcilerin üzerinde kurdukları konu Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı değildir. Bu sorun proleter devrimciler tarafından bilimsel olarak açılmış ve yerli yerine oturtturulmuştur. Günümüz de gündem de olan sorun Kürdistan halkının ulusal demokratik mücadelesinin strateji ve taktiklerinin doğru devrimci bir tarzda tespiti ve sağlıklı bir örgütlemeye varılarak mücadeleyi güçlendirerek sürdürülmesi ve zaferle taçlandırmasıdır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Denilen Bölge Kuzey Kürdistan'dır

Ama iddia makamının 'Devletin hakimiyeti altında toprakların bir kısmını devlet idaresinden ayırma' gibisinden gerçekçi olmayan savlarla bizleri 'cezalandırmaya' çalışması karşısında iddia'nın doğruluk derecesinin ne olduğunu, hangi anlayışla hareket edildiğini ortaya çıkartmak için genel olarak sömürgecilik, özel olarak da Kürdistan'daki sömürgeci uygulamaları açıklamaya çalıştık.

Kürdistan Lozan emperyalist paylaşımıyla dört parçaya bölünmüş en büyük parçası olan kuzey Kürdistan'da emperyalizmin onayı ile Türkiye Cumhuriyetinin Misak-i Milli sınırlarına dahil edilmiştir. Bir ulusu, bir ulusun yıl-

lar boyu süren özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi daha da ötesi nesnel gerçekler görmezlikten gelinerek Kürt halkının iradesi ve istemi dışında zorla çizilen misak-i miliye ama sadece misak-i milliye bakarak bu toprakların T.C. ye ait olduğunu iddia etmek nesnel gerçekleri reddeden bir iddia olduğu gibi sömürgeci egemen sınıfların tassaruflarının onayını, resmi ideolojinin yargı alanına çekilmesinin bir göstergesidirde 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi' olarak adlandırılan ve iddianamede 'bir kısım topraklar' olarak geçen topraklar üzerinde Kürt halkı yaşamaktadır. Bu topraklar Türkiyenin değil baştan beri açıkladığımız gibi Kürdistan bütününün bir parçası olan kuzey Kürdistandır.

Sınıfların mücadelesi olan tarihin sayfalarına bakıldığında, başka ulusların topraklarına sahip çıkan devletlere çokça rastlanır. Yine çağdışı sömürü ve baskı politikalarına, sömürgeci ilişkilere karşı çıkan, kendi toprakları üzerinde başkalarının egemenliği olmadan özgür ve bağımsız yaşamak isteyen halkların mücadelesini imhaya yönelen o halkın devrimci demokrat ve yurtseverlerini 'suçlu sandalyesine'oturtarak cezalandıranlar çıkmışlardır. Peki Sonuç ne olmuştur? Tarihte bunun cevabına raslanmak mümkündür. Ezilen halklarının zaferi ve sömürgecilerin sökülüp atılması olmuştur.

Vietnam, Angola, Mozanbik halklarının kararlı ve destanlar yaratan mücadeleleri ve zaferleri yeterli örneklerdir. Bu saydığımız sömürgeci zincirleri kırarak özgürlüğüne ve bağımsızlığına kavuşan halkların mücadelesi, asıl suçluların suçlu sandalyesine oturmayı hak edenlerin emperyalistler ve sömürgeciler olduklarını dünya halklarının gözleri önünde kanıtlamışlar ve her gün bir başka alanda da kanıtlamaktadırlar.

Bu halkların özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi ne kadar haklı ve meşru ise Kürt halkının özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi de o kadar haklı ve meşrudur.

Açıkça görüldüğü gibi, iddia makamının iddianamesinde yer verdiği 'Devletin hakimiyeti altında bulunan toprakları devletin idaresinde ayırmaya matuf cemiyet kurmak' soyut ve yersiz bir iddiadır. İddia makamının iddianamesinin 67-68 sayfalarında ise 'Rızgari Ala Rızgari örgütleri, Türkiye Cumhuriyetinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Marksist Leninist teoriye dayalı bağımsız sosyalist bir Kürdistan cumhuriyetini kurmayı amaçlamaktadır, basını yayını hususi vasıta olarak amaçlarına ulaşmayı amaçlamaktadır' denilmektedir. Bu iddia her yönü ile ilginç bir iddiadır. 'Türkiyenin Doğu ve Güneydoğu Anadolu' Bölgesi şeklinde ifade edilen bölgenin neresi olduğunu hangi aşamalardan geçerek misaki milliye dahil edildiğini bir fikir verebilecek ölçüde ele aldığımız kanısındayız. Bu nedenle yeniden üzerinde durmayacağız. Ancak belirtilen iddiadan 'Rızgari ve Ala Rızgari örgütleri' ifadesi ile ilgili bazı açıklamarda bulunmak istiyoruz.

Rızgari ve Ala Rızgari Dergilerinin Bütün Görüşlerine Katılıyoruz

Hazırlanan iddianameye bir bütün olarak baktığımızda iddia makamı kendince çabalara girerek 'Rızgari ve Ala Rızgari'nin bir örgüt olduğu yine 'Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinin bu örgütlerin yayın organı olduğunu, bu örgütler basın yayını hususi vasıta olarak kullanıp amaçlarına ulaşmaya çalıştıkları belirterek, iddiasını ispata çalışmıştır. Oysa 132 sayfalık iddianamenin büyük bir bölümü

yargılanan 'sanıklara' ve onların soruşturma ifadelerine, isim dizimlerine, Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinin sayılarında nelerin olduğunu tek tek ele alan aktarmalara, komal basın, yayın dağıtım evinin yayınladığı kitaplara, bu kitapların konularına ve ASDK-DER lerin tüzük ve resmi imzalı açıklama ve bildirilerine ayrılmıştır. O halde hangi delillerlerden hareketle 'Rızgari ve Ala Rızgari' örgütlerinden bahs ediliyor. Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız Kürdistan devletini kurmaktan bahsediliyor.

'Hususi vasıta olarak' basım yayının kullanılması ile devlet kurma iddiası nasıl bir düşüncenin ürünüdür. Ama iddia makamının bütün çabalarına rağmen başka kanıtlara sahip olmadığından çarpık bir düşünce silsilesi içinde hareket etmiş ve 132 sayfalık iddianemeyi hazırlamakla bütün iddiaların geçeklik kazanacağını zan etmiştir.

İddia makamı "Rızgari ve Ala Rızgari' dergilerini birer örgüt olarak kabul etmiş ve lanse ederek bu dergileri okuyan, bulunduran her keside bu 'örgütlerin' üyeleri olduğunu söylemekle mahkeme heyetini yanlış bilgilendirmekte ve yine yanlış bir yere sevk etmek, yanıltmak istemiştir. İddia sahibinin iddialarını doğrulayacak kanıtlara, suç araç gereçlere rastlamak mümkün değildir. Ancak biz hemen şunuda belirtelim ki suçlanan her kes kendisinin muhatabı olduğu savlarla ilgili elbette açıklamalarda bulunacaklardır. Ama hangi açıdan bakılırsa bakılsın iddiaların tutarsızlığı, temelsiz olduğu, iddianameninde bu unsurlar üzerinde inşa edildiği gözden kaçmıyor. İddia makamınca getirilen dayanaklar incelendiğinde böyle olduğu görülecektir. Rızgari ve Ala Rızgari, basın kanununa göre bütün yasal formaliteleri yerine getirerek çıkarılan dergilerdir. Sahipleri, sorumlu yazı işleri müdürleri yönetim yerleri

ve basıldığı matbaaların belli olduğu dergilerdir. Olaki adı geçen dergilerde suç unsuru olabilecek açıklamalar, yazılar yayınlanmıştır. Böyle olunca bu yazı ve açıklamalardan kimlerin sorumlu olduğu yine basın yasasına göre belirtilmiştir. Yasal olarak çıkarılan bu dergileri okumak, bulundurmak gibi gerekçelerle 'gizli örgüt' üyesi olunmaz 'gizli örgüt' üyeliğinden yargılanamaz, cezalandırılamazlar. Hele hele gizli örgüt üyeliğinin gerekçeleri olarak okuma, bulundurma gibi sözüm ona gerekçelerden söz etmek mümkün değildir. Şu veya bu dergiyi okuyan her insanın gizli örgüt üyesi olduğunun iddia edilmesi nasıl bir mantığın tezahürü olabilir? Bu mantığa göre gizli örgüt üyesi olmayan kaç kişi kalır. Demek oluyor ki iddia makamı son derece tutarsız subjektif yargılarla hareket ediyor.

Rızgari ve Ala Rızgari dergileri yıllardır Kürt halkı üzerinde uygulanan sömürgeci baskıları teşhir etmiş, Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini dile getirmiş, Türkiye ve Kürdistan kamu oyununa sunmuştur. Varlığı, dili, ulusal bütünlüğü her türlü değerleri ayaklar altına alınmış, ülkesi sömürgeleştirilmiş binlerce yiğit evladını darağaçlara göndermiş, öldürülmüş cezalandırılmış ve bu gün bir kez daha bizim şahsımızda 'cezalandırılmak' istenen Kürt halkıdır. Kürt halkının, taleplerini istemek suç değildir. Rızgari ve Ala Rızgari dergileri belirtiğimiz ve suç olmayan konuları bilimsel ilkelerden ve somut olgulardan hareketle incelemişlerdir. Vardıkları sonuçlar hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak derecede doğru olduğu açıktır. Bu bağlamda Kürt halkının taleplerine ve Kürdistanın sömürge statüsüne bakıldığı zaman, ileri sürülen görüşlerin ne kadar doğru olduğu açıktır.

Adı geçen dergilerde işlenenen Kürt halkının taleplerine katılmamak mümkün değildir. Bütün bu gerçekler

göz önündeyken, iddia makamı, T.C nin basınla ilgili hükümlerini hiçe sayarak, Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinde işlenen konulara doğru diyen, adı geçen dergileri okuyan, bulunduran her kesi suçlu sandalyesine oturtmuş, ağır cezalarla cezalandırmalarını talep ediyor.

Aslında iddia makamı, basın yasasına Rızgari, Ala Rızgari ve benzeri dergilerin yayınlanmasına olanak tanıdığı için büyük bir tahammülsüzlük içindedir. Tahammülsüzlüğünü gösteren düşüncelerini basın yasasını eleştirerek dışa vurmuştur. İddianamenin 36. 37. Sayfaları sözkonusu eleştirileri kapsıyor.

Basın yasası ve benzeri yasalara yöneltilen eleştiriler iddia makamının ileri sürdüğü iddiaların tutarsız, temelleri olmayan soyut iddialar olduğunuda göstermektedir. Çünkü iddia makamı kendi iddialarının yasal dayanaklarından bizzat kendisiside emin değildir. İddialarının yasalarla çatıştığına, yasalarca ileri sürülebilecek iddialar olmadığına, hatta yasaların kendi iddialarını desteklediğine kendisi bile inanmamaktadır. Adı geçen yasalara yöneltilen eleştirilerden hareketle belirtelim ki, iddia makamının düşünce yapısınıda ortaya koymaktadır.

İddia makamının yaptığı gibi, bütün yasal işlemlerini tamamlayarak yayın hayatına başlayan Rızgari ve Ala Rızgari dergilerini yine aynı adlı 'Rızgari ve Ala Rızgari örgütleri'nin yayınları olarak, bu dergileri okuyan kişileride 'örgüt üyeleri' şeklinde sunmak mümkün değildir. Bir kez daha söyliyelim ki, Rızgari ve Ala Rızgari dergilerince işlenen "suçların" muhatabıda bizler olmayız' olamayız. Adı geçen dergilerden kimlerin sorumlu olduğu biliniyor.

Kürt Halkının Kendi Kaderini Tayın Etme Hakkı Meşru Bir Haktır

Yukarıda tüm şeklini aldığımız iddiada geçen, 'Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız Kürdistan cumhuriyetini kurmak', 'basım ve yayımı hususi vasıta olarak kullanıp amaçlarına varmak' şeklindeki ifadelerde bir birileri ile çelişen ifadelerdir.

Öyle inanıyoruz ki, eğer iddia makamı iddianameyi hazırlamadan önce bir zahmete katlanıp, Marksist-Leninist teorinin ne olduğunu, Marksist Leninist teoriye dayalı olarak devlet kurmanın nasıl ve hangi araçlarla gerçekleştirildiğini, Marksist-Leninist teorinin hangi çözüm biçimlerini öngördüğünü ve ne anlama geldiğini araştırsaydı ve subjektif düşüncelerinden de birazcıkta olsun arınabilseydi (böyle bir sonuç elbette beklenmez) belkide kendisi açısından daha sağlıklı sonuçlara varabilir, iddiasını da ona göre saptayabilirdi.

Marksist-Leninist teoriye göre, ezilen sömürge ulusların devlet kurma hakkı, hak olarak mutlaktır. Ama bu mutlaklıktan hareketle devlet kurmayı mutlaklaştırmak yada bu hakkı illede her halükarda kullanmak gerekmez. Çünkü devlet kurma hakkı ile bu hakkı kullanmak farklı şeylerdir. Kaldıki, ezilen ulusun kendi geleceğini, ulusların kendi kaderini tayin etmesi ilkesine göre belirlemesi, sadece bağımsız devlet kurmaktanda ibaret değildir. Bunun yanında, federal ya da özerk bir yapı seçme kakkı da vardır.

Halkların karşılıklı çıkarlarına, güven ilkesine, özellikle ezen ulusun emekçi sınıf ve tabakalarının, ezilen sömürge ulusun emekçi sınıf ve tabakalarına vereceği güvene bağlı olup, objektif şartlar göz önünde bulundurularak, ezilen halk, tezahür eden yada edecek olan özgür irade-

sine göre istediği seçimi yapabilecek, böylece sözkonusu hakkını kullanacaktır. Demek ki devlet kurma hakkı ve bu hakkını hangi yönde kullanılacağını iddia makamının yaptığı gibi nesnel durum bir tarafa bırakılarak subjektif ve mistik düşüncelerle belirlenemez. Şunuda belirtelim ki, ezilen ulus sosyalistleri ile ezen ulusun sosyalistlerinin görevleride farklıdır. Ezen ulusun sosyalistleri görevi, ezilen sömürge ulusun bağımsız devletini kurması gerektiği yolunda propaganda yapmak iken, ezilen, sömürge ulus sasyalistlerinin görevi ise, birliğin propagandasını yapmaktır.

Marksist-Leninist teoriye göre, devlet kurma hakkı ezen ve ezilen ulus sosyalistlerinin görevleri böyledir. Biz konuya oldukça kısa ve kaba hatları ile değindik. Marksist-Leninist teorinin öngördüğü perspektife bağlı olarak hemen şu sorunun cevabı aranmalıdır. Acaba Kürt halkının durumu nedir? Yaşanılan süreçte Kürt halkı henüz özgür iradesini belirtmiş değildir. Bu gerçeğe rağmen, iddia makamı peşin yargılarda, kehanetlerde bulunuyor. Şunuda söyliyelim, ezen ulus proleteryası, emekçi tabakaları ve onların adına yola çıkan politik organizasyonlar kendilerine düşen görevleri yerine getirmezlerse, bu durumda Kürdistan halkı günün özgül ve evrensel gerçekleriyle çakışan şartlar doğrultusunda görevini yerine getirecektir. [18]

Diğer yandan, ulusal kurtuluş sürecinde bulunan sömürge halklarının mücadelesine çeşitli sınıfları temsil eden politik organizasyonlar katılmaktadır. Mücadele sürecinde hangi sınıf önderliği ele geçirir mücadeleye damgasını vurursa, kurtuluştan sonra oluşacak yapıda önderliğin temsil ettiği sınıfın ekonomik-politik çıkarlarını koruyan bir yapı olacaktır. Yani ulusal kurtuluş mücadelesinde önderliğin

[18] Asıl metnin fotokopisinden bir satır okunamadı

burjuvazi yada proleteryada olması, adı geçen sınıfların çıkarlarını temsil edecek ekonomik-siyasal mekanizmaların kaderlerini belirleyecektir. Burjuvazinin çıkarlarına tekabül edeceği yapı kapitalist devlet, proleterya içinse, bunun aksi olan sosyalist devlettir. Buna göre iddia makamı iddia ettiği 'bağımsız, sosyalist Kürdistan devleti' ifadesiyle geleceğe ilişkin kehanetlerde bulunmuş. Halihazırda sonucu belli olmayan şeyleri şimdiden yargılamaya kalkışıyor.

Öte yanda 'hususi vasıta' olarak basın yayını kullanmak şeklinde geçen ifade, ilginçliği kadarda gülünçtür. Bunun ciddiye alınabilecek bir yanı yoktur. Devlet kurmayı önüne koymuş olan bir gizli örgüt, 'acaba yalnız 'hususi vasıta olarak' basın yayınla mı amacına ulaşır? İddia makamının belirttiği amaca varmanın nasıl ve hangi araçlarla mümkün olabileceğini aslında iddia makamıda gayet iyi bilir. Öyle sanıyoruz ki iddia makamı başvurabileceği başka araçlara rastlanmadığı için 'hususi vasıta olarak basım yayımı kullanmak" diyerek iddiasının zevahirini kurtarmaya çalışmıştır. Eğer iddia makamı dediğimiz gibi zevahiri kurtarma hesabında değilse ve hangi araçlarla devlet kurmak mümkün olur bilmiyorsa, neden sözkonusu iddiayı ileri sürerek, doğrulamama külfetini göze alıyor.

Biz burada 'hangi hususi vasıtalarla' devlet kurulur sorusunun ayrıntılarını tartışmayacağız. Ama iddia hakkında söyleyeceklerimiz henüz bitmedi. İddia makamının bir çırpıda 'gizli örgüt' diye ilan ettiği Rızgari ve Ala Rızgari dergileri ile değil, yukarda çerçevesinin ne olduğunu vurguladığımiz Marksist-Leninist teoriye dayalı devlet kurma, ezilen sömürge halkların ulusal kurtuluş savaşı ile olur. Ezilen sömürge halklardan biri olan Kürt halkının kaderi de bizzat Kürt halkı tarafında tayin edilecektir. Bunun so-

nucu, Bağımsız Sosyalist Kürdistanmı olur, yada başka bir şeymi olur, Kürt halkının kendisi tayin edecektir. (daha fazla bilgi için bakınız s 147,148,149)

Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneklerinin (ASDK- DER) İlkelerini Sahipleniyoruz

Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneklerine (ASDK-DER) yöneltilen iddialar geçmeden önce ASDK-DER'lerin birer demokratik kitle örgütleri olması nedeniyle, genel olarak demokratik kitle örgütlerinin ne olduğunu, demokrasi mücadelesi içinde kendisine düşen görevleri hangi biçimde yerine getirdiğine ilişkin bir paragraf açmak istiyoruz.

Her demokrasi aslında bir diktatörlüktür ve damgasını taşıdığı sınıfın hizmetindedir. Burjuva demokrasisi, proleterya ve diğer emekçi tabakalar için nasıl bir diktatörlükse, proleterya demokrsiside burjuva sınıfı için bir diktatörlüktür. Bu açıdan da günümüz çağdaş toplumlara bakıldığı zaman iki tür demokrasinin işlerlikte olduğu, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin toplumsal mülkiyet olduğu toplumlarda proleter demokrasisinde söz edilir. Aksi halde üretim ilişkileri ve üretim araçları üzerindeki mülkiyetin özel mülkiyet olması halinde burjuva demokrasisinde bahsedilir (Burjuva demokrasisi, kapitalizmin tekelci evreye ulaşmasından sonra, yerini siyasi gericiliğe bırakmıştır). Biçimi ve özü ne olursa olsun her demokrasi işlevini sürdürebilmek için bir çok kurumlar oluşturur. Sınıflı toplumlarda, karşıt sınıfların mücadelesi hiçbir zaman durmaz. Mücadelede var olan boyuta uygun düşen araçlarla saptanan hedefe doğru sürdürülür.

Demokrasi mücadelesinde, demokratik kitle örgütleri birer araçtır. Bu araçlarla ekonomik- demokratik mesleki

özlük sorunlarının çözümü doğrultusunda bazı kısa vadeli çalışmalar yaparlar. Bu nedenle demokrasi mücadelesinde demokratik kitle örgütlerinin önemi küçümsenemiyeceği gibi abartılmamalıdırda. Mevcut koşullarda saptanabilecek sorunların esas çözümü ise, şüphesiz ezilen sınıf ve tabakaların genel politik mücadelesine, iktidar mücadelesine tabidir. Ezilen sınıf ve tabakaların iktidar mücadelesi uzun vadelidir. İktidar, ezilen sınıfın mücadelesini örgütlü bir hale getiren ileri unsurların oluşturdukları siyasal organizasyonların fiili aracılığı ile sağlanır.

Çeşitli özlük, eğitsel, mesleki, ekonomik ve demokratik sorunlarının ortak olduğu sınıf, katman ve meslektaşların bu sorunlarının çözümü için yan yana gelerek oluşturdukları örgütlere en genel anlamıyla demokratik kitle örgütleri denir. Bu örgütlerin bünyesindeki topluluklara göre de statü kazanırlar. Demokratik kitle örgütleri mahalli oldukları gibi, ülkenin genelini kapsayabilme imkanınıda yaratabilirler.

Öğrenci-işçi-köylü-gençlik örgütleri, kooperatifler, birlikler vb. gibi adı geçen emekçi tabakaların oluşturdukları örgütlerin demokratik karakterinin ölçüsü ise işçi sınıfı ve emekçi tabakaların mücadelesinin yanında olmak, Bu mücadeleye genel politik önderliğe tabi olarak katılmak için, kapsamındaki toplulukların güncel, kısa vadeli sorunlarını demokratik platformda çözmeye çalışmak gibi bir çok özelliğinin olup olmadığıdır.Yapıları gereği homojen olmayan demokratik kitle örgütlerinin, demokrasi mücadelesi içindeki yerleri ve konumları kısaca şu şekilde özetlene bilinir.

Türkiye'de dernekler kanununun öngördüğü işlemleri ve belgeleri tamamlayarak kurulan, amacını gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetleri tüzüklerinde belirtilen

derneklerde yukarda açıkladığımız niteliklere sahip olsa, demokratik kitle örgütlerinin genel ve özgül nitelikleri ile aynılık içerisinde iseler, birer demokratik kitle örgütü olarak tanimlanırlar.

Yaptığımız açıklamalar ışığında ASDK-DER'lere bakarsak ulaşacağımız sonuç elbetteki demokratik bir düzeydir. ASDK-DER'ler dernekler yasasının öngördüğü tüm belge ve işlemleri tamamlayarak faaliyete başlamış, faaliyetlerini nasıl ve hangi araçlarla yürüteceğini ilgili tüzük maddelerinde ortaya koymuş yasal derneklerdir. İddia makamı kendince bir takım gerekçe ve "delil" lerle ASDK-DER' leri, "Rızgari ve Ala Rızgari örgüt üyelerinin kurduğu legal dernekler" biçimindeki ifadelerle, yine iddia makamına göre, birer gizli örgüt olan, aslında yasal konumu belli ve legal birer dergi olan Rızgari ve Ala Rızgari dergileri ile "gizli ilşkili" olduklarını ileri sürüyor.

Denilebilir ki, iddia makamı bu konuda hayli çaba sarf etmiştir. Ama bütün çabalar iddia makamını doğruyabilecek deliller elde etmeye yetmemiş. Çünkü iddia makamının gizli örgüt olarak sunmaya çalıştığı Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinin yasalitesi ortadadır. Durum böyle iken, yasal olarak kurulan ASDK-DER'lerin yine yasal olarak yayın yapan Rızgari ve Ala Rızgari dergileriyle ne tür bir gizli ilişkisi olabilir? İddia makamınca üyesi olduğumuzun ileri sürüldüğü Rızgari ve Ala Rızgari "örgütleri" iddiasını yeniden ele almayacağız. Bu konuya ilgili bölümde daha önce değinmiştik.

İddia makamı iddiamenin 36. Sayfasında, dernekler Kanunundan yararlandığımız iddiasıyla "Örgütün bazı faaliyetleri için bir binaya ihtiyacı olmaktadır.... Dernekler kanununa göre şeklen bir dernek kurulmakta ve bir bina kiralanmaktadır. Esasında örgüt evi olan bu binaya örgüt

üyeleri rahatlıkla girip çıkmakta..., yapacağı eylemlerden önce hazırlık bu dernek binasında yapılmaktadır" gibi delilsiz bir iddiada bulunuyor.

İddia makamı iddianamede sık sık "yasal boşluklardan faydalanma" ifadesini kullanmıştır. Bunda hareketle de kendi düşüncesine göre, boşluğunu bulduğu yasaları eleştirmiştir. İlgili yasalardan biride, Dernekler Kanunudur. Yaptığımız aktarmada geçen "örgüt"kavramında ise Rızgari ve Ala Rızgari dergileri kastediliyor. Acaba yasalardaki boşluğu yalnızca iddia makamı mı bilmektedir? Yalnız iddia makamı mı keşfetmiştir? Bilmiyoruz ama, bu boşluklardan çok yakınıyor. Çünkü iddia makamına göre her ne olmuşsa bu yasal boşluklardan olmuştur. Çünkü bu boşluklar yasal dergilerin yayınlamasından, 'gizli örgütlerin' doğmasına, yasal derneklerin "illegal örgüt üyeleri" tarafında kurulmasına, böylelikle ihtiyaç duyulan "gizli örgüt evleri"nin oluşmasına ve bu evlerin gizli örgütün yapacağı eylemlerin planlaması ve eylem önceki hazırlıkların yapılması için kullanılmasına imkan tanımıştır. Bu durum iddia makamının psikolojisini ortaya koyuyor, iddia makamı için fobi haline gelen "yasal boşluklar" iddia makamını nasıl gerçeklikle ilgisi olmayan, adeta kurgu ürünü saptamalara götürdüğ açıktır. Nedense Rızgari ve Ala Rızgari örgütleri ihtiyaç duydukları her örgüt evine, dernekler yasasına göre şeklen bir dernek kurarak... bir bina kiralamayla kavuşmuş. İddia makamı, iddiasını ispatlamak için bir örgüt evine rastlanmadığı için, hazır dernek binalarını "örgüt evi" diye ilan ederek hem nedenini koymuş hemde nasıl bir kaşif olduğunu ortaya koymuştur. İddiaya göre bir çok il ve ilçede faaliyet gösteren Rızgari ve Ala Rızgari örgütlerinin her nedense ASDK-DER binalardan başka

örgüt evlerinin olmayışıdır. Peki 'örgütün' yapacağı eylem öncesi hazırlığın bu binalarda(ASDK-DER Binaları) yapıldığ"ını belirten cümlesine ne demeli? İddia makamı hangi eylem hazırlığının yapıldığını neyle, nasıl ispat etmiştir? İddianamenin ASDK-DER lerle ilgili bölümlerinde, ASDK-DER'in hangi eylemleri karar altına alıp gerçekleştirdiği açıktır. 'Gizli örgütlerin yapacağı eylem öncesi hazırlığın' tespiti var ise iddia makamı bunları iddianameye almasını unutmuşmudur? ASDK-DER'lerle ilgili bölümlerde, ASDK-DER'lerin tüzüklerinin kaç madde olduğu, tüzük amaç maddesi uzun uzun açıklanırken, yapılan polis baskınlarında kimlerin yakalandığı listeler halinde belirtilirken, herhangi bir eylem öncesi hazırlık tespitinden ve bunu kanıtlayan bir deliden bahsetmemiştir. Şunuda söyliyem ki, zaten ASDK-DER'ler kurulduklarından itibaren ne kadar zaman faaliyet gösterip daha sonra faaliyetten men edildiği iddia makamıncada bilinmemektedir. ASDK-DER'ler hiçbir çalışma yapmamışlar demiyoruz. ASDK-DER'lerin amaçları doğrultusunda faaliyet göstermeleri ASDK-DER 'lerin varlık şartıdır. Hiçbir çalışma yapmasınlar diye kurulmamışlardır zaten. Yaptıkları tüm çalışmaları amaç maddesine tabidir. Yapılan çalışmalar gerekli resmi bildirimler yapılarak alınan izinlerle yapılmıştır. ASDK-DER'ler yasal ve tüzel kişiliğinin sahip derneklerdir. İddianamede de gösterildiği gibi ASDK- DER'ler yapılmasını karar altına aldığı çalışmaları yapmışlardır. Çalışmaların çokluğu ya da azlığı açık kaldıkları süre ile orantılıdır. ASDK-DER'ler tüzüklerinde saptanan amaca varmak için hangi araçlarla faaliyet göstereceklerinide açık belirtmişlerdir. Ancak ASDK-DER'ler amaçları doğrultusunda tüzüklerinde adı geçen ve yapmasını öngördükleri

tüm faaliyetleri yapmışlardır. Zaman zaman çeşitli sorunlara ilişkin olarak bildiriler, el pulları ya da küçük ebatlı duvar afişlerini yapmışlardır. Ayrıca bu tür çalışmaların bile tüm ASDK-DER'lerce yapılmadığı biliniyor. Çünkü her ASDK-DER kurulduktan kısa bir süre sonra kapatılmış ya da sürersiz olarak faaliyetlerinden men edilmişlerdir. Böylece ASDK-DER'lerin yapmak istedikleri çalışmaların büyük bir kısmının yapılamsı engellenmiştir.

Bütün demokratik kitle örgütleri gibi, ASDK-DER'lerde insan temel hak ve özgürlükleri, uluslar arası İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Cemiyetinin ilerici ve demokratik muhtevalı hükümlerinin teminatı ve T.C. Anayasasının örgütlemeye ilişkin hükümlerine dayanılarak kurulmuş birer demokratik baskı araçlarıdır.

ASDK-DER'lerin kurulmalarına kaynaklık eden, Türkiye ve Kürdistandaki sosyo-ekonomik ve siyasal durumdur. Demokratik kitle örgütleri olan ASDK-DER'lerin faaliyetlerinde, platformlarda, özgül ve evrensel boyutlarda sahip oldukları nitelikleri şöyle özetleyebiliriz:

ASDK–DER'ler, halkımızın devrimci–demokratik değerlerini, folklor, kültür ve sanat eserlerini, ilerici muhtevaya sahip geleneklerini titizlikle korumaya ve geliştirmeye çalışır.

ASDK-DER'ler, Türkçe ve Kürtçe olarak yayınlanan devrimci demokratik muhtevalı yayın organları üzerindeki baskıya, yayınlanmalarının engellenmesine, demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılara karşıdır.

ASDK-DER'ler ülkemizi sömürgeleştiren, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarımızı talan, yağma ve gasp eden sömürgeci egemen sınıflara ve onların işbirlikçilerine karşıdır.

ASDK-DER'ler, milyonlarca insanın imhası, sömürülmesi ve gözyaşları üzerine gerçekleştirilen faşizme, faşist baskı ve uygulamalara, ırkçılığa, şovenizme ve asimilasyona karşıdır.

ASDK-DER'ler, bütün dünya ezilen, sömürge ve bağımlı halkların baş belası olan kapitalist-emperyalist-sömürgeci boyunduruğa karşıdır.

ASDK-DER'ler, üretim güçlerinin önünde engel olan feodalizm ve kapitalizme karşıdır.

ASDK-DER'ler, dünyanın neresinde olursa olsun sömürgeciliğe, emperyalizme, faşizme ve feodalizme karşı mücadele vermiş ve mücadele halinde olan tüm ilerici devrimci hareketlerin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve proleter devrimci hareketlerin mirasçısı ve destekleyicisidir.

ASDK–DER'ler, Ulusların Kendi Kaderlerini Kendilerinin Tayin Hakkı ilkesinin içeriğine özgül ve evrensel boyutlarıyla katılır, saygı duyar ve bu uğurdaki mücadelelerini destekler.

ASDK–DER'ler, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi tabakalarının bağımsızlık- demokrasi- sosyalizm mücadalesinin yanında yer alır.

ASDK–DER'ler, Kürt halkının anti-sömürgeci demokratik devrim ve sosyalizm mücadelesinin yandaşı ve destekleyicisidir.

Yukarıda, kurulmasına kaynaklık eden koşulları ve niteliklerini belirttiğimiz, değişik tarihlerde ve değişik alanlarda kurulan ASDK–DER'ler arasında her hangi bir örgütsel ilişki yoktur. Her hangi bir alandaki ASDK-DER'i merkez olarak kabul edilip diğer ASDK-DER'leri merkeze bağlı şubeler şeklinde kabul etmek mümkün değildir.

Yani ASDK- DER'lerin tek merkezden idare edilmesi gibi bir yapısı yoktur. Federasyon değildirler. Ayrıca tüzükleride birbirlerinden farklıdır.. Böyle olmasına karşın ASDK-DER'lerin demokratik devrimci yanından kaynaklanan ortak niteliklerinin olması mümkündür. Bu bağlamda bir birleri ile olduğu gibi diğer demokratik kitle örgütleri ile güç ve eylem birliklerine gidebilir.

Demokratik kitle örgütlerinin ve doğal olarak ASDK-DER'lerin anti-emperyalist, anti- sömürgeci, anti feodal ve anti faşist mücadeleyi destekler nitelikte prensiplere sahiptirler. Bu prensipler onların ortak yanlarıdır. Bu prensipler; demokrat, yurtsever, devrimci ve sosyalistlerin de ortak yanı olduğu gibi birleştirici unsurudur da.

Dolayısıyla, sömürgeciliğe, emperyalizme, faşizm ve feodalizme karşı mücadeleyi görev edinmiş ASDK-DER'lerin bu ortak ilkelere sahipliği, onların örgütsel birliğinin hukuksal dayanağı olamayacağı gibi herhangi bir iddianın kanıtlanmasının delili de olamaz.

İddia makamı iddianamesinde ASDK- DER'lerin D.D.K.O ve Ankara DDKD'nin devamı olduklarını açıklamış, bunun ASDK-DER'ler ilişkin iddialara delil olabileceği umuduna kapılmıştır. ASDK- DER'lerin adı geçen devrimci demokratik derneklerin devamı veya mirasçısı olması kadar daha doğal ne olabilir ki? Bu doğrudur. Bu durum ASDK- DER'lerin nitelikleri ve devrimci özlerinden kaynaklanır. Bu özelliklerin suçlanması mantığa sığmaz. Dolayısıyle üzerinde pek fazla uzun boylu durmayı da gerekli görmüyoruz.

İddia makamı ASDK-DER'lerin Rızgari ve Ala Rızgari örgütlerinin üyelerince kurulan legal dernekler olduğu iddiasını neye dayandırmakta ve hangi kanıtları göstermektedir. Bu kanıtlara bakalım.

İddianamenin 39. Sayfasında şöyle deniliyor: "Rızgari dergisinin 4. Sayısının çıkmasından sonra ASDK-DER'ler kurulmuştur" iddianamenin 37ci sayfasında ise Rızgari dergisinin 4.cü sayısında "örgüt üyelerine talimat verilmekte" deniliyor.

Evvela Rızgari degisinin 4 cü sayısı genel olarak demokratik kitle örgütlerinin niteliklerine değinerek bu örgütlerin hangi toplumsal tabakaları kapsamlarına aldıklarını ve bu tabakaların sorunlarının demokrasi mücadelesi içinde nasıl çözeleceğine ilişkin perspektifler açtığını söyliyelim. Buna benzeri görüşleri bir çok başka yayınlarda da görebiliyoruz. Bu görüşlerin yayın organlarında açıklanması nasıl direktif veya suç sayılır. Eğer "gizli örgüt", üyelerine vereceği talimatları, iddia makamının hiçbir araştırma ve incelemeye ihtiyaç duymadan ele geçebilecek şekilde açık veriyorsa bu nasıl gizli örgüt oluyor? Anlamış değiliz. Gizli örgütün, üyelerine vereceği talimatların gizli olması gerekmezmi? Görüyoruz ki iddia makamının her iddiası kendisini tekzip ediyor. Sanki Rızgari dergisinin 4. sayısı olmasa, hiçbir demokratik kitle örgütü tabiki hiçbir ASDK-DER kurulmayacaktı, sanki kimse demokratik kitle örgütlerinin ne olduğunu ve işleyişini bilemeyecekti. Birde Rızgari dergisinin 4'cü sayısı çıkmadan önce kurulan ASDK-DER'ler vardır. Örneğin Ergani ASDK-DER. Buna ne demeli? ASDK- DER'ler "talimatlara" göre değil kendi niteliklerinin ve tüzüklerinin öngördüğü şart ve koşulları gereği kurulmuş demokratik kitle örgütleridir.

İddia makamının "Talimatlar verilmekte"yolundaki iddialarının üzerinde durulabilecek, "gizli örgüt" ilişkisini kanıtlayan delil olmaktan uzaktır. Rızgari dergisinin 4. Sayısında diğer Rızgari dergileri gibi yasaldır. Yasal olan bu

dergi sayısını gizli örgütle ilişkilendirmek ve içindeki yazıları " talimat" olarak lanse etmek doğru değildir. Örgüt üyelerine "talimat" verdiği iddia edilen dergi sayısı henüz "örgüt üyelerine ulaşmadan" ilgili yargı ve güvenlik organlarına ulaşılıyor. Basın yasasını eleştiren iddia makamı basın yasasının bu konudaki hükümlerini bilmiyor mu? Ama iddia makamının tavrı denilebilinirki her şeyi böyle delil gibi gösterme sevdasının sonucudur. Konu ettiğimiz iddiaya ilişkin olarak "deliller" olsa olsa iddia makamının bu sevdasını ispatlıyabilir.

İddia makamı iddianamenin 40'cı sayfasında "ASDK-DER'lerin kuruluşu Rızgari dergisinin 4'cü sayısında haber olarak verilmiş..... dernek başkanının yaptığı konuşmanın, tüm metnini vermiştir. ASDK-DER'lerin Rızgari örgütünün legal kuruluşu olduğu gerek derneklerde yapılan aramalarda ele geçen dergi, pankart, bildirilerden gerekse Rızgari dergisi 4'cü sayısındaki haberlerden, bildirilerde kullandığı ifadelerden kesinlikle anlaşılmaktadır."der. Bu açıklamaya göre iddia makamının yukarda incelediğimiz delili dışında kalanları böylece sıralamak mümkündür:

a) ASDK- DER'den bazılarının kuruluşu ve başkanlarının (Ergani, Diyarbakır) yaptıkları açıklamaların Rızgari dergisinde tam metin olarak verilmesi

b) ASDK- DER'lerde yapılan aramalarda ele geçen Rızgari ve Ala Rızgari dergi ve broşürleri, Komal basım yayım ve dağıtımın kitapları ve benzeri meteryalın bulunması.

c) ASDK- DER'lerce yayınlanan bildirilerde ve adı geçen dernek yöneticilerinin konuşmalarında kullandıkları

ifadelerle Rzgari ve Ala Rızgari dergilerinin kullandığı ifadelerin benzerliği.

Sıraladığımız bu maddeler ışığında konulan bu delilleri tek tek ele alalım.

a) Her ASDK-DER Yöneticisi kendi konuşma ve açıklamalarına karşı, şahsi düzeyde sorumludur. Kanundaki suçun şahsiliği prensibide bunu böyle öngörür.

Yapılan açıklamalara ve konuşmalara ilişkin sorumlu kişiler elbetteki gerekeni söyleyeceklerdir. Açıklama ve konuşma metinlerinde suç unsuru olabilecek beyanlar varsa ve suç oldukları sabit görüldüğünde mahkeme heyeti gereğine karar verecektir. Bunlar iddia makamınca da gayet iyi biliniyor.

ASDK-DER'lerin kuruluşunun Rızgari dergisinde haber olarak verilmesinde bir delil olarak verilmiş. İddia makamı bu delillerle hiçbir yere varamayacağı açıktır. Rızgari dergisi yayın hayatına girdiğinden beri pek çok haber vermiştir. Bir derginin bu türden haber veremiyeceğine ilişkin bir hükmün basın yasasında yer almadığını söylemeye gerek yok. Ama iddia makamı, Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinin bütün sayılarını taramış işine gelen ve iddiasını doğruyabileceğine inandığı haberleri seçmiş, delil olarak göstermiştir. Adı anılan dergilerde ASDK-DER'lerle ilgili çıkan haberlerin, yayınlanan konuşma metinleri ve açıklamalar, ASKD-DER'lerin Rızgari ve Ala Rızgari "örgütlerinin" legal dernekleri olduğunun kanıtı olamaz. Olsa olsa her demokratik kitle örgütünün doğal olarak yapması gereken görevlerden bazılarının ASDK-DER'lerce yapıldığının kanıtı olabilir.

Her demokratik kitle örgütü sesini, konumunu, çalışmalarını, amacını geniş halk kitlelerine, devrimcilere, sosyalistlere ulaştırmak ister. Bunu için uygun araçlara başvurur. Basın yayın bu araçların başlıcalarıdır. ASDK- DER yönetiçilerinin açıklamaları Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinde çıkabileceği gibi, her dergi, gazete yada bültende de çıkabilir. Açıklama ve kuruluş haberlerinin Rızgari dergisinin 4 cü sayısında çıkmasından dolayı nasıl Rızgari dergisini 'gizli örgüt' yapmayacaksa, diğer dergileride gizli örgüt haline getirmez. ASKD-DER leri de o 'gizli örgütlerin' 'örgüt evi' yada legal derneği olabileceği ihtimali bu dayanağa göre mümkün olmaz. Daha evelde iddia makamının ihtiyaç duyduğu başka dayanakları bulamdığı için böyle davranış ve saptamalara varma fobisine kapıldığını söylemiştik.

Anlaşılıyor ki bu "delil"lerde iddia makamının işine yaramayacak. Delil olmakla da ilişkileri yoktur.

b) ASDK–DER'lerin dernek binalarında yapılan aramalarda ele geçirilen çeşitli kitap, dergi, bröşür ve benzeri yayınların hepsi T.C. yasalarına göre çıkarılmış yasal yayınlardır.

Özel olarak Rızgari, Ala Rızgari dergileri, broşürleri ve komal'ın bastırdığı kitap, brüşör, takvim, afiş v.b materyallerin bulunması nedeniyle, iddia makamı tarafından "gizli örgüt evi" olarak nitelendirilen ASDK- DER binalarında yalnızca adı geçen "mevkute"ler değil her cinste olmak üzere çokça devrimci demokrat muhtevalı klasik kitap, dergi v.b. yayınlarda bulunmuştur. Bunlar arasında söz gelimi özgürlük yolu, halkın kurtuluşu, halkın yolu, ürün dergisi gibi dergilerde bulunmuştur. İddia makamının mantığı ile hareket edilirse içinde çıkılmayacak bir sonuca varılır.Çünkü iddia makamı yasal dergileri "gizli

örgüt"ve bu yasal dergilerin sahip ve sorumlu müdürlerinide söz konusu edilen gizli örgütlerin kurucusu ve yöneticileri olarak işlediğine göre, ASDK-DER'lerde de hangi dergi yakalanmışsa ASDK–DER'lerin kendilerini, gizli örgüt haline getiren dergilerin birer "örgüt evi" olması gerekmezmiydi? Kurucu ve yöneticilerinde bu örgüt üyeleri olması gerekmezmiydi? Bu durumda ASDK-DER'ler kaç "gizli örgütün" "örgüt evi"olacağını iddia makamı hesapladımı?

ASDK- DER!lerin birer demokratik kitle örgütleri olarak niteliklerini ve yasalitesini işlemiştik. ASDK–DER'ler çalışmaları ve haber almak için ihtiyaç duyduğu kitap, dergi, bröşür, gazete v.b yayınları temin eder ve bulundurur. İhtiyaç duyduğu yayınları muhafaza edeceği yer ise, şüphesiz ki ASDK-DER binaları yada okuma salonu olacaktır.

Genel olarak devrimci demokratik yelpazedeki yayınların avına çıkan polis, yaptığı baskınlarda ASDK-DER'lerdeki tüm kitapları başka bir deyimle tüm yayınları hatta günlük gazete arşivleride dahil olmak üzere "yasak yayın" diye müsadere ediyor. Daha sonra da hazırladığı düzmece tutanaklarla iddia makamlarına devrediyor, Böylece başlayan yargılanmalarda gerekçesiz alıkonulan bu yayınlar mahkeme heyetine delil olarak sunuluyor..

İşte iddia makamının delilleride bu türden delillerdir. İddia makamı, hakkında yasaklama kararının olduğu hiçbir mevkuteyi gösteremez. Olabilir ki bazı yayınlar hakında toplatma kararı vardır. Bu durumda toplatılma kararını çıkaran organ basım yayım dağıtım büroları, kitapevleri dışında kalan tüm ev işyeri yada şahsi veya kurum kitaplıklarını aramayamı tabi tutuyor?

Karar konusu olan "mevkuteyi" tamamen toplata bilirsin bilemiyoruz yine olabilirki bazı yayınlarda suç unsuru yazılar bulunabilir. Bu durumda ise, yayınları okuyan veya bulunduran her kes sorumlu tutulamaz. Zira basın yasasına göre mevkutelerin içinde yer alan ve suç teşkil eden yazıların sorumluları bellidir.

İddia makamı dayanaklarını varsa yoksa mevkuteye göre suç isnadında bulunup cezalandırılmamızı istemesi, asgari hukuk mantığına uymamakta. Dernek lokallerinde polisce el konulan, yasal olarak yayınlanan ama bazıları hakkında bilmediğimiz toplatma kararı olan bir kaç yayından hareketle iddiasını ispatlamaya çalışıyor. Oysa ASDK-DER'lerde yapılan aramalarda ele geçirilen yayınlar arasında Rızgari, Ala Rızgari dergileri, bröşürleri ve Komal yayınevi tarafından yayınlanan kitapların bulunması, iddia makamını doğrular nitelikte olamaz. Bu türden yayınlara her demokratik kitle örgütlerin de rastlamak mümkündür. Bundan hareketle demokratik kuruluşları illegal örgütlerin örgüt evi yada legal dernekleri olarak nitelendirmek mümkün olmasa gerek. Bu tür yayınlar yakalanmış olabilir. Bu durumda, bir yargılama olacaksa, hakkında toplatma kararı olan yayınları bulundurmaya ilişkin olmalıdır.

c) Rızgari ve Ala Rızgari dergilerindeki ifadelere benzer ifadelerin ASDK-DER yöneticilerin konuşma ve açıklamlarında, ASDK- DER imzalı bildirilerde geçmesi, iddia makamının iddiasına dayanak olmaz. Bu benzerlik, genel olarak devrimci demokratik platformun literatür sorunudur. Literatürün benzerliğinde hareketle iddia makamı kimseyi suçlu sandalyesine oturtamaz. Bu delil tamamen subjektiftir. Dolayısıyla uzun uzadıya konuşulacak yanı

yoktur. ASDK–DER bildirilerindeki ifadelerin Rızgari ve Ala Rızgari dergilerindeki ifadelere benzer olması ASDK-DER'lerin "örgüt evi"ya da Rızgari ve Ala Rızgari 'örgütlerinin' legal dernekleri olduğunu göstermez.

Yeri geldikçe iddia makamının iddiasını doğrulamak için ileri sürdüğü deilillerin incelenmesi halinde iddia makamını tekzip edeceğini ve ettiğini daha önce söylemiştik. Bir kez daha görüyor ve söylüyoruz ki iddia makamının delilleri yetersiz, tutarsız ve kendisini tekzip eden niteliktedirler.

İddia makamı peşin hükümlüdür. Tamamını yukarıda aktardığımız iddiada geçen "... kesinlikle anlaşılmaktadır" ifadesi, iddia makamının yargılama safhasına gerek bile görmeden kesin kararını verdiğini, peşin hükümlü davrandığını kendi deyimiyle söylersek kesinlikle anlaşılmaktadır. Çünkü iddia makamı iddiasını doğrulamak için hukuki değeri olan ve gerçekten delil olabilecek hiç bir belgeye sahip olmadığını, mahkemede iddiasını ispatlamakta zorlanacağının farkındadır. Bundan dolayı iddia makamı için geçerli bir yol olarak peşin hükümlülük kalıyor. İddia makamı "... kesinlikle anlaşılmaktadır" diyerek bu yola başvuruyor. İddia makamının varmış olduğu peşin hükme rağmen ASDK-DER'lerin Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinin 'legal dernekleri" yada "örgüt evleri" olduğu iddiasını doğrulamadığı açıktır.

Sonuç ve Talep!

Dünyanın neresinde olursa olsun siyasal iktidarı ellerinde bulunduran burjuvazi girdiği bunalımlardan kurtulabilmek için her defasında baskı yöntemlerine yenilerini eklemiştir. Günümüzde derin bir ekonomik-siyasal-sosyal bunalım içinde olan Türk egemen sınıflarıda bunalımlarını hızlandı-

ran iktidarını, zorlayan halklarımızın muhalefeti içinde yer alan devrimci, demokrat ve sosyalistleri sindirmeyi, imha etmeyi gündemlerinin baş maddesine koymuş bulunuyorlar.

Azınlık hükümetleri, M.C'lerin[19], devletin kolluk kuvvetleri olarak ilan ettiği sivil-faşist cinayet odaklarının katliamlarıyla, sıkıyönetimle getirilen yeni baskı metodlarıyla ve geniş boyutlu tutuklamalarla halklarımızın büyüyerek güçlenen muhalefetini bastırmaya çalışmaktadırlar. Ömürlerini uzatmak, iktidarlarını devam ettirmek için gerekli istikrarı sağlayamayan sömürgeci, faşist Türk tekelci burjuvazisinin önderliğindeki egemen sınıflar 12 EYLÜL DARBESİYLE yeni bir biçim altında arzu ettikleri istikrarı sağlamaya çalışmaktadırlar.

Türkiye ve Kürdistan da emekçi halklarımızın büyük fedakarlıklara katlanarak dişle tırnakla kazanmış olduğu demokratik mevzileri bir gecede ellerinden alınmış, insan temel hak ve özgürlüklerinde olan örgütleme, düşünce ve yayın özgürlüğü rafa kaldırılmıştır. İşçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesinde en büyük silahı olan grev hakkı yasaklanmıştır. Siyasi faaliyetler durdurulmuş, siyasi partiler, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin kapılarına mühür vurulmuştur.

Başta sosyalistler olmak üzere, sömürü ve baskı ilişkilerine karşı olan herkes işkenceden geçirilerek zindanlara atılmış. Düzmece polis raporlarına dayanılarak hazırlanan iddaanamelerle binlerce kişi cezalandırılmış ve daha on binlercesi de cezalandırılmak istenmektedir.

---

19 MC (Milliyetçi çephe) adı altında, 31 Mart 1975'te Süleyman Demirel'in başkanlığında sağ eğilimli AP (Adalet Partisi), MSP (Milli Selamet Partisi), MHP (Milliyetçi Hareket Partisi), CGP' (Cumhuriyetçi Güven Partisi) ve DP (Demokratik Pariti) den ayrılan 9 milletvekilinin katılımıyla kurulan Koalisyon hümümeti. 1'cı Mc den sonra 5 temmuz 1977 de 2'ci MC hükümeti kuruldu.

Sömürgeci-Faşist Türk tekelci burjuvazisinin yani faşist diktatörlüğünün tüm baskı ve imha eylemlerine ve estirilen devlet terörüne rağmen Kürdistan halkının Anti-Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesi ile Türkiye Proleteryasının bağımsızlık- demokrasi- sosyalizm mücadelesi kırılmayacaktır. Çok iyi bilinmelidirki emperyalist-sömürgeci sisteme bağımlılık devam ettiği sürece ülkede istikrar sağlanılmayacaktır.

Diyalektik tarihi materyalizmin tayin edici yasalarına göre işleyen tarih, ezilen emekçi sınıf ve tabakalara, ezilen sömürülen dünya halklarına gerçek kurtuluşu vaddediyor. Halkların özgürlüğüne, eşitliğine ve kardeşliğine dayalı bir düzen, sınıfsız, sömürüsüz bir dünya vaddediyor. Bu geleceğe inancımız tamdır. Bu inanç doğrultusunda Türkiye ve Kürdistan halklarının bağımsız örgütlenme temelinde vereceği mücadele ile gerçek kurtuluşlarına ulaşacaklarına inanıyoruz.

Bizler, sömürgeci-faşist Türk tekelci burjuvazisinin mahkemelerinde "suçlu" sandalyesine oturturulmuş bulunuyoruz.

Hemen söyleyelim ki, dünya halklarnın baş düşmanı emperyalizme, sömürgeciliğe karşı olmak suç değildir.

İnsanlığın yüz karası cinayetler işlemiş ve halen işlemekte olan faşizme karşı olmak suç değildir.

Tarih sahnesinden silinmiş ilişkilerin devamından yana olan feodal gericiliğe karşı olmak suç değildir.

Metropol ülkeler proleteryasının mücadelesine, ezilen halkların ulusal kurtuluş hareketlerine yandaş olmak suç değildir.

Türkiye emekçi sınıf ve tabakalarının bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesine yandaş olmak suç değildir.

Kürdistan halkının anti Sömürgeci Ulusal Demokratik

Devrim ve sosyalizm uğrundaki mücadelesinden yana olmak suç değildir.

Bizler suçlu değiliz. Esas suçlular üretici güçlerin gelişmesinin önünde engel teşkil eden sömürü ilişkilerinin temsilcileridir. Bu ilişkileri koruyan ve devamından yana olan sömürgeci faşist Türk tekelci burjuvazisinin önderliğindeki egemen sınıflar ve onların Kürdistandaki işbirlikçileridir.

Bizler düşüncelerimizden dolayı yargılanıyoruz. Bizim şahsımızdan varlığı, dili, tarihi ve ulusal bütünlüğü yok edilmek istenen ülkesi emperyalizmin onayı ve desteği ile dört (4) parçaya bölünerek sömürgeleştirilen Kürt halkı ve onun ulusal demokratik mücadelesi ile bilimsel sosyalist dünya görüşü yargılanmak isteniliyor.

Sonuç olarak iddia makamının cezalandırılmamız için ileri sürdüğü iddiaları ve bu iddiaları doğrulayacağını sandığı 'deliller' cezalandırılmamızı gerektiren iddia ve deliller olamayacağı inancındayız.

Bu nedenle sayın mahkeme heyetinden tahliyemizi arz ve talep ediyoruz.

Tarih: 17 Temmuz 1981

Muhlis ERDEM
Ankara ASDK-DER
Kurucusu
İMZA

M. Şah ÖZGÜL
Ergani ASDK-DER
Başkanı
İMZA

Nuri ASLAN
Van ASDK-DER
Kurucusu
İMZA

Süleyman GÜNEY
Ergani ASDK-DER
Kurucusu
İMZA

Muhlis Erdem'in Duruşmadaki Sözlü Beyanları ve Duruşma Hakiminin Sorularına Cevapları

Muhlis Erdem: Dünkü duruşmada Mehmet Nuri Aslan tarafından mahkeme heyetinize sunulan metin benimde içinde olduğum dört kişinin Rızgari-Ala Rızgari davası iddinamesinde illeri sürülen idialara cevap niteliğnde bir savunmadır.

Dünkü durşmada sizlere sunulan bu metin tutanaklara geçirilmedi. Tutanaklara geçirilmesini talep ediyorum.[20]

Kürdüm. ASDK-DER'ın Anti-Sömürgeci prensiplerinden dolayı bilerek Ankara ASDK-DER'ın kurucu ve yöneticisi olarak yer aldım.

Diliyle, kültürüyle, tarıhiyle, gelenekleriyle ve ülkesiyle Orta Doğu coğrafyasında bir Kürt ulusu vardır. Kürdistan Orta Doğuda dört parçaya bölünerek sömürgeleştirimiştir.

Türkiye, İran, Suriye ve İrak tarafından sömürgeleştirilen Kürdistanda, Kürt halkının bütün ulusal demokratik hakları gasp edilmiş. Dili, tarihi, kültürü yasaklanmıştır. Kendisine yabancılaşmak için eşine ender rastlanır bir asimilasyona tabi tutulmuştur.

Kürdistani sömürgeleştirme eylemlerine karşı, Kürt halkı hiç bir zaman sesiz kalmamiş. İnkari, tutsaklığı ve sömürgeci boyunduruğunu kabullenmemiş. Ulusal demokratık hakları için yılmadan mücadele etmiştir.

Ben Kürt halkının Ulusal demokratık taleplerinden yanayım ve kendim bir Kürt bireyi olarak halkımın mücadelesini veriyorum. Anti-Sömürgeciyim ve Halkların

20 Bu beyan ve talalepten sonra mahkeme başkanı masanın üstündeki dosyaları karıştırarak savunma metnini buldu ve tutanağa kayd edildi

Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının savunucusuyum. Kürtlerin Kürdistanın dört parçasında verdikleri ulusal Kürtuluş mücadelesini destekliyorum. Her halk gibi Kürt halkınında kendi tarihini bilmesi, kültürünü yaşaması, dilini konuşması hakkı vardır.

Hür, bağımsız – birleşik – demokratik Kürdistanın kurulmasını destekliyor ve savunuyorum. Bunları dile getirmek, savunmak suç değildir bir hak talebidir.

Duruşma hakimi: Sen Kürt halkının var olduğunu nerden biliyorsun? Hangi kitaplardan okuyup öğrendin?

Muhlis Erdem: Kürt halkının varlığını kitaplardan öğrenmeye gerek yok. Kurdistana gidin orada kimlerin yaşadığını göreceksiniz. Diliyle, kültür ve gelenekleriyle Türklerden bütünüyle farklı ve kendilerini Kürt, konuştukları dili Kürtçe ve yaşadıkları coğrafyaya Kürdistan diyen bir halkla karşılaşacaksınız. Ayrıca Kürt tarhini ve Kürtlerin ulusal direnişlerini yazan bir çok kitap vardır. Kürt tarihini konu eden, Komal yayınlarının yayınladığı kitaplar buna birer örnektir.

Duruşma hakimi: Türkiyenin nersini Kürdistan diye adlandırıyorsun?

Muhlis Erdem: Doğu ve Güneydoğu Anadolu diye adlandırdığınız coğrafya Kuzey Kürdistandır. Gaziantep, K. Maraş, Malatya, Sıvas'ın bir bölümü, Erzincan, Erzurum, Kars ve doğu ve Güneydoğu Anadolunun diğer bütün illeri Kürdistandır.

Duruşma hakimi: Kürdistan diye adlandırdığın coğrafyaya Ermeniler sahip çıkarak Ermenistan diyor. Buna ne diyorsun?

Muhlis Erdem: Ermeni katliamından önce Kürtler ve Ermeniler bölgede kardeşçe yanyana yaşayorlardı. Ermeniler hiçbir zaman bölgede çoğunlukta olmadılar. Buralar her zaman Kürtlerin çoğunlukta yaşadığ ve Kürdistan diye adlandırdıkları bir coğrafyadır. 1915 te Türk devleti birbirbuçuk milyon (1-1.5) Ermeniyi katletti ve bir kısmımıda Türkiyenin metropolerine sürgün etti. Geri kalanlarda ölüm korkusuyla Rusyaya kaçtılar. Günümüzde Kürdistan'ın bazi şehirlerde tek tük Ermeni yaşıyyor. Ermenilerin en çok yaşadıkları yer İstanbuldur. Dolayısıyla Kürtlerin Ermenilerle bir sorunu yoktur. Eğer bir Ermeni sorunu varsa oda Türkiyenin bir sorunudur.

Duruşma hakimi: Rızgari ve Ala Rızgari örgütleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Marksist-Leninist ideolajiye dayalı sosyalist bir Kürt devletini kurmak istiyorlar, sen bu iddiaya ne diyorsun?

Muhlis Erdem: Okuduğum kadarıyla Rızgari ve Ala Rızgari dergilerinde o türden yazılar var. Yazılı savunmamızda ve biraz önceki anlatımlarımda da belirtiğim gibi ben Kürt halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesi ilkesini savunalardanım. Her halk gibi Kürtlerinde kendi devletini kurma hakkı vardır. Kim bu hakkı savunuyorsa teredütsüz bu düşünceye katılır, desteklerim.

Yazılı Savunmayı yapan diğer üç tutuklu, Mehmet Şah ÖZGÜL, Süleyman GÜNEY ve Nuri ASLAN da, sıraları geldikçe daha sonraki duruşmalarda, görüşlerini yazılı savunmada açıkladıklarını, ayrıca Muhlis Erdem'in mahkemedeki sözlü savunmasına katıldıklarını ve ekleyecekleri başka bir şey olmadığını beyan ettiler.

Savunmamız mahkemeye sunulduktan sonra dördümüz hakkında Türkiye Cumhuriyeti ve kurumlarını alenen aşağıladığımız gerekçesiyle suç duyurusunda bulunuldu.

Askeri savcının yaptığı soruşturma sonucu hakkımızda kamu davası açtı ve mahkeme, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin manevi şahsiyetini alenen aşağıladığımıza karar vererek TCK'nın 142 ve 159. Maddelerinden hakkımızda üçer (3) yıl ceza verdi. Bu ceza askeri yargıtay tarafındanda onaylanarak kesinleşti.

Bu savunmayı yaparken, içinde yaşadığımız koşullardan dolayı, hapishanede öldürüleceğimizi sanıyorduk. Tahminlerimizin tersine, sadece 3 yıl ekstra ceza almamıza mal oldu.

İDDİANAME

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın, Rızgari - Ala Rızgarı davası iddianamesi azımsanmayacak kadar imla hataları içermektedir. Bazı adlarda bilerek yanlış yazılmış. İddianamede. Türk, Türkçe ve Türkiye sözcüklerinin ilk harfleri büyük harflerle yazılırken (ki sözkonusu sözcüklerin doğru yazılımı da böyledir) buna karşın Kürtleri, adeta küçümseyen ve aşağılayan bir tarzda Kürt, Kürtçe, Kürdistan, Rızgari ve Ala Rızgari söcüklerinin ilk harfleri bilerek küçük harflerle yazılmıştir.

Kürtlerin varlığının inkarı, Türkiye resmi devlet ideolojisi ve tarihi bakışının bir sonucudur. Sivil alandan askeri alana kadar T.C devletinin bütün resmi kurumları bu çerçeve içinde olaylara bakar ve yorumlarlar. Bu çerçevenin dışına çıkmaları mümkün olmadığı gibi çıkmamakta da adeta yeminlidirler.

'Adalet Mülkün Temelidir' panosunun altında oturan yargıçlar ve adelet dağıtacaklarını ileri süren mahkemeler de bu inkarcı çerçevenin dışına çıkamıyorlar. Söz konusu Kürtler olunca, hak, hukuk, adalet mahkeme salonlarına girmez oluyor. Adil olmaktan ziyade ceza yağdıran bir makinadan farkları kalmıyor. Resmi devlet görüşünün dışına çıkmamak için dilbilgisi kurallarına uymamak bile caizdir.

İmla hataları ile dolu olan iddianamenin söz konusu hatalarını düzeltmedik. Olduğu gibi bıraktık. Sadece, Kürtleri aşağılayıcı ve inkarcı bir anlayışla, bilerek yanlış yazılan Kürt, Kürtçe, Kürdistan, Rızgari ve Ala Rızgari adlarının yanlış yazılımını düzelttik.

İ D D İ A N A M E

T.C
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIĞI
DİYARBAKIR

EVRAKNO: 1980 / 1884
ESASNO:1981 / 399
KARAR NO: 1981 / 307

İ D D İ A N A M E
VE
KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

SUÇLAR:

1- Devletin Hakimiyyeti Altında bulunan Topraklardan Bir Kısmını Devlet İdaresinden Ayırmaya Matuf Eylemi Hususi Vasıtalarla İşlemek İçin Gizlice İtiffak Etmek

2- Tehamüden Adam Öldürmek

3- Kasten Adam Öldürmeye Teşebbüs

4- Silahlı Gasp'a Teşebbüs

5- Zimmet

6- Sahte Nüfus Cüzdanı Kullanmak

7- Kasten Yangın Çıkarmak

8- Korku ve Panik Yaratabilecek Biçimde Meskün Yerde Özel Yapılara Silahla Ateş Etmek

9- Tehdit

10- Cürüm İşleyene Yardım Etmek

11- Herkes Tarafından Görülebilecek Yerlere Afiş ve Pankart Asmak, Pul Yapıştırmak

12- Herkes Tarafından Görülebilecek Yerlerde Duvarlara Yazı Yazmak

13- Patlayıcı Madde Bulundurmak ve Atmak

14- Öğrenci Kimliğinde Tahrifat Yapmak

15- 6136 Sayılı Kanuna Muhalefet Etmek

SUÇ TARİHİ:

1975-1981 Yılları Arası:

UYGULANMASI İSTENEN MADDELER:

Türk Ceza Kanunnun, 171/1, 173/3, 450/4, 448, 61, 369, 264/5, 264/6, 264/7-8, 536/2-3, 202, 296, 497/1, 31, 33 Maddeleri ve 6136 Sayılı Kanunun 13/1 maddesi.

SANIKLAR:

1- Ruşen ARSLAN: (T.80/ 469)(81/460) Abdülkadir oğlu 1944 D.lu İnayet'tendoğma, Muş ili dere mah. Nüfusuna kayıtlı olup Adana ili Reşatbey mah. 244 sokak 85/1 de oturur. Evli 2 çocuklu, Adana barosuna kayıtlı Avukat olup müsnet suçtan skynt. As.Cezaevinde TUTUKLU.(TUT. T.3.10.1979)

2- Adnan ARAS: (T.80/469)(T.80/1337)(T.81/81) Bilal oğlu.1958 d.lu, Sıddıka'dan doğma,Ağrı ili Taşlıçay ilçesi Kumlubucak köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Van ili Selimbey mah.Erciş yolu üzeri3. sokak no 50 de oturur.Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu, müsnet suçtan Skynt. Askeri Cezaevinde TUTUKLU. (GÖZ.T:1411.1980)(TUT.T:11.12.1980)

3- Mehmet Nuri ASLAN: (T.80/1337) Yusuf oğlu. 1958.D.lu, Suphiye'den olma, Van ili Muradiye ilç. Ayrancılar köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilçe 30 evler mah.de oturur. Bekar. Ankara İTİA Bankacılık yüksek okulu 4 sınıf öğrencisi, müsnet suçtan Skynt. Askeri Cezaevinde TUTUKLU (GÖZ.T:15.9.1980)(TUT. T :15.10 1980)

4- Remzi AYTÜRK: (T.80/1337)(T.81/81) Feyzi oğlu 1958 D.lu Zahide'den olma,Van ili Cevdet paşa mah. nüfusa kayıtlı olup aynı il Selimbey mah. Afet evleri-

no: 24'te oturur. YSE 14. Böl. Müd. demütemet, Van 2 yılık Eğt.Enstitüsü mezunu (GÖZ.T.23.11.1980) (TUT. T.8.12.1980)

5- Hamdullah Suphi AYDIN:(T.80/1628)(T.80/1836) Salim oğlu 1956 tas.D.lu Diyarbakır ili Lice ilçe. Savat köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il ofis kışla sokak no: 38/6 da oturur Diyarbakır fen fak. fizik bölümü 4. sınıf öğrencisi, müsnet suçtan skynt. Askeri Cezaevinde TUTUKLU (GÖZ. T.14.11.1980) (TUT.T.19.12.1980)

6- Mehmet AKIN :(T.80/1628) Hamza oğlu 1960 D.lu Secide'den doğma Diyarbakır ili Dicle ilç. Koru köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il İskenderpaşa mah. Azizoğulları sokak sefa aprt. Kat.4, No:11'de oturur. Lise mezunu bakkalık yapar. Müsnet suçtan skynt. As.Cezaevinde TUTUKLU (GÖZ.T.16.10.1980) (TUT.T.19.11.1980)

7- Aydın AYDIN:(T.80/1628) Abdulselam oğlu,1955 D.lu Dilber'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç.Körtük mah. nüfusuna kayıtlı olup aynı il bayrampaşa sokak No.17'de oturur. Seyyar satıcı. Müsnet suçtan Skynt. As. Cezaevinde TUTUKLU.(GÖZ.T.16.10.1980) (TUT.T:19.11:1980)

8- Necati ARAS:(T.80/1725)Mehmet Şerif oğlu,7.1 1965 D.lu Havva'dan doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı, ortaokulmezunu. Müsnet suçtan skynt.Askeri Cezaevinde TUTKLU. (GÖZ.T 5.11.1980)(TUT.T.3.12.1980)

9- Mehmet AL:(80/1725)Ramazan oğlu,1961 D.lu, Fatma'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş

köyü Nüfusuna kayıtlı olup, evli, çoçuksuz (GÖZ T.5.11.1980)(SAL.T:3.12.1980)

10- Abdurrahim (Abdurrahman) ALÇİÇEK:(T.80/1884) Bekir oğlu,1964 D.lu, Zeynep'tendoğma, Diyarbakır ili Çermik ilç. Artürk köyü nüfusuna kayıtlı, Ergani şirin evler mah.Oturur. Ergani liseli 2.sınıf öğrencisi. Müsnet süçtan skynt.Askeri Cezaevinde TUTUKLU. (GÖZ.T.19.11.1980) (TUT.T.25.12.1980)

11- İsmet ARAS (T.80/1884) Zülküf oğlu,1963 D.lu, Zülfiye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. İsmetpaşa mah. Nüfusuna kayıtlı olup Ergani şirin- evler mah. No.10 da oturur, lise mezunu, müsnet suçtan skynt. As.Cezaevinde TUTUKLU.(GÖZ.T. 19.11.1980) (TUT.T. 25.12.1980)

12- Mehmet AYTEN:(T.80/1884)ALİ oğlu,1961 D.lu,- Sara'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.Kömürtaş Köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçe İsmetpaşa Mah. No:5 de oturur, lise mezunu, müsnet suçtan skynt. As. Cezaevinde TUTUKLU. (GÖZ.T. 19.11.1980) (TUT.T. 25.12.1980)

13- Cahit AKBAŞ: (80/1746) Kasım oğlu, 1959 D.lu,Pürüzet'den doğma, Van ili Erciş ilç. Beyazıt mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. afet evlerinde oturur. Lise mezunu (GÖZ.T.12.9.1980)(SAL.T.14.10.1980)

14- İhsan AKBAŞ:(80/1746) Kerem oğlu,1957 D.lu Cemile'den Doğma, Van ili Erciş ilç. Camiikebir mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı mah. No: 83'te Oturur. Aynı İlç. İncesu köyü ilkokul öğretmen (GÖZ.T.12.9.1980) (SAL.T.14.10.1980)

15- Murat AKBAŞ:(80/1746) Kasım oğlu,1961 D.lu, Pü-

rüzet'ten doğma, Van ili Erciş ilç. Beyazıt mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç.Van yolu Mahalesi No:22 de oturur. Lise mezunu işçi (GÖZ.T.12.9.1980) (SAL.T.14.10:1980)

16- Mehmet ALKA:(79/1302) (T.81/187) Cemil oğlu, 1959 D.lu Sultan'dandoğma Mardin ili Yalım köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il Cumhuriyet mah. 126 sokak no:4 te oturur. Lise mezunu. (GÖZ.T.9.12.1979) (TUT.T.25.2.1980)(TAH.T.15.5.1980) (2.GÖZ.T.18.1.1981)(2.TUT.T.26.2.1981) Müsnet Süçtan Skynt.Askeri Cezaevinde TUTUKLU.

17- Vedat ALPASLAN:(81/424)Harun oğlu,1960 D.lu Keziban'dan doğma, Diyarbakır ili merkez ilç. Nüfusuna kayıtlı olup aynı il molla bahattin mah. Veliket huda sokak No:22'de oturur. Aynı il öğretmen lisesi 5/FEN-H öğrenci.(GÖZ.T:23.2:1981) (SAL.T:20.3.1981).

18- Kadir ALBAN:(T.80/1836) Haydar oğlu,1964 D.lu Derdi'den doğma. Bingöl ili Düzyayla köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il üçevler mah.No:110'da oturur. Diyarbakır çevre sağlık kolleji 3/B sınıfında öğrenci. Müsnet suçtan skynt.As.Cezaevinde TUTUKLU. (GÖZ.T:11.11.1980)(TUT.T:19.12.1980)

19- Turan BAYRAKTAR: (T.80/469) Cemil oğlu,1960 D.lu Azize'den doğma, Van ili Erciş ilçesi nüfusuna kayıtlı,aynı ilçe Beyazit mah.oturur, işçi Diyarbaklisesi5/Fen-K'dan öğrenci. Müsnet suçtan skynt.As.Cezaevinde TUTUKLU.(GÖZ.T:2.9.1979) (TUT.T.19.9.1979)

20- Cezayir ARIKBOĞA:(80/974)(T.81/283) Halil

oğlu,1963 D.lu Emine'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Delvan mah.Nüfusuna kayıtlı ve ayni yerde oturur. Lise mezunu işçi.Müsnet suçtan TUTUKLU (GÖZ.T:1.12.1980)(TUT.T:9.3.1981)

21- Mehmet BÜYÜKTAŞ:(T.80/1884) Yaşar oğlu, 1960 D.lu Ayten'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.İsmetpaşa mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı mah. Nurhayat sokakt oturur. Ergani lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:20.11.1980) (TUT.T:25.12.1980

22- SabriBALTA: (80/1218)(T.80/1725) Reşit oğlu, 1959 D.lu,Ayşe'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç.Kesentaş Köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde oturur. Lise mezunu işsiz. Müsnet suçtan TUTUKLU.(1.GÖZ.T:3.9.1980)(SAL.T:8.9.1980) (TUT.T:3.2.1981)

23- Hacı BOZKURT:(T.80/1725) Şevket oğlu, 1956 D.lu,Latife'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. İsmetpaşa mah.Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçe Nurhayat Sokak No: 27'de oturur. Ergani Ortaokulu ingilizce öğretmeni,bekar. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:8.11.1980)(3.12.1980)

24- Ali BİNGÖL: (T.80/1725)Abdllah oğlu, 1960 D.lu Huriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Sallar köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçeKemaliye mah. gümüş sok.no. 27 de oturur. Bakalık yapar. Lise mezunu.Müsnet suçtan TUTUKLU (GÖZ.T.7.11.1980) (TUT.T.3.12.1980)

25- Cuma BİÇEN: (T.80/1725) Mehmet oğlu, 1956 D.lu, Pakize'de doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Yolbulan

köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı köyde ilkokul öğretmeni. Müsnet suçtaTUTUKLU)(GÖZ..T.26.101980) (TUT.T.3.12.1980)

26- Ömer BATKI: (T.80/600)(80/1725) Cemal oğlu, 1958 D.lu, Fidan'dandoğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Salihli köyü nüfusuna kayıtlı, aynı ilçe Fevzi Çakmak mah. susam sokak No.7 de oturur. Müsnet suçtan TUTUKLU (GÖZ.T.27.3.1980)(TUT.T.16.4.1980)

27- Kadri BAYSUN (80/600)(T.81/451) Hüseyin oğlu, 1960 doğumlu, Emiş'ten doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Azizye mah. Nüfusuna kayıtlı, aynı mah. Turunç sokak. No.19 da oturur. Lise mezunu, berber. müsnet suçtanTUTUKLU. (1.GÖZ.T.29.3.1980) (1.TUT.T.16.4.1980)(TAH.T. 7.10.1980) (2.GÖZ. T.14.1.1980)(2.TUT.T.23.3.1980)

28- Mehmet Halis BOZKURT: (T.81/451) Cuma oğlu, 1956 doğumlu Sultan'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Nüfusuna kayıtlı aynı ilçe İsmetpaşa mah. Meteroloji sok.no.14 te oturur. Aynı ilçe lisesinde Sosyal Bilgiler öğretmeni.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZT.14.1.1981)(TUT.T.23.3.1981)

29- Remzi BAYHAN: (T.81/283) Hasan oğlu, 1960 D.lu, Nafize'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Körtük mah. Nüfusuna kayıtlı ve aynı mah. Oturur. Aynı ilçe lise son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtanTUTUKLU. (GÖZT.1.12.1980)(TUT.T.23.3.1980)

30- Ali BAL: (T.81/285) Zülfikar oğlu, 1963 D.lu, Altun'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı köyde oturur. Ergani lisesi ikinci sınıf öğrencisi, müsnet suçtan TUTUTK-

LU. (GÖZ.T.13.1.1981)(TUT.T.10.3.1981)

31- Mehmet Salih BARAN: (T.81/285) Cemal oğlu, 1964 D.lu Radife'den doğma, Diyarbakır ili Dicle ilç. Bozova köyü nüfusuna kayıtlı olup Ergani ilçesi Namık Kemal mah.Oturur. Ergani lisesi son sınıf öğrencisi, müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T. 11.2.1981) (TUT. T.10.3.1981)

32- Mehmet BÜYÜKBAYRAM: (T.80/1593)Mehmet Sadık oğlu, 1956 D.lu Rahime'den doğma, Diyarbakır ili Çermik ilç.Aynalı köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilçede siverek cad no.114/A da oturur, müsnet suçtan TUTUKLU) (GÖZ.T.22.101980) (TUT.T.14.11.1980)

33- Şükrü BOYBAT: (T.80/1836) Mustafa oğlu, 1962 D. lu,Zeynep'ten doğma, Adıyaman ili Kuyulu köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı köyde oturur. Diyarbakır çevre sağlık koleji 3/A öğrenci müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.18.11.1980)(TUT.T.19.12.1980)

34- Halil BARAN: (T.80/1836) Ahmet oğlu, 1963 D.lu, Kadriye'den doğma,Mardin ili Mazıdağı ilç.Yukarıkonak köyü nüfusuna kayıtlı olup ve aynı köyde oturur. Diyarbakır çevre sağlık koleji 3/A da öğrenci müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.11.11.1980) (TUT.T.19.12.1980)

35- Mehmet BAL: (80/410),(G.T.80/1628) Ramaznan oğlu, 1960 D.lu Medine'den doğma, Diyarbakır ili Kozan (pıralıyan) köyü nüfusuna kayıtlı, aynı il Hasırlı mah. Zağlı sok. No. 1 de oturur. Diyarbakır lisesi 1 ci sınıf öğrencisi(GÖZ.T.3.31980)(TUT.T.19.3.1980)(TAH.T.13.6.1980)(81/178)

36- Gürsel BİNİCİ: (81/424) Ahmet oğlu, 1960 doğumlu, Nazey'den doğma, Urfa ili Suruç ilş. Göle küyü nüfusuna kayıtlı olup aynı köyde oturur. Diyarbakır ili Ziyagökalp lisesi5/FEN-D de öğrenci (GÖZ.T.25.2.1981) (SAL T.20.3.1981)

37- Faruk BİLGİÇ:(T.80/1628) Eyüp oğLu, 1960 D.lu Emine'den doğma, Urfa iliSiverek ilç.Hamidye mah. Nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır ili Bağlar Fatih mah.3, çıkmaz no.10 da oturur inşaatlarda işçi, Diyarbakı Ticaret Lisesi 3.Sınıf öğrencisi, müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.28.10.1980)(TUT.T.19.11.1980)

38- Bahri BALKAÇ: (79/789) Sait oğlu,1954 D.lu,Asiye'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Muradiye mah. Nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde oturur.

39- Hasan ÇAKIR: (T.81/854) Ali oğlu, 1951 doğumlu Kezban'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.Yolköprü Köyü nüfusuna kayıtlı olup Ergani ilç. Saray mah. Camiikebir Sokak No:120'de oturur.işsiz.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:16.4.1981)(TUT.T:11.5.1981)

40- Mehmet Zülfü ÇAKAR:(80/600)(Y.80/1682) Şaban oğlu,1962 D.lu Nazife'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.Gülerce köyü nüfusuna kayıtlı aynı ilçe Bagür mah.oturur. Lise son sınıf öğrencisi.Müsnet suçtan-TUTUKLU (TUT.T:23.3.1980)

41- Servet ÇETİNKAYA:(80/1725) Remzi oğlu,1961 D.lu, Mevlüde'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. İsmetpaşa mah. Nüfusuna kayıtlı, aynı ilçe Fevziçakmak mah. Güneşküme evleri orta sokak'ta Oturur. Lise mezunu. (GÖZ.T.8.11.1980)(SAL.T:3.1.1980)

42- Nedret ÇETİNKAYA: (80/1725) Remzi oğlu, 1959

doğumlu Mevlüde'den doğma, Diyarbalkır ili Ergani ilç. İsmetpaşa mah. Nüfusuna kayıtlı. Ayni ilç. Fevziçakmak mah.Güneşköme evleri orta sokakta oturur. Diyarbakır eğitim ensitütüsü mezunu (GÖZ.T.8.111980)(SAL.T.3.12.1980)

43- Murat ÇELEN: (80/1725) Memiş oğlu, 1965 D.lu Saniye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde oturur. Ergani lisesi 1. Sınıf öğrencisi.(GÖZ.T. 5.11.1980) (SAL.T.3.12.1980)

44- Bilal ÇALIŞKAN:(T. 81/586) Mustafa oğlu,1954 D.lu Şükriye'den doğma,Van ili Erçis ilç. Gölağzı köyü nüfusuna kayıtlı, aynı il Muradiye ilç. Oturur. Muradiye lisesi matamatik öğretmeni müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.6.3.1981(TUT.T.8.4.1981)

45- Mehmet kadri ÇAKMAK: (T.80/1628) Hasan oğlu, 1961D.lu Hatice'den doğma, Diyarbakır ili bağlar mah. Nüfusuna kayıt olup aynı il Fatih cad.56 sok1 çıkmaz no.4 te oturur. lise mezunu seyyar satıcı. müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.30.10.1980)(TUT.T. 19.11 1980)

46- Nuran ÇAMLI: (80./1250) Mihralı kızı, 1961 D.lu Meliha'dan doğma, Muş ili zafer (murat mah. Nüfusuna kayıtlı, Ankara Gazi Eğiti Ensitütüsü Müzik bölümü öğrencisi, müsnet suçtan tutukluTUTUKLU. (GÖZ.T.18.4.1980)(TUT.T.2.5.1980)

47- İkram DELEN: (79/1154)(80/927)(80/1181) G.T.80/1628)(Sıddık oğlu, 1948 D.lu, Sıto'dan doğma, Van ili mercimek mah. Nüfusuna kayıtlı, inşaat mühendisi, ALARIZGARİ Dergisi sahibi, (TUT.T.8 11 1979)(TAH.T.2.10.1980)

48- Mehmet Tevfik DEMİR: (T.80/469) Mahmut oğlu, 1957 D.lu, Zeliha'dan doğma, Konya ili Cihanbeyli ilç. Kutça köyü nüfusuna kayıtlı olup Ankara Yeni mahale Van talebe yurdunda kalır. Ankara kimya meslek lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet TUTUKLU. (GÖZ.T.7.9.1979)(TUT.T. 19.9.1979)

49- Ramazan DENGİZ:(T..80/1836) Osman oğlu, 19.1.1965 D.lu, Cemile'den doğma, Diyarbakır ili Çınar ilç. Akpınar mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçe Mardin cad. No.128 de oturur. Diyarbakır çevre sağlık koleji 2/A da öğrenci müsnet suçtan TUTUKLU (GÖZ.T.11.11.1980)(TUT.T.19.12.1980)

50- Turan DURAR:(T.80/1836) Tefik oğlu, 1963 D.lu Hani'den doğma, Van ili Özalp ilç. Kuruca köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde oturur. Diyarbakır çerve sağlık kolejı 3/B'de Öğrenci. Müsnet Suctan TUTUKLU. (GÖZ.T:11.11.1980)(TUT.T19.12.1980)

51- Ahmet DEMİRCİ:(T.80/1836) Ali oğlu, 1963 D.lu Güllü'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Saray Mah. Nüfusuna Kayıtlı ve aynı yerBeşiktaş Sokak No:74 te Oturur. Diyarbakır Çervre Sağlık Koleji 3/A da Oğrenci. Müsnet SuçtanTUTUKLU(GÖZ.T.11.11.1980) (19.12.1980)

52- Resul DOLUDEMİR:(T.80/1628)Halil oğlu, 1960 D.lu Zekiye'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Karahasan mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Melikahmet cad. Dabak Sokak No:20 de Oturur. Lise Mezunu Müsnet Süçtan TUTUKLU (GÖZ.T.23.10.1980) (TUT.T.19.11.1980)

53- Salih DURGUN:(T.81/178) Mahmut oğlu, 1965 D.lu

Rabia'dan doğma, Diyarbakır ili Hazro ilç. Kırmataş köyü nüfusuna kayıtlı, aynı il Camikebir Mah.Turgay Sokak No:11 de oturur. Musnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.23.12.1980)(TUT.T.18.2.1981)

54- Ramazan DENİZ:(T.80/1593)Zülfükar oğlu, 1960 D.lu Kamile'den doğma Diyarbakır ili Çermik ilç.Tepe Mah. Nüfusuna kayıtlı aynı ilçede oturur. Lise Mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.22.10.1980) (TUT.T.14.11.1980)

55- Mustafa DEMİRKOL:(T.81/623) Zülfükar oğlu, 1962 D.lu Sakine'den doğma, Diyarbakır ili Çermik ilçesi Bintaş köyü Nüfusuna kayıtlı,Çermik Lisesi Son sınıf Öğrencisi Müsnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.24.2.1981)(TUT.T.13.4.1981)

56- Muhittin DİLMAÇ:(80/1746) Ali oğlu, 1957 D.lu Hamide'den doğma, Van ili Erciş ilç. Beyazıt Mah. No:21 de oturur. Lise Mezunu İşsiz. Halen İzmir 56. Top.Tuğ. Komtanlığında Asker (GÖZ.T.12.9.1980) (SAL.T14.10.1980)

57- Abdurhaman DEMİR:(80/1541) Zülfükar oğlu, 1955 D.lu Şefika'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Şölen Köyu nüfusuna kayıtlı olup halen Diyarbakır Nato Yolu üzerinde MTA. Lojmanlarında otutur. Müsnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.7.10.1980) (TUT.T.27.10.1980)

58- Mehmet DEMİR:(80/1337) Sabri oğlu, 1961 D.lu Halime'den doğma, Siirt ili Eruh ilç. Dadaklıköyü nüfusuna kayıtlı olup halen Van ili Erek Mah.Cami Karşisı No:46 da oturur. Müsnet Suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.11.9.1980)(TUT.T.15.10.1980)

59- Zeydin DELİDERE:(T81/283) Sabri oğlu, 1952 D.lu, Nazim'eden doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Kale mah. oturur işçi. Müsnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.1.12.1980)(TUT.T.9.3.1981)

60- Hasan DİRİN:(T.81/283) Halil oğlu, 1965 D.lu, Hatice'den doğma Diyarbakır ili Lice ilç. Karagöz Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı ilç. Karahasan Mah. Oturur. Lice lisesi 6/FEN- A da öğrenci. Müsnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.1.12.1980)(TUT.T.9.3.1981)

61- Yılmaz ELÇİ:(79/1094)(79/789)(T.80/1628) Paşa oğlu,1955 D.lu Bahar'dan doğma, Van ili Alabayır köyünüfusuna kayıtlı, Bitlis Lisesinde matamatik öğretmeni,Diyarbakır Eğitim Ensütitsü mezunu. Müsnet Suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.30.10.1980) (TUT.T.27.1.1981)

62- Muhlis ERDEM:(T.80/469) Muhsin oğlu, 1949 D.lu Kudret'ten doğma, Muş ili Malazgirt ilç. Konakkurun köyü nüfusuna kayıtlı olup,aynı köyde oturur. Ankara Hukuk Fakultesi son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.6.1.1980)(TUT.T.22.1.1980)

63- Adem ERTEM:(T.81/382) Halit oğlu, 1958 D.lu Hacer'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kayagediği köyü nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır Göçmenler Cad. Pembe köşk Aprt. Kat 4 No:12de oturur. Lise Mezunu, Bakkalık yapar.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.6.2.1981)(TUT.T.13.3.1981)

64- Abdürrahman ECER:(T.80/1192)Mahmut oğlu, 1959 D.lu Emine'den doğma,Mardin ili Yayla köyu nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır Bağlar Yanıkköşk 56. Sokak NO:1 de Oturur. Evli 1 Çocuklu. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.16.8.1980)(TUT.T.28.8.1980)

65- Ekrem ERDİL:(80/600) (T.81/285) Hıdır oğlu, 1955 D.lu Türkiye'den doğma. Diyarbakır ili Ergani ilç. Çayırdere köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı İlçe Kemalye mah.Göçmen Sokak No:46 da oturur. Lise 1. den terk İşsiz. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.30.3.1980) (SAL.T.16.4.1980)(2.GÖZ.T.11.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

66- Mehmet ENES:(T.80/1142) Cemil oğlu, 1953 D.lu Seyran'dan doğma,Mardin ili Mazidağı ilç. Kayalar mah. Nüfusuna kayıtlı olup, Mardin Sahur-kapı mah. Firdevs sokak.No:7 oturur. Mardin Sulh Ceza Zabıt katibi. Müsnet Süçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.2.8.1980) (TUT.T.20.8.1980)

67- Remzi EROL:(80/1836) Mehmet oğlu, 1960 D.lu Begi'den doğma, Adıyaman ili Kuyulu köyun Nüfusuna kayıtlı ve aynı köyde oturur. Diyarbakır Çevre sağlık Kolejında 3.sınıfta öğrenci. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.18.11.1980) (TUT.T.19.12.1980)

68- Osman GAYIR:(80/977) Abdulhalim oğlu, 1960 D.lu, Ayşan'dan doğma,Mardin ili Mazidağı ilç. Gündoğan Mah. nüfusununa kayıtlı ve aynı yerde oturur. Lise mezunu bekar. (GÖZ.T:7.6.1980)(TUT.T.26.6.1980) (TAH.T:27.4.1981)

69- Mecit GÜNEY:(T.81/451) Hacı mehmet oğlu, 1963 D.lu Hatice'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Saray mah.Nüfusuna kayıtlı olup aynı mahalle cami-kebir sokak No.17'de oturur. Lise mezunu.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.14.1.1981)(TUT.T:23.3.1981)

70- Süleyman GÜNEY: (T.80/600) Hacı oğlu, 1960 doğumlu Hanife'den doğma Diyarbakır ili Ergani ilç. Sa-

lihli köyü Nüfusuna Kayıtlı, aynı ilçe Feyziçak mah. susam sokakta oturur. Lise mezunu. müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.30.3.1980)(TUT.T:16.4.1980)

71- Naif GÖZEN:(T.80/1836) Mustafa oğlu,1962 D.lu, Mayase'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilc.Yeşilburç köyü Nüfusuna Kayıtlı ve aynı yerde oturur. Diyarbakır çevre sağlık koleji 3/A sınıfında öğrenci. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:11.11.1980) (TUT.T.19.12.1980)

72- Ferit GÜNDOĞDU:(T.80/1250)Kudbettin oğlu, 1956 D.lu Caize'den doğma,Muş ili Gökyazı köyü nüfusuna kayıtlı, Bursa İTİA' da öğrenci.Müsnet suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.18.4.1980)(TUT.T.2.5.1980)

73- Abdulbaki GEZİCİ: (T.80/1628) Abdulvahap oğlu, 1962 D.lu, Şükran'dan doğma, Diyarbakır ili Hüsamettin mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yer, Kutlu sokak no.52 de oturur. Diyarbakı lisesi 5/fen de öğrenci. müsnet suçtan TUTUKL. (GÖZ.T.16.10.1980) (TUT.T.19.11.1980)

74- Ramazan GÖRE: (80/1218)(T.80/1725) Adem oğlu, 1962 D.lu Zeynep'ten doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı köyde oturur. Ortaokul mezunu, bakalık yapar. Müsnet suçtan TUTUKLU.(1.GÖZ.T.3.9.1980) (SAL.T.8.9.1980) (2. GÖZ.T.24Ç10.1980) (TUT.T.3.12.1980)

75- Seyithan GÜL: (T.81/285) Mehmet Şefik oğlu, 1961 D.lu, Hayriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Özbilek köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçe Fevzi-çakmak mah. Ufuklar kümesi No.15 oturur. Lise mezunu işsiz. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.11.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

76- Muamer GÜNERİ: (T.81/285) Necdet oğlu,1960 D.lu, Sabiha'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemertaş mah. Nüfusuna kayıtlıolup halen aynı mah. Ziyagökalp cad. No. 91 de oturur. Lise mezunu işsiz. Müsnet suçtanTUTUKLU. (GÖZ.T.11.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

77- Tahir GÜNGÖRDÜ: (T.80/1593)İzzet oğlu,1962 D.lu, Kadriye'den doğma,Diyarbakır ili Çermik ilç. Kale mah.Nüfusuna kayıtlı olup aynı yer santarl sokak No:56'te Oturur. Lise sonsınıfı öğrencisi. Müsnet Suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:22.10.1980) (TUT.T:14.11.1980)

78- Nurettin GEVREK: (T.80/1593) Mehmet oğlu, 1960 D.lu, Zeliha'dan doğma Diyarbakır ili Çermik ilç. Tepe Mah. Nüfusuna kayıtlı ve aynı yer melekler sokak no:72'de oturur. lise mezunu. müsnet suçtan TUTUKL.(GÖZ.T:22.10.1980)(TUT.T:14.11.1980)

79- Hasan IŞIK: (T.81/283) Ali Asım oğlu, 1959 D.lu, Ayşe'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Camikebir mah. Nüf. kayıtlı olup aynı yerde oturur. İşçi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:1.2.1981)(TUT.T:9.3.1981)

80- Mehmet İZ: (80/1725) (T.81/854) Abdullah oğlu, 1957 Rebiha'dan olma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemaliye mah. Nüfusuna Kayıtlı olup Diyarbakır Akkoyunlu cad. Sokakta oturur Ergani Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:16.4.1981) (TUT.T:12.5.1981)

81- Cemil İNCİ:(T.81/545) Halil oğlu, 1955 D.lu, Medine'den doğma, Dİyarbakır ili Ergani ilç. Sallar köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç. Dicle öğretmen lise-

si lojmanlarında oturur. Sosyal Bilgiler Öğretmeni. Müsnet suçtanTUTUKLU: (GÖZ.T:26.2.1981) (TUT.T:1.4.1981)

82- Mümtaz KOTAN:(T.80/469)(81/460) Celal Oğlu, 1942 D.lu Fatma Hurye'den doğma, Muş ili Dere Mah. Nüfusuna kayıtlı olup Ankara Yenimah.Akın Cad. No:46/3'te oturur.Ankara Barosuna Kayıtlı Avkat. Müsnet Suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T:18.4.1980) (TUT.T:25.4.1980)

83- Erdal KOTAN: (T.81/854) Celal oğlu, 1950 D.lu Fatma Hurye'den doğma, Muş ili Dere Mah. Nüf. Kayıtlı, Diyarbakır Fen Fakultesi Son Sınıf oğrencisi.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:16.4.1981) (TUT.T:12.5.1981)

84- Şerafettin KAYA:(T.81/460) Fetüllah oğlu, 1929 D.lu, Makbule'den doğma,Muş ili Dere Mah. Nüfusuna Kayıtlı. Antalya Bahçelievlerde oturur. Antalya Barosuna kayıtlı. Avukat (GÖZ.T:16.2.1981) (TUT.T.24.3.1981)

85- Abdullah KOÇ:(80/469)Osman oğlu,1957 D.lu, Fatma'dan doğma,Ankara ili Haymana ilç. Burunsuz köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Abidinpaşa,Aşık-veysel mah.Kınalıel sokak No:112 de oturur. Lise Mezunu (GÖZ.T.6.9.1979)(TUT.T.19.9.1979.) (TAH.T.9.5.1980)

86- Nejdet KALKAN:(80/469) Emin oğlu' 1956 D.lu Cemile'den doğma, Van ili Erciş ilç. Çelebibağ köyü nüfusuna kayıtlı olup Ankara yükarı ayrancı güleryüz sokak 29/3 de oturur, Maliye Bakanlığında Memur, Ankara Gazi Eğitim Ensütitüsü Almanca Bölümü 3. sınıf

öğrencisi (GÖZ.T.10.9.1979)(TUT.T.19.9.1979) (TAH.T.22.2.1980)

87- Ergül KIYAK:(T.80/1250) Süleman oğlu, 1959 D.lu, Mecbure'den doğma, Bitlis ili Ahlat ilç. Harabeşehir Mah.Nüfusuna kayıtlı olup, SBF Fakultesi 1. sınıf öğrencisi. Musnet Suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:18.2.1980)(TUT.T.15.5.1980)

88- Mehmet KANSU:(T.80/1836) Mehmet oğlu,1964 D.lu,Topi'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Ergani Mah. Nüfusuna kayıtlı olup, Aynı ilçede Kemaliye Mah. Oturur. Diyarbakır Çevra Sağlık Koleji 3/A'da Öğrenci. Müsnet Suçtan TUTUTKLU(-GÖZ.T.23.11.1980)(TUT.T.19.12.1980)

89- Fahri KURT:(80/938) İsmail oğlu, 1954 D.lu Latife'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.Yapacık köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı İlçede Kemaliye Mah.Bağlar Sokak No:75 te oturur. Ergani Lisesinde Matematik öğretmeni (GÖZ.T.23.5.1980)(SAL.T.10.6.1980)

90- Salih KAPLAN:(T.80/1725) Abdülsemet oğlu,1956 D.lu, Gevri'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Selman köyü nüfusuna kayıtlı, aynı ilçe Feyzi-çakmak Mah.Lise cad. oturur, Ergani lisesi mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T.23.10.1980) (TUT.T:3.12.1980)

91- İnan KAYA:(T.80/1725)(80/1218) Timurlenk oğlu, 1957 D.lu, Altun'dan doğm, Kars ili İstasyon Mah. Nufusuna Kayıtlı. Ergani Kesentaş orta okulu Müdürü. Müsnet Suçtan TUTUKLU: (1.GÖZ.T:3.9.1980) (SAL.T.8.9.1980)(2.GÖZ.T:22.10.1980) (TUT.T:3.12.1980)

92- Adlan KAYA:(T.81/652) Muzaffer oğlu,1961 D.lu,Perihan'dan doğma, Diyarbakır ili merkez ilç. Nüfusuna kayıtlı, aynı il Şair Sırrı Hanım sok.Nur Apt. A Blok NO:12 de oturur. Ziya Gökalp Lisesi Son Sınıf Öğrencisi.Müsnet Suçtan TUTUKL: (GÖZ.T:22.3.1981) (TUT.T:22.4.1981)

93- Adem KAN:(T.80/1884) Abdülsamet oğlu, 1960 D.lu, Naciye'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kocali köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç.Kemaliye Mah.Dicle Cad. Üzeri NO:75 te oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T:18.11.1980) (TUT.T.25.12.1980:)

94- Menduh KARADUMAN: (T.80/1884) Abbas oğlu, 1960 D.lu, Emine'den doğma, Dİyarbakır ili Çermik ilç. Hendek köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Ergani ilç. İsmetpaşa Mah.Nurhayat sokak No:84 de oturur. Dicle Öğretmen Lisesi Son Sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T:20.11.1980) (TUT.T.25.12.1980)

95- Fethi Ahmet KAYA: (T.80/1884) Bışar oğlu, 1962 D.lu, Şerife'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Dağarası köyü Nüfusuna ayıtlı olup, aynı İlç. Kemertaş mah. Papatya Sokak No:203 te oturur. Lise 2. Sınıf Öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T:19.11.1980) (TUT.T:25.12.1980)

96- Mehmet Adnan KARAKOÇ:(T.81/285) ALi oğlu, 1963 D.lu, Fatma'dan doğma, Diyarbakır lii Ergani ilç. Koyunalan köyü Nüfusuna Kayıtlı olup aynı ilçe Feyziçakmak mah.Baraj SOkak No :12 oturur. Lise mezunu. Müsnet Suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T.11.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

97- Ramazan KAYMAK: (T.81/285) İsmail oğlu, 1958 D.lu, Hava'dan doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Yamaçlar köyü Nüfusuna kayıtlı olup Aynı ilçe Azizye mah.Turunc sokak No:34 te oturur. Diyarbakır Eğitim EnsütitüsüFıransızca bölümün 3/A'da öğrenci. Müsnet Suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T.11.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

98- Mustafa KELEŞ:(T.80/1746) Abdülkadir oğlu,1962 D.lu, Güliza'rdan doğma, Van İli Erciş İlç. Kışla mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı yer Afet evlerinde oturur. Müsnet suçtan TUTUKLU: (GÖZ.T.12.9.1980) (TUT.T.23.10.1980)

99- Acem KAYA: (80/600) Abbas oğlu,1964 D.lu Sacık'ten doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Karpuzlu köyü Nufusuna kayıtlı aynı ilçe Kemertaş mah.oturur. (GÖZ.T.30.3.1980)(SAL.T:16.4.1980)

100- Cemal KARAKUŞ: (80/1681)(t.80/600) Hüseyin oğlu, 1961 D.lu, Fatma'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Üçkardeş köyü nüfusuna kayıtlı ve aynı Köyde oturur. Ergani lisesi 2.sınıftan terk. Müsnet suçtan TUTUKLU. (Göz.T.23.5.1980)(TUT.T:11.6.1980)

101- Hadi KARADENİZ: (T.81/178) Şehmus oğlu, 1963 D.lu, Ebrize'den doğma, Diyarbakır ili Çınar ilç. Kubacık köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il Şehitlik mah.40. ci sokak no.9da oturur.Ziyagökalp lisesi 6/fen-L de öğrenci,Müsnet suçtanTUTUKLU. (GÖZ.T.23.12.1980)(TUT.T.18.2.1981)

102- Osman KASAP: (T.81/283)Mustafa oğlu, 1965 D.lu, kadriye'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Müminağa mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yerde oturur.

Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ. T.1.12.1980) (TUT.T.9.3.1981)

103- Veysi LAÇİN: (T./1725)İsa oğlu, 1953 D.lu, Emine'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı oluphalen aynı köyde oturur. Dicle İlköğretmen okulu mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.23.10.1980)(TUT.T.3.12.1980)

104- Mehmet Şirin MALKOÇ: (T.80/1628) Sait oğlu, 1961 D.lu, Fano'dan doğma, Diyarbakır ili Sımaklı köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı il Fatihpaşa mah. abacı sokak no.7 de oturur. Diyarbakır lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.23.10.1980) (TUT.T.19.11.1980)

105- Nizamettin MASKAN: (81/81) Süleyman oğlu, 1954 D.lu, Güzel'den doğma,Erzurum ili Karayazı ilç. Akpınar köyü nüfusuna kayıtlı olup halen Ankara K. Esat ballıbaba sokak 97/7de oturur. İmar İskan Bakanlığı Afet İşleri genel Müdürlüğünden işçi. Ankara Gazi Etğitimden Enstitüsü Fen bölümü mezunu. (GÖZ.T.27.11.1980)(SAL.T.2.12.1980)

106- Hüseyin NEVCANOĞLU: (T.80/469) Süleyman oğlu, 1954 D.lu Methiye'den doğma, Bitlis ili yükseliş mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı il zeytin mah. oturur. Zonguldak Mehmet Çeliker Lisesi Beden Eğitimi öğretmenliğinden müstafi.Müsnet suçtan TUTUKL. (GÖZ.T.2.3.1981)(TUT.T.21.4.1981)

107- Mehmet Nesih OKAN: (T.80/1725) Ahmet oğlu, 1963 D.lu, Kutı'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı köyde oturur. Ergani Lisesi Mezunu, boşta gezer, Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.3.11.1980)(TUT.T.3.12.1980)

108- Zümrettin ORAK: (T.80/1725) Mehmet Veysi oğlu, 1950 D.lu Cemile'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı olup halen Ergani ilç. Yolbulan köyünde oturur. Yolbulan köyü İlkokulu müdürü. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.26.10.1980)(TUT.T.3.12.1980)

109- Suphi ORAK: (T.81/285) Osman oğlu, 1962 D.lu Güllü'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç.Yapraklı köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç.Kemertaş mah. Kaymakamlık evinin altındaki 9 nolu evde oturur. Ergani Lisesi 1.ci sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.11.2.1981)(TUT.T.10.3 1981)

110- Seyithan ÖKSÜZ: (T.81/546) Tahir oğlu, 1962 D.lu, Dilşah'tan doğma,Van ili Erciş ilç. Nüfusuna kayıtlı olup halen aynı ilç. Salihye mah. Oturur. Ankara Sanat Ensütitüsü mezunu, Erciş Kömürocaklarında çalışır. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.24.2.1981) (8TUT.T.1.4.1981)

111- Fahrettin ORDU:(80/1535) Mehmet Şerif oğlu' 1964 D-lu' Fatma'dan doğma' Diyarbakır Merkez Nüfusuna kayıtlı olup halen Bağlar Fatih Cad.56. Sokak No:13'te oturur. Bağlar sefa hamamda kasadar.(GÖZ.T:4.10.1980)(TUT.T:27.10.1980) (TAH.T:11.5.1981)

112- Halis ORAK:(T.81/124) Ali oğlu, 1963 D.lu, Türkmen'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç.Kesentaş köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı ilçe Azizye mah. Zümrüt sokak NO.31'de oturur.İşçi. Müsnet suçtan TUTUKLU (GÖZ.T:9.1.1981)(TUT.T28.1.1981)

113- Hüseyin ÖKTEM:(T.81/382) Abbas oğlu, 1963 D.lu,

Göze'den doğma,Diyarbakır ili, Ergani ilç. Körtaş Köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, aynı ilçe Azizye mah. Turunç Sokak No:37 de oturur. Ankara Eğitim Enstitüsü mezunu Siirt İli Eruh İlç. Çobankazanı köyü İlk Okul Öğretmeni. Halen müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T:11.2.1981)(TUT.T:13.3.1981)

114- Mehmet Şah ÖZGÜL:(T.80/600)(T.80/1725) Hamit oğlu, 1958 D.lu Fatma'dan doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Üçkardeş köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç. İstasyon Cad.Şirin evler Mah.Oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (TUT.T:4.6.1980)

115- Nuriye PALALI:(T80/1250)Ali Rıza kızı, 1959 doğumlu, Gülizar'dan doğma, Niğde ili Aksaray ilç. Çeltek köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Torunlar mah.6. Sokak No:59 da oturur lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU(GÖZ.T:18.4.1980)(TUT.T:2.5.1980)

116- Süleyman PETEKKAYA:(T.80/1250)Mahmut oğlu, 1960 D.lu, Sedriye'dendoğma, Diyarbakır ili Çermik ilç. Aynalı köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Balgat İşçi blokları B. Blok Kat:12 de oturur. Müsnet Suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.18.4.1980)(TUT.T:2.5.1980)

117- Necip PEHLİVANOĞLU:(80/469) Celal oğlu, 1956 D.lu Şakire'den doğma,Ankara ili Bala ilç. Kesikköpru köyü Nüfusuna kayıtlı olup Aynı il Balgatişçi blokları girne mah.3/8 de oturur. Ankara İTİA Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu 2. Sınıf Öğrencisi (GÖZ.T.10.9.1979)(TUT.T.19.9.1979) (TAH.T:2.10.1980)

118- İsa POLAT:(T.80/1725)Abbas oğlu, 1958 D.lu, Zeliha'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Giryan(üçkar-

deş) köyü nüfusuna Kayıtlı olup, Aynı köyde oturur. Eğitim Enstütsü Mezunu Müsnet Suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.2.10.1980) (TUT.T.3.12.1980)

119- Nedret PALA:(T.81/285) Halil oğlu,1961 D.lu, Fatma'dan doğma, Dİyarbakır ili Ergani ilç. (Kulava) Karpuzlu köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilçede,Feyziçakmak Mah. Baraj Sokak No:31de oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.4.2.1981) (TUT.T.10.3.1981)

120- Nurettin PARLAK:(79/1050) Mahsun oğlu, 1955 D.lu, Refika'dan doğma,Hakari ili Çukurca ilç. Cumuryet mah.Nüfusuna Kayıtlı olup, aynı yerde oturur. Lise Mezunu İşçi. (GÖZ.T.12.10.1979) (SAL.T.24.10.1979)

121- Ömer ŞİMŞEK:(T.80/469) Mehmet oğlu, 1954 D.lu Fidan'dan doğma, Gaziyantep ili İslahiye ilç. Yağızlar (Tespı) köyü nüfusuna kayıtlı olup Ankara Y.Ayrancı güleryüz sokak No:29/5 te oturur. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Mezunu. Müsnet Suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.2.9.1979)(TUT.T.19.9.1979)

122- Kamil SÜMBÜL:(T.80/469) Cemal oğlu, 1956 D.lu, Hatice'den doğma Diyarbakır ili Çermik ilç.Tepe mah. Nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Y.Ayrancı Güleryüz Sokak 29/5 te oturur. Ankara DMMA.Kimya Bölümü 3.Sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.2.9.1979)(TUT.T.19.9.1979)

123- Özay SAĞLAM:(80/469) Sarı oğlu,1956 D.lu Ruhize'den doğma, Van ili Avşikoğlu mah.Nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Van Talebe Yurdunda kalır. Yerel yönetim Bakanlığı Muhase Servisinde memur. Ankara Gazi Eğitimden Almanca bölümü 3.Sınıf

öğrencisi (GÖZ.T.10.9.1979)(TUT.T.19.9.1979) (TAH.T.2.10.1980)

124- Sami SİVEREK: (T.81/382) Ali Naci oğlu, 1954 D.lu, Fadime' den doğma,Urfa ili Siverek ilç.Hacı Ömer mah.Nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır Ofis Öğretmenler sokak NO: 5 te oturur. Lise mezunu. Karayollarında Teknisyen.Musnet suçtan TUTUKLU(-GÖZ.T:6.2.1981)(TUT.T.13.3.1981)

125- Veysi SAYIN: (T.80/1524) Derman oğlu, 1962 D.lu, Sultan'dan doğma,Diyarbakır ili Develi köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Fatihpaşa mah.Kumlu sokak No:5 te oturur. Diyarbakır Lisesi 5/C Sınıfında öğrenci. müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.8.10.1980) (TUT.T.27.10.1980)

126- Rıza SAYIN:(T.80/1062)(80/1725)Ramazan oğlu, 1956 D.lu, Zülfiye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Çayırdere köyü Nüfusuna kayıtlı, Ergani ilç. Selam köyu ilkokul Öğretmenı. Aynı ilç. Azizye mah.Papatya sokak No:56 daoturu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.16.7.1980)(TUT.T.22.7.1980)

127- Cihan Şah SAYIN:(T.81/424) Ramazan oğlu, 1959 D.lu, Fidan'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Çayırdere köyü nüfusununa kayıtlı olup aynı ilçede Azizye mah. Papatya sokak No:46 da oturur. Ergani lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet uçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.19.2.1981)(TUT.T.20.3.1981)

128- Kadri SALAZ:(80/1337) Süleyman oğlu, 1961 D.lu Cahide'den doğma,Van ili Halilağa mah.nüfusuna kayıtlı. Aynı yer Topcuoğlu sokakta oturur. (GÖZ.T.18.9.1980) (TUT.T:15.10.1980) (TAH.T:5.1.1981)

129- Hikmet SAĞLIK:(79/701) Hasan oğlu, 1959 D.lu, Ayşe'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. İsmetpaşa Nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde orta sokak 56/A oturur. Lise mezunu. (GÖZ.T.13.7.1979)(TUT.T.23.7.1979) (TAH.T.2.8.1979)

130- Celal SARAÇ:(T.80/1768)Harun oğlu, 1956 D.lu, Muki' den doğma Konya ili Kulu ilç.Tuzyaka köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, Diyarbakır Hıfzısıha Enstitüsü lojmanlarında oturur. Kımya teknisyeni. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:5.11.1980)(TUT.T.8.12.1980)

131- Abdülkadir SAKA:(T.80/1628)Mehmet Salih oğlu, 1961 D.lu, Hatun'dan doğma, Diyarbakır ili Tanoğlu köyu Nufusuna kayıtlı olup, Aynı il Melik-ahmet cad. Lale sokak No:20 de oturur. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.17.10.1980)(TUT.T:19.11.1980)

132- Medeni SÜSLÜ: (79/1094)(T.80/1628)Abdurrahman oğlu, 1959 D.lu Gülistan'dan doğma, Diyarbakır ili Silvan ilç. Salahattin mah. nüfusuna kayıtlı olup aynı il Şehitlik mah. Şehitlik cad.16/5 te oturur. Diyarbakır Fen Fakultesi son sınıf öğrencisi.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.16.10.1980)(TUT.T.19.11.1980)

133- Mehmet Hadi SAVAŞ:(T.80/1524)(T.80/1628)Muharem oğlu, 1964 D.lu, Sabiha'dan doğma, Diyarbakır ili Hüsematin mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yerde Turistlik cad.No:51 'de oturur. Diyarbakır Lisesi 5/Fen öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.16.10.1980)(TUT.T:19.11.1980)

134- Abdulkadir TANRIKULU: (T.80/1628)Mahmut oğlu, 1958 D.lu, Azize'den doğma, Diyarbakır ili Mermer bucağı Tepecik Köyü Nüfusuna kayıtlı olup

aynı il Bağlar Fatih mah.10. cad.40. sokak No:48 de oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUTKLU. (GÖZ.T.16.10.1980)(TUT.T.19.11.1980)

135- İsa TEKİN:(80/1725)(T.81/382) Mustafa oğlu, 1958 D.lu, Kefik'ten doğma Elazığ ili Maden ilç. Kaşlıçarası mezrası Nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır ili Ergani ilç. Saray mah.Camikebir sokak No:127 te oturur. Çayeli İlç. Yemice Köyü ilkokulu öğretmeni.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.6.2.1981)(TUT.T.13.3.1981)

136- Şemşettin TAKVA:(T.80/469)Halef oğlu, 1958 D.lu,-Hatu'dan doğma, Van ili Kavurma köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı İlde oturur. Lise mezunu. Tekirdağ'ın Saray ilçesinde Asker. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.7.5.1981)(TUT.T.12.5.1981)

137- Yusuf Ziya TOPAL:(T.81/81)Mehmet Ali oğlu, 1956 D.lu Hani'den doğma Tunceli ili Mazgirt ilç. Doğucak Köyü Nufusuna kayıtlı olup, Ankara Sümer Sokak 31/9 oturur. Lise mezunu.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.27.11.1980)(TUT.T:11.12.1980)

138- İsmail Hakı TEKİN:(80/1768) Kasım oğlu, 1964 D.lu, Hatice'den doğma, Ağrı ili Suçatağı köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilde Fırat mah.Ezurum cad. No:10 da oturur. Diyarbakır Çevre Sağlık Koleji 2/A da Öğrenci. (GÖZ.T:4.11.1980.)(TUT.T:8.12.1980) (TAH.T.2.3.1981)

139- Yusuf TAŞDELEN:(80/1768)Mehmet oğlu, 1966 D.lu, Güllü'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Boğaz köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı köyde oturur. Diyarbakır Çevre Sağlık Koleji 3/B de öğrenci. (GÖZ.T:4.11.1980) (TUT.T:8.12.1980) (TAH.T.27.4.1981)

140- Remzi TORTUMLU: (T.80/1580) Resul oğlu, 1961 D.lu, Esma'dan doğma,Diyarbakır ili Çermik ilç. Tepe mah.Nüfusuna kayıtlı aynı ilç. Saray mah. No:35 te oturur. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.11.10.1980) (TUT.T.10.11.1980)

141- Ferzenden UÇKAN:(T.80/1898) Haydar oğlu, 1958 D.lu, Halime'den doğma, Van ili Muradiye ilç.Topuzarpa köyu nüfusuna kayıtlı olup ve aynı köyde öğretmen. Van Eğitim Ens. Mezunu.Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T:18.1.1980)(TUT.T:9.3.1981)

142- Hasan ÜSTÜNKAYA:(T.80/1884)Mehmet oğlu, 1963 D.lu, Piroz'dan doğma, Diyarbakır ili Dicle ilç. Koru köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Ergani Namıkkemal mah.Kurtuluş cad.No:63 te oturur.Ergani lisesi 2. Sınıf öğrencisi. Müsnet Suçtan TUTUKLU(-GÖZ.T.19.11.1980)(TUT.T.25.12.1980)

143- Abdurrahman UYGUR:(81/604) Ali oğlu, 1957 D.lu Hatice'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemalye mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yerGülbaran sokak No:37 de oturur. Salihli köyü ilkokulu Öğretmeni. (GÖZ.T.16.3.1981)(SAL.T.13.4.1981)

144- Yaşar USLU:(T.81/185)Hasan oğlu, 1962 D.lu, Kuti'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Salıca köyü Nüfusuna kayıtlı olup aynı il Muradiye mah.23.Sokak No:12 de oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU(GÖZ.T.10.2.1981)(TUT.T.10.3.1981)

145- Aziz URFİOĞLU:(T.81/178) Faruk oğlu, 1964 D.lu Aysel'den doğma, Diyarbakır ili Ziyagökalp mah.Nüfusuna kayıtlı aynı il Yeşil sokak 8'de oturur. Yüksek Meslek Okul Muhasebe Bölümü 1.sınıf Öğrencisi.

Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.23.12.1980) (TUT.T.18.2.1981)

146- Mehmet Emin VURAL:(T.81/451) Hüseyin Oğlu, 1951 D.lu Gazal'dan doğma, Diyarbakır ili Çermik ilç. Hendek köyü Nüfusuna kayıtlı aynı il Bağlar Fatih mah.Nükhet coşkun cad.76.sokakta oturur. Nükhet Coşkun İlk-okulu öğretmeni. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.12.3.1981)(TUT.T.23.3.1981)

147- Abdulnasır YALÇIN:(T.80/600)(80/1680) Ali Rıza oğlu,1962 D.lu, Gevriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Yeniköy nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. Aziziye mah.Susam sokak No:31de oturur. Lise mezunu. Müsnet Suçtan TUTUKLU(GÖZ.T:28.10.1980) (TUT.T.31.10.1980)

148- Ramazan YILDIZ:(T.80/600)Sabri oğlu,1964 D.lu,-Sakine'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Üçkardeş köyu Nüfusuna kayıtlı,aynı ilçe Şirinevler mah.No:46 de oturur. Ergani Lisesi 2.sınıf öğrencisi.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.1.4.1980)(TUT.T:16.4.1980)

149- Abdullatif YAĞIZ: (.80/600) Hüseyin oğlu, 1959 D.lu, Kudret'ten doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Sallıcak köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. Azizye mah. Elmas sokak no.39 da oturur.İşsiz.(GÖZ.T..28.3.1980) (SAL.T.16.4.1980)

150- Ramazan YOLCU: (T.80/600)(80/1725) Abas oğlu, 1960 D.lu Zehriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Üçkardeş köyü nüfusuna kayıtlı aynı ilç. Şirinevler mah. oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.28.3.1980)(TUT.T.16.4.1980)

151- Hasan YILDIZ: (80/400)(.80/1628) Mustafa oğlu, 1962 D.lu Nuriye'den doğma, Diyarbakır ili Fatihpaşa

mah. nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Hasırlı mah.Yıkıkkaya sokak 3. çıkmaz No.5 te oturur. Diyarbakır Çevre Sağlık Koleji 1. sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU.(1.GÖZ.T.23.1.1980)(1.TUT.T.19.3.1980) (TAH.T.13.6.1980)(2.GÖZ.T.23.10.1980) (2.TUT.T.19.11.1980)

152- Şevket YILDIZ: (T.80/1628) Mustafa oğlu, 1964 D.lu, Nüriye'den doğma, Dyarbakır ili fatihpaşa mah. nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Hasırlımah.Yıkıkkaya sokak 3.Çıkmaz. No:5 te oturur. Diyarbakır Lisesi 5/FEN öğrencisi.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.17.10.1980)(TUT.T.19.11.1980)

153- Zülfikar YOLDAŞ: (T.81/652)A.Kerim oğlu, 1964 D.lu, Bedriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Selman köyü nüfusuna kayıtlı, Diyarbakır Yetiştirme yurdunda kalır. Diyarbakır öğretmen lisesi 5/A öğrencisi.Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.22.3.1981) (TUT.T.22.4.1981)

154- Mehmet zülküf YAHŞİ: (T.81/382) Şeyhan oğlu, 1963 D.lu, Asiye'den doğma, Diyarbakır ili merkez ilç. Nüfusuna kayıtlı olup aynı il İskenderpaşa kesmeli sokak onur apt. oturur. Ziyagökalp Lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.18.2.1981) (TUT.T.13.3.1981)

155- Burhan YAZGAN: (T.80/1884) Mehmet Cüneyt oğlu, 1962 D.lu, Saliha'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemaliye mah. nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç. Güneşküme evlerinde oturur. Lise mezunu. Müsnet suçtanTUTUKLU.(GÖZ.T.19.11.1980) (TUT.T.25.12.1980)

156- Hasan YERLİOĞLU: (T.80/1725)Mehmet oğlu,

1961 D.lu,Saire'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Saray mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yer Beşiktaş sokak No:116 da oturur. Ergani Lisesi mezunu. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T..5.11.1980)(TUT.T.3.12.1980)

157- Behlül YAVUZ: (T80/1421) Niyazi Yılmaz oğlu, 1955 D.lu, Elif'ten doğma, Diyarbakır ili Çermik ilç. Aynalı köyü nüfusua kayıtlı olup aynı ilde oturur.Diyarbakır Lisesinde öğretmen. Müsnet suçtan TUTUKLU.(GÖZ.T.30.9.1980(TUT.T.17.10.1980)

158- Bedri YİĞİTER:(T.80/314)Halit oğlu, 1965 D.lu, Remziye'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Delvan mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı yerde oturur. Lice Lisesi son sınıf öğrencisi. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.16.1.1981)(TUT.T.9.3.1981)

159- Şemsettin YAMAN: (.T81/451)(.81/597) Mecit oğlu, 1955 D.lu Zülfiye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Bervan köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç. Sesverenpınar köyünde öğretmen. Müsnet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.23.3.1981 TUT.T.14.4.1981)

160- Canip YILDIZ: (T.81/178) Mehmet Sait oğlu, 1964 D.lu,Edibe'den doğma Diyarbakır ili Melik Ahmet mah. nüfusuna kayıtlı olup aynı il Dicle hastanesi yanı bayhan ap.No.8 de oturur Ziya gökalp lisesi son sınıf öğrencisi müsnet suçtam as. cezaevinde TUTUKLU (GÖZ.T.23.12.1980)(TUT.T.18.2.1981)

161- Şehmus YÖRENÇ:(T.80/1628) Mehmet oğlu, 1963 D.lu, Begi'den doğma,Urfa ili Siverek ilç.Gülabibey mah. nüfusuna kayıtlı olup. Diyarbakır Ziya-gökalp mah. Abacı sokak N.2 de oturur. Müsbet suçtan TUTUKLU. (GÖZ.T.16.10.1980)(TUT.T.19.11.1980)

162- Kenan ZORER: (T80/1746) Zihni oğlu, 1962 D.lu, Huriye'den doğma, Van ili Erciş ilç. Çelebibağı köyü nüfusuna kayıtlı olup aynı ilç.Van yolu mah. No.37 de oturur. Muradiye Lisesi mezunu. (GÖZ.T.12.9.1980) (SAL.T.14.10.1980)

KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIKLAR

163- Kutbettin ARIKBOĞA: (79/789) Halil oğlu 1960 D.lu, Emine'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Delvan mah.nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır seyahat terminalinde işçi olarak çalışır. Lise mezunu.

164- Mevlüt AYAZ: (79/789) Mehmet oğlu 1961 D.lu, Ayşe'den doğma,Diyarbakır ili Lice ilç. Delvan mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı mah. oturur.

165- Ali şadan AKYILDIZ: (81/301)-Zülküf oğlu 1963 D.lu, Meryem'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Saray mah. Nüfusına kayatlı olup aynı yerde yasemin sokoak No.4 te oturur lise mezunu.

166- Abdullah ARIK: (81/178) Aslan oğlu, 1963 D.lu, Emine'den doğma, Diyarbakır ili Dicle ilç. Nüfusuna kayıtlı aynı il Bağlar Muradiye mahl.26.sokak 1. No 2 de oturur. Diyarbakır Ticaret Lisesi 5/C de öğrenci.

167- Siraç AKKOYUN: (81/178) Ali oğlu, 1963 D.lu, Gazel'den doğma, Mardin ili Kızıltepe ilç. Soğanlı köyü nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır Çevre Sağlık Koleji 2/A da öğrenci, okulun yurdunda kalır.

168- Cafer AÇIKGÖZ: (80/757) Seyaf oğlu, 1958 D.lu,

Meno'dan olma, Diyarbakır ili Büyükali köyü nüfusuna kayıtlı, aynı il Bağlar mah. Fatih cad 43.cü sokak 1 çıkmaz no 6 da oturur

169- Kadir AKDAĞ: (80/469) Mehmet oğlu, 1956 D.lu, Elif'ten doğma,Adıyaman ili Besni ilç. Sofraz köyü nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Y. Ayrancı Güleryüz sokak 29/A da oturur. Hacetepe üniversitede biyoloji bölümü son sınıf öğrencisi.

170- Ayhan ALDEMİR:(80/469)Mehmet oğlu, 1956 D.lu, Pamuk'tan doğma, Muş ili Malazgırt ilç. Mengüçgazi mah.Nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Van talebe yurdunda kalır. Anıttepe akşam ticaret lisesi 2.sınıf öğrencisi.

171- Adil BALCI:(80/1311)Salih oğlu, 1958 D.lu, Piriza'den doğma, Diyarbakır ili Beybulak Köyü Nüfusuna kayıtlı Olup, aynı il Abdaldede Mah.Teyze sokak No:12 de oturur. Diyarbakır Belediyesinde İşçi.

172- Hüseyin BUHUR:(80/1250) Mehmet oğlu 1958 D.lu, Ayşeden doğma, Kırşehir ili üçkuyu köyü nüfusuna Kayıtlı, Ankara Balgat İşçi Blokları, B Blok Kat 12 NO:49 da kalır. Ankara Eğitim Enstitüsü 2.sınıf Öğrencisi.

173- Aziz BALKAŞ: (81/283)Mehmet oğlu 1952 D.lu, Ayşe'den doğma Diyarbakır ili Lice ilç. Muradiye mah. Nüfusuna kayıtlı olup aynı yerde oturur.

174- Mehmet BOZKURT:(80/1725)Şevket oğlu, 1947 D.lu, Latife'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. İsmetpaşa mah.Nüfusuna kayıtlı aynı mah.Kanarya sokak No.12 de oturur. Ergani İlkokulunda öğretmen.

175- Ekrem BAYSUN: (81/451)Hüseyin oğlu 1950 D.lu, Eemiş'ten doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Nüfusuna

kayıtlı olup aynı yer, Azizye mah. Turunç Sokak No:-11de oturur.

176- Hasan BANA: (79/1302) Abdurrhaman oğlu, 1960 D.lu, Hanım'dan doğma Mardin ili Yeşili köyü nufusuna kayıtlı, aynı il Şirin Palas Otelinde çalişır Mardin Lİsesi Son Sınıf öğrencisi.

177- Ali ÇİTİL: (80/1218) Yusuf oğlu, 1959 D.lu, Keziban'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü nüfusuna kayıtlı, aynı köyde oturur. Maden İlç. Naldöken köyü İlkokulu Öğretmeni.

178- Selim DURSUN: (80/1746) Mustafa oğlu, 1962 D.lu, Hanife'den doğma, Van ili erciş ilç.Y.Çınarlı mah.Nüfusuna kayıtlı olup aynı yer No:87 de oturur.Kömür İşletmesinde işçi.

179- Süleyman DURSUN: (80/600) Abdullah oğlu, 1327 D.lu, Besri'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Dalıdağı köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, Ergani Kemaliye Mah.Çıkmaz Sokak No:25te Odurur.

180- Mehmet Hanifi Ekinci: (80/1821) Ahmet oğlu, 1953 D.lu, Hüsna'dan doğma,Diyarbakır ili Silvan ilç. Kumluk köyü Nüfusuna kayıtlı olup, halen Hazro İlç. Varınca köyünde oturur. Aynı ilç. Karataş köyü ilkokul öğretmeni.

181- Seyit Battal EKEN:(80/1218) Zülfükar oğlu,1965 D.lu, Gevri'den doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü Nüfusuna kayıt olup, aynı köyde oturur. Lise mezunu.

182- Zülküf EKİN: (80/1628) Sefer oğlu, 1965 D.lu, Lütfiye'den doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Güllüce köyu nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Bağlar Görsel Cad. 27.

Sokak 37/A da oturur. Müsnet suçtan TUTUKLU.21

183- Safet ERDİL:(81/301)M.Ali oğlu, 1962 D.lu, Nuriye'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Çayırdere köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. Namıkkemal mah.Vahitbaba Sokak No:1 oturur.

184- Hasan GÜN:(80/1746)Mehmet oğlu, 1950 D.lu, Raziye'den doğma, Van ili Muradiye ilç. Dorukkaş köyü nüfusuna kayıtlı olup, Erciş Temel Eğitim Yatılı Bölge okulu lojmalarında kalır. Öğretmen.

185- Mehmet GÜNAY: (80/1725) Bali oğlu, 1954 D.lu Servet'ten doğma, Diyarbakır İli Çermik ilç. Asmalı köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı köyde oturur.

186- Bahattin HASANOĞLU:(80/1821) Cabbar oğlu, 1956 D.lu, Hatice'den doğma, Diyarbakır İli Hazro İlç. Camii mah.Nüfusuna Kayıtlı olup, aynı ilçe Varınca köyünde oturur. İlkokul mezunu.

187- Şehmuz İPEK: (80/1218) Ömer oğlu, 1957 D.lu, Nazo'dan doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü Nüfusuna kayıtlı olup,halen Fatsa ilçe Danışman köyünde öğretmen.

188- Atilla İPEK:(80/301)Hayri oğlu, 1963 D.lu, Şadiy'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemalye mah.nüfusuna kayıtlı olup, aynı Mah. İpek Apt.kat.4. No: 6 da oturur.

189- Yakup KALKAN: (80/469) Emin oğlu, 1964 D.lu, Cemile'den doğma, Van ili Erciş ilç. Çelebibağ köyü nüfusuna kayıtlı olup, Ankara Y.Ayrancı Güleryüz sokak :29/3 de oturur. Terzi Kalfası.

---

21 Sanık hakkında kavuşturmaya yer olmadığı karı var. "Müsnet suçtan TUTUKLU" beyanı yanlışlıkla yazıllmış.

190- Mustafa KARAMAN:(80/1250)Mehmet oğlu, 1958 D.lu, Şakire'den doğma, Kırşehir ili Çevirme köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Antalya Gazipaşa ilç. Yeni köy ilkokulu öğretmeni.

191- Ayhan KAYA :(81/652)Muzaffer oğlu, 1964 D.lu, Perihan'dan doğma, Diyarbakır ili Merkez Nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Şair Sırrı Hanım sokak Nur Aprt oturur. Diyarbakır Endüstri Meslek Lisesi 2.sınıf öğrencisi.

192- Aziz KAYA(81/285) Zülfi oğlu, 1964 D.lu, Diyarbakır ili Ergani ilç.Yakacık köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, aynı ilç. Azizye mah.oturur. Ergani Lisesi 5/D (edebiyat) de öğrenci.

193- İhsan KAYA:(81/285)Şevki oğlu 1962 D.lu, Medine'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Yakacık köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. Kemaliye mah. Oturur.

194- Turan KÖROĞLU:(80/1746)Mehmet oğlu, 1963 D.lu, Fatma'dan doğma,Vanili Erciş ilç. Çınarlu mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı mah.No.52 de oturur.

195- Filiz KORKMAZ.(81/430)Aziz kızı 1964 D.lu, Zehra'dan doğma, Diyarbakır ili Bismil ilç. Tepe köyü nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Sefa Cami mah. Paris Sokak No:36 da oturur.Ziyagökalp Lisesi son sınıf öğrencisi.

196- Yüksel MASKAN(81/81) Süleyman oğlu, 1962 D.lu Güzel'den doğma,Erzurum ili Karayazı ilç. Akpınar köyü nüfusuna kayıtlı olup,Ankara K.Esat Balalıbaba sokak Doğancı Aprt. No:97/7de oturur. Yapı işleri 5.bölge müdürlüğünde,Sürveyan.

197- Abdulkerim MERAN:(80/1494) Abdulah oğlu, 1964 D.lu, Remziye'den doğma, Bitlis ili Meydan mah.Nüfusuna kayıtlı olup, Diyarbakır Ofis KürtİsmailPaşa mah.4. Sokak, Palmiya Aprt. Oturur.

198- Hüseyin MEŞE :(80/1494) Askeri oğlu, 1962 D.lu, Sevim'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Bagur mah.nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Ofis CamiiCad. Venus aprt.Oturur.

199- Ahmet NERGİZ: (80/1218)(80/1725) Bışar oğlu, 1948 D.lu, Güllü'den doğma,Diyarbakır ili Külp ilç. Kaynak köyü Nüfusuna kayıtlı olup, Ergani ilç. Halk BankasındaMuhasebeci.

200- Vedat ÖNEY:(80/1218)Genco oğlu, 1959 D.lu, Cemile'den doğma, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kesentaş köyü Nüfusuna kayıtlı ve aynı yerde oturur.

201- Ekrem OCAKTAN :(80/1821)Kamil oğlu, 1953 D.lu, Hacek'ten doğma, Diyarbakır ili Hazro ilç. Varanca köyü Nünfusuna kayıtlı olup, halen o köyde oturur. İlkokul mezunu köy bekçiliğ yapar.

202- Mehmet ÖTENKUŞ: (80/1821) Abdurhaman oğlu 1953 D.lu, Zeynep'ten doğma, Diyarbakır ili Silvan ilç.Kumluca köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, Hazro İlç. Varanca köyunde oturur. İlkokul mezunu.

203- Ömer OCAKTAN:(80/1821) Kamil oğlu, 1950 D.lu, Hacik'ten doğma, Diyarbakır ili Hazro ilç.Varanca köyü Nüfusuna kayıtlı, aynı köyde oturur. İlkokul mezunu. Köy Muhtarı.

204- Seyfetin SÖYLER:(80/1821)Süleyman oğlu,1951 D.lu, Meryem'den doğma, Diyarbakır ili Hazro ilç. Varanca köyü Nüfusuna kayıtlı, aynı köyde oturur. ilkokul mezunu.

205- Mithat ÖZTEKİN:(81/223)Hacı oğlu, 1961 D.lu, Nuriye'den doğma, Adıyaman ili Kahta ilç. Dat köyü nüfusuna Kayıtlı, halen Diyarbakır ili Hıfzısıha enstitüsünde Kimya teknisyeni.

206- Aziz ÖZTURAN:(80/1580)Mahmut oğlu, 1953 D.lu, Latife'den doğma, Diyarbakır ili Çermik ilç.Tepe mah.(Kula mah) Nüfusuna kayıtlı, aynı ilç. Zirat Bankası Lojmanlarında oturur. Orta okul mezunu.

207- Servet PALA:(81/285)Halil oğlu, 1959 D.lu, Fatma'dan doğma,Diyarbakır ili Ergani ilç.Fevziçakmak mah. Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilç. Baraj sokak No:31 de oturur. Öğretmen.

208- Muharrem ŞİMŞEK:(80/600)Mahmut oğlu, 1960 D.lu, Emine'den doğma, Diyarbakır ili Eğil mah.Nüfusuna kayıtlıö aynı il Kaynaktepe mah.5. Sokak No:1 de oturur. Diyarbakır Ticaret Lisesi son sınıf oğrencisi.

209- Mehmet SAKA: (T.80/1628) Mehmet Salih oğlu, 1955 D.lu, Hatun'dan doğma, Diyarbakır ili Merkez Tanoğlu köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, halen aynı il İçofis Rızvanağa sokak,Cihan Aprt. B Blok Daire 5 No:10 da oturur.Eczanede plasyer. Müsnet suçtan TUTUKLU.[22]

210- Öztekin SARP:(80/1337) Zeynel oğlu, 1960 D.lu Cemile'den doğma, Van ili Timar mah. Gedikbulak köyü Nüfusuna Kayıtlı olup, aynı il Çağlar Sokak, No:20 de oturur. Ticaret Lisesi mezunu.

211- Mustafa SUKUTİ:(81/178)Sıtkı oğlu, 1964 D.lu, Pirozhan'dan doğma, Diyarbakır ili Arapşeyh mah.Nüfusuna kayıtlı olup, Bahçecik sokak No.4 te oturur.

212- Mehmet Tahir ŞAMAR:(80/1821)Abdullah oğlu, 1935 D.lu Zarife'den doğma, Diyarbakır ili Hazro ilç. Varanca köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı köyde oturur. Çiftçi.

---

22 Sanık hakkında kavuşturmaya yer olmadığı karı var. "Müsnet suçtan TUTUKLU" beyanı yanlışlıkla yazıllmış.

213- Sedat SÖZER:(81/178) Hüseyin Oğlu 1964 D.lu, Fatma'dan doğma, Diyarbakır ili Merkez Büyükkadı köyü Nüfusuna Kayıtlı, aynı il Bağlar Muradiye mah.4.sokak No:12de oturur. Diyarbakır Lisesi son sınıf öğrencisi.

214- Mehmet ŞEFLEKOĞLU: (81/178) İsmail oğlu, 1964 D.lu, Feride'den doğma,Muş ili Malazgırt ilç. Yaramış köyü Nüfusuna kayıtlı, Diyarbakır ili Alican mah.Bağlar sokak Durgun aprt. No:26da Osman Şeflekoğl'nun yanında kalır. Diyarbakır Lisesi 1.sınıf öğrencisi.

215- Ali ŞEN:(81/382) Ahmet oğlu, 1954 D.lu, Hanım'dan doğma, Elazığ ili Palu ilçe. Birlik köyü Nüfusuna kayıtlı, Diyarbakır ili Ergani ilç. Kemaliye mah. Gülbaran cad. No:79 da oturur. Aynı il Alipaşa ilkokulunda öğretmen.

216- Ahmet ŞAHİN:(80/469)Süleyman oğlu, 1959 D.lu, Talia'dan doğma, Mardin ili Cizre ilçesi Alibey mah. Nüsufuna kayıtlı olup, Ankara Mamak Saime kadın Ortatepe İnanç sokak 78/5te oturur. Bayındırlık Bakanlığı 5.Bölgede Sürveyan.

217- Menaf TURSUN:(81/283) Ahmet oğlu, 1956 D.lu, Hava'dan doğma, Diyarbakır ili Lice ilç. Muradiye mah.Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilçede oturur.İlkokul mezunu.

218- Yılmaz TAŞLI:(80/1746) Mustafa oğlu, 1959 D.lu, Fatma'dan doğma, Van ili Erciş ilç. Kışla mah.Nüfusuna kayıtlı olup, aynı ilçede Salihiye mah.oturur.Halen Sivas 5.er.eğt. Tuğay K. lığı emrinde asker.

219- İlhan TÜRK: (81/178) Selim oğlu, 1962 D.lu, Pakize'den doğma, Diyarbakır ili Çınar ilç. Yöntemeli Nüfusuna kayıtlı olup, aynı il Şehitlik cad.Girne Aprt.

Kat:1 de oturur. Diyarbarkır Endüstri Meslek Lisesi 2.sınıf öğrencisi.

220- Sabri TURGUT:(T.81/178)Şefik oğlu, 1966 D.lu, Hayriye'den doğma,Diyarbakır ili Lice ilç. Kervan mah.Nüfusuna kayıtlı, aynı il Önen sokak, Önen aprt. Kat.3 No:8de oturur. Ziyagökalp Lisesi 1.sınıftan ayrılma.Müsnet Suçtan TUTUKLU.[23]

221- Mehmet YAŞEDİCİ:(80/21)Cebbar oğlu, 1941 D.lu, Hatice'den doğma Diyarbakır ili Hazro ilçesi Nüfusuna kayıtlı olup, aynı İlçe, Varanca köyunde oturur.

222- Yakup YAŞEDİCİ:(80/1821)Cabbar oğlu, 1948 D.lu, Hatice'den doğma Diyarbakır ili Hazro ilç. Camii mah. Nüfusuna kayıtlı aynı ilçede, Varanca köyunde oturur.

223- Mehmet Cemil Yıldız:(80/1190)Şehmuz oğlu, 1955 D.lu, Hatice'den doğma,Muş ili Malazgırt ilç. Aslan köyü Nüfusuna kayıtlı olup, aynı köyde oturur.

Yukarıda açık kimlikleri ve kendilerine yüklenen suçların mahiyeti yazılı sanıklar hakkında yapılan hazırlık soruşturması sonunda:

Sanıklarınçoğunun yasa dışı Rızgari ve Ala Rızgari örgütünün üyesi oldukları. Rızgari ve Ala Rızgari örgütlerinin amacı kuzey Kürdistan diye adlandırdıkları Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde marksist-lenininist teoriye dayalı bağımsız bir sosyalist Kürdistan cumhuriyeti kurmaktır. Bağımsız sosyalist Kürdistan cumuhuriyetini kurmak fikri nerden çıkmıştır? Bu sorunun cevabını bulmak için tarihin biraz gerilerine gitmek gerekmektedir.

---

23 Sanık hakkında kavuşturmaya yer olmadığı karı var. "Müsnet suçtan TUTUKLU" beyanı yanlışlıkla yazıllmış.

I- BAĞIMSIZ KÜRDİSTAN DEVLETİ

Osamanlı imparatorluğunun zayıfladığı ve çökmeye başladığı yıllarda sömürgeci devletlerden İngiltere ve Rusya zengin petrol yataklarının bulunduğu Orta Doğu Bölgesinde kurulacak yeni bağımsız devletlerin kendi hegemonyaları altında olması için büyük mücadele vermişlerdir. Her iki ülkenin siyasi görevlileri,bu bölgede belli amaca yönelik çalışmalarda bulunmuşlar, bölgede yaşayan halkı ayrı ırktan gelme Kürt ve Arap deyip ayırdıktan sonra, gerek İngiliz ve gerekse Rus yazarları Kürtlerle ilgili bir çok kitap yazmışlardır. 19.Yüzyılda Orta Doğuda Ruslar ile İngilizler arasındaki bu mücadele Komal yayınlarından "19 yy.da Kürdistan üzerinde mücadele"HALFİN- adlı kitapta anlatılmaktadır.(delil no:25)Bu kitabın 130-131-132. sayfalarında Kürtlerle ile ilgili kitap yazan elli den fazla Rus yazarının adı ile,132-133-134. sayfalarınada Londra basımlı kırk kitabın adı ve yazarları belirtilmektedir.

Bu kitaplarda müşterek konu,ayrı bir ırktan gelme Kürt ulusunun var oluşu ve bağımsız bir Kürdistan devletinin kurulmasıdır.

1.Dünya savaşı sırasında sömürgeci devletlerden Fransada bölgedeki bölücü faaliyetlere katılmıştır. İngilizler ve Fransızlar 1.ci dünya savaşı sonunda Osmanlı İmparatorluğunu parçalamak üzere galipler tarafından hazırlanan sevr antlaşmasına bağımsız Kürdistan Devleti ile ilgili maddeler koymuşlardır.(Sevr antlaşması Mad: 62-64)

İngilizler Lozan antlaşmasını görüşme safhasında da Kürtlere ilişkin iddialarını sürdürmüşlerdir. İngilizler bağımsız Kürdistan Devleti fikrinin temelini atmışlardı.

2. Dünya savaşı sonunda İngilizler Orta Doğudan çe-

kildiklerinde, Ruslar yalnız kalmışlardı ve Marksist ve Leninist teoriyi yaymaya çalışıyorlardı bu nedenle artık kurulacak bağımsız Kürdistan Devletini Marksist -Leninist teoriye dayalı Sosyalist Kürdistan Cumhuriyeti olacağı belitilirken bölücü örgütlerin içinde proleter devrimciler görev yapıyorlardı.

II- RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN DOĞUŞU

Bu hazırlık soruşturmasının konusu olan Rızgari ve ondan ayrılan kişilerinin kurdukları Ala Rızgari örgütleri Kürt solu içinde yer almaktadırlar. Ancak Kürt solu içinde Rızgarinin bulunduğu yeri anlayabilmek için Kürt solunun oluşumuna bakmak gereklidir:

1960 ihtilâlinden sonra kabul edilen 1961 Anayasasının sağladığı hürriyetlerden yararnılarak kurulan Türkiye İşçi Partisi Türk soluna olduğu gibi Kürt solunada analık görevini yapmıştır. Kürt solunu oluşturan çekirdek kadro Türkiye İşçi Partisi içinde eğitilmiş, belirli bir bilinç düzeyine ulaştıktan sonra Kürt solunun gerçek anası olan Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını kurmuşlardır. Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO) kurucu ve üyeleri 1971 sıkıyönetiminde tutuklanmışlar ve yargılanmışlardır. DDKO kadrosunun parçalanması ve bölünmesi, tutuklu sanıkların Diyarbekir Sıkıyönetim Cezaevindeki tartışmaları ve yargılama safhasında yapacakları savunma şeklinde anlaşmamalarından kaynaklaşmıştır. Bir kısım sanıklar duruşma safhasında da Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının ve savunduğu fikirlerin ezçümle Kürt halkı-

nın var olduğunun, ezildiğinin ve sömrüldüğünün savunulmasının gerektiğini belirlemişler ve bunu yapmışlardır. Bu grup DDKO davasında iddianameye karşı 164 sayfa cevap hazırlamışlardır. 13.12.1971 tarihli bu cevabı Fikret ŞAHİN, Mümtaz KOTAN, İbrahim GÜÇLÜ, Yümlü BUDAK, Ali BEYKÖYLÜ, Nezir ÇEMMİKANLI imzalamıştır. Bu cevabın sonuç bölümünde :

"1-Türkiyede dili, geleneği, tarihi ve kültürü farklı olan bir Kürt halkı vardır. Bunun inkarı Türkiye'nin sosyo /ekonomik yapısına, objektif şartlarına, ülkenin çıkarlarına ve bilimine aykırıdır.

2-Kürt halkının objektif varlığından, bu varlığın gereği olan dil, kültür,edebiyat, tarih, folklor yani Kürt kültüründen söz etmek katiyetle suç olmaz....

3-Gerçekten halkların eşitliğine dayanan bir düzenin ergeç kurulacağına olan inancımızı belirtiriz "denilmektedir.(DELİLNO: 23 sayfa 271-272)

Bu grup sanıkların savunmasına paralel olarak iki avukat, özellikle Avukat Şerafettin KAYA ve Ruşen ASLAN aynı mahiyette ideolojik savunma yapıyorlardı. Kendi deyimleri ile sömürgecilerin mahkemelerinde direnen bu gurup daha sonra Rızgari örgütünün çekirdeğini oluşturan guruptur.

Yargılama sonucunda DDKO sanıklarının bir kısmı delil yetersizliğinden beraat ederken bir kısmı mahküm oldu. Ancak 1974 senesinde çıkarılan af kanunu üzerine mahküm olan sanıklarda serbest bırakıldılar.

1974 Af'ından sonra Devrimci Doğu Kültür Ocakları kurucu ve üyeleri yeniden toparlandılar ve 1975 senesinde Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının devamı niteliğinde olan Ankara Devrimci Demokratik Kültür Derneğini

(DDKD) kurdular, ancak DDKO' nun yargılama safhasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları devam ediyordu. Rızgari örgütünün çekirdeğini oluşturan ekip 1975 yılında Ankarada KOMAL Basım yayım dağıtım bürosunu kurmuştu. DDKO yargılama safhasında direnmeyen Kemal BURKAY, Mehdi ZANA, Tarık Ziya EKİNCİ, İh san AKSOY ve arkadaşları aynı yıl içinde ÖZGÜRLÜK YOLU dergisini çıkararak Özgürlük yolu gurubunu oluşturdular. 1975 yılının sonlarına doğru Ankara DDKD kapatıldı ve kurucu üyeleri yargılanmaya başladı daha sonra Güneydoğu Anadoluda yeni Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri kuruldu, ancak bunlar Ankara Devrimci Demokratik Kültür Derneğini tam manada temsil etmiyordu. Komal basım yayım dağıtım bürosunu kuranlar 21 MART 1976 günü Rızgari adlı derginin birinci sayısını yayınlayarak 1974 affından sonra kurdukları illegal örgütün adını ortaya koydular.

III- KOMAL (BASIN-YAYIM-DAĞITIM) BÜROSU

1975 yılında Kürt solundaki bölünme belirginleşince DDKO davasında direnen grup (Rızgari örgütünün çekirdeğini oluşturan kadro) Ankarada KOMAL (Basım-Yayım-Dağıtım) bürosunu kurdu, bölünmeden sonra DDKO tabanına hakim olmayı amaçlıyorlardı. KOMAL (Basım, Yayım, Dağıtım) bürosunun ilk bastırdığı kitap DDKO dava dosyası birinci cilt'tir. Bu kitapta lider kadro sıkıyönetim mahkemelerindeki direnmelerini vurguluyorlardı. KOMAL, Rızgari örgütünün kurulmasından önceki

aşamadır, örgüt liderleri bir basım yayım bürosu kurarak yayınlayacakları kitaplar ile taraftar kazanmaya çalışıyorlardı,bu amaçlarınada ulaşmıştırlar. KOMAL Basım, Yayım, Dağıtım bürosunun yayınladığı ilk kitaptan sonra KOMAL etrafında bir toplanma olmuştu. KOMAL'ın yayınlarına ilgi duyanlar KOMAL'ın yönetim bürosuna gidip gelmeye başlamışlardı. Rızgari örgütünün temel ilkeleri ve stratejisi bu aşamada belirlendi ve yine örgütün adı bu aşamada konuldu.

KOMAL Rızgari örgütünün bir kuruluşudur. Orhan KOTAN'da kağıt üzerinde KOMAL'ın sahibidir.KOMAL bir ticari işletme niteliğinde kurulmuş olmasına rağmen, ticari amaç gütmediğini tutumu ile ortaya koymuştur. Şöyleki: KOMAL faaliyet gösterdiği süre içerisinde ünlü Türk yazarlarının romanlarını,Türkiyede çok sayıda satış yapıp çok kar sağlıyacak yabancı yazarların kitaplarını bastırmamıştır. Bastırdığı kitaplarının çoğu hakında toplatma kararı verilmiştir. Toplatma kararları büyük maddi zararlara sebep olurken bastırdığı kitapların çoğu hakkında toplatma kararı verilen KOMAL ın iflas etmemesi ve ısrarla yine toplatılacak kitapları bastırması ticari amaç güdmediğini ortaya koymaktadır.

KOMAL Basım,Yayım, Dağıtım bürosu, Ankara'da olan yönetim yerini 1977 yılında İstanbul'a nakiletmiştir. Aynı yıl içinde Rızgari dergiside yönetim yerini Ankara'dan İstanbul'a nakiletmiştir. KOMAL Basım, Yayım,-Dağıtım bürosu faaliyet gösterdiği süre içerisinde sadece Rızgari dergisinin dağıtmını yapmış, 22 kitap, duvar takvimleri ve karpostallar bastırmıştır. Rızgari örgütünün bölünmesi üzerine 1979 yılında KOMAL Basım, Yayım, Dağıtım bürosu etkinliğini kayıp etmiştir. Hakkında toplatma kararı bulunan çok sayıda KOMAL yayını kitap ve

takvim Rızgari ve Ala Rızgari örgüt üyelerinin evlerinde ve ASDK-Derneklerin binalarında yapılan aramalarda ele geçmiştir. KOMAL Basım,Yayım, Dağıtım bürosunun niteliğinin daha iyi anlaşılabilmesi için KOMAL yayınları üzerinde inceleme yapmak yeterlidir.

A-KOMAL'ın Bastırdığı Kitaplar

a) Devrimci Doğu Kültür Ocakları Dava Dosyası -1" Belgesel dizi-1, (DELİL no: 23)

KOMAL Basım Yayım Dağıtım bürosun ilk bastırdığı kitap olduğu için ve özel bir durumu bulunduğundan bu kitabın kısa bir özetini yapmayı uygun görüyoruz.

Kitap 630 sayfadır. KOMAL Basım Yayım Dağıtımın bir ön sözü ile başlamaktadır. 3 bölümde ibaretir.

Birinci bölümde 1-351 sayfalar arasında Askeri Savcının İDDİANAMESİ ve duruşma zabıtları özetlenirken sanıklardan direnen gurubun iddianameye karşı cevap niteliğinde verdikleri Kürt halkının dilinin, kültürünün var olduğunu belirten M.KOTAN ve 5 arkadaşının verdiği 164 sahifelik cevap tam metin halinde 111-277. sahifeler arasında verilmiştir. Duruşma zabıtlarının sorguya ait bölümlerinde bu sanıkların duruşmadaki beyanlarına ağırlık verilmiştir.305—317. sayfalar arasında ise İhsan AKSOY ve 8 arkadaşının iddianameye karşı verdikleri 26 sayfalık cevap metini olduğu gibi verilmiş, kalan sayfalarda da bu sanıkların duruşmadaki sorguları özetlenmiştir.

İkinci bölüm,duruşma zabıtlarının özetleri ile başlamaktadır. Bu bölümde Ergani-Silvan -Kozluk--Batman DDKO Hakındaki iddianamenin bazı bölümleri özetlendikten sonra iddianame içinde yer alan Türkiye Kürdistan Demokrat partisi proğram ve iç tüzüğü 381-386.sayfalarında tam metin halinde verilmiştir. Özellikle bu bölüm-

de Kürtler ile ilgili önemli yerler siyah ve kalın puntolarla dikkat çekici bir şekilde yazılmıştır.

Üçüncü bölümde,dosyada bulunan yazılı deliller başlığı altında Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının aylık haber bülteni olarak yayınladıkları,bölücü propaganda taşıyan 9 adet büroşür, DDKO birinci dönem çalışma raporu ile DDKO birinci dönem genel kurul karar tasarısı tam metin halinde verilmiştir.

"DDKO Dava Dosyası-1" incelendiğinde bölücü mahiyet'te ehemiyet arz eden yerlerin özel puntolarla yazıldığı, ehemniyetsiz yerlerin özetlendiği,bölücü bazı belgelerin tam metin halinde verildiği görülmektedir.

Bir şahsın üzerinde bulunduğunda suç teşkiledecek olan Türkiye Kürdistanı Demokrat Partisi tüzüğü ve bir şahsın birini dahi elde edemeyeceği 9 adet DDKO aylık haber bülteni, arka arkaya ve tam metin halinde verimiştir. (DELİL No: 23)

b) "Irak Kürt Halk Hareketi ve Baas ırkçılığı " araştırma dizisi -1.

c) "Bilimsel yöntem, üniversite özerkliği ve Demokratik Toplum İlkeleri Açısından İsmail BEŞİKÇİ Davası" cilt- 1. Belgesel Dizisi -2

d) "Gururla Bakıyorum Dünyaya" ORHAN KOTAN, Şiir Dizisi - 1

e) "Kürt Aşiretleri Üzerine Sosyolojik tetkikler" Ziya GÖKALP

f) " Koçgiri Halk Hareketi" Belgesel Dizi -3, (DELİL No: 24)

g) "19.Yüz yılda Kürdistan Üzerinde Mücadele" HALFİN, Tarih Dizisi -1, (DELİL No.25)

h) "Belasına Sevdalandığım Bebek" SİNAN SABRİ,

Şiir Dizisi-2

i) "Felsefe İncelemeleri " Araştırma Dizisi -4

j) "Bilim Yöntemi" İSMAİL BEŞİKÇİ Araştırma Dizisi -5

k) 'Kürtler' MİNORSKİ, Tarih Dizisi-2 (DELİL No: 27)

l) "ON BİNLERİN Kürdistan'dan Geçişi" KSENOFON Tarih Dizisi-3 (DELİL No 28)

m)"Kürtlerin Mecburi İskanı" İSMAL BEŞİKÇİ Araştırma Dizisi-6 (DELİL No: 29)

n)"Bir Kürt Devrimcisi EDİP KARAHAN'ın Anısına" Araştırma Dizisi -7 (DELİL NO:30)

o) "Welat-İskancının Türküs "SEYİT ALP, Roman, (DELİL NO:31)

p)"Türk Tarih Tezi Ve Kürt Sorunu" İSMAİL BEŞİKCİ Araştırma Dizisi -8 (DELİL NO:32)

r)" Kürdistan Tarihi" MEHMET EMİN ZEKİ, Tarih Dizisi -4 (DELİL NO:33)

s) "Özeleştiri: Hedef Engel Üzerine"Büroşür. (DELİL NO:34)

t) "Ürün'deki Bir Yazı Üzerine"Büroşür. (DELİL NO:35)

u) "Türkiye Reisi Cumhuru Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine Açık Mektup " C.Ali BEDİR XAN, Belgesel Dizi.3

v) "Cumuriyet Halk Fıkrasının Tüzügü, (1927) ve Kürt Sorunu' İSMAİL BEŞİKCİ, Araştırma Dİzisi-9, (DELİL NO:36)

y) "Kürdistan, (1918-1946)" LUCİEN RANBOUT,-Tarih Dizisi-5 (DELİL NO:37)

B- Diğer KOMAL Yayınları

a) Kürtçe yazılar taşıyan kartpostallar. (DELİL NO:65)

b) KOMAL 1978 duvar takvimi: (DELİL NO:53)

30x50 cm. ebadında tek sayfadan ibaret bir takvimdir. Üst tarafta esir alınmış, bağlanmış insanları gösteren el yapması bir resim, altında DERSİM 1938 yazısı vardır. Alt tarafta ise günler ve aylar Türkçe ve Kürtçe yazılıdır.

c) KOMAL 1980 Duvar Takvimi :(DELİL NO:51)

Bu takvim 30x50 cm.ebadında, 4 sayfadan ibarettir.

Birinci sayfanın ön yüzünde el yapması renkli bir resim vardır. Resmin sonunda dağlar, ön kısmında ise at üstünde peşmerge kıyafetli, silahlı savaşçılar bulunmaktadır. Daha önde ise elleri zincirle bağlı bir peşmerge, iki bileğini biri birine bağlayan kalın zincirleri kırmış ve doğrulmuş vaziyettedir, resmin altında "Biji tekoşina gelan bindest û karkeren dine" yazılıdır. Resmin yan tarafında ise Ocak,-Şubat ve Mart aylarının takvimi vardır. Birinci sayfanın arka yüzünde ise Ocak, Şubat, Mart aylarındaki önemli günler belirtilmektedir. Bunlar arasında OCAK ayında (Kuba Devrim Zaferi, Lenin'nin ölümü, İkinci Dersim Jenosidinin başlaması, Irak Kürdistan Demokrat Partisi Siyasi programının general Kasım'a sunulması). ŞUBAT ayında (Şeyh Sait isyanın, Piran olayı). Mart ayında (Karl Marks'ın ölümü, Koçgiri direnmesi ve jenosidi, Nevroz günü) sayılmıştır. Arka sayfada dört madde açıklama vardır. İkincisinde Piran olayının gelişimi, üçüncüsünde Nevroz'un anlamı, dördüncüsünde birinci Dersim jenosidinin gelişimi açıklanmakdadır.

İkinci sayfanın ön yüzünde eski bir fotograf vardır, alt tarafında Dersim 1938 yazılıdır. Resimden, askerlerin esir aldıkları bir grup isyancı olduğu anlaşılmaktadır. (aynı resim Rızgari dergisinin birinci sayısının kapağında da basılıdır.) yan tarafta, Nisan, Mayıs,Haziran aylarının tak-

vimi vardır.Takvimde günler Türkçe ve Kürtçe yazılıdır. İkinci sayfanın arka yüzünde TEMMUZ ayında (Oramar-Şemdinan Jenosidi, Lozan antlaşması, AĞUSTOS ayında (Engelsin ölümü, Dersim Jenosidleri) EYLÜL ayında (Hoşiminin ölümü, Ağrı Jenositleri) ayın önemli günleri arasında belirletilmiştir. İkinci sayfanın arka tarafında 7, 8, 9 nolu açıklamalar vardır, 7 nolu açıklamada: Lozan'da, Kürdistan'ın bölünüp sömürgeleştirmesi anlatılmaktadır. 9 nolu açıklama ise Irak Kürdistan Demokrat Partisine aittir.

Üçüncü sayfanın ön yüzünde kurşuna dizilen insanları gösteren bir resim vardır, altında Senendaj 1979 yazılıdır, yan tarafta Temmuz,Ağustos, Eylül aylarının günlerini gösteren takvim bulunmaktadır. Üçüncü sayfanın arka yüzünde Nisan, Mayıs, Haziran aylarının önemli günleri belirtilmektedir. NİSAN ayında (şeyh sait'in yakalanması, Kürdistan Demokrat Partisinin Momerandumu) MAYIS ayında (Kral Marks ve Hoşiminh'in doğmu, Leyla Kasım ve arkadaşlarının idamı) ayın önemli günleri arasında belirtilmiştir. Arka sayfada yan tarafta 5 ve 6 Nolu açıklamaları vardır. 6 nolu açıklamada 1927 ağrı olayları açıklanmaktadır.

Dördüncü sayfanın ön yüzünde el yapması bir resim vardır, bu resimde dağların önünde, kırmızı -beyaz-yeşil renkli üç eşit parçadan oluşan ortadaki beyaz kısım üzerinde tepesi karlı bir dağın üzerinden doğan güneş resmi bulunan Kürt bayrağı, Kürt bayrağının ününde elinde kaleşinkof tutan bir işçi, silahlı bir peşmerge, üç çocuklu bir kadın bulunmaktadır. Yan tarafta ise Ekim, Kasım, Aralık aylarının takvimi vardır: Dördüncü sayfanın arka yüzünde yine bu ayların önemli günleri belirtilmektedir. Bunlar arasında 1927-1937 seneleri arasındaki Dersim,Pülümür,

Koçan isyanları ve Rusyadaki 1917 büyük Ekim devrimi sayılmaktadı. Arka tarafta yanda ise 10, 11, 12 nolu açıklamalar vardır. 11 nolu açıklamada Kürdistan'a otonomi isteyen Hozat muhtırasının 5 maddesi açıklanmaktadır.

Bu takvimde Kürt isyanlarının başlangıç ve bitiş tarihleri ile Kominizmin teorisiyenlerinin doğum ve ölüm günleri önemli gün olarak belirtilmiş hiç bir Türk büyüğünün, Atatürk'ün doğum ve ölüm günlerinden, 19 Mayıs, 30 AĞUSTOS gibi tarihi günlerimizden bahs edilmemiştir.

IV- RIZGARİ (AYLIK POLİTİK VE KÜLTÜREL) DERGİ

21 MART 1976 günü (Nevroz günü) Türk yayın hayatına Rızgari adlı yeni bir siyasi dergi katılıyordu. Rızgari dergisi birinci sayısında "Neden Yeni Bir Yayın" başlığı altında çıkış nedenini 13 madde halinde açıklıyordu. Bu onüç maddeyi yayındaki kelimeler ile şöyle özetleyebiliriz:

" Dünyanın ve Türkiyenin içinde bulunduğu koşullar ve aşağıda belirteceğimiz nedenlerle el atılmamış, kenarından köşesinden geçerek çarpıtılmış, ciddi bir konunun gündeme getirilmesi, her yanı ile bütün boyutları ile tartışılması veTürkiye Devrimci hareketinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bunun dışında farklı bir yapıda olan Kürt halkının ulusal demokratik taleplerinin seçilmesi, belirlenmesi ve araştırılması gerçeği yeni bir yayının yapılmayan görevleri en azında yerine getirmek yolunda çıkırılmasını zorunlu kılmıştır.

....

Yukarıdan beri açıkladığımız nedenlerden ötürü yayınımız, aşağıdaki somut görevlerin yapılmasını acil ve vazgeçilmez saymaktadır.

1- Yayınımız doğaya, toplum ve olaylara materyalist dünya görüşü ile bakmak ve diyalektik yöntemi bütün meselelere uygulayarak, çözüme varmayı gerekli görmektedir. Bu bize somut şartların somut tahlinin gerekli olduğunu anlatır...

Somut şartların somut tahlileri sonucu...Türkiye şartlarında;

a) Türkiyenin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Türk halkından başka Kürt halkı yaşamaktadır.

b)... Kürt halkının diğer halklar gibi değişim ve gelişim içinde olduğu... özgül ve farklı sorunları bulunduğu açıktır. Kürt halkının farklı ve özgül olan sorunlarını çözmek zorunludur. Bu çözüm Kürt halkının kurtuluşunun ulusal demokratik proğramıdır.

Orta doğunun jeo-politik konumuna göre;

c) Kürt ulusu sömürgeci emperyalist bölüşümler sonucu biçimsel ve suni sınırlarla birbirlerinden ayrılmış ve parçalanmış durumdadır, gerçek olarak toprak, dil ve kültür birliği içindedir.

d) Kürt ulusunun dili ve kültürü asimilasyona uğratılmış, ortadan kaldırılamamış, kısırlaştırılarak kelime hazinesinin köklerine indirgenmiştir.

e) Bütün folklorik ürünleri çalınan..

f)...Ulusal demokratik hakları gasp edilen, Kürt ulusu baskı ve sömürü altında tutularak sömürgeleştirilmiştir.

2- Yayınımız ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayın

etmeleri ilkesine sonuna kadar saygılı ve taraftır. Bu ilkeden kısaca anladığımız şudur; o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasi bakımında ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurmaları anlamına geldiğini anlarız. Bu bakımda ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakı derken Kürt halkının bağımsız örgütlenmesi ve bilinçlenmesi, kendi kadro ve dinamiklerini ulusal demokratik mücadelesi için seferber etmesini anlamak gerekir. Kürt halkının kendi kaderini serbestçe tayin etmesi ilkesi, aynı zamanda sömürgecilikten kurtulması, üzerindeki her türlü baskı ve tahakkümün son bulmasını da savunmayı ve gündeme getirmeyi zorunlu kılmaktadır.

3-.... Politik propaganda ve ajitasyon görevleri yayının temel araçlarındandır. Bu görevler küçümsenemez. Tersine,önem verilmelidır. Böylece kollektif propaganda - ajitasyon ve eylemde birlik içinde olacak ve dolaysıyla yayının amacına varması mümkün olacaktır..

4- Yayın Türkiye çapında, Türkçe ve Kürtçe olacaktır...

5- Yayın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki olayları somut bir biçimde ele alacağından.... Türk ilerici, devrimci-demokrat ve sosyalist hareketine dayanacaktır.

6- Yayın asgari düzeyde bir örgütlemenin gereği olarak yanlış ideolojik görüşlerle mücadele edecektir.

7- Yayınımız, anti - sömürgeci mücadelede hedeflerin tanıtılması ve seçilmesini sağlayacaktır.Yayınımız böylece KITLE- KADRO- YAYINI diyalektiğini gerçekleştirilecektir.

8- Yayınımız, somut şartların somut tahlilinden hareketle çalışmalarını pratik mücadele alanına egemen kılacaktır.

İLKELİ BİRLİK- İLKELİ MÜCADELE,
İDEOLOJİK MÜCADELE VE POLİTİK DOSTLUK,
TEMEL ŞİARIMIZ OLACAKTIR

9- Yayınımız, ... kitlelerin... yol göstericisidir.

10- Yayınımız, demokratik- sosyalist muhtevalıdır...

11- Türkiyede Kürt toplumu ile ilgili ciddi ve bilimsel eserler olmadığından (bir iki tane hariç) bu yönde sosyal / ekonomik ve politik bir çok eserin tanıtılması ve devrimci mücadeleye kazandırılması yolunda önemli çalışmalar yapılması gerekir... yayınımız bu konuda harekete güçlü eserler kazandıracaktır.

12- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde önemle üzerinde durulması gereken ve hareket yönünden büyük bir potansiyel gösteren, bizim adına yurtsever - milliyetçi güçler dediğimiz potansiyelin;

-Kesin surette abartılmaması,aynı zamanda küçümsenmemesi gerektiğine inanıyoruz.

-Bu güçlerin sosyalist düşünceye karşı yer-yer fanatik tutum ve davranışlarınında en ince teferruatına kadar hesaplanmasını ve buna göre değerlendirilmesini hareket açısında yararlı görmekteyiz.

13-...ittifaklar...

Birincisi, Kürt halkı ile Türk emekçi sınıf ve tabakaları – devrimcilerinin ittifakları. Yani Kürt halkının ulusal -demokratik kurtuluş hareketi ile Türk proleteryasının ittifakı.

İkincisi, Kürt halkının Ulusal - Demokratik mücadelesinde yer alan sosyalist kadrolar ve örgütler arasındaki ittifak,....

Bu yazının son cümlesinde ise "Rızgarının özgürlüğe ve zülme baş kaldırıyı simgeleyen ateşlerin yakıldığı Nevroz gününde çıkışı bir tesaddüf değildir. Üstlenilen görevin ürünüdür ve bir parçasıdır" denilmektedir.

Esasında bu 13 madde Rızgari örgütünün proğramıdır. Rızgari dergiside ticari amaçla çıkartılmış bir dergi olmayıp, 1974 affında sonra toparlanan, DDKO Davasında direnen gurup diye adlandırdığımız eski DDKO sanıklarının kurdukları yasadışı örgüte verdikler addır. Örgüt üyeleri önceki yılardaki tecrübelerini değerlendirerek örgütsel faaliyeti yayın yolu ile yapmaktadırlar. Şöyleki: Rızgari dergisinin çıkış nedeni olarak belirtilen 13 madde üzerinde bir kaç kişi bir yerde gizlice toplanıp konuşsa ve anlaşsa, bu konuşmalar ve şahıslar güvenlik kuvetleri tarafınadan tesbit edilip yakalandıklarında bunların devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizlice ittifak etmiş kişiler olarak kabul edileceklerine göre devletin hakimiyeti altında bulanan toprakların bir kısmını devlet idaresinden ayırıp bu topraklar üzerinde Marksist- Leninist teoriye dayalı bağımsız bir sosyalist Kürdistan cumhuriyeti kurmayı amaçlayan, bu amacını yayının çıkış nedeni halinde gösterip, 13 maddede bir program şeklinde açıklayan Rızgari adlı dergiyi çıkaran kişileride, devletin hakimiyeti altında bulunan topraklarda bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizlice ittifak etmiş kişiler olarak kabul etmek gerekir.

Rızgari örgütü liderleri, genel stratejileri olan yasal boşluklardan istifade kuralına uygun olarak, örgütü basın kanun boşluklarından yararlanıp, basın yasasına uygun olarak çıkarılan Rızgari dergisi arkasında gizlenmişlerdir. Basının nimetlerinden yararlanmışlardır. Eylemleri Türk adliyesinde örgütsel faaliyet olarak değilde basın yoluyla bölücülük propagandası olarak değerlendirilmiş, her biri bir örgüt talimatı niteliğinde olan Rızgari dergi ve bröşürlerini taşıyanlar,bulunduranlar, yasak yayın bulundurmak suçunu işledikleri kabul edilerek çok hafif cezalar ile cezalandırılmışlardır.

Rızgari dergisini değerlendirmede gerçek Türk basını Türk adliyesinden daha gerçekçi davranarak, onu arasına almamış, devlet görevlileri ile Rızgari arasındaki mücadelede, Rızgari'yi desteklememiş, onu savunmamışlardır.

Rızgari adı Türkiye'de ilk defa 1976 yılında yayın hayatında bir dergiye ad teşkil ediyordu, ancak bölgede ilk defa kullanılmıyordu, 1945 yılında Kuzey Irakta Rızgari adlı bir gazete yayınlanıyordu, bu gazetenin niteliğinin anlaşılması için bu gazetede bahs eden kitabın ilgili paragrafını buradan aynen vermeyi uygun buluyoruz.

"1945 yılında Irak kominist partisinin bölünmesiyle birlikte, kuzeyde, Irak Kürdistanı kominist partisi kuruldu. Bu örgüt "Şoreş" adıyla bir gazete yayınladı.Şoreş partisi diyede anılan bu örgüt, daha sonra, demokrat unsurlarında içeren bir örgütlemeye öncülük etti. Rızgariye Kürd adlı bir parti oluşturuldu. Parti, Rızgari adlı bir gazete çıkardı.

Mahabadda 1945 yılı sonlarında Kürdistan demokrat partisinin kuruluşunda sonra, o sırada Mahabadda bulunan Barzani ve arkadaşlarının teşebbüsü ile Irakta da, mevcut partilerin birleştirilmesi için harekete geçildi. Irak

Kürdistan demokrat partisi 16 ağustos 1946 da kuruldu. Rızgari ve şoreş partileride yeni kurulan partiye katıldlar. Ancak şoreş partisinin sekreteri ile Avukat Nafi YUNUS ve Hamit OSMAN, Barzaninin temsilcisi tarafından sağcı yöntemler ortaya atıldığını ileri sürerek partilerinden çekildiler.Yeni partinin başkanlığına Mustafa Barzani seçildi, parti yayın organı olarak RIZGARİ GAZETESİNİ yayınlamaya başladı "(DELİL NO:38 Sayfa 148-149)

1945'lerde kuzey Irakta Barzaninin kurduğu Irak Kürdistan Demokrat Partisinin yayına olan Rızgari gazetesi ile 1976 yılında Türkiyede bağımsız sosyalist bir Kürdistan Cumhuriyeti kurmak için çaba sarf eden Rızgari dergisi arasındaki benzerlik gözden kaçmamaktadır.Bu benzerliğin tesaddüf olduğu söylenemez.

Rızgari Dergisi,ticari amaçla çıkarılmış bir dergi olmayıp,aynı adı taşıyan yasa dışı örgütün yayınıdır.A-Rızgari Dergisi çıkartılırken ticari amaç güdülmemiştir.

a) Derginin çok satılması ve tutulması için büyük halk kitlelerinin takip edeceği konular yerine, dar ve belirli bir gurubun tasvip ettiği,soruşturma konusu olacak bölücü mahiyette ve kominizmle ilgili konular işlenmiştir.

b) Derginin çıkışını müteakip toplatma kararı verilmesi ile derginin satışı imkanı ortadan kalktığı ve maddi zarar doğduğu halde, derginin çıkartılması konusunda ısrar edilmiş ve çıkartılması için mücadele verilmiştir.

c) Örgütün önemli saydığı günlerde afişlenmek üzere Rızgari imzalı ücretsiz afişler bastırılmıştır. (DELE NO. 52-1 Bir mayıs afişi, DELİL NO: 61- Ekim Devrimi Afişi, DEİL NO: 62 – Nevroz afişi)

d) Ticari amaçla çıkarılmış dergilerin, önemli bir gelir kaynağıda reklamlardır. Rızgari dergisinde reklam alınma-

mıştır (sadece KOMAL'ın bastırdığı bazı kitaplara ait reklamlar vardır.) KOMAL'ında bu örgütün bir parçası olduğu göz önüne alınırsa gelir kastı ile hiç reklam alınmadığı görülmektedir.

B-Rızgari dergisinde yazı yazan kadro gizlenmiştir.Ticari amaçla çıkartılan dergiler, dergilerinde yazı yazan yazarların adlarını açıklayıp okuyucu toplamaya çalıştıkları halde, Rızgari dergisinin sahibi ve yazı işleri müdüründen başka hiç bir yazarın adı dergide açıklanmamıştır. Bu iki şahsın adıda basın kanunu gereğince zorunlu olduğu için açıklanmıştır.Yazar kadrosunu gizlemekle, örgütün teorisyenlerini deşifre edilmemiş, adli soruşturmalardan korunmuştur. Basın yasasına göre tek sorumlu olan yazı işleri müdürleride adli soruşturma başlayınca yurt dışına kaçmışlardır.

V-RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN KURUCULARI

Yıllrdan beri bu mücadelenin içinde olan ve geçmişteki davranışlarının eleştirisini yaparak, hatalarını değerlendirerek daha gizli bir örgüt kuran Rızgari kurucularının tümünün tespiti mümkün olmamıştır. Bilinen tek gerçek 1971 sıkıyönetimde DDKO davasında direnen gurubun Rızgari örgütünü kurduğudur. Rızgari örgütünün tespit edilebilen kurucuları Ruşen ARSLAN, Şerafettin KAYA, İbrahim GÜÇLÜ, Mümtaz KOTAN, Orhan KOTAN, Fikret ŞAHİN, Mehmet UZUN, Hatice YAŞAR (PEKDEMİR) İkram DELEN'dır.

Örgütün kurucuları arasında bulunan avukatlar sayesinde örgüt sinsi faaliyet etmeyi başarmış, yasalardaki boş-

luklardan azami ölçülerde yararlanarak adli soruşturmalarda kurtulmuştur.

Örgütün üst düzeydeki 4 yöneticisinin Muş ilinde olması bunlar arasındaki önceden mevcut bağlar (ezcümle Mümtaz KOTAN, Ruşen ARSLAN, Orhan KOTAN'nın öğrencilik yıllarının kısmen birlikte geçmesi, Mümtaz KOTAN ile Ruşen ARSLAN'ınn Üniverste yıllarında Türkiye işçi partisi içindeki faaliyetleri, Ruşen ARSLAN'ın 1971'de Muş TİP Başkanlığı, 1971-74 yılları arasında Ruşen ARSLAN ile Şerafettin KAYA'nın Müşterek avukat bürosu sahibi olmaları ve 1971 sıkıyönetim de DDKO davasında Mümtaz KOTAN ve arkadaşlarının savunmaları) gözden kaçmamaktadır.

Örgütün üst düzeydeki yöneticilerinin iki karakteristik vasfı vardır.

A-Tahsilli olmaları

Örgütün üst düzeydeki yöneticileri genellikle yüksek tahsillidir ve çoğu avukattır. Üst düzeydeki yöneticilerin yüksek tahsilli olması, örgütün bilinçli ve amacına uygun olarak faaliyet göstermesine sebep olmuştur. Örgütün amacının gerçekleşmesine zarar verecek yersiz ve zamansız şiddet eylemlerinden kaçınmışlardır.

B-Tercübeli olmaları (Profesyonel Devrimci)

Örgütün üst düzeydeki yöneticilerinin geçmişten gelen tecrübeleri bulunmaktadır.Eskiden beri mücadelenin içindedirler. Rızgari örgütü kurdukları ne ilk örgüttür, nede sonuncusu olacaktır. 1965 lerde Türkiye işçi partisi içinde yer almışlar, 1969 yılında Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını kurmuşlardır. 1971 sıkıyönetimde tutuklanmışlar, sıkıyönetim cezaevlerinde yatmışlar, sıkıyönetim

mahkemelerinde yargılanmışlar, sıkıyönetim mahkemelerinde nelerin delil olarak kabul edildiği, nelerin kabul edilmediğini yaşayarak görmüşlerdir. Daha sonra bu dönemin eleştirilerini yapmışlar ve hatalarını ortaya koymuşlardır. Yeni bir örgüt kurarken eski tecrübelerinden yararlanmaları, eski hatalarında kaçınmaları doğaldır. Rızgari döneminde yararlandıkları bazı tecrübelerinde örnekler vermekte yarar vardır.

DDKO döneminde, Güneydoğu Anadolu'da mitingler tertiplenmiş, üst düzeydeki yöneticiler konuşmalar yapmışlardır. Ancak güvenlik görevlileri konuşma yapan şahısları tespit etmiştir. Rızgari döneminde miting yapılmamış, üst düzeydeki yönetici mitingte yapacağı konuşmayı makale şeklinde yazmış, bu makale Rızgari dergisi içinde, yazar da belirtilmeden çok daha geniş bir kitleye okutularak aynı gayeye ulaşmıştır.

DDKO döneminde,derneğin üye kayıt defteri ve makbuz koçanları delil olarak kulanıldığından, yeni dönemde ASDK-Derneklerinde üye kayıt defterine üyeler işlenmemiş, bağışlar ve aidatlar için makbuz verilmemiş,makbuz kullanılsa bile isim yazılmamıştır.

Yasaların zorunlu kıldığı asgari ölçüde örgüt üyelerinin adları deşifre edilmiştir. KOMAL Basım, Yayım, Dağıtım bürosunun yasalara göre bir sahibi olması gerektiğinden, Orhan KOTAN KOMAL'ın sahipliğini yüklenmiştir. Yine basın yasasına göre Rızgari dergisinin bir sahibi ve birde yazı işlerinin müdürü'nün olması gerektiğinden Ruşen ARSLAN Derginin sahipliğini ilk iki sayıda Mehmet UZUN, 3-7. sayılar arasında Hatice YAŞAR, 8-9 Sayılarda Şefik DÜNDAR yazı işleri müdürlüklerini üstlenmişlerdir.

Ruşen ARSLAN'ın ikametgahı Adana'da olduğu halde, Rızgari dergisinin yönetim bürosunun 1976'da Anka-

ra'da, 1977 ve sonraki yıllarında İstanbul'da olmasında,- Ruşen ARSLAN'nın kağıt üzerindeki sahibi olduğunu göstermektedir.

VI - RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN FAALİYET GÖSTERDİĞİ İLLER

Yapılan soruşturma sonunda Rızgari örgütünün aşağıda belirtilen illerde faaliyet gösterdiğ i tespit edlmiştir.

A-ANKARA	J-SİİRT
B-İSTANBUL	K-AĞRI
C-İZMİR	L-BİNGÖL
D-MUŞ	M-TUNCELİ
E-BİTLİS	N-ELAZIĞ
F-VAN	O-HAKARİ
G-DİYARBAKIR	P-ADANA
H-URFA	R-GAZİANTEP
İ-MARDİN	S-ERZURUM

Ancak örgüt faaliyet gösterdiği her ilde aynı derecede etkili olmamıştır. Örgütün etkili olduğu iller ve ilçeler şunlardır:

A-ANKARA (Merkez ilçe)
B-İSTANBUL
C-İZMİR (Merkez ilçe)
D-MUŞ (Merkez ilçe)
a)Malazgirt b) Bulanık c)Varto
E-BİTLİS (Merkez ilçe)
a)Tatvan
F-VAN (Merkez ilç)
a)Erçiş
G- DİYARBAKIR (merkez ilçe)
a) Ergani b) Lice c) Çermik

H- URFA

a) Siverek b) Viranşehir

I- MARDİN (merkez ilçe)

a)Mazıdağı

Bu hazırlık soruştumasına,örgütün Diyarbekir Sıkıyönetim komutanlığı adli yargı sahasına giren il ve ilçelerdeki faaliyetleri ile Ankara sıkıyönetim komutanlığı Askeri savcılığının yetkisizlik kararı vererek sıkıyönetim Askeri savcılığımıza gönderdiği dosyalar konu teşkil etmektedir. Örgütün faaliyet gösterdiği adli yargı sahamızın dışında kalan il ve ilçelerdeki faaliyetleri soruşturmamızın dışında bırakılmıştır. Suçu işledikten sonra yakalanmayan veya yurt dışına kaçarak hazırlık soruşturmasından kurtulmak isteyen sanıklar hakkında tefrik kararı verilerek onlarda bu iddianamenin dışında bırakılmışlardır.

Örgütün bağımsız sosyalist Kürdistan cumhuriyetini kurmak istediği doğu ve güneydoğu Anadoludaki iller dışında Türkiye'nin büyük illerinde de faaliyet gösterdiği görülmektedir.

Ankara, İstanbul, İzmir'de üniversiteler olduğunda ve örgütün tabanını teşkil edecek Doğu ve Güneydoğu Anadolulu gençlerde bu üniversitelerde öğrenci olduklarından üç büyük ilide faaliyet sahalarına almışlardır. Büyük şehirlerde faaliyet göstermenin bir yararı da, bu şehirlerde çok sayıda Türk solundaki örgütlerde faaliyet gösterdiklerinden bunların arasında güvenlik kuvvetlerinin gözlerinden gizlenmek ve onlara hedef teşkil etmemekte gelmektedir. Nitekim Rızgari dergisinin ve KOMAL yayın evinin yönetim yerleri Ankara ve İstanbul'dadır.

VII - RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN AMACI :

Rızgari örgütünün amacı: Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırıp bu topraklar üzerinde, marksist ve leninist teoriye dayalı bağımsız sosyalist Kürdistan cumhuriyetini kurmaktır. Örgüt bu amacına iki aşamada ulaşacaktır.

A- Birinci Aşama

Yayın yolu ile çok geniş taban oluşturulacaktır. Bu aşamada gençler, işçiler ve köylüler örgütlenecektir. 'Mutlaka başarıya ulaşılmalıdır,' ikinci aşamaya mutlaka

başarıya yetecek kadar taraftar kazanıldığında geçilecektir.

B- İkinci Aşama

Bu aşamada,birinci aşamada örgütlenen proleter devrimcilerin öncülüğünde gerçekleştirilecek halk ihtilali ile Kuzey Kürdistan diye adlandırılan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Doğu ve Güneydoğusundaki iller üzerinde bağımsız sosyalist Kürdistan cumhuriyeti kurulacaktır.

Rızgari örgütü hakkında soruşturmaya başlandığında örgütün faaliyeti birinci aşamada idi henüz ikinci aşamaya geçilmemiştir.

VIII - RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN STRATEJİSİ:

Birinci aşamada örgütün iki önemli stratejisi vardır.

A- Yasal boşluklardan istifade

Rızgari örgütü, birinci aşamada, temel ilkelerini yayın yolu ile yayıp geniş bir taban oluşturmaya çalışırken, şeklen mevcut hukuk kaidelerine uygun şekilde hareket

eder görünmeyi, örgütü yayınların arkasında gizlemeyi, güvenlik kuvvetlerinin ve adli mercilerin gözlerinde uzak kalmayı amaçlanmıştır.Tek kelime ile sinsice hareket esastır. Bunun için, yasalara göre yapabilecekleri hareketleri yapmışlar, örgütsel faaliyetlerini yaparken mevcut yasanın şahıslara tanıdığı bir hakkı kullanır gibi davranmışlar ve o yasanın ilgili maddesini şekli şartlarına uymuşlardır. Rızgari örgüt mensuplarının, bir yasanın bir maddesinin şekli şartlarına uyup, o madde ile vatandaş- lara tanınmış bir hakkı kullanır gibi görünüp, örgütsel faaliyetlerini yürütmelerini, yasal boşluklardan istifade olarak adlandırıyoruz. Rızgari örgütü bir çok yasa boşluklarıdan istifade etmiştir. Boşluklardan istifade edilen yasalar arasında, Basın Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Dernekler Kanunu yer almaktadır.

a) Basın kanunu

Rızgari örgütünün faaliyete başladığı sırada boşluklarından en fazla yaralandığı kanun Basın Kanunu'dur. Örgütün yarandığı tüm boşlukları burada izah etmemiz mümkün değildir ancak iki gurup altında toplayıp örnekler vereceğiz.

aa) Yasadaki mevcut hükümlerden yaranlanma: 5680 sayılı Basım kanunu 8. maddesine göre mevkute (Dergi) çıkarması izne bağlı değildir. Bir mevkute çıkarmak için sahibi ile yazı işleri müdürünü gösteren bir beyanname vermek yeterlidir, dergide yazı yazacak diğer yazarların adlarının açıklanması mecburiyeti yoktur.

Basım Kanunun 10.maddesine göre, dergi sahibi yazı içleri müdürünü tayin etmek ve istediği zaman değiştirmek hakkına sahiptir. Bu hususta dergi sahibinin yeni beyanname vermesi yeterlidir.

Basın Kanunu 16. maddesine göre, dergide imzasız yazılan yazılardan yazı işleri müdürü sorumludur, sahibinin sorumluluğu yoktur.

Rızgari adlı derginin bir ve ikinci sayılarında derginin sahibi Ruşen ARSLAN yazı içleri müdürü Mehmet UZUN'dur. Rızgari dergisinin bir ve ikinci sayılarında değişik yazılar yazıldığı halde hiç birinin yazarı belli değildir. Hakkında soruşturma başlayınca Mehmet UZUN yurt dışına kaçmış, derginin sahibi yeni yazı işleri müdürü olarak Hatice YAŞAR'ı tayin etmiştir. Derginin üç ve yedinci sayılarında yazı işleri müdürülüğünü yapan Hatice YAŞAR örgütteki bölünme nedeni ile, derginin sahibi tarafından yazı işler müdürlüğünden alınmış, yerine sekiz ve dokuzuncu sayılarda Şefik DÜNDAR atanmıştır. Hiç bir Rızgari dergisinde yazıyı yazan kişinin ismi belirtilmemiştr. Böylece örgütün teorisyenleri rahatlıkla istediklerini yazmışlar, adli soruşturmaya uğramamışlardır. Adli soruşturmanın hedefi durumunda olan yazı işleri müdürleri bir kaç sayıda görevlerini yaptıktan sonra sahibi tarafında değiştirilmişlerdir.

Basın kanunun 30/4. maddesinde "Türk Ceza Kanunun 142 ve 163 maddelerinin uygulanması sureti ile hükümlülük halinde tekerür varsa, mevkute bir aydan üç aya kadar yayından men olunur...." denilmektedir. Bir derginin Türk Ceza Kanunun 142 ve 163 maddelerini mütaaddit ihlali kapatma nedeni dahi sayılmamış, derginin belli bir süre yayında men edileceği belirtilmiştir. Bir dergi ile örgüt liderlerinin hiç şahsi temas kurmadan alt yöneticilere ve diğer örgüt üyelerine talimat vereceği düşünülmemiştir.

Basın Kanunun 34. Maddesinde "Siyasi, İktisadi, Ticari mevkutelerin sermayeleri ve devamlı veya geçici bü-

tün gelir kaynaklarıyla basılan nüshaların adedi ve bir nüshasına 50 den fazla abone yazılmış olanların isim, adres ve uyrukları ve genel abone yekünü ve basıldıkları matbaa ile olan hukuki münasebetleri noterlikçe onanmış bir deftere kaydedilir.

Bu defter tutulmadığı veya deftere noksan ve yanlış malümat geçirildiği veyahut savcılıkça talep vukunda defter ve ihtiva etmesi gereken hususlar gizlendiği taktirde mevkute sahibi veya onun mümesili bir aydan altı aya kadar hapis ve 1.000 liradan 10.000 liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilir denilmektedir. Rızgari dergisi bu madde gereğince tutması gereken defteri tutmamıştır. Bu madde ile siyasi dergi sahiplerine bazı yükümlülükler getirilmiş isede, ikinci fıkradaki müeyidenin, dergi sahibinin esasen işlediği suç'un cezasına göre çok hafif olması nedeni ile tercih edilir olmuştur.

b) Yasada hiç düzenlenmemiş hususlar: Kanunu koyucu basın yasasını hazırlarken bölücü bir örgütün amacına ulaşmak için, kendisini, çıkaracağı bir derginin arkasına gizliyeceğini, örgüt liderlerinin örgüt üyelerine dergideki yazılar ile talimat vereceklerini düşünmediğinden, bu husuları önleyici madde mübeyide koymamıştır. Bir dergi ile bir örgütün idare edilebileceğini düşünülmemiştir. Bu nedenle, Rızgari dergisinin kapatılmasını bir daha bu ad ve muhtava altında yayın yapılmasını engelleyecek bir madde bulunmamaktadır. Sıkıyönetim bittikten sonra derginin sahibi dergi üzerindeki hakkını başka birine devr ederek yine Rızgari adı altında aynı muhtavada bir dergi çıkarılması mümkündür.

Basın Kanununda, basım, yayım, dağıtım büroları hakkında özel düzenlemeler yoktur. KOMAL Basım,ya-

yım,dağıtım gibi ticari amacın dışında örgütsel faaliyet yapmak için kurulan basım, yayım,dağıtım bürolarının bu niteliği bilinse dahi, bunların kitap bastırmalarını ve yaymalarını önleyecek maddeler konulmamıştır. Bu basım,yayım, dağıtım büroları kitabı bastıracak ve yayacak, daha sonra verilecek toplatma kararı ile kitaplar toplatılacaktır. Ancak kitapçılarda satılan kitaplar için bu uygulama etkili isede, kitapçılardan satılmayan ve örgütün özel kuryeleri tarafında taşınan ve gizlice satılan kitaplar için etkili olmamaktadır.

b) Türk Ceza Kanunu

Örgüt Türk Ceza Kanunundaki boşluklardan yararlanmıştır.

Özellikle, bölücü faaliyetleri düzenleyen Türk Ceza Kanunun141, 142, 168, 171, 125. maddelerinin unsurlarının biri birine çok yakın olması ve bu maddelerin unsurlarını gösteren iştihatların pek fazla olmaması nedeniyle örgüt üyeleri yakalanıp haklarında soruşturma başlandığında eylemlerine uyan madde yerine en az cezayı gerektiren maddeye uygun savunmayı yapmışlar ve o suçu işlediklerini ikrar etmişlerdir. Örneğin, bildiri dağıtarak örgütsel faaliyet yapan bir örgüt üyesi yakalandığında ve cezalandırılacağını anladığında, örgüt üyesi olmadığını tanımadığı kişilerin zoru ve tehdidi ile bildirileri dağıttığını, eyleminin basın yolu ile bölücülük propagandası yapmak suçunu oluşturacağını söylemiştir.

Hakkında toplama kararı bulunan kitapları bulundurmak suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunun 526. maddesindeki cezada çok hafiftir ve tercih edilir durumdadır. Uygulamada da bu suçu işleyenler çeşitli gerekçelerle berat etmektedirler. Bu nedenle hakkında toplama kararı bulu-

nan Rızgari dergilerini ve KOMAL yayınlarını örgüt üyeleri rahatlıkla dağıtmşlardır.

c) Dernekler Kanunu:

Örgütün bazı faaliyetleri için bir binaya ihtiyaçları olmaktadır. Örgüt üyelerinin rahatça girip çıkmaları için dernekler kanununa göre şeklen bir dernek kurulmakta ve buna bir bina kiralanmaktadır. Esasında örgüt evi olan bu binaya örgüt üyeleri rahatlıkla girip çıkmakta örgüt içi eğitim çalışmaları, örgüt toplantıları örgütün yapacağı eylemde önceki hazılık bu dernek binasında yapılmaktadır.

B- Örgüt kadrolarının deşifre olmamasına özen gösterilmesi örgütün birinci aşamadaki diğer stratejisi de kadroların deşifre olmamasına özen göstermesidir. Bu nedenle;

Örgütün faaliyetleri arasında,güvenlik kuvvetlerinin dikkatini çekecek, adam öldürme, kaçırma, silahla tarama gibi yaygın şiddet eylemleri yoktur.

Örgütün liderleri ile örgütün tabanı arasında kişisel temas ta yoktur. Örgütün üyeleri örgütün liderlerini görmediklerinden şahsen tanımamaktadırlar.

IX- RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN FAALİYETLERİ

Birinci aşamada Rızgari örgütünün taraftar kazanmaya, taban oluşturmaya,tabanın eğitilmesine ilşkin faaliyetleri vardır. Örgütsel faaliyet olarak şunlar yapılmıştır.

A-Rızgari örgütünün temel ilkelerine uygun olarak yayınlanan KOMAL yayınlarının dağıtılması ve okunması sağlanmıştır.

B- Örgüt talimatlarını kapsayan Rızgari dergilerinin ve bröşürlerin dağıtılması ve okunması sağlanmıştır.

C-Örgütün önemli saydığı günlerde (1 Mayıs -21 Mart gibi) bildiriler dağıtılmış, afiş ve pankart asılarak kutlamalar yapılmıştır. Yine örgüt üyeleri bu günlerde bölgelerinde duvarlara sloğanlar yazmışlardır.

Örgüt etkin olduğu bütün il ve ilçelerde yukarıda genellediğimiz eylemleri 1975 yılından bu yana sürdürmüş, örgüt eylemlerini yapan örgüt üyeleri güvenlik kuvvetleri tarafında yakalanarak Türk adliyesine teslim edilmişlerdir. Eski yıllarda örgütün çeşitli il ve ilçelerde yaptığı tüm eylemlerini tespit edebilmiş değiliz. Ancak elimize geçen kitap, bröşür, bildiri, afiş ve pulları Rızgari örgütünün yayınları kısmında ayrıca inceliyeceğiz. Sanıkların eylemlerinide kendilerine ayırdığımız bölümlerde beliteceğiz.

X- RIZGARİ ÖRGÜT ÜYELERİNİN KURDUKLARI LEGAL DERNEKLER

Rızgari örgütünün çeşitli demokratik kitle örgütleri içinde faaliyeti vardı, örgütün içinde faaliyetini sürdürdüğü demokratik kitle örgütlerinden biride TÖB-DER idi, özellikle Rızgari taraftarı olan öğretmenler TÖB-DER içindeki toplantılarda Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Muhalefet Gurubu adını kullanıyor ve birlikte hareket ediyorlardı.Rızgari örgüt üyeleri TÖB-DER 'ın dışında sendikalar ve köy kooperatiflerinde de faaliyet gösteriyorlardı ancak Doğu ve Güney- Doğu Anadolu dan büyük şehirlere gelen yüksek öğrenim gençliği ile bu böldeki orta öğrenim gençliği arasında örgütlenmeyi amaç edinmişlerdir. DDKO döneminde bu örgütlenmenin yararlarını görmüşlerdir.

Gençlik arasındaki örgütlenmenin teorisyenliğini eski DDKO sanıklarından Avukat İbrahim GÜÇLÜ'nün yaptığı anlaşılmaktadır. Nitekim teoriyi pratiğe ilk geçiren de odur. Rızgari örgüt üyelerinin kurdukları ilk gençlik örgütü 1977 ARALIK ayında Ergani'de kuruldu derneğin kısa adı (Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği)ASDK-DER idi. 1978 yılı OCAK ayında yayınlanan Rızgari dergisinin dördüncü sayısının büyük bir bölümü, örgütün demokratik kitle örgütleri üzerindeki faaliyetlerine ilişkin idi. Rızgari dergisinin dördüncü sayısının 3-56 sayfaları arasında örgüt üyelerine demokratik kitle örgütlerinde ne şekilde hareket edeceklerine dair talimatlar verilmekte, önceki yıllarda gençlik arasında kurulan DDKO'ların ve ANKARA DDKD'sinin kuruluş nedenleri anlatılmaktadır. Yeni kurulacak derneklerinde bu derneklerin devamı niteliğinde olacağı belirtilmektedir. Derginin 56.sayfasından itibaren ise gençlik arasında yeni kurulacak ASDK (Anti-Sömürgeci Demokratik Kitle) örgütlerinin faaliyetleri sırasında uyacakları 15 temel ilke ve açıklaması yapılmaktadır. Özellik arz ettiği için bu 15 ilkeyi aynen veriyoruz.

"İLKE-1: ASDKÖ'ler Asimilasyon ve jenositi açık belirlerler, somut koşullara indirgerler ve bu tür uygulamalara karşı kesin tavır alırlar.

İLKE-2 : ASDKÖ'ler, şövenizme ve ırkçılığa karşıdırlar. Bu konuda açık ve kesin tavır alırlar, somut belirlemeler yaparlar.

İLKE-3 : ASDKÖ'ler, Emperyalizme, sömürgeciliğe, feodalizme ve faşizme; açık ve tatışmasız niteliklerden dolayı, anti Emperyalist anti-Sömürgeci, anti-Feodal ve anti-faşist kesin tavır içinde, somut yöntemler tayin ederek mücadele verirler.

İLKE-4: ASDKÖ'ler dünya'daki bütün sosyalist hareketlere bağımlı ülkelerin ve sömürge ulusların ulusal kurtuluş mücadelelerine ve devrimci halk direnme hareketlerine teorik ve pratik yandaştırlar. Bu belirlemeyi açık -seçik yaparlar ve bununla enternasyonalizme hizmet ettiklerini açıklarlar.

İLKE-5: ASDKÖ'ler "ulusların kendi kaderlerinini tayin etmeleri hakkı" konusunda teorik belirlemenin açık ve kesin, yanlansız, saklısız ve gizli olarak yapılmasını ister. Somut koşullarda bu ilkeye teorik olarak çerçevelendirmek için bilimsel çalışma yapmak zorunluluğunu bilirler.

İLKE-6 : ASDKÖ'ler Kürt halkının somut talep ve özlemleri ile ilgili önerilere karşı yöneltilen "bund'çuluk" ithamını red ederler. "Bund'çu" görüşlerin amansız düşmanıdırlar

İLKE-7: ASDKÖ'ler Kürt halkının somut talep ve özlemleri ile ilgili önerilere karşı yönetilen "ulusal kültürel özerkliği talebi' ithamını reddederler. Kürt halkının taleblerinin ulusal demokratik talepler olduğuna israr ederler.

İLKE-8: ASDKÖ'ler örgüt içi ve dışı çalışmalarında "teorik ve pratik çalışmalarında "ve özeleştiri yöntemlerinin gerektiği gibi çalıştırılmasını zorunlu sayarlar. Bu yöntemleri vazgeçilmez ve geliştirici ilke olarak kabul ederler.

İLKE-9:ASDKÖ'ler örgütün işlerliğini sağlayabilmek için demokratik merkeziyetçilik ilkesine sıkı sıkıya bağlıdırlar. Demokratik merkeziyetçiliğinin örgütte tam anlamı ile ve örgütün her yanına egemen olması için gerekli dikkati gösterirler.

İLKE-10: ASDKÖ'ler kendilerini ortaya çıkaran sosyo/ ekonomik ve siyasi nedenler üzerine yanılgıya düşmezler. ASDKÖ'ler DDKO ve DDKD 'nin devamı örgütlerdir.

İLKE-11: ASDKÖ'ler örgütün içten ve dıştan güçlendirilmesi koşulunu, gençliği kendi stratejik sorunlarında ciddi olarak ögütlenmesinde ararlar. Bu, örgütsel disiplinin egemen kılınmasını, her türlü sapmalara karşı amansız mücadele verilmesini sağlamakla mümkündür.

İLKE-12: ASDKÖ'ler Bilimsel devrimci eğitim kurallarına sıkı sıkıya bağlıdırlar. Bu konuda hiç bir ihmal kabul etmezler. En önemli eylemin eğitim olduğunu bilirler. Kadroların eğitimi kadar kitlelerin eğitiminin de gerekli olduğu ve bunları bir bütünlük içinde ve organik olarak yürütülmesi konusunda tavizsiz çalışırlar.

İLKE-13: ASDKÖ'ler çelişmeleri somut koşullara ve Türkiyenin sosyo/ekonomik ve siyasal koşullarına göre tayin ederler. Somuta indirgenemeyen, yerel yada bölgesel alanlardaki verilerden hareket etmeyen önerilere katılmazlar.

İLKE -14: ASDKÖ'ler kitleler içindeki çalışmalarında, geri toplumsal yapının sonucu, halkın kutsal saydığı ve kazandığı değerlere saldırmazlar. Bu konuda çok titiz ve akıllı davranmak, ciddi bir eğitimin ve önemli toplumsal dönüşümün gerekli olduğunu bilirler.

İLKE-15: ASDKÖ'ler örgütün maddi bunalım ve bağımlılığa düşmesine karşıdırlar. Maddi yönden bağımlı bir örgütün, ideolojik ve siyasal olarakta bağımlı düşüneceğini bilirler. Bu nedenle, örgütü her konuda üyelerinin bizzat yaşatmalarını savunurlar. Her çalışmanın kendi kendisini finanse etmesinde ısrar ederler. Bu konularda önemli tedbirler alırlar."

Rızgari dergisinin dördüncü sayısının yayınlanmasından sonra 1978 yılı içinde Ankara, Diyarbakır, Bitlis, Tatvan, Siverekte ASDK- Dernekleri kurulmuştur. Rız-

garinin bölünmesi sırasında ASDK Dernekleri Ala Rızgarcilerin eline geçmişlerdir. Bu dernekleri ayrı ayrı inceliyeceğiz.

A- Ergani Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASDK-DER)

Erganide 1. 12. 1977 günü kurulan Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneğinin (kısa adı ASDK-DER) tüzüğünü Avukat İbarahim GÜÇLÜ hazırlamıştır. Derneğin kurucuları şunlardır:

1-Mehmet Şah ÖZGÜL
2- Ramazan GÜNEŞ
3- İsa TEKİN
4- Resul ÜSTÜN
5- İsa POLAT
6- Rıza SAYIN
7- Ahmet KINIK
8- Ekrem ERDİL
9- Mehmet İZ
10- Abbas YAMAN
11- Adem ERTEN

Ergani ASDK-Derneğinin tüzüğü 19 maddedir (DELİL NO: 45) Derneğin amacını ve yapacağı işleri belirten 3.madde şöyledir: "Madde 3- Derneğin amacı ve yapacağı işler: Derneğimiz insan hakları evrensel beyanamesini ve birleşmiş milletler cemiyetinin ilerici ve demokratik ilkelerinin teminatı altında olduğu gibi T.C anayasasının örgütlenme ile ilgili amir hükümlerine dayanarak kurulmaktadır. Derneğimiz halkımızı, Türkiye'yi bağımlı hale getiren emperyalizm, ülkemizi işgal ve ilhak eden sömürecilik, emekçilerin baş belası olan, kışkırtıcı, saldırgan faşizm, ırkçılık, şövenizm konusunda ve bunun yanında halkımızı sömüren ağalık ve feodalizm konusunda kültürel ve bilimsel faaliyetlerle bilinçlendirip halkımızın emperyalizme, sömürgeciliğe, faşizme, ırkçılığa, şovenizme ve

feodalizme karşı kararlı ve istikrarlı mücadele vermesi için çaba gösterir. Halkımızın sorunlarına çözüm bulmak ve onun sorunlarının çözümünde yardımcı, ilerici demokratik ve devrimci bir örgüt ve bir baskı aracıdır. Amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştirmeye çalışır.

a- Üyelerimizi ve halkımızı bilinçlendirmek için eğitim seminerlerini verir.

b- Temel sorunlarda yetkinleşmiş kişilere konferanslar verdirir.

c- Halkımızdan yana sanat ve kültürel çalışmalar yapar.

d- Tiyatrolar hazırlar. Folklor gösterileri yapar.

e- Halkımızı ve üyelerimizi ilgilendiren sorunlarda formlar düzenler.

f- Dergi, bülten, ve gazete çıkarır

g- Miting ve yürüyüşler tertipler.

Ergani ASDK -DER Kuruluşunu bir bildiri ile halka açıklamıştır.

"HALKIMIZA" diye başlayıp "KAHROLSUN SÖMÜRGECİLİK, EMPERYALİZİM, FAŞİZM ve FEODALİZM. YAŞASIN TÜM DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN İLKELİ DAYANIŞMASI – ASKD-DER' diye biten bildiride, yeni kurulan derneğin kuruluş amacı açıklanmakta, bu derneğin DDKO VE Ankara DDKD'nin devamı niteliğinde olduğu belirtilmektedir. (DELİL NO:45)

3.8.1978 günü Ergani'de "HALKIMIZA" diye başlayıp " yaşasın Kürt halkının anti sömürgeci ulusal demokratik mücadelesi. " Bimre koledari- Bimre zor desti- Biji Azadi- Biji Rızgari " diye biten bölücü ve kışkırtıcı muhte-

valı Rızgari örgütü bildirilerini ASDK Derneği üyelerinin dağıtmaları üzerine mahkemede alınan karar gereğince 5. 8.1978 günü dernek binasında arama yapılmıştır.(Arama Zaptı DELİL NO:45'teki dernek dosyası içindedir.)

Arama sırasında dernekte kurucu üyelerden İsa TEKİN ve Mehmet İZ 'in dışında üye olmayan 13 kişide yakalanmıştır. Bunlar 1- Sülayman GÜNEY, 2- Hanifi KARADENİZ, 3- Fahri KURT, 4- Mahmut TOMAR, 5-Mehmet AYHAN, 6-Abdulkerim AKKOYUN, 7- Ahmet KAYA, 8-Genco TAŞ, 9-Mehmet ÜNAL, 10- Recep OĞUR, 11- Servet PALA, 12- Halis KAHRAMAN ve 13- Şehmus İPEK'tir.

Yine arama sırasında dernek binasında "Nevroz pirozbe" yazılı bir bez pankart her biri üzerinde "RIZGARİ" kelimesinin bir harfi yazılı olan 6 adet beyaz gömlek çeşitli sol yayın, Rızgari dergisinin değişik sayıları,170 adet KOMAL Basın Yayım,Dağıtım takvimi, arama kararına sebep olan bildiriden 1adet bulunmuş, bunun üzerine Ergani Asliye Ceza Mahkemesinin 11.8.1978 gün ve 978/36 sayılı mütefferik kararı ile Ergani ASDK-DER'in kapatılmasına karar verilmiştir. Kapatma tutanağında dernekte üzerinde yazılar bulunan 3 pankart'ın bulunduğu belirtilmektedir (DELİL NO:45)

Ergani ASDK-DER'in kuruluşu Rızgari dergisinin dördüncü sayısında sayfa 136'da haber olarak verilmiş dernek başkanı Mehmet Şah ÖZGÜL'ün 27.11.1977 günlü toplantıda yaptığı konuşmanın tüm metni 136 -141. arasında verilmiştir. Ergani ASDK-derneğinin Rızgari örgütünün legal kuruluşu olduğu, gerek dernekte yapılan aramada ele geçen dergi, pankart, bidirilerden, gerekse Rızgari dergisinin dördüncü sayısındaki haber'den, bildirilerinde kullandığı ifadelerde kesinlikle anlaşılmaktadır.

B- DİYARBAKIR ANTİ-SÖMÜRGECİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

1978 yılı Nisan ayında Diyarbakır'da kurulan Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür derneğinin kurucuları şunlardır.

1- Yılmaz ELÇİ
2- Bilal KIZARTICI
3- Erdal KOTAN
4-Haluk YILDIZHAN
5-Medeni SÜSLÜ
6-Ömer YILDIZ
7-Hamdullah suphi AYDIN
8-M.Cevat AYDIN

Bu derneğin tüzüğüde 19 madde'den ibarettir. Derneğin amacı ve yapacağı işler tüzüğün 3. maddesinde gösterilmiştir.

"MADDE-3: Derneğin amacı ve yapacağı işler: Derneğimiz İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ve Birleşmiş Milletler cemiyetinin ilerici ve demokratik ilkelerinin teminatı altında olduğu gibi T.C Anayasasının" örgütlenme " ile ilgili amir hükümlerine dayanarak kurulmaktadır.

Derneğimiz üyelerini emperyalizm,sömürgecilik, faşizm ve feodalizm konusunda bilinçlendirmek için bilimsel ve kültürel faaliyetler yapar. Irkçılığı,şovenizmi teşhir eder ve halkımızn kendi sosyo- ekonomik sorunlarını çözümleme konusunda yardımcı ilerici, demokratik ve devrimci bir örgüt ve cemiyetler yasasında tanımını bulan demokratik bir baskı aracıdır.

Amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki faaliyetleri hayata geçirir:

a) Üyelerimizi ve halkımızı bilinçlendirmek için eğitim seminerler verir.

b) Temel sorunlarda yetkinleşmiş kişilere konferanslar verdirir.

c) Halkımızdan yana sanat ve kültürel çalışmalar yapar.

d) Tiyatrolar hazırlar, folklor gösterilerini yapar.

e) Halkımızı ve üyelerimizi ilgilendiren sorunlarda formlar düzenler.

f) Dergi,bülten,ve gazete çıkarır

g) Miting ve yürüyüşler tertipler

Dernek kuruluşunu bir bildiri yayınlayarak halka duyurmuştur. (DELİL NO:44) "Halkımıza" diye başlayıp "KAHR OLSUN SÖMÜRGECİLİK, EMPERYALİZM, FAŞİZM ve FODALİZM, YAŞASIN DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN İLKELİ BİRLİĞİ" diye biten bildiride yeni kurulan derneğin kuruluş amacı açıklanırken eski DDKO ve Ankara DDKD nin devamı niteliğinde olduğu belirtilmiştır.

Diyarbakır ASDK-Derneğinin kurulduğu Rızgari dergisinin 6. sayısında sayfa 87'de haber olarak verilmiş, kuruluş gecesinde (11.5.1978) dernek başkanı Yılmaz ELÇİ'nin, konuşması tüm metin halinde sayfa 88-91. arasında verilmiştır.

Diyarbakır ASDK- Derneği 6 nolu kararı ile "Ali KARABAŞI ANIYORUZ" başlıklı pulların asılması kararını almış ve bu pullama eylemini yapmıştır.

1978 EYLÜL ayında" HALKIMIZA - CUMHURİYET GAZETESİNİ PROTESTO EDİYORUZ" diye başlayıp " CUMHURİYET GAZETESİNİ 9 EKİM'e kadar almayalım, KAHR OLSUN IRKÇILIK VE ŞOVENİZM" diye biten bildiriyi bastırıp dağıtmıştır. (DELİL NO:44'te bildirinin örneği mevcuttur.) Cumhuriyet gazetesinin protesto nedenlerinden biride Rızgari ilanlarını almaması ve Rızgari haberlerini vermemesi gösterilmek-

tedir. Bu bildiri Diyarbakır Sulh Ceza Mahkemesinin 29.9.1978 gün ve 78 /402 sayılı kararı ile toplatılmıştır.

2.10.1978 günü Diyarbakır ASDK-derneğinde yapılan aramada 25 adet Rızgari dergisi ile çeşitli sol yayın ve bildiri ele geçirilmiştir "Arama zaptı DELİL NO:44'te mevcuttur.) Arama sırasında dernek binasında derneğe üye olmayan,1-Sami SİVEREK, 2-Faruk BİLGİÇ, 3-Yaşar YALÇIN, 4 -İbrahim ERDEM, 5- Emir DEDE, 6 Nihat İNCE, 7- Mehmet AKIN, 8-Hamza ŞENER, 9-Hasip AVA yakalanmışlardır. Arama sırasında dernekte ele geçirilen Rızgari adlı tek sayfalık bir yüzü Türkçe diyer yüzü Kürtçe yazılı 18 EYLÜL 1978 basımlı Rızgari özel sayı-1 gazetesi dosya (DELİL NO:63) dedir.

1978 KASIM ayında Rızgari örgütü parçalanınca Diyarbakır ASDK-Derneğide Ala Rızgaricilerin eline geçmiştir.

1979 OCAK ayında Diyarbakır ASDK-Derneği "HALKIMIZA"diye başlayıp "MARAŞ KATLİAMINI LANETLİYORUZ. YAŞASIN EZİLEN DÜNYA HALKLARININ DÜNYA PROLETERYASI İLE ENTERNASYONAL DAYANIŞMASI" diye biten bildiri bastırmış ise de bu bildirinin Diyarbakır Sulh Ceza Mahkemesinin 4.1.1979 gün ve 78/7 müt.sayılı kararı ile toplatmasına karar verilmiştir. (Bildirinin örneği ve toplama kararı DELİL NO:44'te mevcuttur.)

11.2.1979 günün saat 23.00 sıralarında Diyarbakır ASDK-Derneğinde meydana gelen bir patlama üzerine dernekte yapılan aramada çok sayıda Rızgari dergisi, sol yayın, 1 tabanca, Ala Rızgaricilerin Rızgaricilere yönettikleri eleştiriyi belirten 6 sayfalık broşür, Rızgari 1 Mayıs afişinden 2 adet (DELİL NO:52) Rızgarinin NEVROZ afişinde 1 Adet (DELİL NO:62) bulunmuş yine dernekte

ve civarında üye olmayan 1- Abdulkadir TANRIKULU, 2-Abdulbari BALKAÇ, 3-Cevat AYDIN, 4- Recep OYMAK, 5-Hasan YILDIZ, 6-Zeki KARAKOÇ, 7- Bilal KIZARTICI, 8- Yaşar USLU, 9-Yılmaz ELÇİ, 10-Mehmet ÜNAL, 11- Recep GÜNEŞ, 12-Fahri POLAT, 13- Abdulkadir SAKA, 14- Cabir YOLDAŞ, 15- Melik ALTUN, 16-Cuma BULUT, 17- Cezayir ARIKBOĞAN, 18- Abdullah KILIÇ, 19- Vehap BİLGEÇ, 20- Kutbettin ABDÜKAYA, 21- Abdurrhaman UÇAR, 22- Ömer KAK, 23- Mustafa BEYDOĞAN, 24-Fatih AYDIN, 25- Nizamettin ALAN, 26- Mehmet TOSUN, 27- Zait ALCAN, 28- Hatice PEKDEMİR (Hatice YAŞAR), 29- Ahmet GEZEN, 30-Hasan IŞIK, 31-Mehmet BAL, 32- Şaban KULAKSIZ, 33- Hasan KILIÇASLAN, 34- Mehmet Ali ÇELEBİ, 35- Köroğlu KARAASLAN, 36- Kasım BİRTEK, 37- Mikail GÜLER, 38- Mehmet Ali Şahin, 39- Sabri ÇETİN, 40- Nihat GÜLTEKİN, şahısların bulunduğu görülmüş bunların polisce ifadeleri alınmıştır. Sanıklardan Hatice YAŞAR'ın arama sırasında dernek binasında olduğu ifade verirken kimliğini Hatice PEKDEMİR olarak belirttiği ve serbest bıraktığı isminin arama zabıtında yazılmadığı görülmektedir.

Daha Sonra Diyarbakır›da sıkı yönetim ilanı ile derneğin faaliyeti sona ermiştir.

C- TATVAN ANTİ-SÖMÜRGECİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

Tatvan ilçesi yargı sahamızın dışında kalmakla beraber ASDK-Derneklerinin niteliklerini daha iyi anlaşılabilmesi için TATVAN ASDK-Derneğinin kuruluşundan kısaca bahsedeceğiz. Tatvan Emniyet Amirliğinin bu dernekle il-

gili gönderdiği evraklar Tatvan ASDK-Dernek dosyası adlı dosyadadır (DELİL NO:47)

Tatvan'da Faaliyet gosteren Tatvan devrimci Kültür Derneği 26.2.1978 günü yapılan genel kurulunda derneğin adını Tatvan ASDK-derneği olarak değiştirmiştir. 26.2.1978 günlü genel kurul sunucu dosyada mevcuttur.

Tatvan ASDK-DER'in kuruluşu Rızgari dergisinin 6.sayısının 67.sayfasında haber olarak verilmiştir

1978 yılın sonunda Rızgari örgütünün parçalanması üzerine Tatvan ASDK-Derneği Rızgari ve Ala Rızgari arasında çekişmeye konu olmuştur. Rızgari dergisinin 8.sayısının 78-79 sayfalarında Tatvan ASDK-derneğinin genel kurul toplantısı (14.1.1979 günün) bir haber olarak verilmiştir. Ala Rızgari Dergisinin Özel sayı 1'de de sayfa 119 -120'de bu hususta bir açıklama mevcutur. Bu derneğin 14.1.1979 'da olağan 5.8.1979' da olağan üstü iki genel kurul toplantısı yapılmıştır.

Tatvan ASDK-derneğinin 19.1.1979 günü sıkıyönetim ilanı nedeni ile yayınladığı bildiriden sonra 20.3.1978 ve 25.8.1978 günleri yayınladığı bölücü mutevalı 2 bildiride Tatvan ASDK-Derneğinin imzasının yanında Tatvan TÖB-DER şubesi imzasıda bulunduğu görülmektedir.

Bildirilerinin muhtevası incelendiğinde; Rızgari örgütünün savunduğu ilkeler ile aynı mahiyette olduğu görülmektedir.

D- BİTLİS ANTİ-SÖMÜRGECİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

Tatvan gibi yargı sahamızın dışında kalan bitlis ASDK-Derneğinin MAYIS 1978 de kurulduğu anlaşılmaktadır. Bu dernekle ilgili olarak Bitlis Emniyet Müdürlü-

günün gönderdiği evraklar Bitlis ASDK-Dernek dosyası adlı dosyadadır. (DELİL NO:46)

Derneğin kurucuları şunlardır.

1-İbrahim YALÇIN	8-Saki AYDIN
2-Sedat GÜNÇEKTİ	9-Zeki ÇİÇEKLİDAĞ
3-Kenan EREL	10-Saffet BULUT
4-Metin TELEK	11-Hikmet UZAR
5-Nurulah UTKUCU	12-Cengiz KAZAZ
6-Muhteşem ZÜLFİKAR	13-Nedim YAZICI
7-Cevdet BÜKÜM	14-Doğan ULUCA

Daha sonra derneğin 17.12.1978 ve 2.1.1980 tarihlerinde iki defa genel kurulu toplantısı yapılmıştır.

E- SİVEREK ANTİ-SÖMÜRGECİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

Siverek Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği Ağustos 1978 de kurulmuştur.

Derneğin kurucu üyeleri şunlardır.

1-Cabir YOLBAŞ	5-Fikret GÜNAYDIN
2-Mehmet ÖZDOĞAN	6-Nedim ÖZBİNGÖL
3-İhsan KIZARTICI	7-Murat ÖZBAY
4-Hacı NİHİT	

Derneğin tüzüğü 19 madde de olup amacı ve yapacağı işler 3.madde gösterilmiştir. (DELİL NO:50)

"MADDE -3: Derneğin amacı ve yapacağı işler : Derneğimiz T.C. Anayasasının örgütlenme ile ilgili amir hükümlerine dayanarak kurulmaktadır. Demokratik bir baskı aracıdır.

AMAÇ: Derneğimiz üyelerini, dış dayanağı emperya-

lizim, iç dayanağı yerel gerilicilik olan SÖMÜRGECİLİK konusunda bilinçlendirmek için bilimsel ve kültürel faaliyetler yapar.

YAPACAĞI İŞLER: Derneğimizin amacının gerçekleşmesi için aşağıdaki çalışmaları yapar.

a) Eğitim seminerleri verir.
b) Konferanslar verir.
c) Sanat ve kültürel faaliyetlerde bulunur.
d) Tiyatrolar hazırlar.
e) Folklor gösterileri tertipler.
f) Dergi,gazete,ve bülten çıkarır.
g) Miting,yürüyüş, toplantılar düzenler.
h) Bilimsel araştırmalar yapar.

F- ANKARA ANTİ-SÖMÜRGECİ DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

Ankara ASDK-Derneği AĞUSTOS 1978 yılında kurulmuştur.

Ankarada kurulan ASDK derneğinin kurucuları şunlardır:

1-Yusuf ANDİÇ
2- Mustafa GÜÇLÜ
3- Ahmet Yavuz YAMAN
4- Muhlis ERDEM
5- Harun COŞAR
6- Tekin BİNGÖL
7- Şemsettin TAKVA
8- Hüseyin NEVCANOĞLU
9- Hüseyin YEŞİLDAĞ

Derneğin tüzüğü 25 maddedir. Amacı 3. madde'de belirtilmiştir. (DELİLNO:64)

MDDE-3: Derneğin bir tek amacı vardır. O da sömürgecilikle mücadeledir.Amacımızı belirli bir şekilde anlatacak olursak oda şudur: Bilindiği gibi sömürgecilik bir

halkın bütün zenginliklerinin, bütün değerlerinin boyunduruluk altına alınması, üretici güçlerinin engellenmesi demektir. Bu sebepten dolayıda sömürgecilik "İnsanlığın Yüz Karasıdır." Böyle bir olaya karşı mücadele etmekte bütün devrimci - demokrat insanların görevidir."

Ankara ASDK-Derneğini Rızgari örgüt üyeleri kurmuşsada daha sonra dernek Ala Rızgari örgüt üyelerinin eline geçmiştir. 7.9.1979 günu Ankara'da Mehmet Tevfik DEMİR adlı sanığın bavulunda yapılan aramada çok sayıda sol yayının yanında Ankara ASDK-Derneğinin üye kayıt defteri (DELİL NO:40), yine aynı derneğin karar defteri (DELİL NO:39), yine aynı derneğin gelir-gider defteri bulunmuştur. (DELİL NO:41) gelir gider defteri ve derneğin üye kayıt defteri incelendiğinde tamamen boş oldukları görülmektedir. Yine bu derneğin defteri incelendiğinde Mehmet Emin ECE ve Ali KARABAŞIN ölüm yıl dönümlerinde pullama yapılması kararının alındığı görülmektedir.

Ankara'daki dernek binasında 10.9.1979 günü yapılan aramada dernekte, 1- Özay SAĞLAM, 2- Necdet KALKAN, 3- Ayhan ALDEMİR, 4- Necip PEHLİVANOĞLU, 5- Sait SAYAN, 6- Murat DUMAN, 7-Necdet GEÇKALDI, 8-Mahmut ÇEVİK yakalanmışlardır.

Derneğin faaliyeti bu tarihte sona ermiştir.

XI-RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN YAYINLARI

Rızgari örgütü yayın yolu ile taraftar kazanmayı amaç edindiğinden, Rızgari örgütünün yayınladığı dergi, broşür, afiş ve bildiriler üzerinde inceleme yapmayı gerekli

görüyoruz. Ancak örgütün ağırlıklı faaliyeti 1976 - 1979 yılları arasında olduğundan yayınladığı tüm bröşür, afiş ve bildirilerini bulmamız mümkün olmadı biz bulabildiklerimizin üzerinde inceleme yapacağız.

A-DERGİLER

a) Rızgari-1: (DELİL NO:1)

21.MART 1976 günü yayınlanmıştır. Derginin üst kapağında Dersim-1938 tarihli bir fotoğraf, fotoğrafın üstünde "Bımre Koledari, Bımre zordesti, Biji Azadi, Biji Rızgari "yazıları bulunmaktadır. Dergi 111 sayfadır. Sahibi Ruşen ARSLAN, yazı işleri müdürü, Mehmet UZUN'dur.

Derginin 2- 14 sayfalarında " Neden Yeni Bir Yayın" başlığı altında Rızgari dergisinin çıkış nedeni şeklinde örgütün programı açıklanmıştır.

15-16. sayfalar arasında özgürlüğe ve zülme baş kaldırıyı simgeleyen ateşlerin yakıldığı "Nevroz günü Türkçe ve Kürtçe anlatılmaktadır.

17-46. sayfalarında "Ezen Ulus Milliyetçiliğinin ırkçı şoven, gerici karekteri üzerine "Başlığı altında cumhuriyet gazetesi yazarı İlhan SELÇUK'un "Berzani veTürkeş" başlıklı yazısı eleştirilmekte, Barzani'yi övücü nitelikte bölücü mahiyette bir yazı bulunmaktadır.

46 nolu sayfada Nevroz üzerine Kürtçe yazılmış bir şiir bulunmaktadır.

47-60. sayfalarda "Lenin'in ulusal kurtuluş hareketleri" başlığı altında kominist ihtilalleri övücü mahiyette bir yazı bulunmaktadır.

61-77. sayfalarda "Silahlı miting" başlığı altında 1925 Şeyh Sait isyanından önceki duru anlatılmaktadır. Kürtlerin tarihi niteliğinde bir yazıdır, devamını ikici sayıda verileceği belitilmektedir.

78-98. Sayfalarında Kürt dili üzerine Türkçe ve Kürtçe yazılar bulunmaktadır. Kürt alfabesi verilmektedir.

99. sayfada bir Kürt edebiyatçısında bahs edilmekte 100-104 sayfalar arasında bu edebiyatçının şiirleri Kürtçe olarak yazılmıştır

105-106. sayfalarda Kürtçe sözlüğün ilk bölümü verilmiştir.

107-108 sayfalarında 1971 sıkı yönetimi ve Devrimci Doğu Kültür Ocaklarının kapatılması anlatılmaktadır.

b) Rızgari-2 : (DELİL NO:2)

21 NİSAN 1976 günü yayınlanan derginin ikinci sayısında da yazı işleri Müdürü Mehmet UZUN'dur. Derginin kapağında Haziran 1925 Diyarbakır'da idam sehpalarının resmi bulunmaktadır. Resmin üstünde"Bımre hoviti-Biji Tekoşina gelen bindest" diye Kürtçe bir yazı vardır.

2-32.sayfalarda "Rızgari Neden Toplatıldı -Ezen Ulus Milliyetçiliğinin ırkçı,şoven gerici karekteri üzerine 11"başlıklı bölücü mahiyette Kürt halkının var olduğunu, sömürüldüğü anlatılmaktadır.

33-51 sayfalarda "Sömürgecilik" başlığı altında Lozan'da Kürdistanın parçalanması ve sömürgeleştirilmesi anlatılmaktadır.

52-63 sayfalarında "Eritre kurtuluş Mücadelesi" başlığı altında Eritre halkının, sömürgeci diye adlandırılan Etopyaya karşı verdiği mücadele ve istiklallerine kavuşmalarını anlatmaktadır.

63-Sayfada silahlı şahısları gösteren bir resim altında "Biji tekoşina gelen bindest u karkeren dıne" yazısı bulunmaktadır.

65-79. sayfalarda "Silahlı Miting" başlığı altında 1925 Şeyh Sait isyanından önceki durum anlatılmaktadır. Kürtlerin var olduğunu ve tarihini anlatan bir yazıdır.

81-90. sayfalarında Kürt dili üzerine türkçe ve Kürtçe yazılar, dil bilgisi ve sözlük vardır.

91-98. Sayfalarında Türkçe ve Kürtçe olarak üretim hakkında yazılan yazıda kominizm propagandası yapılmaktadır.

98-110. sayfalardaki"Ayın Olayları" başlığı altında Doğu ve Güneydoğu Anadolu çeşitli il ve ilçelerinde tek yönlü ve bölücü mahiyette Kürtlere baskı, terör ve zulum yapıldığını ima eden haberler verilmektedir.

c)Rızgari -3 :(DEİL NO: 3)

Mayıs 1977'de çıkarılan Rızgari 3'de yazı işleri müdürünün Hatice YAŞAR olduğu, derginin yönetim yerininde İstanbul olarak değiştiği görülmektedir. Derginin kapağında "Kürt halkının Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin Seçim Siyaseti" yazılıdır.

Derginin 3- 4. sayılarında "Rızgari -3 ve bazı noktalar" başlığı altında Rızgari dergisi üzerindeki baskıları anlatmakta, bir süre yayına ara verilmesinin nedenleri açıklanmaktadır. Yine bu bölümde ilk iki sayıda Rızgari dergisinin sağladığı başarı şöyle ifade edilmektedir.

" Rızgari bir kilometre taşı olarak Kürdistan'da çok önemli muhalefet odaklarının oluşturulmasını sağlamıştır. Dişle tırnakla yaratılan, ciddi ve bilimsel potansiyele korsanca sahip çıkma heveslilerin unutmamaları gereken nokta, siyasetsiz mücadelenin olamayacağıdır.

Rızgari gerek Kürt halkının Anti-Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin somut bir siyasete kavuşmasını, ideolojik siyasal bir muhtevaya ulaşmasının ve gerek-

se Türk proleter devrimci hareketi, demokrat unsur ve kümeler arasında Kürt sorununu ciddi ve bilimsel olarak ele alınmasını sağlamak için büyük çaba harcamıştır. Bu yönde önemli adımlar atılmıştır.

Rızgari- 3'te temel ve tek konu olarak örgütün seçim siyaseti işlenmektedir.

7-61. sayfalarında Kürdistan'ın bir sömürge ve aynı zamanda uluslar arası bir sömürge olduğu konusu işlenmektedir. Yine bu bölümde Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi dönem dönem anlatılmaktadır.

63-107. sayfalarda cumhuriyet halk partisi hedef alınarak eleştirilmektedir. Eleştirilerden biride CHP 'nin Kürt ulusunu inkar edişine dairdir.

123-131. Sayfalarda yapılan genel değerlendirmede Türk siyasi hayatında yer alan bütün siyasi partilerin sömürgeci devletin resmi ideolojisinin değerleri ile techizatlanmış gerici ve sömürücü siyasi partiler olduğunu belirtilmekte, siyasi partiler kanunun 85, 1961 anayasının 57. maddeleri karşısında hiç birinin Kürt halkının varlığını kabul edemeyeceği vurgulamaktadır. Bu nedenle yurtsever, Devrimci ve Demokrat adayların seçimlere bu partilerden birinin ismi altında girmektense bağımsız aday statüsünde girmelerinin daha doğru olacağı belirtilmektedir.

Daha sonra Rızgari-3'te ortaya atılan bu teori örgütün liderlerinden Avukat Şerafettin KAYA tarafından 1977 genel seçimlerinde Muş ilinde pratiğe geçirilmiştir.

d) Rızgari-4 :(DELİL NO:4)

Ocak 1978 'de basılan derginin bu sayısında da yazı işleri müdürü Hatice YAŞAR dır. Derginin kapağında 1 Mayıs 1977 günü İstanbul Taksim alanında Rızgari pankartlarını taşıyan gençlerin resmi vardır. Öndeki kırmızı

zeminli pankar'ta "Kahrolsun Sömürgeci Eğitim- Rızgari " arkadaki beyaz zeminli pankart'ta "Bımre Koledari, Bımre zordesti, Biji Azad, Biji Rızgari" sloganlarının bulunduğu görülmektedir. Derginin üst kapağında ayrıca "Kürt halkının Anti-Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin, Demokratik kitle örgütleri siyaseti" yazılıdır.

Derginin ikinci sayfasında "Rızgari - 4 yayınlanırken" başlığı altında derginin bir açıklaması bulunmaktadır. Bu açıklamanın son bölümünde ".... İdeolojik inşaa sürecinin, zaafları asla af etmeyecek olan bu evresinde son derece duyarlı ve dikkatli olmanın gereğine bir kez daha işaret edelim. Rızgari 'yi sömürgeci faşist güçlerin saldırılarında baskılarında koruyalım. Kürt Halkının Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesini bu ögesine fedekar ve sahip çıkalım.Rızgari" denilmektedir.

Derginin 3-85 sayfalarında "Demokratik Kitle Örgütleri Siyaseti" başlığı altında örgütsel faaliyet yönünden Demokratik Kitle Örgütlerinin önemi ve yararları anlatılmakta, bu bölüm içinde örgüt üyelerine, Demokratik Kitle Ögütleri içinde yapacağı faaliyetler yönünde talimatlar verilmaktedir. Gençlik arasında kurulmak istenen Anti- Sömürgeci Demokratik Kitle Örgütlerinin faaliyetler sırasında uyacakları 15 temel ilke ve bu ilkelerin açıklaması yapılmıştır.

Derginin 85-116 sayfalarında 1- MAYIS 1977 günü İstanbul Taksim meydanında cereyan eden olaylar nedeni ileTürk solundaki çeşitli örgütlerin ve yayınlarının değerlendirmeleri ile Türk Basını'nın değerlendirmeleri verilmektedir. Yine bu bölümde yapılan açıklamalarda Rızgari'nin ilk defa bir işçi mitingine kendi pankartı ile katıldığı ayrıca 1MAYIS 1977 günü Rızgarinin bir bildi-

ri yayınladığı miting'te yürüyüş sırasında örgüt üyelerinin "Halklara özgürlük" diye bağırdıkları belirtilmektedir. Yazının son bölümünde Rızgari, 5 maddede toplanan genel bir değerlendirme yapmakta ve bu maddeleri açıklamaktadır.

Bu 5. madde şöyledir.

I- İşçi sınıfının uluslararası birlik - dayanışma ve mücadele günü, aynı zamanda uluslar arası burjuvazinin bu siyasi aksiyonu kundaklama - dağıtma –imha etme günüdür. İşçi sınınfının ve temel müttefiklerinin uluslararası siyasi aksiyona karşı,uluslararası burjuvazinin "Demokratik" davranacağı, "saygı" ile seyirci kalacağı asla düşünülemez, nitekim 1980 lı yıllardan bu yana süregelen bir Mayıs Devrimci geleneğine karşı burjuvazinin kanlı pusuları, cinayetleri, baskı ve şiddet eylemleri bu gerçeğin tanıklarıdır.

II-Proleterya, burjuvazının kendi içindeki çelişkilerini titizlikle değerlendirir. Ancak bu çelişkilerden sonuna kadar yararlanan proleterya, burjuvazının şu yada bu kanadına bağımsız siyasi hareketini ipotek edemez.

III- 1 Mayıs'lar artık işçi sınınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olma yanında, mazlum halkların da kutsadıkları bir gelenektir.

IV- Asla göz ardı edilmemesi gereken mesele militarist sömürgeci burjuvazinin Kürdistan siyasetidir.

V-Türkiye'de demokratikleşmenin can damarı Kürdistan siyasetinde durur. Rızgari bu gerçeği ısrarla ve kararlılıkla belirtti, belirtecek. Üzerinde duracak, asla taviz vermeyecektir.

Kürt ulusu köle düzeyinde, Kürdistan sömürge olarak durduğu sürece, demokrasi ancak sömürgeci egemen sınıf-

lar için demokrasi olmaktan öteye bir adım atamaz, atmamıştır. Atmasıda mümkün değildir.

Bu maddelerin açıklama bölümlerinde de Rızgarinin ikili niteliği (Hem bölücü Hemde kominist) açıkça ortaya çıkmaktadır.

118- 142. sayfalarda "Olaylar ve Yorumlar" başlığı altında örgütün amacına uygun, örgüt üyelerine karşı yapılan baskıları anlatan tahrik edici yazılar yer almaktadır.

Bu bölümü ilk olarak " Büyük Ekim Devriminin 60. yıl dönümü kutlandı" başlığı altındaki Rusyadaki kominist ihtilalinin yıl dönümünü anlatan bir yazı siyah puntolarla yazılmıştır.

İkinci haber "Rızgari -3 seçimler ve Baskılar" başlığını taşımakla beraber Rızgari -3'teki örgütün seçim siyaseti teorisinin Muş ilinde pratiğe geçiren örgüt liderlerinden bağımsız aday Avukat Şerafettin KAYA'ya karşı yapılan baskılar anlatılmakta. Rızgari'nin bu adayı desteklemek için yayınladığı bildiri ve afişlerin toplatıldığı belirtilmektedir.

Üçüncü haber "Kürdistan 'da Komando Terörü" başlığını taşımaktadır, Çeşitli il ve ilçelerdeki baskı olayları anlatılmaktadır.

Beşinci haber derginin sahibi Ruşen ARSLAN 'ın DİSK'e bağlı sendikalardaki görevine son verildiğine dairdir.

Son bölümde çeşitli il ve ilçelerdeki olaylar tek yönlü bölücü ve tahrik edici mahiyette anlatılmaktadır. DDKO aylık haber bültenlerinde yayınlanan haberlerle bu bölümde yayınlanan haberler arasında büyük benzerlikler vardır.

e) Rızgari - 5: (DELİL NO: 5)

MART 1978 basımlı olan derginin kapağında " Kürt Halkının Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin İtifaklar Siyaseti " yazısı vardır.

Derginin bu sayısı tümü ile itifaklar sorununa aittir. Örgütün proğramında itifaklar sorunu 13. madde olarak belitilmiştir.

Bu dergide 3-73. sayfalarda detaylı olarak Kürt halkının Anti- Sömürgeci ulusal demokratik mücadelesinde başarıya ulaşması için kimlerle ve nasıl itifak yapması gerektiği anlatılmaktadır.

74-96. sayfalarda "olaylar ve yorumlar" vardır. Bu bölümde 4-11.ŞUBAT 1978 günü ANKARA'da yapılan TÖB-DER Kurultayında Rızgari örgütü yanlısı "Anti- Sömürgeci Demokratik Öğretmenler Gurubu" diye imza atan örgüt mensuplarının yayınladıkları "Eğitim Emekçilerine" ve "Kardeşler" başlıklı iki bildiri tam metin halinde verilmiştir,

Bu bölümde 90-95. Sayfalarda Ek-3 başlığı altında 1977 ARALIK ayı mahali seçimlerinde Diyarbakır'da Bağımsız Belediye başkan adayı olan Mehdi ZANA'nın desteklenmeyiş nedenleri açıklanmaktadır. Rızgari'nin Mehdi ZANA'yı desteklemeyişinin nedenlerini bu bölümden aldığımız cümlelerle özetlemek istiyoruz.

"...Mehdi ZANA'nın adaylığı kendisi dışındaki siyasetler ve demokratik kuruluşlar için bir oldu bitti'dir...

Mehdi ZANA arkadaş destekleme ve güçbirliği önerisini zamansız yapmıştır. Bu destekleme önerisi maddi bazı zorlamaların ve güç birliği konusunda devrimci saflarımızda görülen olumlu gelişmelerin sonucudur...

Mehdi ZANA Arkadaşın güçbirliği ilkeleri çevresinde desteklenmesi ve destekleme ilkelerimizin tartışma platformuna getirebilmesi için Rızgari siyaseti ile Özgürlük Yolu siyaseti arasında, Özgürlük Yolu'nun devrimci me-

todları aşarak yaptığı eleştirinin güçbirliği sorununu kilitleyen konular ortadan kaldırılmalıdır... "

Açıklamadanda anlaşılacağı üzere Rızgari örgütü Mehdi ZANA'yı Özgürlük Yolu örgütü ile olan ilişkisi nedeni ile desteklenmemektedir.

f) Rızgari -6: (DELİL NO. 6)

HAZİRAN 1978 Basımlı derginin bu sayısının kapağında ' Kürt Halkının Anti- Sömürgeci Mücadelesine Sosyal Şoven taaruz Harekatı" yazısı bulunmaktadır.

Rızgari örgütü, Rızgari dergisinde açıkça bağımsız Kürdistan Devleti kurulmasını yazamamakta, bu isteğini Kürdistanın sömürge olması ve Kürt ulusuna kendi kaderini kendisinin tayin etmesi hakkının tanınması şeklindeki görüşü ile ifade etmektedir.

Derginin bu sayısında Türk solunda yer alan çeşitli örgütlerin yayın organlarının Rızgari'nin görüşlerini eleştiren yazılarına karşı cevaplar verilmektedir.

3- 36.Sayfalar arasındaki birinci bölümde, ürün, partinin yolu ve Devrimci yol'a verilen cevaplar yer almaktadır.

38-70. Sayfalarda ikinci bölümde kominizmin teorisyenleri Marks ve Engels'in sömürge olgusu üzerine ait görüşleri yer almaktadır.

71-95. sayfalarda olay ve yorumlar kısmında "Kürdistanda kemalist terör " başlığı altında, çeşitli illerdeki bölücü ve tahrik edici mahiyetteki olaylar tek yönlü olarak anlatılmaktadır.

g) Rızgari-7: (DELİL NO:7)

KASIM 1978 basımlı olan derginin bu sayısındada yazı işleri müdürünün yine Hatice YAŞAR olduğu görülmektedir. Derginin bu sayısında üst kapakta "Kürt Halkının Anti- sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinde

sağ oportonizm ve Özgürlük Yolunun eleştirisi"yazısı vardır. Arka kapakta ise yan yana iki resim bulunmaktadır. Birinin üzerinde Dersim -1938, diğerinin üstünde kanatlı J.1978 alt taraflarında ise jenosid tatbikatı, onun altında " Bımre Koledari, Bımre Zordesti, Bıji Azadi, Bıji Rızgari" yazısı bulunmaktadır.

Derginin bu sayısı tamamen Kürt solunda yer alan Özgürlük Yolu'nun eleştirisine ayrılmıştır. Özgürlük Yolunun eleştirisi yapıldıktan sonra 124-125. sayfalarda "sonuç olarak " Başlığı altında " ÖY. ile ilgili olarak belirleyeceğimiz konular kısaca bunlardır. Kuşkusuz, ÖY. Seçim siyasetinden, itifaklara, örgütlenme perspektifinden yurtsever demokrat siyasal güçlere karşı icazetli sol'dan sömürgeci devletlerin tasarruflarına kadar bir dizi sorunda, Rızgari'nin tezlerine şuradan buradan bu tezlerin çar- çur edip muhtevasından boşaltarak kendince biçimlendirmeye devam edecektir. Sağ oportonist akımın özgün bir karakteristiğidir bu. Bu arada, işbirlikçi Kürt ticaret burjuvasının siyasal sözcülerine doğunun elçisi görevini yükleyenlerle aynı düzeyde şak şakcılık yapacak, demokratik kitle örgütleri düzeyinde ilkesiz ekletizmini semirtmeye devam edecek, legal Türk solunun o kapısı ile bu kapısı arasında mekik dokuma gayretlerini sürdürecetir.

...Uzun vadeli ve mutlaka kazanılması gerekli mücadele perspektifi bu arkadaşlara uzun uzun, sabırla, şefkatle anlatılmalıdır. " denilmektedir.

Rızgari dergisinin 7. sayısının önemi bu sayıdan sonra Rızgari örgütünün parçalanmış olmasıdır. Örgütteki görüş ayrılıkları üzerine bir daha Rızgari dergisinin çıkarılmaması üzerinde anlaşılmış, derginin yazı işleri müdürü Hatice YAŞAR tasviye edilmiştir. Ruşen ARSLAN bu defa

Şefik DÜNDAR 'ı yazı işleri müdürü olarak tayin edip tekrar Rızgari dergisini yayına sokmuştur.

h) Rızgari -8: (DELİL NO: 8)

Ala Rızgaricilerin ayrılmasından sonra 1979 yılı Ocak ayında çıkarılan derginin bu sayısını kapağında "Kürt Halkının Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelesinin sorunları " yazılıdır.

İkinci sayfada Rızgari dergisinin yeniden yayına başlama nedenleri açıklanmaktadır.

Ala Rızgari Özel sayı-1'de olduğu gibi Rızgari-8'de de genellikle örgütün bölünmesi ile ilgili konular ağırlıktadır.

3-6 sayfalarında "Birinci Bölüm-Ayrılıkcı Sefalet Devrimci Tavır" başlığı altında ayrılanlar eleştirilmekte, bu bölümün sonunda "Anti Sömürgeci Ulusal Demokratik mücadelede siyasal ideolojik örgütsel yapıyı inşa için saflarımıza militanca sıklaştıralım" denilmektedir.

6-12 sayfalarda "2. bölüm-siyasal ideolojik örgütsel inşamı dar grup çıkarlarımı" başlığı altında yine ayrılanlar eleştilirmekte, ayrılanların grupcu anlayışta olduklarını belirtilmekte grupçu anlayışın mahsurları belirtirmektedir.

13-22.sayfalarda "üçüncü bölüm-Rızgari Siyasal ideolojik önderliği amaçlayan sürecin bir öğesi bu mücadelenin bir amacıdır."başlığı altında Rızgari örgütünün mücadeledeki yeri anlatılmaktadır.

23-28. sayfalarda "dördüncü bölüm Anti-sömürgeci ulusal demokratik mucadeleyi tehdit eden olgular" başlığı altında Anti-Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadele düzeyinin çok yönlü olarak tahrip edildiği belirtilmektedir.

29-30.sayfalarda"beşinci bölüm Anti Sömürgeci Ulusal Demokratik mücadele sürecinde burjuva önderlikle proleter önderliğin konumu" başlığı altında açıklamalar yapıl-

maktadır.

34-37.sayfalarda "altıncı bölüm Anti- Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadele toplumsal güçlerin içinde bulundukları durum ve dayatan görev" başlığı altında açıklamalar yapılmıştır

39-54.sayfalarda "Maraş faciası"başlığı altında ARALIK 1978 Maraş olayları ve ilan edilen sıkıyönetim anlatılmakta yorumlar yapılmaktadır.

54-61.Sayfalarda "İrandaki Olaylar ve bölücü unsurların faaliyetleri anlatılmaktadır.

62. ve daha sonraki sayfalarda KOMAL Basım, yayım, dağıtım ve İsmail BEŞİKÇİ hakkındaki haberler bulunmaktadır.

j) Rızgari-9 : (DELİL NO: 9)

KASIM 1979 tarihinde basıldığı belirtilen derginin bu sayısı Rızgari dergilerinin son sayısıdır. Bitlis'in Sesi Matbaasında basıldığı yazılı isede Bitlis'in sesi Matbaası müdürlüğü derginin bu sayısının kendi matbaalarında basılmadığını bildirmiştir. Derginin ön ve arka kapağında kurşuna dizilen kişileri gösteren bir resim vardır. İkinci sayfada TEMMUZ 1979'da senandaj'da 11 Kürt devrimcinin Humeyni taraftarları tarafında idam edilişini gösteren resim olduğu yazılıdır.

9. sayfasında Kürdistan'da mevcut siyasi gruplara sunulan güç birliği ile ilgili bir deklerasyon vardır.

Derginin geri kalan sayfalarında faşizm ile ilgili konular anlatılmaktadır.

Derginin olaylar ve yorumlar başlıklı son kısmında Ruşen ARSLAN'ın tutuklaması haber olarak verilmiştir.

B- BROŞÜRLER

a) Rızgari - Özel Ek-1: (DELİL NO.: 10)

TEMMUZ 1977 basımlı olan 30 sayfadan ibaret bu broşür Özgürlük Yolu oportizmine istediği bir cevap" başlığı taşımaktadır.

b)Rızgari-Özel Ek-2 : (DELİL NO: 11)

AĞUSTOS 1977 basımlı,"Ürün'ün sosyal şoven milliyetçi ideolojisinin teşhiri üzerine" başlığını taşıyan bu broşür 38 sayfadır.

c) Rızgari- Özel Ek-3: (DELİL NO: 12)

EYLÜL 1977 basımlı olan bu broşür 30 sayfadır. Kapağında "UDC ve Türkiye'de Anti- Faşist Anti -Emperyalist cephe üzerine yazılıdır.

d) Rızgari - Özel Ek-4 : (DELİL NO: 13)

KASIM 1977 basımlı olan bu broşür 24 sayfadır. Kapağında 5 Haziran 1977 erken seçim pratiğinin kısa bir değerlendirilmesi ve mahalli seçimler üzerine " yazılıdır. Bu broşürde Rızgari 3'te örgütün seçim siyasetini Muş ilinde pratiğe geçiren örgüt liderlerinden Şerafettin KAYA'nin karşılaştığı baskı ve engellemelerin değerlendirmesi yapılmakta, mahalli seçimlerde örgütün tutumu ortaya konulmaktadır.

e) Rızgari- Özel Ek -5: (DELİL NO: 14)

OCAK 1978 basımlı olan bu broşür 35 sayfadan ibaret olup broşürün kapağında "Resmi İdeolojinin Eğitim Üzerindeki fonksiyonları ve Kürdistan'da Eğitim-Kültür " üzerine yazılıdır.

f) Rızgari Özel Ek -6 :(DELİL NO:15)

MAYIS 1978 basımlı olan bu broşür 30 sayfalıdır. Broşürün kapağında "1 Mayıs 1978 eylemi ve şahlanan Sosyal- Şovenizm" yazılıdır. Bu broşürün arka kapağında

Rızgari'nin 1 Mayıs afişi basılıdır. Bu broşürde 1 Mayıs 1978 günü İstanbul da yapılan miting anlatılmakta örgüt üyelerinin ASDK - DER pankartının arkasında boş beyaz pankartlar taşıdığı belirtilmektedir. Bu broşürde bu mitingde çekilmiş iki resim 5 ve 13. sayfalarında basılıdır.

g) Rızgari -Özel Ek 7 :(DELİL NO:16)

TEMMUZ 1978 basımlı olan bu broşür 30 sayfalı olup, broşürün kapağında "Geçici Komite, Ulusal Birlik ve Şemdinli Çıkarması yazılıdır.

h) Rızgari -Özel Ek- 8 :(DELİL NO: 17)

AĞUSTOS 1978 basımlı olan bu broşür 22 sayfadan ibaret olup, broşürün kapağında "Türk ve Kürt Halklarının Mücadelesi Eğitim Emekçileri ve TÖB--DER yazılıdır.

j) Rızgari -Özel Ek-10 :(DELİL NO:18)

Bu broşür 'de 22 sayfada ibaret olup, broşürün kapağında " UDG, Ulusal Demokratik Güçbirliği ya da Sağ Oportonizmin Kutsal itifakı" yazılıdır.

k) Rızgari Özel Sayı - 1: (DELİL NO: 63)

Tek sayfadan ibaret 18 EYLÜL 1978 basımlı bir yüzü Kürtçe diğer yüzü Türkçe yazılı bir gazetedir.

C- AFİŞLER

a) 1 Mayıs Afişi (DELİL NO: 52)

40X60 cm ebadında bir afiştir. Üzerinde "Yek Gülan, Cejna Karkeren Dıne, Biji Tekoşina Gelen Bındest u Karkeren Dıne Rızgari" yazılıdır. Üzerinde bulunan resimde bir işçi balyozla dünyayı saran esaret zincirini kırmaya çalışmaktadır.

b) Nevroz Afişi : (DELİL NO: 62)

40X50 cm. ebadında bir afiş olup üzerinde "Kahrolsun Sömürgecilik ve Irkçılık, Yaşasın Proeteryanın ve Mazlum Halkların Mücadelesi, Rızgari,Nevroz, Piroz be 21 MART" yazılıdır. Üzerinde bulunan resimde ise alevler arasında iki bileğini bağlayan zincirleri kıran bir insan resmi vardır.

c) Büyük Ekim Devrimi Afişi: (DELİL NO: 61)

30X50 cm ebadında olan bir afiştir. Üzerinde Büyük Ekim Devriminin 61. Yıl- dönümünde Gururla Selamlıyoruz - Rızgari " yazısı vardır. Afişin üzerinde birde resim basılıdır.

XII -RİZGARİ ÖRGÜTÜNÜN PARÇALANMASI ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN DOĞUŞU.

1975 yılında iki ayrı düşüncede olan ancak birlikte hareket etmenin yararına inanan bir kadro 13 temel ilkede ve Anti- Sömügeci Ulusal Demokratik Mücadele kavramında anlaşarak RIZGARİ Örgütünü kurmuşlardı. Rızgari örgütünü oluşturan iki farklı düşünce şunlardı :

A - Birinci Düşünce : Kuzey Kürdistan bir sömürgedir, öncelikle sömürgeci Ülke Türkiye'nin Kuzey Kürdistandaki işgaline son verilip bağımsız bir Kürdistan devleti kurulmalıdır. Marksist- Leninist teoriye dayalı Sosyalist bir düzenin kurulması ikinci planda kalır. Ancak amaca (Yanı Bağımsız Kürdistan Devleti Kurmak için) ulaşmak için Marksist- Leninist teori ve sosyalistler araç olarak kullanılmalıdır. Bu gurup düşüncedekiler, bölünmeden sonra Rızgari örgütünde kalmışlardır.

B- İkinci Düşünce: Türkiye'de Marksist- Leninist teoriye dayalı sosyalist bir düzen kurulmalıdır. Bu amaca ulaşmak için Doğu ve Güneydoğu Anadoluda'ki muhalefet potansiyeli (Kürt olduklarını ve ayrı bir ırktan geldiklerini idda eden kitleler) araç olarak kullanılmalıdır. Bölünmeden sonra kendilerine proleter devrimci deyip Ala Rızgari örgütünü oluşturan bu guruptur.

Rızgari'nin bu ikili niteliği yayınlarda başından beri belli ediyordu.

Birinci düşünceyi taşıyan gurup yıllardan beri bu mücadelede yer almış daha tercübeli guruptur, ikinci düşünceyi taşıyan gurup daha genç ve tercübesizdi, bu nedenle Rızgari örgütü içinde birinci düşüncedeki gurubun hakimiyeti gözden kaçmıyordu, ikinci düşüncedeki gurubun zamanla örgüt içindeki yönetimde eşitlik istemesi ve ağırlığını hissettirmesi ile örgüt parçalandı, tecrübeli olan birinci düşünceyi temsil edenler parçalanma sırasında ikici düşünceyi temsil edenleri tasviye şeklinde gösterdiler, çünkü örgüte adını veren Rızgari dergisi yayınlanırken birinci düşüncede - olan Ruşen ARSLAN derginin sahibi olarak gösterilmişti. Bir ve ikinci sayılarda derginin yazı işleri müdürlüğünü yapan Mehmet UZUN 'da birinci düşüncede idi, bu nedenle derginin birinci ve ikinci sayılarında Kürt halkının var olduğunu anlatan Kürt dili üzerine yazılan yazılar çoğunlukta idi, Marksist ve Leninist tezlere ayrılan yer çok azdı. Bir ve ikinci sayılarda birinci düşünceyi temsil eden resimler dergilerin kapaklarına basılmıştır.

ikinci düşüncede olan Hatice YAŞAR'ın yazı işleri müdürlüğüne getirilmesi ile derginin 4 ve 5. sayılarında ikinci görüşün ağırlığı hissedilir durumdadır. Artık derginin kapağında dergide işlenen Marksist- Leninist tezleri özetleyen başlıklar yer almaktadır.

Birinci düşünceyi temsil edenlerin koydukları temel stratejilere ikinci düşünceyi temsil eden genç ve atak kadroya pek uymuyordu, birinci düşünceyi temsil edenler örgüt tabanıyla şahsi temas kurmazken ikinci düşünceyi temsil edenler alt kodrolar ile şahsi temas halinde idiler, deşifre olmuşlardı, atak hareket etmeleri nedeniyle Rızgari dergisinin niteliğinin anlaşılmasına sebep oluyorlardır, bu genç ve atak kadro Rızgari 4'te Anti sömürgeci demokratik kitle örgütleri tezini sunduktan sonra gençlik arasında bu tezi hemen pratige geçirmişlerdi. İkinci düşünce arasında örgütün kuruluşun sırasında mevcut olan bağ zamanla zayıfladı, sürtüşmelere dönüştü, 3yıl sonra Aralık 1978'de Rızgari örgütü parçalandı.

Rızgari dergisi basım yasasına göre çıkartılmış bir dergi olduğundan derginin sahibi olan Ruşen ARSLAN'ın yasal hakları vardı.Ancak her iki grupta Rızgariyi müşterek faaliyetleri sonucunda yarattıklarını belirterek Rızgari'ye iki taraftan birinin sahip çıkmamasını istiyorlardı. Bu nedenle Rızgari dergisinin yayınına son verildiğini derginin sahibi ile yazı işleri müdürü bir açıklama ile duyuracaklardı, bu anlaşma imzalandı ve açıklama yapıldı, ancak her iki grupta örgütün tabanına hakim olmaya çalışıyorlardı. Tabanla temasta olan ikinci grup bu aşamada çok başarılı oldu. Örgütün tabanının çoğuna bütün Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneklerine ikinci grup hakim oldu. Bu durum karşısında antlaşmaya rağmen birinci grup basım yasasının Ruşen ARSLAN'a sağladığı haklardan yaralanarak Rızgari dergisinin ocak 1979'da yeniden yayınladı. Derginin sekizinci sayısında yani yazı işleri müdürü Şefik DÜNDAR'dı Rızgari sekizde derginin eski yazı işleri müdürü Hatice YAŞAR'ın dergi ile ilişkisinin kesildiğine dair bir açıklama vardı.

Birinci gurubun Rızgari dergisine sahip çıkmasından sonra ikinci gurup'ta, Rızgari adı ile ilişkilerini belirtebilmek için Haziran 1979 'da Ala Rızgari dergisni çıkarttı. 1975 yılında kurulan Rızgari örgütü 1978 aralık ayında Rızgari ve Ala Rızgari olmak üzere ikiye ayrıldı.Rızgarinin bilinen üst kadrosuda parçalanmıştı. Ruşen ARSLAN, Mümtaz KOTAN, Orhan KOTAN, Şereafettin KAYA Rızgaride kalırken İbrahhim GÜÇLÜ, Hatice YAŞAR, İkram DELEN Ala Rızgari gurubunu teşkil ediyordu. Bölünmeden sonra örgütün tabanına hakim olmayan, örgütün tabanını Ala Rızgariye kaptıran Rızgari bir süre pasifize oldu. Bu arada 26.12.1978 tarihindeTürkiye'de bazı illerde sıkıyönetim ilan edildiğinde Rızgari örgütü faaliyetini kesti, amacı örgüt üyelerinin ve liderlerinin yakalanmasını önlemekti. Rızgari örgütü bu amacına ulaştığıda söylenebilinir. Derginin sahibi Ruşen ARSLAN 1979 Ekim ayında tutuklanmasından sonra son olarak kasım 1979'da derginin 9. sayısıyla özel ek-10'u yayınladı ancak gerek derginin son sayısı gerekse broşür illegal olarak bastırılmıştı.

XIII-RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN PARÇALANMASININ NEDENLERİ

1978 Yılı ARALIK ayında Rızgari örgütü bölündükten sonra gerek Ocak 1979'da yayınlanan Rızgari 8'de, gerekse HAZİRAN 1979'da yayınlanan Ala Rızgari özel sayı 1'de her iki gurupta bölünmenin nedenlerini belirtiyorlardı.

Rızgari dergisinin 8. sayısında yeni Rızgarciler Ala Rızgariciler için "çıktığı günden itibaren sürekli ve sistemli

olarak saldırı altında tutulan ve demogoji ile, iftira ve jurnal ile boy hedefi haline getirilen Rızgari'nin saflarında bazı gedikler açılamayacağı düşünülemezdi. Bir yandan emperyalistler, sömürgeciler ve işbirlikçileri, öte yandan her boydan oportonist ve reaksiyoner akımın tecavüzü altında ve ateş hattında vuruşmak elbette sosyalistlerin harcıdır. Üstlenilen görevin son dereceden ağır, çetin olduğu, mücadelenin acımasız olduğu açıktır. Yine açıktır ki bu ağır görevler altında ezilenler, direnmeye güç yetiremeyenler, çeşitli sol lafazanlıklara sarılarak, çeşitli ideolojik biçimlenmeler içinde gizlenerek saflarımızı terk etmişlerdir." Aynı derginin 6. sayfasında ise "Devrimci mücadelemizin dayatan sorunlarını omuzlayamayanlar saflarımızı ter edeceklerdir. Kendi sorunlarını devrimci mücadelemizin sorunları ile özdeş tutanlar dişle tırnakla yaratılan değerlerimizi dinamitlemekten geri durmayacaklardır" denilmektedir. Yine aynı sayının 6-12 sayfalarında, ayrılanların "dar gurupçu anlayışta " oldukları belirtilmekte ve bu gurupçu anlayış eleştirilmektedir.

Ala Rızgari özel sayı 1'de Ala Rızgarciler Rızgariciler için ".....Türkiye Kürdistanıda sınıf mücadelesi bütün şiddeti ile devam etmektedir... Sınıf mücadelesinde organik olarak ortaya çıkan arınma ve saflaşma eylemi Rızgari siyasi hareketinede yansıdı, Rızgari siyasi hareketi içinde arınma ve saflaşma uğruna verilen mücadele yanı burjuva milliyetçilerinin (yeni Rızgariciler için bu deyiş kulanılmıştır) engellenmelerine rağmen proleter devrimcilerin mücadelesi olumlu yönde sonuçlandı."(DELİL NO: 19 sayfa -3 denilmektedir.

Ala Rızgari özel sayı-1, 6. sayfasında ise yeni Rızgariciler için korkaktırlar,.. ikirciliklidirler,... uzlaşmacıydılar denilmektedir.

la Rızgari özel sayı 1- sayfa 29'da yeni Rızgariciler ile Ala Rızgariciler arasındaki ayrılıklar şöyle belirtilmektedir. "Birincisi : Rızgari'de şu veya bu şekilde anlaştığımız tezlerde. Bu konuda arkadaşlarımız kitle içinde bu tezlere katılmadıklarını, dolayısıyla burjuva tez'lerine halen bağlı olduklarını vurguladılar. Örneğin bir arkadaş Kürdistan devriminde sosyalistler açısında bir proğram niteliğinde olan Rızgari- 5'e katılmadıklarını sık sık vurgulamıştır ve bu görüşünü gidebildiği her alanda açıkça söylemiştir.

İkincisi ise: Rızgari'de saptadığımız siyasetlerin pratiğe uygulamasında yani kanıtlamasında ortaya çıkan ayrılıklardır. Bunlar daha açıktır gizlemesi daha güçtür...

Demokratik kitle örgütleri siyasetimizi hayata geçirirken ayrılıklar çıkmıştır. Arkadaşlarımız, demokratik kitle örgütleri düzeyindeki örgütlerin bir kaç başlı yapmak için ellerinde geleni yapmışlardır. Demokratik kitle örgütlerini açıkça hedef almışlardır. Aydınlar içindeki ögütlenmeye gençlik gövdeli olmakla suçlamışlardır. Dolayısıyla Rızgari -5 ve Rızgari 4'ü rafa kaldırmışlardır"

Yine Ala Rızgari özel sayı -1 sayfa 45'te Rızgariciler ile Ala Rızgariciler arasındaki ideolojik ayrılıklar şöyle belirtilmektedir:

Sonuç olarak yaptığımız üç yıllık çalışma sürecinde bu gün karşımızda baş sorun olan kollektivitemizdeki bunalımdır. Bu bunalımın temelinde ideolojik ayrılıklar yatar. İstendiği kadar kişisel düzeylere çekilsin, istediği kadar her şeye rağmen bu olumsızluklar ideolojik değildir densin. Kollektivitedeki bazı arkadaşlarla aramızdaki ideolojik ayrılıkları şöyle maddeleştirmek mümkündür.

1-Kurulsal kollektif çalışmaya devrimci ilkelerin hakim kılınması doğrultusunda bir gelişme mümkün değil-

dir. Çünkü unsurlardaki bazı liberal kronikleşmiş hastalıklar halini almıştır.

2-Temel siyasetlerimizden biri olan ittifaklar siyasetimize katılmamak temel bir ayrılıktır. Buna katılmayan unsurlar bu temal siyasetimizin hayata geçirilmesinde bize engeldir. Örneğin; Şemdinli olayı üzerine yayınladığımız broşür ve gazeteye katılmadığını belirten arkadaşlar, proleter devrimci siyasetimizin burjuva siyasetini eleştirmesinden korkmaktadır, buna karşı çıkmaktadırlar.

3- Gençlik içinde çalışma ile gençlik gövdeli bir hareket olmayı biribirine karıştıran arkadaşlarımız, dayatan potansiyellerin örgütlendirilmemesi ve aktif eylem perspektivinden geri çekilmemizi öneriyorlar.

4- Kollektif kurulsal çalışmayı ortadan kaldıran keyfi uygulama ve aşırı liberalizmi ile yer yer de kırtasiyeciliğin saflarımıza hakim olmasına şu veya bu şekilde yardımcı olunmuştur.

5-Kollektivite içinde demokratik merkeziyetçilik ve eleştiri özeleştiri ilkesinin doğru uygulama alanı ortadan kaldırılmıştır.

Yine Ala Rızgari özel sayı -1 'de, 1978 yılı KASIM ayında Rızgari örgütünün ideolojik sorunları şöyle özetlenmektedir.

"...Rızgari uzun bir dönemdir belli proplemleri, olumsuzlukları, çözümsüzlükleri ve pürüzleri bir çizgi olarak getirmektedir. Bu proplemlerin, olumsuzlukların ve çözümsüzlüklerin kaynağı ideolojiktir ve iki çizginin mücadelesidır. Onun için de, Rızgari bünyesindeki olumsuzlukların ve çözümsüzlüklerin kaynağı olan ideolojik sorunları şöyle özetlemek mümkündür:

1- Partileşme sorununda ayrılıklar vardır.

a) Bir hareketin partileşmesi için şartlar hazır olmadığı halde partileşme önerilirse ;....

b) Yukarıya bağlı olarak aramızda iki örgüt anlayışı çizgi olarak mücadele halindedir....

e) Yanlış örgütsel anlayış gereği eleştirilerde imtiyazlı davranılmak istenmiş ve oluşan birliğimiz için her türlü belirleme..... eleştiri adı altında sunulduğu halde başka arkadaşların yaptığı haklı eleştiri ve belirlemeler üzerine ise fırtınalar koparılmaktadır.

f) Bazı arkadaşların örgütsel anlayışları gereği demokratik kitle örgütleri ve diğer birimlere bakışları Marksist-Leninist örgütsel anlayış çevresinde değildir.

g) Yine yanlış örgütsel anlayış gereği kadrolar arasında suni çelişmelerin yaratılması yöntem edinilmiştir.

2-İttifaklar sorununda ayrılıklar vardır:....

3-Rızgari bünyesinde anti- sömürgeci ulusal demokratik mücadelemizde burjuva demokrat siyasi aksiyonu ve özel olarak Irak Kürt ulusal kurtuluş hareketlerinde burjuva siyasi aksiyonları değerlendirmede ayrılıklar vardır.....

4- Anti- sömürgeci ulusal demokratik mücadelemizde gençliğin konumu konusunda ayrılıklar vardır.....

Bu görüşlerimizden sonra sonuç olarak şunu söyleyebiliriz:

Rızgari siyasi hareketindeki olumsuzlukların, çözümsüzlüklerin kaynağı ideolojiktir, teoriktir. Bu ideolojik - teorik ayrılık iki yönlü gelişmektedir. Yanlardan biri gerileyen ve giderek gericileşen yandır. İkinci yan, gelişen, gelecekte halkımızn ulusal demokratik mücadelesinde proleteryanın ideolojik, siyasal ve örgütsel öncülüğünü oluşturacak Marksist yandır. Özetle birliğimiz gerici bir birliktir, zorla götürülmektedir. Görev, bu gerici birliği

parçalayıp Marksist- Leninist bir birliğin oluşturması için uğraş göstermektedir".....(DELİL NO:19 SAYFA: 66- 70)

XIV- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜ

Ala Rızgari örgütü,Rızgari örgütünün parçalanmasından doğan bir örgüttür. Ala Rızgari örgütünün tabanını eski Rızgari örgütünün üyeleri oluşturmaktadır. Ala Rızgari örgütünün kurucularıda eski Rızgari örgütünün liderlerindendir. Bu nedenle Ala Rızgari örgütün amacı, Rızgari örgütünün amacının aynıdır. Ala Rızgari örgütü, Rızgari örgütünün faaliyet gösterdiği bütün illerde faaliyet göstermiştir. Ala Rızgari örgütünün stratejisi ve faaliyet şekileride, Rızgari örgütünün stratejisine ve faaliyet şekilerine benzemektedir. Ala Rızgari örgütünün kurulduğu günlerde Türkiye'nin bir kısmında sıkıyönetimin ilan edildiği halde Ala Rızgari örgüt üyeleri gerek sıkıyönetim ilan edilen illerde ve gerekse diğer illerde faaliyetlerini sürdürmüşlerdır. Örgütün üst düzeydeki yöneticileri yurtdışına kaçtıktan sonra, örgüt içi disiplin zayıflandığından, özellikle Ala Rızgari örgütünün çok kuvvetli olduğu Ergani ilçesinde, örgütünün stratejisi ile bağdaşmayan şiddet eylemlerinini de örgüt üyeleri yapmışlardır.

Ala Rızgari örgüt üyeleri,12 EYLÜL 1980 Bayrak harekâtından sonra dahi Diyarbakır ve Ergani'de eylemlerini sürdürerek bir direnme göstermişlerdir.

Biz burada, daha önce izah ettiğimiz konuları tekrar etmemek için, Ala Rızgari örgütü ile Rızgari örgütü arasındaki benzerliklere kısaca değinip, Ala Rızgari örgü-

tünün Rızgari örgütünden farklılık gösteren özelliklerini anlatılacağız

A- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN AMACI

Ala Rızgari örgütünün amacı da,Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız sosyalist Kürdistan cumhuryetini kurmaktır. Örgüt amacına iki aşamada ulaşacaktır.(bu konudaki açıklama Rızgari bölümünde yapılmıştır.)

B- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN STRATEJİSİ

Ala Rızgari örgütü de, Rızgari örgütünün stratejilerini uygulamak istemişse de, sıkıyönetim nedeniyle pek başarılı olmamıştır, örgütün lider kadrosunun tamamı deşifre olmuş, örgüt üyelerinin çoğu yakalanmıştır. Örgütün lider kadrosu yurtdışına kaçmıştır.

C- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN FAALİYETLERİ

Ala Rızgari örgütünün faaliyetleri,Rızgari örgütünde olduğu gibi şiddet eylemlerinden ziyade taraftar kazanmaya yöneliktir. Rızgari örgütünün yaptığı tüm faaliyetleri (ez cümle bildiri dağıtma, afiş, pankart asma, pullama yapma ve duvarlara yazı yazma gibi) sıkıyönetim döneminde, hatta 12 EYLÜL 1980'den sonrada yapmışlardır. Ala Rızgari örgüt üyeleri, örgüt içi disiplin zayıfladığında, Rızgari döneminde hiç yapılmayan şiddet eylemlerinde yapmışlardır. Örgüt üyelerinin Ergani ilçesindeki şiddet eylemleri daha sonraki bölümlerde açıklanacaktır.

D- ALA RIZGARİ ÖRGÜT LİDERLERİNİN DAVRANIŞLARI

Rızgari örgütünün liderleri,örgütün tabanı ile temas kurmaktan kaçınırken, Ala Rızgari örgütünün liderleri örgütün tabanı ile devamlı şekilde temas kurmuşlar, basit bir örgüt üyesi gibi harekat ederek deşifre olmuşlardır.

E- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN AMBLEMİ

Rızgari örgütünün bir ablemi olmadığı halde Ala Rızgari örgütün ablemi vardır. Bu ablem kızıl bir yıldız rus yapısı kalaşnikof marka bir silahtan ibarettir. Kızıl yıldız Doğu bloku ülkelerin kullandığı Marksist- Leninist teoriye dayalı sosyalist halk cumuhuriyetlerinin bilinen amblemidir. Kalaşnikof silah ise silahlı mücadeleyi, halk ihtilalini ima etmektedir. Örgütün yayınladığı dergilerde ve bildirilerde, gazetelerde bu ablem kullanılmıştır.

F- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN ORGANİK YAPISI...

Yakalanan örgüt üyelerinin beyanlarına göre Ala Rızgari örgütünün organik yapısı şöyledir.

a) Merkez Komite: Örgütün en üst kuruluşudur. Bu komitede İbrahim GÜÇLÜ,Hatice YAŞAR ve İkram DELEN görev yapmaktadır.

b)- Bölge komiteleri :Merkez komitenin altında yer almaktadır. Bir bölge komitesine bir kaç il komitesi bağlıdır.

c)- İl komiteleri: Her il de mevcututur. İl komitesine ilçe ve semt komiteleri bağlıdır.

d) İlçe ve semt komiteleri. Örgütün etkili olduğu her ilçede ve semtte bir ilçe veya semt komitesi mevcuttur.

e) Sorumlular ve birimler: En küçük örgüt kuruluşudur. Belli bir yerde örgütün temsilciliğini yapan şahıstır.

Bu komitelerden her hangi birinde görev yapan bir örgüt üyesi yakalandığında bir üst komite tarafından yerine yenisi görevlendirilir.

XV- ALA RIZGARİ ÖRGÜT ÜYELERİNİN KURDUKLARI LEGAL DERNEKLER

Ala Rızgari örgütü bölünmeden sonra Rızgari döneminde kurulan ASDK-Derneklerine hakim olduğu gibi, örgüt üyeleri Van ve Ergani'de yeni dernekler kurdular.

A- VAN ANTİ- SÖMÜRGECİ DEMOKRATİKKÜLTÜR DERNEĞİ

Ala Rızgari örgüt üyeleri 22 ŞUBAT 1979 tarihinde Van ilinde Van Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneğini kurmak için teşebbüse geçmişlerdir.

Derneğin kurucu üyeleri şunlardır

1- M. Nuri ALAN
2-Hifzullah ÇAKIBEY
3-Remzi AYTÜRK
4-Hüseyin ASLAN
5-Görgün GÖRKEM
6- Mehmet DEMİR
7- Naif PİŞKEN
8-Ekrem BOZAN
9-Muhyettin ÇELİKYİĞİT

Bu derneğin tüzüğü 21 maddedir. Derneğin amacı ve yapacağı işler 3. maddede gösterilmiştir. (DEİL NO: 48)

Van Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği 23 MART 1979 günü "Kamu Oyuna" diye başlayıp "Kahrosun Emperyalizm, Sömürgecilik, Faşizm ve Feodalizm,Yaşasın Anti -Sömürgeci Ulusal Demokratik Mücadelemiz"diye biten örgüt liderlerinden İkram DELEN'in

kardeşi Mürsel DELEN'in 13 MART 1979 günü İstanbul'da öldürülmesini konu alan bir bildiri bastırmış ve dağıtmıştır.

Dernek üyelerinin "Halkımıza "diye başlayıp "Biji Tekoşin Heta Rızgariye, Lı Hembere Emperyalizm, kolonyalızm,faşizm, feodalizm, Ala Rızgariye bılındıkın-Ala Rızgari "diye biten bildirileri dağıtmaları üzerine Van Valiliği tarafından derneğin faaliyeti 28.5.1979 günü durdurulmuştur.(DELİL NO:48'de her iki bildirininde örneği mevcuttur.)

Derneğin üye kayıt defterine hiç bir üyenin adı üye kayıt defterine kayıt edilmemiştir.(DELİL NO:43)

Derneğin karar defteri incelendiğinde 27.2.1979 günü yapılan toplantıda görev bölümün yapıldığı, 2.3.1979 günü yapılan toplantıda aidat ve teberrular için makbuz bastırılmasına karar alındığı, 22.3.1979 günü "Kamuoyuna" başlıklı bildirinin dağıltılması kararının alındığı, 28.4.1979 günü yönetim kurulu üyesi Remzi AYTÜRK'ün ihracına bu göreve Mehmet DEMİR'in getirilmesine karar alındığı görülmüştür (DELİL NO:42)

B- ERGANİ ANTİ-SÖMÜRGECİ DEVRİMCİ KÜLTÜR DERNEĞİ

Ergani ilçesinde kısa adı ASDK-DER Olan Anti sömürgeci demokratik kültür derneği kapatılınca, Ala Rızgari örgütü üyeleri aynı kısa adı kullanabilmek için,8.3.1979 günü Ergani Anti-Sömürgeci devrimci kültür derneğinin (ASDK-DER)kurdular. Ancak derneğin kurulmasından bir ay kadar sonra Diyarbakır ilinde sıkıyönetim kapsamına alındığından, dernek herhangi bir eylemde bulunamamıştır.

Derneğin korucu üyeleri şunlar

1-Kasım KILIÇKAP	5-Hikmet SALIK
2-Mahmut KAYA	6-Süleyman GÜNEY
3-Ramazan YOLCU	7-Asil KARADUMAN
4-Ömer BATKI	8-Hamit KARAMAN

Derneğin tüzüğü 19 maddedir.derneğin amacı ve yapacağı işler 4.maddede gösterilmiştir (DELİL NO:49)

XVI- ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜNÜN YAYINLARI

A-DERGİLER

a) Ala Rızgari Özel Sayı -I (DELİL NO:19)

1979 yılı Haziran ayında yayınlayan derginin kapağında, Ala Rızgari örgütünün amblemi vardır. Derginin sahibi İkram DELEN, yazı işleri müdürüde Hatice YAŞAR'dır. Derginin yönetim yeri Diyarbakır'dadır. Dergi yayınlandıktan kısa bir süre sonra yönetim yerinin kapalı olduğu tespit edilmiştir.

Derginin bu sayısında Ala Rızgari örgütün liderleri, Rızgari örgütünün parçalanmasının nedenlerini, Ala Rızgari örgütünün doğuşunu anlatmışlardır.

Derginin 74-82 sayfalarında, Rızgari dergisinin sekizinci sayısında yer alan, Hatice YAŞAR'ın Rızgari dergisi ile ilişkisinin kesildiğine dair ilana karşılık, Hatice YAŞAR'ın yayınladığı "Rızgari Korunağı Burjuva Milliyetçi içerikleri gizlemiyor" başlıklı bildiri tam metin halinde verilmiştir.

94-106 sayfalarda Mürsel DELEN'in ölümü ile ilgili bir yazı vardır.

119-120. sayfalarda Rızgari dergisinin 8. sayısında yer alan Tatvan ASDK- Derneğinin ikinci olağan genel ku-

rulu ile ilgili bir haber nedeniyle, Ala Rızgari dergisine genel kurul divan başkanlığının gönderdiği açıklama yer almaktadır.

Derginin 121-123 sayfalarında Mürsel DELEN'in ölümü nedeni ile açıklama yapan 13 demokratik kuruluş temsilcisinin açıklaması yer almaktadır.

b)Ala Rızgari Özel Sayı II (DELİL NO: 20)

1980 yılı NİSAN ayında yayınlanmıştır.Derginin kapağında Ala Rızgari örgütünün ablemi altında "Kürdistan Devriminde Genel Olarak Örgütlenme ve Proleteryanın Özörgütü" yazısı vardır.

Derginin 5-37 sayfalarında"Kaynayan orta doğu'da hızlı toplumsal gelişmelere sahne olan ülkelerden biri Türkiye" başlığı altında,Türkiye'deki durum ve siyasi gelişmeler anlatılmaktadır.

38-67 sayfalarda "Kürdistan Devriminde Genel Olarak Örgütlenme ve Proleteryanın Özörgütü" başlığı altında çeşitli örgütlenme şekilleri ve Anti- Sömürgeci Ulusal Kurtuluş Cephesinin gereği anlatılmaktadır.

68-84. sayfalarında "Sosyalist Dünya'da Egemenliğini devam ettiren revizyonizm, bir kez daha gerçek yüzünü gösterdi, Afganistan gerçeği" başlığı altında Rusya'nın, Afganistanı işgali anlatılmaktadır.

97-99 sayfalarında 21 MART -NEVROZ günü ile igili bir yazı vardır.

103-104 sayfalarında Mürsel DELEN ile ilgili bir yazı vardır.

106-111 sayfalarda "Kısa Haberler" bölümünde Ankara ASDK derneğinde yapılan operasyon ve tutuklanan sanıkların adları ile evlerinde Ala Rızgari özel ekleri bulunan Kamil SÜMBÜL ve arkadaşlarının tutuklanması haber olarak verilmiştir. (as.sav.80/469 Dos)

116--118 sayfalarda "İsveç'te Kürt Demokratik Kültür Derneği" kuruldu başlığı altında İsveç'te bölücü unsurların örgütlenmesi anlatılmaktadır.

B- BROŞÜRLER

a) Ala Rızgari özel ek-1 (DELİL NO: 21)

Kapağında örgütün amblemi bulunan ve altında "İran-da'ki durum üzerine yazılı olan bu broşür 56 sayfadır. Bu broşürde İran'daki siyasi gelişmeler anlatılmaktadır.

b) Ala Rızgari özel ek-2 (DELİL NO: 57)

Üzerinde örgütün ablemi bulunan "Siverek'teki Durum ve Acil Görev" başlıklı iki sayfadan ibaret gazete şeklinde bir broşürdür. Siverek'te yasa dışı örgütlerin Bucak ailesi ile mücadelesi anlatılmaktadır.

c) Ala Rızgari özel ek-3 (DEİL NO: 56)

Üzerinde örgütün amblemi bulunan " Ekim Kısmı Senato seçimleri ve proleter devrimcileri tavrı" başlıklı bu broşür gazete şeklinde ve iki sayafada ibaretir.

d)Ala Rızgari özel ek-4 (DELL NO: 22)

Kapağında örgütün amblemi olan "Dünya, Türkiye ve İran" başlıklı bu broşür 56 sayfadır.

e) Ala Rızgari özel ek-5 (DELİL NO: 54)

Bu broşür'de iki sayfadan ibaret bir gazete şeklindedir. Baş kısmında da "işçiler, Köylüler, Tüm Dargelirliler, Devrimciler,Yurtseverler,Sosyalistler" yazılıdır.

f) Ala Rızgari 1 MAYIS Özel eki (DELİL NO: 55)

Bir gazete sayfası büyüklüğünde ve tek sayfa olan bu broşürün üstünde "Hep Birlikte Haykıralım, Yaşasın 1 Mayıs, Biji Yek Gulan" yazısının altında gazetenin üstünde büyükçe bir kırmızı mühür vardır. Bu mühürde "Kominist Enternasyonal " yazısı okunmaktadır. 1 Mayıs ile ilgili bir broşürdür.

g) Ala Rızgari M. Emin ECE Bildirisi(DELİL NO: 58)

Üzerinde öldürülen Mehmet Emin ECE 'in resmi bulunan ve onun öldürülmesini konu alan bir bildiridir.

XVII - ALA RIZGARİ ÖRGÜTÜ ÜYELERİNİN EYLEMLERİ

Ala Rızgari örgütü üyelerinin bildiri dağıtma, afiş, pankart asma duvarlara yazı yazma gibi çok sayıda eylemleri vardır. Ergani ilçesinde örgüt üyeleri bazı şiddet eylemlerini gerçekleştirmişlerdir. Biz bu bölümde tek bir sanığın gerçekleştirdiği eylemlerle, bildiri dağıtma veya faali belli olmayan olayların dışında kalan bir kaç sanığın gerçekleştirdiği önemli toplu olayları anlatacağız; (Bu bölümde anlatamadığımız olayları ilgili sanığın bölümünde anlatacağız)

A-21.2.1980 Günü Ergani'de Pankart Asma;

Örgütün önemli gün saydığı 21 ŞUBAT günü Ergani'de örgüt üyeleri üzerinde "21 ŞUBAT Sömürgecilikle Mücadele Gününü Gururla selamlıyoruz- Ala Rızgari" yazılı pankartı, Kasım KILIÇKAP'ın dükkanı ile karşısındaki elektirik direği arasına asmışlardır. Bu eylemi İSA Polat yönetmiştir. Eyleme M.zülfü ÇAKAR, Abdulnasır YAL-

ÇIN, Cemal KARAKUŞ, Süleyman GÜNEY, Ramazan YILDIZ katılmıştır. Pankartın ucuna bomba süsü verilmiş bir paket asılmıştır.

B-11.3.1980 Günü Ergani'de Duvarlara Yazı Yazma ;

Mehmet Şah ÖZGÜL 11.3.1980 günü örgüt üyelerinin devamlı olarak oturduğu Dörtyol'da pasajın içindeki kahvehaneye gelerek örgüt üyelerinin, 12. MART 1979 günü İstanbul'da öldürülen Mürsel DELEN'in ölüm yıldönümü nedeniyle ilçede duvarlara 'yazı yazacaklarını, eyleme katılacakların akşamleyin Mehmet Nesih OKAN 'nın evinde toplamalarını söylemiştir.Eylemde kullanılacak olan yeşil ve kırmızı renkli boyaları İsa POLAT ile Mehmet Şah ÖZGÜL almıştır. Örgüt üyelerinin Mehmet Nesih OKAN'nın evinde yapılan hazırlıktan sonra sanıklar Mehmet Şah ÖZGÜL, İsa POLAT, Süleyman GÜNEY tarafında Ergani ilçesinin maden yolu üst kısmı ile devlet hastanesi civarına çeşitli binaların duvarlarına."Mürsel DELEN yaşıyor.Mürsel DELEN'in hesabını soracağız, 12 MART MÜRSEL DELEN ÖLMEDİ- Ala Rızgari" yazılarını yazmışlardır. Sanıkların bu suçu işledikleri 80/600 nolu dosyada bulunan 1.4.1980 tarihli yer gösterme zaptından anlaşılmaktadır.

C-Erganide 12.3.1980 Günü Kepenk Kapatma Eylemi;

Mehmet Şah ÖZGÜL, 11.3.1980 günü örgüt üyelerine Ala Rızgari örgütünün 12.3.1980 günü Ergani'de kepenk kapatma eylemini gerçekleştireceğini bu eylemin başarılı olması için de Diyarbakır'dan takviye olarak dört kişininde ilçeye geldiğini söylemiştir. Eylemi Mehmet Şah ÖZGÜL yönetmiştir. İş bölümü gereğince Mehmet

KAYACAN ile Diyarbakır'dan gelenler Tekel ile Devlet Hastanesi civarındaki dükkan ve işyerlerini, Ömer BATKI, buğday pazarındaki dükken ve işyerlerini Kadri BAYSUN, Kahvehaneleri, Ramazan YOLCU, Bagur mahallesindeki dükkan ve işyerlerini, Mehmet YILLAR Dicle yolundaki dükkan ve işyerlerini, Mehmet Şah ÖZGÜL lise caddesindeki dükkan ve işyerlerini, 11.3.1980 günü dolaşarak Ala Rızgari örgütünün 12.3.1980 günü Ergani ilçesinde kepenk kapatma kararını aldığını, örgütün bu kararına uyarak 12.3.1980 günü dükkanlarını ve işyerlerini açmamalarını, açacak olanların Halk Düşmanı olarak cezalandırılacaklarını söyliyerek tehdit etmişlerdir. Genelikle Ergani'de esnaf örgüt üyelerine karşı direnme göstermemiştir. Diyarbakır'dan gelen örgüt üyelerine dükkanını 12.3.1980 günü açacağını söyleyen Halil TÜREMİŞ'ın evi ve dükkanı Mehmet Şah ÖZGÜL ve Diyarbakırdan gelen örgüt üyeleri tarafından silahla taranmıştır. Sanıkların bu suçu işledikleri 30.10.1980 günü ifadelerinden anlaşılmaktadır.

D- Gafur ŞAVUR'un Dükkanının Yakılması;

Ala Rızgari örgütünün Ergani ilçesinde 12.3.1980 günü yaptığı Kepenk Kapatma eylemine Dörtyol'da tuhafiye dükkanı bulunan Gafur ŞAVUR uymamış ve eylemin yapıldığı gün dükkanını açmıştır. Bunun üzerine Gafur SAVUR'un dükkanını açtığını tesbit eden Mehmet Şah ÖZGÜL Gafur ŞAVUR'un dükkanının yakılacağını söylemiştir. Aynı gün Mehmet Şah ÖZGÜL'ün talimatı üzerine Süleyman GÜNEY içinde benzin bulunan bir teneke kutuyu Gafur ŞAVUR'un dükkanının bulunduğu pasajın üst katına Mehmet Şah ÖZGÜL'un tarif ettiği yere bırakmıştır. O gece Mehmet Şah Özgül ile Yavuz BAL bu

tenekede bulunan benzini üst taraftan dükkanın önüne ve içine doğru döküp yakmışlar isede, yangın çevreden çabuk görülmüş, bu nedenle büyümeden söndürülmüştür.

E-Ergani'de Türkiye Emlak Kredi Bankası, İş Bankası ve Ziraat bankası Şubelerinin Yakılmak İstenmesi.

Ala Rızgari örgütünün Ergani ilçesinde 12.3.1980 günü yapmaya çalıştığı kepenk kapatma eylemi başarlı olmayınca, Devlet bankaları olan Türkiye iş bankası, Emlak Kredi Bankasi, Ziraat Bankası şubelerinin yakılmasına karar verilmiştir. Bunun için içinde gaz ve benzin karışımı bulunan şişeler örgüt üyelerinden Mehmet Zülfi ÇAKAR tarafında hazırlanmış, 13.3.1980 gecesi Ergani ilçesinde adı geçen bankaların şubelerine Mehmet Zülfü ÇAKAR, Abdulnasır YALÇIN, Cemal KARAKUŞ tarafından atılarak bu banka şubeleri yakılmak istenmiştir. Ancak bankalarda bulunan gece bekçilerinin uyanması sonucunda bu şubelerde çıkan yangınlar büyümeden söndürülmüştür. Sanıklar Ziraat Bankası şubesini ayrıca tabanca ile ateş etmişlerdir.

F-Güldoğan Ailesine karşı yapılan eylemler;

Ala Rızgari örgütüne maddi yardım yapan kişilerin isteği üzerine örgüt üyeleri Güldoğan Ailesine birkaç eylem düzenlemişlerdir.

Örgütün aldığı karar üzerine 31.8.1979 günü örgüt üyeleri yüzlerini örterek değişik açılardan Güldoğan ailesinin ilçe içerisindeki petrol istasyonuna ateş etmişlerdir. Bu sırada dükkanda bulunan Hasan KARAÇÖL(KARAÇOLLU) atılan kurşunlar sonucunda yaralanmıştır. Bu eyleme Mehmet Şah ÖZGÜL, Cemal KARAKUŞ, Ramazan YILDIZ, Kadri BAYSUN katılmıştır. Kadri BAYSUN gözcülük yapmış diğer sanıklar değişik yerlerden petrol istasyonuna silahla ateş etmişlerdir.

31.8.1979 gününü 1.9.1979 gününe bağlayan gecede yine örgüt üyeleri tarafında Suat GÜLDOĞAN'ın evini silahla taramıştır.

2.9.1979 günü sabahı yine örgüt üyeleri özel olarak hazırlanmış bir bomba Güldoğanların Ziya Gökalp caddesindeki petrol istasyonununa atılmış isede bu bomba patlamamış, daha sonra ilgililer tarafından alınarak patlatılmıştır.

3.9.1979 günü saat 23.00 sıralarında Güldoğanların Petrol istasyonunda işçi olarak çalışan Mehmet ARMUTOĞLU'nun evi örgüt üyeleri tarafından silahla taranmıştır. Ancak bu eylemi gerçekleştiren örgüt üyeleri ismen tespit edilememiştir.

6.9. 1979 gününü 7. 9. 1979 gününe bağlayan gece saat 01.00 civarında örgüt üyeleri Ramazan YILDIZ ve Cemal KARAKUŞ Güldoğanların petrol istasyonuna dinamit atmışlardır. Patlayan dinamit benzin pompalarının hasarına sebebiyet vermiştir. Bu eylemin talimatını Mehmet Zülfü ÇAKAR vermiş eylemde kullanılan dinamitide bu sanık temin etmiştir. Cemal KARAKUŞ ile Ramazan YILDIZ'da geceleyin eylemi gerçekleştirmişlerdir. Sanıkların kendilerine yüklenen bu suçu işledikleri olay mahallinde tutulan zabıtlardan (79/957 nolu dosyadaır) ve ikrarlarından anlaşılmaktadır. (80/600 nolu dosyada).

G- 18.11.1980 Günü Erganide Pullama Yapılması;

Örgütün Ergani sorumlusu İsa POLAT'ın yakalamasından sonra Ergani sorumluluğuna getirilen Sıdkı ÇİÇEK'ın talimatı üzerine yakalanan örgüt üyelerine moral vermek için Ergani'de pullama yapılmasına karar verilmiştir. Bu eylemi yönetmekle Burhan YAZGAN görevlendirilmiştir. Burhan YAZGAN ve Abdurahim AL-

ÇİÇEK, Abdurahim ALÇİÇEK'in evinde "Devrimcilere kalkan eller kırılacaktır, Kürdistanlı proleter Devrimciler" " Halkımıza Kalkan eller kırılacaktır- Kürdistanlı proleter proleter devrimciler" "İnancımız sonsuz kararımız kesindir. Sosyalizm'i kurana kadar savaşacağız-Kürdistanlı Proleter Devrimciler´´, "Kahrolsun Sömürgeci Faşist Diktatörlük- Kürdistanlı Proleter Devrimciler" "Halk İçin Akacaksa Kanımız Susmayacak Silahımız - Kürdistanlı Proleter Devrimciler" "Hacı Yoldaş Kanın Yerde Kalmayacak- Kürdistanlı Proleter Devrimciler" "Hacı Yoldaşın Hesabı Sorulacak - Kürdistanlı Proleter Devrimciler" sloganlarını el büyüklüğündeki kağıtlara kırmızı ve mavi ispirtolu kalemlerle yazarak pullar hazırlamışlardır.Daha sonra pullama işi için 3 kişiden oluşan 3 gurup oluşturulmuştur.Birinci gurupta Burhan YAZGAN, Mehmet AYTEN ve Adurahım ALÇİÇEK bu pulları Dicle yolunda yapıştırmışlardır. İkinci gurupta Hasan ÜSTÜNKAYA, Siraç ÜSTÜNKAYA, Adem KAN görev yapmış bu pulları maden yolunda yapıştırmışlardır. Üçüncü gurupta Menduh KARADUMAN, İsmet ARAS, Mehmet BÜYÜKTAŞ ve Fethi Ahmet KAYA görev yapmış bu gurup ta pulları Bagür mahallesinde yapıştırmıştır.Sanıkların kendilerine yüklenen suçu işledikleri dosyada bulunan pullardan ve ikrarlarından anlaşılmaktadır. (80/1884 nolu dosya)

XVIII- RIZGARİ VE ALA RIZGARİ ÖRGÜTLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Gerek Rızgari ve gereksede Ala Rızgari örgütleri Türkiye Cumhuriyetinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge-

sinde Marksist-Leninist teoriye dayalı bağımsız Sosyalist Kürdistan Cumhuriyetini kurmayı amaçlamakta, basım yayını hususi vasıta olarak kullanıp amaçlarına ulaşmayı istemektedirler.

Gerek Rızgari gerekse Ala Rızgari örgütleri, Türkiye Cumuhuriyeti Devletinin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını, devlet idaresinde ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizlice itifak etmiş kişilerin kurduğu yasa dışı örgütlerdir. Rızgari ve Ala Rızgari örgütlerin liderleri ve üyeleri devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinde ayırmaya matuf eylemi hususi vasıtalarla işlemek için gizlice itifak etmek suçunu işlemişlerdir.

Sanıklar: 180. M.Hanife EKİNCİ, 201. Ekrem OCAKTAN, 202. Mehmet ÖTENKUŞ, 203. Ömer OCAKTAN, 204. Seyfettin SÖYLER, 212. M.Tahir ŞAMAR, 221. Mehmet YAŞEDİCİ, 22. Yakup YAŞEDİCİ'nin Ala Rızgari örgütüne para topladıkları ihbar edilmiş isede; İhbar eden kişi ile tanıklık edenlerin akraba olmaları, sanıklar ile tanıklar arasında arazi ihtilafının bulunması, sanıkların adlarının başka hiç bir sanığın sorgulama ifadesinde dahi geçmemiş olması bu sanıkların Ala Rızgari örgütü üyesi olmadıklarını göstermektedir. Bu sanıkların yaşlı ve cahil olmalarıda Ala Rızgari örgütü üyesi olmadıklarının bir kanıtıdır.

Sanıklar;163-Kutbettin ARIKBOĞA, 164- Mevlüt AYAZ, 165- Ali Şadan AKYILDIZ, 166-Abdullah ARIK, 167- Siraç AKKOYUN, 168- Cafer AÇIKGÖZ, 169- Kadir AKDAĞ, 170- Ayhan ALDEMİR, 171-Adil BALCI, 172-Hüseyin BUHUR, 173- Aziz BALKAŞ, 174-Mehmet BOZKURT, 175-Ekrem BAYSUN, 176-Hasan BANA, 177- Ali ÇİTİL, 178-Selim DURSUN, 179-Süleyman

DURSUN, 180- Mehmet Hanifi EKİNCİ, 181-Seyit Battal EKEN, 182-Zülküf EKİN, 183-Safet ERDİL, 184-Hasan GÜN, 185- Mehmet GÜNAY, 186-Bahattin HASANOĞLU, 187-Şehmuz İPEK, 188-Atilla İPEK, 189- Yakup KALKAN, 190- Mustafa KARAMAN, 191-Ayhan KAYA, 192- Aziz KAYA, 193- İhsan KAYA, 194-Turan KÖROĞLU, 195- Filiz KORKMAZ, 196- Yüksel MASKAN, 197- Abdulkerim MERAN, 198- Hüseyin MEŞE, 199- Ahmet NERGİZ, 200- Vedat ÜNEY, 201-Ekrem OCAKTAN, 202- Mehmet ÖTENKUŞ, 203-Ömer OCAKTAN, 204- Seyfetin SÖYLER, 205- Mithat ÖZTEKİN, 206- Aziz ÖZTURAN, 207- Servet PALA, 208- Muharrem ŞİMŞEK, 209- Mehmet SAKA, 210-Öztekin SARP,211- Mustafa SUKUTİ, 212-M.Tahir ŞAMAR, 213- Sedat SÖZER, 214- Mehmet ŞEFLEKOĞLU, 215- Ali ŞEN, 216- Ahmet ŞAHİN, 217- Menaf TURSUN,218- Yılmaz TAŞLI, 219- İlhan TÜRK,220-Sabri TURGUT,221- Mehmet YAŞEDİCİ,222- Yakup YAŞEDİCİ,223- Mehmet Cemil Yıldız'in Rızgari veya Ala Rızgari örgütü üyesi olduklarını gösterir alehlerine dava açılmasını gerektirecek kadar yeterli delilin bulunmadığı dosya münderecatından anlaşılmakla; Müsnet suçtan dolayı bu sanıklar hakkında 353. Sayılı kanunun 105. Maddesi gereğince ve itirazı kabil olmak üzere KAVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA KARAR verildi.

Sanıklar:

1- Ruşen ARSLAN'ın eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173./3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

2- Adnan ARAS'ın eylemine uyan TC.K nun 171/1,

173/3, 31, 33.ve 350/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

3- Mehmet Nuri ASLAN'nın eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

4- Remzi AYTÜRK'ün eylemine uyan T.C.K. nun171/1, 173/3, 31, 33.ve 350/3ve202. maddeleri gereğince tecziyesine,

5- Hamdullah Suphi AYDIN'nın eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

6- Mehmet AKIN'ın eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3,31, 33, 264/5 ve 6136. sayılı kanunun 13/1 maddeleri gereğince tecziyesine,

7- Aydın AYDIN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31.ve 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

8- Necati ARAS'ın eylemlerine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3, 450/4,55/1,448,61,55/2.maddeleri gereğince tecziyesine,

9- Mehmet AL'ın eylemlerine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31,33, 450/4, 448, 61. maddeleri gereğince tecziyesine

10- Abdurrahim ALÇİÇEK'in eylemlerine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3, 536/2-3, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

11- İsmet ARAS'ın eylemlerine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3, 536/2-3,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

12- Mehmet AYTEN'nin eylemlerine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3,31, 33 ve 536/2-3. maddeleri gereğince tecziyesine,

13- Cahit AKBAŞ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

14- İhsan AKBAŞ'ın eylemine uyan T.C.K nun 171/1,173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

15- Murat AKBAŞ'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine.

16- Mehmet ALKA'nın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

17- Vedat ALPASLAN'nın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine.

18- Kadri ALBAN'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

19- Turan BAYRAKTAR'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

20- Cezayir ARIKBOĞA'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

21- Mehmet BÜYÜKTAŞ'ın eylemlerine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33ve 536/2-3. maddeleri gereğince tecziyesine,

22- Sabri BALTA'nın eylemlerine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33,450/4 ve448,61. maddeleri gereğince tecziyesine,

23- Hacı BOZKURT'un eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

24- Ali BİNGÖL'ün eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 173/3,31 ve 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

25- Cuma BİÇEN'in eylemine uyan T.C.K.nun 296 ncı maddesi gereğince tecziyesine

26- Ömer BATKI'nın eylemlerine uyan T.C.K.nun

171/1,173/3,31,33 ve 188/3. maddeleri gereğince tecziyesine

27- Kadri BAYSUN'un eylemlerine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33 ve 188/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

28- Mehmet Halis BOZKURT'un eylemine uyan T.C.k. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

29- Remzi BAYHAN'ın eylemine uyan T.C.k.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

30- Ali Bal'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,55/ maddeleri gereğince tecziyesine,

31- Mehmet Salih BARAN'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

32- Mehmet BÜYÜKBAYRAM'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

33- Şükrü BOYBAY'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

34- Halil BARAN'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

35- Mehmet BAL'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

36- Gürsel BİNİCİ'nin eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

37- Faruk BİLGİÇ'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

38- Bahri BALKAÇ'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

39- Hasan ÇAKIR'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

40- Mehmet Zülfi ÇAKAR'ın eylemine uyan T.C.K.nun 497,61,55/3,536/2-3,55/3,264/6,55/3,369,55/3, 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

41- Servet ÇETİNKAYA'nın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33 maddeleri gereğince tecziyesine,

42- Nedret ÇETİNKAYA'nın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

43- Murat ÇELEN'nın eylemlerine uyan T.C.K.nun 171 /1,55/3,450/4,55/1,448,61,55/2. maddeleri gereğince tecziyesine,

44- Bilal ÇALIŞKAN'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

45- Mehmet Kadri ÇAKMAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

46- Nuran Çamlı'nın eylemlerine uyan T.C.K.nun 171/1, 173/3,31,33,356. maddeleri gereğince tecziyesine,

47- İkram DELEN'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

48- Mehmet Tevfik DEMİR'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33.maddeleri gereğince tecziyesine,

49- Ramazan DENGİZ'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

50- Turan DURAR'ın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

51- Ahmet DEMİRCİ'nın eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

52- Renmzi DOLUDEMİR'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

53- Salih DURGUN'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3, 536/2-3, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

54- Ramazan DENİZ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

55- Mustafa DEMİRKOL'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

56- Muhhitin DİLMAÇ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

57- Abdurrahman DEMİR'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

58- Mahmut DEMİRİ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

59- Zeydin DELİDER'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

60- Hasan DİRİ'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine

61- Yılmaz ELÇİ'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine

62- Muhlis ERDEM'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

63- Adem ERTEM'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

64- Abdurraman ECER'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

65- Ekrem ERDİL'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

66- Mehmet ENEZ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

67- Remzi EROL'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

68- Osman GAYIR'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31,33. maddeleri gereğince tecziyesine,

69- Mecit GÜNEY'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

70- Süleyman GÜNEY'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3,31, 33, 536/2-3, 536/2-3, 369. maddeleri gereğince tecziyesine,

71- Naif GÖZEN'in eylemine uyan T.C.K nun 17/1,55/3 maddeleri gereğince tecziyesine,

72- Ferit GÜNDOĞDU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/.3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine.

73- Abdulbaki GEZİCİ'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine.

74- Ramazan GÖRE'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33, 450/4, 448, 61.maddeleri gereğince tecziyesine,

75- Seyithan GÜL'ün eylemine uyan T,C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

76- Muamer GÜNERİ'nin eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 173/.3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

77- Tahir GÜNGÖRDÜ'nün eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

78- Nurettin GEVREK'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

79- Hasan IŞIK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,

173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

80- Mehmet İZ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/.3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

81- Cemil İNCİ'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

82- Mümtaz KOTAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

83- Erdal KOTAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

84- Şerafettin KAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

85- Abdullah KOÇ'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine.

86- Necdet KALKAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

87- Ergül KIYAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

88- Mehmet KANSU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

89- Fahri KURT'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

90- Salih KAPLAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33,450/4,448,61 maddeleri gereğince tecziyesine,

91- İnan KAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 450/4,448,61 maddeleri gereğince tecziyesine,

92- Adnan KAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 536/2-3. maddeleri gereğince tecziyesine,

93- Adem KAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33,536/2-3. maddeleri gereğince tecziyesine,

94- Memduh KARADUMAN'nın eylemine uyan T.C.K. nun171/1, 173/3, 31, 33, 536/2-3.maddeleri gereğince tecziyesine,

95- Fethi Ahmt KAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 536/2.-3, 536/2-3maddeleri gereğince tecziyesine,

96- Mehmet Adnan KARAKOÇ'un eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

97- Ramazan KAYMAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

98- Mustafa KELEŞ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

99- Acem KAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

100- Cemal KARAKUŞ'un eylemine uyan T.C.K. nun 497, 61, 536/2-3, 264/6, 369, 171/1, 173/3, 31, 33, 6136. sayılı kanunun 13/1. maddeleri gereğince tecziyesine,

101- Hadi KARADENİZ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

102-Osman KASAP'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

103-Veysi LAÇİN'nin eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31, 33, 450/4. maddeleri gereğince tecziyesine,

104- Mehmet Şirin MALKOÇ'un eylemine uyan T.C.K nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

105- Nizamettin MASKAN'nın eylemine uyan T.C.K nun 171/1,173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

106- Hüseyin NEVCANOĞLU'nun eylemine uyan T. C.K nun 171/1,173/3, 31,33 maddeleri gereğince tecziyesine,

107- Mehmet Nesih OKAN'nin eylemine uyaT.C.K. nun 171/1, 55/3, 450/4, 55/1, 448, 61, 55/2. maddeleri gereğince tecziyesine,

108- Zümrettin ORAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 296. maddesine gereğince tecziyesine

109- Suphi ORAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

110- Seyithan ÖKSÜZ'ün eylemine uyan T.C.K nun 171/1,173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

111- Fahrettin ORDU'nun eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3, 536/2-3, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine

112- Halis ORAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine.

113- Hüseyin ÖKTEM'in eylemine uyan T.C.K.nun 171/1, 173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine.

114- M.Şah ÖZGÜL'ün eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33,536/2-3, 188/3,369, 264/7-8, 264/5 ve6136 sayılı kanunun.13/1. maddeleri gereğince tecziyesine,

115- Nuriye PALALI'nın eylemine uyan T.C.K nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

116- Süleyman PETEKKAYA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3,31,33 maddeleri gereğince tecziyesine,

117- Necip PEHLİVANOĞLU' nun eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31,33.maddeleri gereğince tecziyesine,

118- İsa POLAT'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 450/4, 448, 61, 536/2-3.maddeleri gereğince tecziyesine,

119- Nedret PALA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33 ve 6136 sayılı kanunun13/1. maddeleri gereğince tecziyesine,

120- Nurettin PARLAK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33 ve maddeleri gereğince tecziyesine,

121- Ömer ŞİMŞEK'in eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

122- Kamil SÜMBÜL'ün eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

123- Özay SAĞLAM'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

124- Sami SİVEREK'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31,33 maddeleri gereğince tecziyesine,

125- Veysi SAYIN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

126- Rıza SAYIN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/, 173/3, 31, 33, 450/4 ve6136 sayılı kanununun 13/1. maddeleri gereğince tecziyesine,

127- Cihan Şah SAYIN'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

128- Kadri SALAZ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

129- Hikmet SALIK'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,

173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

130- Celal SARÇ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

131- Abdulkadir SAKA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 536/2-3, 80.maddeleri gereğince tecziyesine

132- Medeni SÜSLÜ'nün eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

133- Mehmet Hadi SAVAŞ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33,536/2-3, 80.maddeleri gereğince tecziyesine,

134- Abdulkadir TANRIKULU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33, 536/2-3, 80.maddeleri gereğince tecziyesine,

135- İsa TEKİN'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

136- Şemsettin TAKVA'nın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31,33 maddeleri gereğince tecziyesine,

137- Yusuf Ziya TOPAL'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

138- İsmail Hakkı TEKİN'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,55/.3. eylemine uyan T.C.K nun maddeleri gereğince tecziyesine.

139- Yusuf TAŞDELEN'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,54/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

140- Remzi TORTUMLU'nun eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31,33 ve 6136 sayılı kanunun13/1. maddeleri gereğince tecziyesine,

141- Ferzende UÇKAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun

171/1,173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine,

142- Hasan ÜSTÜNKAYA'nın eylemine uyan T.C.K nun 171/1, 55/3, 536/2-3, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

143- Abduranman UYGUR'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine

144- Yaşar USLU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

145- Aziz URFİOĞLU'nun eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3, 536/2-3, 55/3.maddeleri gereğince tecziyesine,

146- Mehmet emin VURAL'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

147- Abdulnasır YALÇIN'ın eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 536/2-3, 497,61,369,ve 6136 sayılı kanun 13/1.maddeleri gereğince tecziyesine,

148- Ramazan YILDIZ'ın eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3, 536/2-3,55/3,264/7-8, 55/3, 264/6, 55/3. ve 6136 sayılı kanun 13/1.maddeleri gereğince tecziyesine,

149- Abdullatif YAĞIZ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

150- Ramazan YOLCU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33, 188/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

151- Hasan YILDIZ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33 maddeleri gereğince tecziyesine,

152- Şevket YILDIZ'ın eylemine uyan T.C.K nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

153- Zülfikar YOLDAŞ'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3, 536/2-3,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

154- Mehmet Zülküf YAHŞİ'nin eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

155- Burhan YAZGAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33, 450/4, 448, 61,536/2-3 maddeleri gereğince tecziyesine,

156- Hasan YERLİOĞLU'nun eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33, 450/4,448. 61. maddeleri gereğince tecziyesine,

157- Behlül YAVUZ'un eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine

158-Bedri YİĞİTER'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

159- Şemsettin YAMAN'ın eylemine uyan T.C.K. nun 171/1, 173/3, 31, 33.maddeleri gereğince tecziyesine,

160- Canip YILDIZ'ın eylemlerine uyan T.C.K. nun 171/1, 55/3,536/2-3,55/3, maddeleri gereğince tecziyesine,

161- Şehmus YÖRENÇ'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,55/3. maddeleri gereğince tecziyesine,

162- Kenan ZORER'in eylemine uyan T.C.K. nun 171/1,173/3, 31, 33. maddeleri gereğince tecziyesine.

Sanıkların üzerinde ve evlerinde bulunan tabanca, şarjör ve mermilerin, hakkında toplatma kararı bulunan yayınların, bildiri afiş ve pankartların Türk Ceza Kanunun 36. maddesi gereğince müsaderesine karar verilmesini, sanıkların yargılamalarının Diyarbakır, Hakkari, Mardin, Siirt, Urfa, Van illeri Sıkıyönetim komutanlığı 1.nolu Askeri Mahkemesinde yapılmasını iddia ve talep ederim.
5 Haziran 1981

Turgay ÇAĞLAR
Hakim Yüzbaşı
Yrd.Askeri Savcı
İMZA

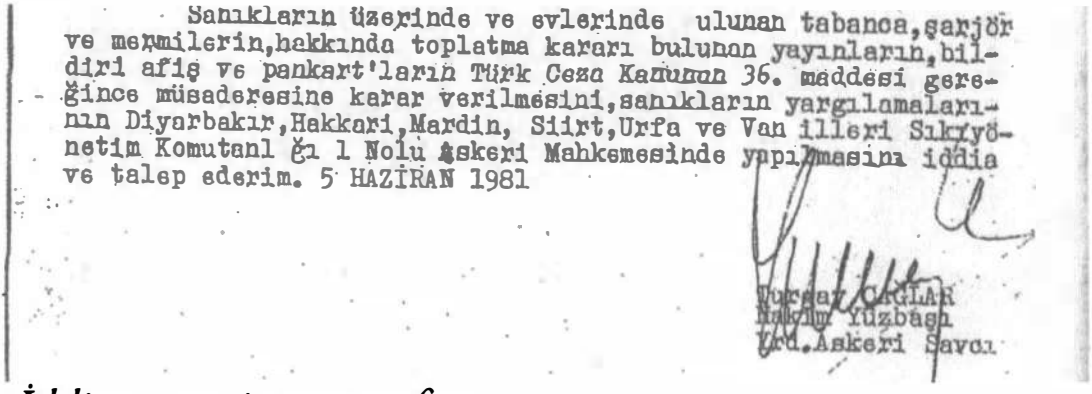
Sanıkların üzerinde ve evlerinde ulunan tabanca,şarjör ve mermilerin,hakkında toplatma kararı bulunan yayınların,bildiri afiş ve pankart'ların Türk Ceza Kanunun 36. maddesi gereğince müsaderesine karar verilmesini,sanıkların yargılamalarının Diyarbakır,Hakkari,Mardin, Siirt,Urfa ve Van illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinde yapılmasına iddia ve talep ederim. 5 HAZİRAN 1981

Turgay ÇAĞLAR
Hakim Yüzbaşı
Yrd.Askeri Savcı

İddianamenin son sayfası

Diyarbakır 5. Nolu Askeri Cezaevi

Rizgari ve Ala Rizgari davası ile ilgili gazete haberleri

14.07.1981, Milliyet, Sayfa 1

162 SANIKLI «RIZGARİ» VE «ALA RIZGARİ» ÖRGÜTLERİNİN DAVASINA BAŞLANDI

● Örgüt militanları devletin hâkimiyeti altında bulunan topraklardan bir bölümünde ayrı bir devlet kurmak için

14.07.1981, Milliyet, sayfa 1

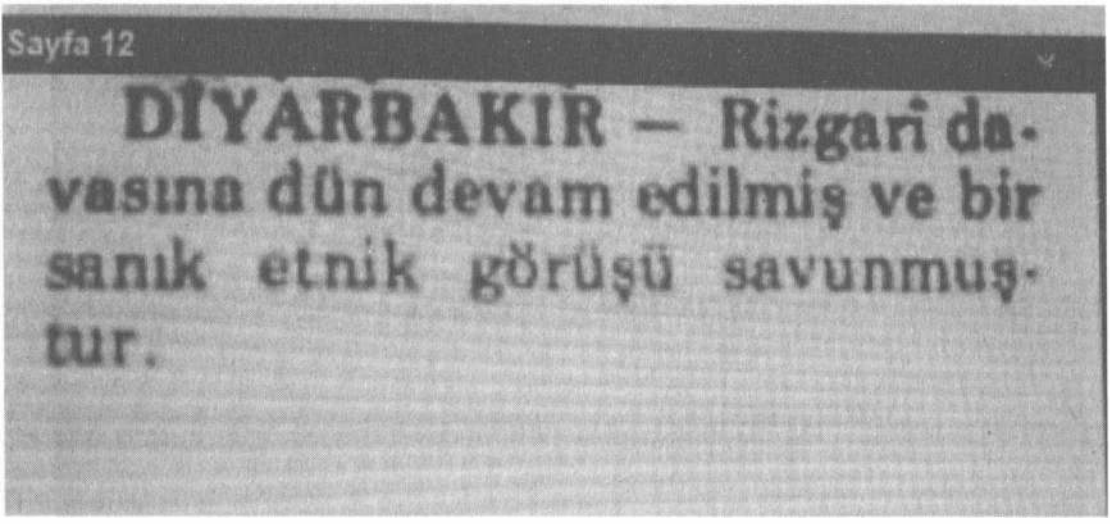
Sayfa 12

DİYARBAKIR – Rizgari davasına dün devam edilmiş ve bir sanık etnik görüşü savunmuştur.

24.07.1981, Milliyet, sayfa 12

01.08.1981, Milliyet, Sayfa 9

DİYARBAKIR – 162 sanık
Rızgari ve Ala Rızgari adlı yas
dışı bölücü örgütle ilgili davad
sanıkların sorguları tamamlan
mış, 53 kişi tahliye edilmiştir

01.08.1981, Milliyet sayfa 9

02.07.1982, Milliyet, Sayfa 12

Rızgari ve Ala Rızgari davasında

93 sanık hapis cezalarına çarptırıldı

DİYARBAKIR, ÖZEL

DİYARBAKIR Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkeme'de yargılanan 209 sanıklı "Rızgari-Ala Rızgari" davası sonuçlanmış mahkeme 93 sanığa 32 yıl ile 2 yıl 6 ay arasında değişen hapis cezası vermiş, 7 sanık hakkında soruşturmanın tefriki, 109 sanığın da beraatı kararlaştırılmıştır.

Önceki gün sonuçlanan davada mahkeme, devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırarak Marksist-Leninist esasa dayalı bir devlet kurmayı amaçlayan ve bu maksatla gizli cemiyet oluşturmak, adam öldürmek, kasten adam öldürmeye ve silahlı gasba teşebbüs etmek, zimmet, sahte kimlik kullanmak, kasten yangın çıkartmak, korku ve panik yaratacak biçimde meskun yerde ozel yapılara silahla ateş etmek, tehdit, cürüm işleyenlere yardım etmek, afiş ve pankart asmak, duvarlara yazı yazmak, patlayıcı madde bulundurmak, öğrenci kimliklerinde tahrifat yapmak, silah taşımak ve bölücülük suçlarını sabit bulmuştur.

Askeri mahkemenin kararına göre, örgüt üyelerinden 1 sanık 32 yıl, 1 sanık 20 yıl, 1 sanık 16 yıl, 1 sanık 13 yıl, 6 sanık 12'şer yıl, 1 sanık 10 yıl, 51 sanık 8'er yıl, 1 sanık 6 yıl 8 ay, 5 sanık 5'er yıl 4'er ay, 1 sanık 2 yıl 6 ay ağır hapse mahkum olmuş, 7 sanık soruşturmadan tefrik edilmiş, 109 sanık ise delil yetersizliği nedeniyle beraat etmiştir. Mahkeme kararında ayrıca, hüküm giyen sanıkların çeşitli illerde 3 yıl 4 ay ile 2 yıl 8 ay genel güvenlik ve gözetim altında bulundurulacağı belirtilmiştir.

02.07.1982, Milliyet, sayfa 12

M. Şah Özgül

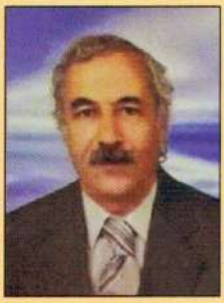

Nuri Aslan

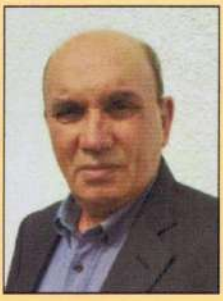

S. Muhlis Erdem

Süleyman Güney

Bizler, dedelerimizin vasiyetine uymayı ve onların yolunda yürümeyi şeref bildik. Dedelerimizin siyasi mirasçıları olarak, onların kemiklerini sızlatmamak adına sömürgeci faşist diktatörlüğün mahkemelerinde teslimiyeti değil direnişi esas aldık. Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevindeki baskıların hüküm sürdüğü, kağıt ve kalemin yasak olduğu bir ortamda, yardımcı bir kaynak olmadan sadece belleğimizdeki bilgilerle yazdığımız bu savunma ile tarihe bir not düşmeyi amaçladık...

12 Eylül sömürgeci faşist diktatörlüğün, ideolojisinin pratikleştiği bir alan olan Diyarbakır 5 Nolu Askeri Cezaevinde uygulanan, insanın dayanma gücünü maksimum düzeyde zorlayan ağır işkence koşullarında, bu savunmayı yazıp mahkemeye çıkarmak imkansızı başarmak demekti...

Bizler bu imkansızı başardık. Genç yaşlarımıza rağmen, tarihin bize yüklemiş olduğu sorumluluğun bilinci ile bu kutsal görevi yerine getirmeye çalıştık...

ISBN: 978-605-82871-2-9